

DOM

Gl. B1 **sagen**

bind 2

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	3
Bankens interne revision	4
Bankens eksterne revision.....	5
Arbejdsfordelingen mellem intern revision og ekstern revision	6
Den udførte revision 2003-2008	29
2003.....	29
Intern revision	29
Ekstern revision.....	29
2004.....	36
Intern revision	36
Ekstern revision.....	36
Øvrige oplysninger.....	43
2005.....	44
Intern revision	44
Ekstern revision.....	46
2006.....	58
Intern revision	58
Ekstern revision.....	77
2007.....	93
Intern revision	93
Ekstern revision.....	115
Øvrige oplysninger.....	138
2008.....	141
Intern revision	141
Ekstern revision.....	170
Forløbet efter afskedigelsen af bankens revisionschef den 20. september 2008	171
Review, notater og undersøgelser udarbejdet efter bankens overdragelse	214

BANKENS REVISION

INDLEDNING

I perioden 2003-2008 havde **Gl. B1** intern og ekstern revision.

Bankens eksterne revision var valgt af generalforsamlingen. I 2003 og 2004 forestod **Part P A/S (Part P)** (herefter **Part P**) og KPMG i fællesskab den eksterne revision af banken. Fra 2005 og frem til 2008 forestod **Part P** den eksterne revision af banken alene.

Bankens årsrapporter for 2003, 2004, 2005, 2006 og 2007 blev påtegnet af både intern revision og ekstern revision. I årsrapporterne for 2006 og 2007 afgav intern revision en selvstændig revisorpåtegning.

Der var i sagen oprindeligt rejst krav både mod **Vidne 41** som chef for bankens interne revision og mod bankens eksterne revision; **Part P**, **Part M**, **Part N** og **Part O**. Ved brev af 6. juli 2011 blev sagen imidlertid hævet over for **Vidne 41**.

Bankens eksterne revision er omfattet af 21 af Finansiell Stabilitets i alt 30 påstande.

Part P er således omfattet af påstand 1, 2 og 4-8 vedrørende bevillinger til **V2 A/S** koncernen, påstand 10-13 vedrørende bevillinger til **V6 A/S** / **Vidne 20** koncernen, påstand 15 og 16 vedrørende bevillinger til **Vidne 30** koncernen, påstand 19-25 vedrørende bevillinger til **Vidne 42** koncernen (herunder påstand 23 og 24 vedrørende **V7 ApS**) og påstand 28 vedrørende konkrete dispositioner på pantebrevsområdet.

Part M og **Part N** er også omfattede af disse 21 påstande, mens **Part O** kun er omfattet af påstand 1, 5, 19, 21, 23-25 og 28.

Mod hver af de sagsøgte **Part P**, **Part M** og **Part N** er der rejst krav for 381.099.289,95 kr. Mod **Part O** er der rejst krav for 202.555.568,83 kr.

BANKENS INTERNE REVISION

Vidne 39 var revisionschef i banken, indtil han gik på pension den 1. marts 2006. **Vidne 39**, der havde været ansat i banken gennem en længere årrække, var bankuddannet, men havde ikke en teoretisk uddannelsesmæssig baggrund inden for revision.

Vidne 39 påtegnede bankens årsrapporter for 2003, 2004 og 2005 (bind 1, 2951, 2997 og 3012).

Vidne 41 tiltrådte som koncernrevisionschef og leder af bankens interne revision den 1. marts 2006. **Vidne 41** var uddannet cand.merc.aud. og havde endvidere den praktiske uddannelse som statsautoriseret revisor. **Vidne 41** havde forud for ansættelsen i banken været ansat hos bl.a. KMPG og Deloitte.

Vidne 41 påtegnede bankens årsrapporter for 2006 og 2007 (bind 1, 3154 og 3410).

Vidne 39 og **Vidne 41** var begge godkendt af Finanstilsynet.

Bankens interne revision bestod i perioden 2003-2008 af revisionschefen og to medarbejdere; **Person 32** og **Vidne 38**.

Intern revision udarbejdede i perioden et stort antal rapporter mv. vedrørende udførte revisionsarbejder. Intern revisions rapporter tilgik efter det oplyste som udgangspunkt ikke bankens bestyrelse, men blev afrapporteret til de relevante personer i organisationen. Det fremgår af de enkelte revisionsrapporter, hvem der er afrapporteret til. Ekstern revision fik kvartalsvis tilsendt rapporterne fra intern revision.

I regnskabsårene 2003-2007 udarbejdede intern revision kvartals- og årsprotokollater på baggrund af de udførte revisionsarbejder. I regnskabsåret 2008 udarbejdede intern revision protokollater for de første to kvartaler samt rapport med bilag 1-3 vedrørende perioden 1. juli – 20. september 2008 og rapport pr. 2. november 2008. Intern revisions protokollater og de nævnte to rapporter tilgik bankens direktion, bestyrelse og eksterne revision.

Fra 4. kvartal 2006 og frem udarbejdede intern revision endvidere blandt andet løbende en oversigt med ”Analyser af udviklingen i bankens store engagementer med baggrund i alle engagementer over 1,5 mio. kr.”. Oversigten blev som udgangspunkt udarbejdet hvert kvartal og sendt til bestyrelsen forud for det bestyrelsesmøde, hvor oversigten blev gennemgået. Oversigterne blev også sendt til ekstern revision.

BANKENS EKSTERNE REVISION

Bankens årsrapporter for 2003 og 2004 blev påtegnet af statsautoriseret revisor **Part N** og statsautoriseret revisor **Part M** fra **Part P** samt statsautoriseret revisor **Revisor 1** og statsautoriseret revisor **Revisor 2** fra KPMG (bind 1, 2951 og 2998).

I 2005 og 2006 forestod **Part N** og **Part M** sammen med et revisionsteam den eksterne revision af banken på vegne af **Part P**. Bankens årsrapporter for 2005 og 2006 blev påtegnet af **Part N** og **Part M** (bind 1, 3012 og 3155).

I 2007 forestod **Part M** og statsautoriseret revisor **Part O** sammen med et revisionsteam den eksterne revision af banken på vegne af **Part P**. Bankens årsrapport for 2007 blev påtegnet af **Part M** og **Part O** (bind 1, 3411).

Ekstern revisions protokoller vedrørende årsrapporterne for 2003-2007 tilgik bankens direktion, bestyrelse og interne revision. Protokollerne tilgik endvidere Finanstilsynet.

Ud over protokollerne udarbejdede ekstern revision vedrørende regnskabsårene 2005-2007 en række notater mv., herunder notater om den udførte revision for regnskabsårene 2005, 2006 og 2007 (bind 2, 493 ff., 803 ff. og 1197 ff.), notater af 22. februar 2007 og 28. februar 2008 vedr. stillingtagen til intern revisions arbejde (bind 2, 753 ff. og 1219 ff.) samt skema af 20. februar 2008 vedrørende engagementsgennemgang 2007 (bind A, 4307 ff.).

Vedrørende regnskabsåret 2008 udarbejdede ekstern revision bl.a. protokol af 15. august 2008 ”vedrørende indregning af årets løbende overskud i kernekapitalen 30. juni 2008” (bind 2, 1537 ff.), ”Notat vedrørende solvens og solvensbehov” af 19. september 2008

(bind H, 768 ff.), ”Statusrapport engagementsgennemgang” af 12. november 2008 (bind 2, 1621) og ”Notat vedr. bankens økonomiske situation” af 21. november 2008 (bind 2, 1623 ff.).

ARBEJDSFORDELINGEN MELLEM INTERN REVISION OG EKSTERN REVISION

De overordnede rammer for samarbejdet mellem intern revision og ekstern revision blev fastlagt ved revisionsaftaler.

Revisionsaftalerne blev suppleret af årlige revisionsplaner, der i hovedtræk fastlagde arbejdsfordelingen mellem intern revision og ekstern revision blandt andet i forhold til risikoanalyse og vurdering, valg af revisionsstrategi samt kritiske og væsentlige revisionsområder.

Der er i sagen fremlagt revisionsaftaler for 2006 og 2007 (bind 2, 527 ff. og 1277 ff.) og revisionsplaner for 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 og 2008 (bind 2, 29 ff., 121 ff., 513 ff., 533 ff., 1075 ff. og 1441 ff.).

Der er endvidere fremlagt diverse yderligere materiale vedrørende arbejdsfordelingen, herunder planlægningsmemoer for regnskabsårene 2003, 2004, 2005, 2006 og 2007 (bind 2, 43 ff., 203 ff., 499 ff., 895 ff. og 1011 ff.), notater om ansvarsfordelingen mellem de generalforsamlingsvalgte revisorer og intern revision ved revisionen af årsrapporter for 2003 og 2004 (bind 2, 57 ff. og 149 ff.), tillæg til revisionsplan for intern revision i **Gl. B1** og datterselskaber 2005 (bind 2, 511 ff.), notater om rådgivning vedrørende 2005 og 2007 (bind 2, 497 og 957), revisionsinstruks vedrørende regnskabsåret 2005 (bind 2, 469 ff.), checklister for afsluttende arbejder for regnskabsårene 2005, 2006 og 2007 (bind 2, 485 ff., 801 ff. og 1217 ff.), funktionsbeskrivelse af 22. maj 2006 for intern revision i **Gl. B1** og datterselskaber fastsat af bestyrelsen (bind C, 3627 ff.) samt checklister for **Gl. B1** 2006 og 2007 (bind 2, 909 ff. og 1283 ff.).

Af ”Funktionsbeskrivelse for intern revision i **Gl. B1** og datterselskaber fastsat af bestyrelsen” dateret den 22. maj 2006 (bind C, 3627 ff.) fremgår:

”...

§ 1 Indledning

Nærværende funktionsbeskrivelse er udarbejdet i henhold til § 14 i Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 1298 af 13. december 2005 om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. og finansielle koncerner (i det følgende benævnt "RVG"). Endvidere er henvist til Lov nr. 286 af 04/04/06 om finansiell virksomhed omkring relevante bestemmelser (i det følgende benævnt "FIL").

Funktionsbeskrivelsen angiver grundlaget for den interne revision og dens rettigheder og pligter, således som disse er fastsat i nævnte bekendtgørelse samt beslutning i bestyrelsen for **Gl. B1** og datterselskaber. (i det følgende benævnt "Koncernen").

§ 2 Bemanding

Den interne revision ledes af koncernrevisionschefen (i det følgende benævnt "Revisionschefen"). Ansættelsen og afskedigelse af revisionschefen kan alene foretages af bestyrelsen.

Bestyrelsen fastsætter revisionschefens løn- og pensionsforhold.

Revisionschefen skal have en uddannelse, som opfylder kravene anført i Bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. og finansielle koncerner, jf. RVG § 10, stk. 2.

Ansættelse, afskedigelse og omflytning af medarbejdere i den interne revisionsafdeling skal foretages af koncernrevisionschefen. Der henvises i øvrigt til RVG § 14, stk. 1, nr. 4 om godkendelse af koncernrevisionschefens budget. Det påhviler koncernrevisionschefen at vurdere årligt om kapaciteten og kompetencerne i intern revision er tilstrækkelige til at varetage de arbejdsopgaver, som almindeligvis udføres af intern revision. Forslag til ændringer i intern revisions arbejdsopgaver vil først blive foreslået bestyrelsen herunder med redegørelse for eventuelle ændringer i intern revisions budget. Dernæst indgår ændringer i intern revisions arbejdsopgaver i den årlige revisionsaftale med ekstern revision omkring koordineringen af revisionens udførelse, jf. RVG § 15, stk. 1.

§ 3 Uddannelse

Det påhviler revisionschefen at sørge for en løbende uddannelse af personalet i den interne revision, således at afdelingens faglige kompetencer og revisionsmetoder ajourføres i overensstemmelse med udviklingen og de særlige forhold, der måtte forekomme indenfor pengeinstitutsektoren.

Revisionschefen udarbejder årligt en plan herfor til intern brug i afdelingen.

§ 4 Budget

Revisionschefen udarbejder hvert år inden den 1. november et budget for det kommende år. Budgettet indgår i bankens samlede budget, der forelægges bestyrelsen til godkendelse.

Bestyrelsesformanden kan i særlige tilfælde forlænge tidsfristen.

Budgettet skal omfatte udgifter angivet i hovedposter sammenlignet med de realiserede udgifter i det foregående år. De budgetterede udgifter til lønninger skal endvidere specificeres på medarbejderes respektive stillinger i den interne revision.

§ 5 Tavshedspligt mv.

Revisionschefen og medarbejdere i den interne revision er undergivet bestemmelserne i FIL § 117 om tavshedspligt, afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger mv.

Bestyrelsen og den valgte revision skal underrettes af revisionschefen når denne ved ægteskab eller samliv eller ved slægts- eller svogerskab er eller bliver knyttet til nogen i **Gl. B1** og datterselskaber.

§ 6 Krav på oplysninger

Revisionschefen har adgang til bestyrelsesprotokollen og er i øvrigt berettiget til at kræve alle oplysninger som revisionschefen skønner nødvendige for revisions gennemførelse i overensstemmelse med RVG § 12.

Endvidere har den interne revisionschef ret til at deltage i bestyrelsesmøder under behandling af sager, der har betydning for revisionen eller for aflæggelse af årsrapporten, jf. FIL § 74, stk. 1. Såfremt ét bestyrelsesmedlem ønsker deltagelse af den interne revisionschef ved behandling af sager, som vedrører revisionen eller aflæggelsen af årsrapporten har revisionschefen pligt til at deltage, jf. FIL § 74, stk. 2.

§ 7 Arbejdsområde

Revisionschefen og det i den interne revision ansatte personale må ikke deltage i andet arbejde i banken end revisionsarbejde i henhold til RVG § 12 stk. 2. Efter RVG § 16 skal revisionschefen tillige være revisionschef i alle koncernens virksomheder, uanset om der er tale om en finansiel virksomhed eller ej.

Det påhviler revisionschefen at tilrettelægge og udføre revisionsarbejdet i samråd med de valgte revisorer. Revisionschefen påtegner årsrapporten for koncernen og moderselskabet, og revisionschefen deltager i revisionen af de væsentlige og risikofyldte områder i såvel moderselskabet som datterselskaber. Med deltagelse forstås, at revisionschefen på disse områder også skal udføre en del af revisionen, således at de væsentlige og risikofyldte områder ikke alene revideres af den eksterne revision., jf. RVG § 15, stk. 2.

Det påhviler endvidere revisionschefen at foretage de særlige revisionsopgaver, som bankens ledelse ønsker gennemført. Der er ikke aftalt særlige revisionsopgaver, som ligger ud over den normale revisionsopgave, der skal om-

tales i funktionsbeskrivelsen. Engangsopgaver og opgaver af midlertidig karakter behøver alene at fremgå af den interne revisions protokol. Særlige revisionsopgaver, engangsopgaver og opgaver af midlertidig karakter må ikke bevirke, at revisionschefen kommer i en situation, hvor vedkommende erklærer sig eller oplyser om forhold eller dokumenter, som revisionschefen eller ansatte i den interne revision har udarbejdet grundlaget for, jf. § 14, stk. 2.

§ 8 Engagement med banken

Revisionschefen må ikke have økonomiske interesser i **Gl. B1** og datterselskaber heraf, således at revisionschefens uafhængighed ikke må kunne anfægtes. I denne sammenhæng skal revisionschefen efter FIL § 199, stk. 10 iagttage habilitetsbestemmelser svarende til dem, der gælder for eksterne revisorer i henhold til lov om statsautoriserede og registrerede revisorer § 11.

§ 9 Protokol

Revisionschefen skal føre en særskilt revisionsprotokol, der skal fremlægges på ethvert bestyrelsesmøde. Enhver protokoltilførsel skal underskrives af den samlede bestyrelse.

I den interne revisionsprotokol skal der redegøres for den i årets løb udførte revision, ligesom det skal oplyses, om revisionsarbejdet har givet anledning til bemærkninger. Endvidere skal protokollen indeholde oplysninger om de særlige kontrolopgaver, der er pålagt revisionschefen af bankens ledelse, jf. RVG § 14, stk. 1, nr. 5.

I forbindelse med årsregnskabet skal der i protokollen redegøres for den udførte revision samt konklusionen herpå, og oplyses om den interne revision har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om. I protokollatet vedrørende årsrapporten skal anføres, at revisionschefen ikke er kommet i en situation, hvor revisionschefen erklærer sig eller oplyser om forhold eller dokumenter, som revisionschefen eller ansatte i den interne revision har udarbejdet grundlaget for.

I et særskilt afsnit i protokollatet vedrørende årsrapporten skal den interne revision opsummere samtlige bemærkninger, som revisionen har givet anledning til at fremføre over for bestyrelsen. Opsummeringen skal indeholde en status vedrørende de bemærkninger, der er fremført vedrørende det pågældende regnskabsår samt en status vedrørende de bemærkninger, der fremgik som åbentstående i protokollatet vedrørende den foregående årsrapport

I det omfang den interne revision i henhold til revisionsinstruksen deltager i det pågældende arbejde, skal protokollen, jf. RVG §§ 6 og 17 endvidere indeholde oplysninger om, at:

1. virksomhedens væsentlige forretningsgange og interne kontrolprocedurer fungerer betryggende,
2. virksomheden har etableret forretningsgange med henblik på overholdelse af restriktionerne for engagementer med andre virksomheder inden for samme koncern bortset fra datterselskaber, jf. FIL § 182
3. virksomhedens samlede system-, data- og driftssikkerhed fungerer betryggende,

4. bogføringen er tilrettelagt på en sådan måde, at den kan danne grundlag for indberetninger til finanstillsynet[...],
5. indregning, måling, præsentation og oplysninger om koncernens og bankens aktiver, passiver og eventuelle poster udenfor balancen er foretaget i overensstemmelse med lovgivningens bestemmelser samt god regnskabs-skik,
6. årsrapporten giver et retvisende billede af koncernens og bankens aktiver, passiver, finansielle stilling og resultat,
7. virksomhedens samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn, og
8. virksomheden kan beregne den enkelte indskyders og investors dækkede aktiver.

Revisionsprotokollatet vedrørende årsregnskabet skal efter RVG § 5 oplyse om der er konstateret væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med gennemgangen af koncerninterne transaktioner omfattet af § 2 i Finanstillsynets bekendtgørelse om koncerninterne transaktioner. Endvidere skal oplyses om hvor der er givet en nærmere beskrivelse af koncerninterne transaktioner af væsentlig betydning eller usædvanlig art

Efter de valgte revisorerers beslutning og under hensyntagen til det omfang hvori den interne revision deltager i det pågældende arbejde, skal protokollen vedrørende årsrapporten endvidere indeholde en erklæring om korrekt måling af koncernens og bankens 10 største engagementer og øvrige betydelige engagementer målt hver for, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen opgjort efter reglerne i FIL § 145. Engagementer med realkreditinstitutter, indenlandske og udenlandske pengeinstitutter medtages kun, når særlige forhold tilsiger dette.

Beskrivelsen skal indeholde oplysninger om engagementets størrelse, eventuelle tilsagte rammer for terminsforretninger og lignende forretninger, indlagte sikkerheder og deres skønnede værdi samt debtors økonomiske forhold. Endvidere skal den interne revision oplyse om sine vurdering af risikoen på engagementet under hensyntagen til samtlige foreliggende forhold.

Såfremt der er nedskrevet eller afskrevet på engagementet, skal dette oplyses. Det skal endvidere oplyses, såfremt der i regnskabsåret eller de to foregående år er ned- eller afskrevet på engagementet. Har banken i øvrigt betydelige engagementer, der har givet anledning til væsentlige bemærkninger, skal der gives en tilsvarende redegørelse for disse - jf. ovenfor.

I revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten skal der i tilfælde af at banken administrerer pensionspuljer desuden særskilt erklæres, om instituttets retningslinier, forretningsgange og forvaltning er betryggende, samt om der ved den stikprøvevise revision er konstateret væsentlige fejl eller mangler, for så vidt angår:

1. overholdelsen af de lovgivningsmæssige placeringsregler,
2. instituttets efterlevelse af de skriftlige retningslinier for administration af enkelte puljeordninger, herunder de til puljedeltagerne udleverede skriftlige aftalevilkår,
3. overholdelsen af instituttets forretningsgange for forvaltning af puljeaktiverne,

4. afregningskurserne i forbindelse med instituttets eller koncernforbundne virksomheders handler med puljeaktiver, og
5. overførslen af hele afkastet fra puljerne til puljedeltagerne efter fradrag af afgifter og administrationsgebyrer m.v. i overensstemmelse med de skriftlige retningslinier.

§ 10 Finanstilsynet

En kopi af den interne revisions protokoltilførsel vedrørende årsrapporten skal indsendes til Finanstilsynet sammen med det af bestyrelsen godkendte årsrapport.

Ansættelse og fratræden af revisionschefen skal meddeles Finanstilsynet senest en måned efter udnævnelsen eller fratrædelsen er sket.

Ved meddelelse om ansættelse af revisionschefen skal bestyrelsen overfor Finanstilsynet i henhold til i RVG § 11, stk. 2 afgive en erklæring om, at revisionschefen har en uddannelse, som opfylder kravene anført i RVG § 10, stk. 2-3.

Ved revisionschefens afskedigelse eller fratræden skal bestyrelsen og revisionschefen senest en måned efter fratrædelsen hver indsende en redegørelse til Finanstilsynet om baggrunden herfor.
..."

Af revisionsaftalen for 2007 (bind 2, 1277 ff.), der i det væsentlige svarer til revisionsaftalen for 2006 (bind 2, 527 ff.), fremgår:

"...

Revisionsaftale

mellem

**Intern koncernrevisionschef
(herefter "intern revision")**

og

**Part P A/S
Statsautoriseret revisionsaktieselskab
(herefter "det valgte revisionsfirma")**

for revision af

Gl. B1

**og koncernforbundne selskaber
(herefter "Gl. B1 koncernen")**

...

1. Indledning

Nærværende revisionsaftale/-instruks for intern revision i **Gl.B1 koncernen** er udarbejdet i henhold til den af selskabets bestyrelse den 31. maj 2007 godkendte funktionsbeskrivelse for intern revision i **Gl.B1 koncernen** samt i henhold til §15 i Bekendtgørelse nr. 1224 af 22. oktober 2007 om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. samt finansielle koncerner (herefter benævnt RVBG).

Revisionsinstruksen omhandler en beskrivelse af, hvilke revisionsopgaver der skal udføres, og hvilke af disse opgaver, der påhviler intern revision.

Revisionsinstruksen indeholder tillige retningslinier for samarbejdet mellem det valgte revisionsfirma og intern revision.

2. Revisionsopgaver

Det er intern revisions opgave i samarbejde med det valgte revisionsfirma at udføre alle nødvendige revisionsarbejder i relation til revisionen af koncernregnskabet og årsrapporten for **Gl.B1 koncernen** inklusiv datterselskaber. Det tyske datterselskab revideres primært på grundlag af revisionsrapporter, der modtages fra selskabets valgte tyske revisorer.

Endvidere skal intern revision påse, at de indenlandske reviderede koncernselskabers forretningsgange og systemer er sikkerhedsmæssigt betryggende, og at de heri etablerede interne kontroller er effektive.

Det er hensigten, at intern revision i videst muligt omfang udfører hovedparten af revisionshandlingerne. Det valgte revisionsfirma vil basere deres revision på det af intern revision udførte arbejde samt deltage i revisionen af særlige risikoområder og områder, hvor udførelsen af revisionen kræver særlig ekspertise.

Uanset denne hensigt kan revisionen udføres af det valgte revisionsfirma uden deltagelse af intern revision, hvis revisionsområdet ikke er væsentligt og risikofyldt, jf. RVG §15, stk. 2, samt at intern revision ikke har den nødvendige specialekspertise eller de nødvendige ressourcer. Ved ressourcebegrænsninger skal der ske omfordeling af øvrige ikke væsentlige og risikofyldte områder til ekstern revision, således at revisionschefen kan opfylde kravet i RVG §15, stk. 2. Revisionschefen deltager i udførelsen af en del af revisionsarbejdet. Markering heraf sker i fordelingsplanen mellem det valgte revisionsfirma og intern revision.

2.1. Fordeling af revisionsarbejdet

Fordelingen af opgaverne mellem de valgte revisorer og intern revision fastlægges hvert år i en særskilt fordelingsplan, der årligt udarbejdes som et særskilt dokument til revisionsaftalen. Fordelingsplanen tiltrædes hvert år af det valgte revisionsfirma og intern revision.

Fordelingsplanen ajourføres efter afslutningen af revisionen af årsregnskabet for det foregående regnskabsår med udgangspunkt i erfaringerne herfra samt den indsamlede viden om koncernens forhold og planer i øvrigt.

Fordelingsplanen, der tager stilling til anvendelsen af intern revisions ressourcer, drøftes med det valgte revisionsfirma, der med udgangspunkt heri ligeledes udarbejder en plan med angivelse af forventet ressourceforbrug. Det valgte revisionsfirma og intern revision koordinerer i fællesskab planlægning og udførelse af revisionen for året, således at revisionen fremstår som et hele og som resultatet af en fælles proces. Intern revision udarbejder som hidtil oplæg til planlægning.

2.2. Ændringer til fordelingsplanen

I det omfang, der sker udvidelse af **GIB1** koncernens forretningsområder, herunder tilkøb eller stiftelse af nye datterselskaber, skal der ske løbende tilpasning af nærværende revisionsaftale og tilhørende fordelingsplan.

Såfremt der under udførelsen af revisionen bemærkes forhold, som ændrer på vurderingen af hvilke områder, der vurderes som væsentlige og risikofyldte, skal dette koordineres mellem intern revision og det valgte revisionsfirma.

Efter forudgående drøftelse med revisionschefen kan det valgte revisionsfirma indtræde i eller supplere det af intern revision planlagte eller udførte revisionsarbejde,

- a. hvis et område viser sig væsentligt mere risikofyldt eller komplekst end tidligere antaget, og i øvrigt er af væsentlig betydning. Det valgte revisionsfirma har ret til at kræve udført eller om fornødent selvstændigt udføre revisionshandlinger, som de skønner nødvendige
- b. hvis intern revision ikke besidder den fornødne ekspertise eller de nødvendige ressourcer
- c. hvis de valgte revisorer ikke er enige i intern revisions konklusioner - eller disse ikke findes tilstrækkeligt underbyggede.

3. Retningslinier for samarbejdet mellem de valgte revisorer og intern revision

Intern revision er koncernens daglige forbindelsesled til de valgte revisorer i forhold, der vedrører den lovpligtige revision. Samarbejdet mellem det valgte revisionsfirma og intern revision omfatter planlægning, udførelse og dokumentation af revisionsarbejdet og skal tilstræbe at optimere revisionsressourcerne for at sikre en samlet effektiv revision.

Revisionen udføres i overensstemmelse med gældende lovgivning og god revisionsskik for statsautoriserede revisorer.

Det valgte revisionsfirma foretager revision af omkostninger, der afholdes af intern revision.

Det valgte revisionsfirma skal årligt i overensstemmelse med RVBG §5, stk. 2 attestere, at intern revision har udført arbejdet i henhold til nærværende revisionsaftale.

3.1. Revisionens udførelse, dokumentation og kvalitetskontrol

Revisionen skal udføres med udgangspunkt i særskilte overordnede revisionsplaner, der er afstemt med relevante brancheforhold. I tilslutning hertil udarbejdes der i fornødent omfang detaljerede revisionsplaner og instrukser for de enkelte revisionsområder pr. selskab og for koncernen.

Det udførte revisionsarbejde skal dokumenteres på en sådan måde, at det kan danne grundlag for den kvalitetskontrol, som forudsættes i lovgivning og revisionsstandarder. Såfremt det ved kvalitetskontrollen eller det i øvrigt vurderes, at revisionen kan effektiviseres ved reduktion i omfanget af det udførte arbejde eller ved anvendelse af andre revisionsmetoder, uden at den revisionsmæssige værdi forringes, skal dette meddeles til den udførende revisor.

Det valgte revisionsfirma og intern revision har gensidig adgang til arbejds-papirer, således at den fornødne gensidige kvalitetskontrol kan gennemføres. Denne gensidige adgang til arbejds-papirer indebærer ligeledes, at den samlede mængde af arbejds-papirer for et givet område til enhver tid er dokumentation for det udførte arbejde og vil eksistere, så længe en part måtte have behov for adgang til den anden parts arbejds-papirer. Hver part er endvidere forpligtet til, at arbejds-papirer holdes på arkiv i indeværende år samt de tidligere 5 år, før de kan destrueres.

Der skal i løbet af året foretages opfølgning mellem revisorerne med orientering om, hvorledes den planlagte revision forløber. Terminer for en sådan opfølgning fastsættes efter nærmere aftale mellem det valgte revisionsfirma og intern revision.

Ligeledes afholdes der periodevise møder mellem revisorerne og selskabets ledelse om status i revisionsarbejdet.

Det valgte revisionsfirma og intern revision har ligeledes pligt til at holde hinanden gensidigt orienteret om forhold af betydning for revisionen, som de måtte blive bekendt med.

4. Rapportering

Resultatet af den udførte revision rapporteres i overensstemmelse med de i funktionsbeskrivelsen fastsatte bestemmelser herom.

4.1. Standarderklæringer til Finanstilsynet som er aftalt alene omtales i intern revisions protokol

Efter aftale omtaler intern revision følgende forhold fra revisionsbekendtgørelsen i årsprotokollatet fra intern revision:

RVBG §4, stk. 5	Omtale af ikke korrigerede fejl.
RVBG §5, stk. 1, nr. 3	Omtale af iagttagelse af FIL §182 (Forbud mod engagementer med koncernvirksomheder, der ikke er døtre)
RVBG §5, stk. 1, nr. 4	Omtale af, om der har været konstateret væsentlige fejl i koncerntransaktioner
RVBG §6, stk. 1	Omtale af, om de administrative systemer mv. er betryggende.

RVBG §§23-24	Omtale af de 10 største engagementer, samt engagementer over 10% af basiskapitalens, herunder om disse engagementer er indregnet og målt korrekt.
RVBG §36	Omtale af, om kravene til værdipapirhandler overholdes

5. Ajourføring af revisionsaftalen

Nærværende revisionsaftale inklusive tilhørende fordelingsplan ajourføres for den kommende revisionsperiode i fornødent omfang hvert år af intern revision umiddelbart efter afslutningen af statusrevisionen.

Ajourføringen skal senest være gennemført inden udgangen af juli måned.
...”

Af revisionsplan for revisionen af **Gl.B1** koncernen for 2008 (bind 2, 1441 ff.), der i dens opbygning i det væsentlige svarer til de tidligere revisionsplaner, fremgår:

”...

1. Indledning

Nærværende koncernrevisionsplan er udarbejdet på baggrund af tidligere års erfaringer fra revisionsarbejdet i **Gl.B1** koncernen og ud fra forventede ændringer i aktiviteter mv. for det kommende år.

Koncernrevisionsplanen er således en overordnet beskrivelse af de forretningsmæssige udviklingstendenser og revisionsmæssige forhold herunder en risikovurdering af koncernens forretningsaktiviteter, valg af revisionsstrategi samt bemandings- og ressourceplan.

2. Revisionens formål, tilrettelæggelse og udførelse

2.1 Revisionens formål

Formålet med revisionen er at revidere koncernregnskabet og årsrapporterne for moder- og datterselskaber for 2008, herunder at påse at regnskaberne er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelse.

Samtidigt er det formålet, at hovedvægten af revisionen lægges på de regnskabsposter/-systemer og tilknyttede revisionsmål, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst. Der er afholdt møder med direktionen og regnskabsfunktionen for at identificere de områder, som ledelsen vurderer som mest risikobetonet. Anmodninger om særlige revisionsopgaver fra bestyrelsen, direktionen eller andre funktionsområder/-chefer er medtaget i overvejelserne for omfanget af dette års revisionsplan.

2.2 Revisionens tilrettelæggelse og udførelse

Revisionen tilrettelægges, udføres og ajourføres årligt i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse fra Finanstilsynets om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder og finansielle koncerner samt i overensstemmelse med danske revisionsstandarder og god revisions-skik.

Koncernrevisionsplanen suppleres af revisionsplaner for forretningsområder i banken og øvrige 100% ejede selskaber i koncernen. En overordnet redegø-

relse for arbejdsdelingen er beskrevet i afsnit 7. Detaljerede revisionsplaner udarbejdes til intern anvendelse omkring valgte revisionshandlinger til udførelse.

3. Udvikling i 2008

3.1. Forretningsmæssig udvikling

Overordnet set forventes et koncernresultat før skat på t.kr. 260-270 mio. kr. for 2008 mod realiseret t.kr. 300 for 2007. Budgetmæssigt er estimeret med ca. 325 mio. kr. før skat for 2008, men henset til markedssituationen anses budgettet som optimistisk.

Gl. B1

- Indtjening

I forhold til budgetoversigt for 2008 forventes et resultat i niveauet 93 mio kr. Væksten i banken forventes at komme fra private via profileringsprojektet "Gl. B1 på vej mod 2010". Planerne forventes realiseret gennem dels fokus på kunderentabilitet og dels bredt salg til kunderne af flere produkter. Inden for erhverv vil der være fokus på en selektiv udlånsaktivitet og øget kunderentabilitet samt fokus på opnåelse af højere marginaler. Aktiviteterne i København/Århus vil i 2008 være rettet mod behersket vækst, øget salg inden for finansielle instrumenter samt private kunder vil blive foretrukket fremfor erhverv.

- Funding

Der arbejdes på etablering af et syndikeret lån i niveauet 750 mio. kr. Når der er opnået rating fra Moodys vil der blive udstedt obligationslån på 750 mio. kr. Begge disse tiltag har til formål at styrke bankens funding situation.

V19 A/S

Der forventes dels en stadig tilgang i opkøb af porteføljer i DK og forsat større inddrivelsesprocent fra eksisterende porteføljer. Samlet forventes en stigning samlet inklusiv aktiviteterne i Tyskland på 26% og dermed et resultat før skat i niveauet 116 mio. kr. for del-koncernen V19 A/S. I 2008 forventes en tilgang i opkøb af danske porteføljer i niveauet 700 mio.kr.

I Tyskland blev aktiviteter etableret medio 2007 i Saarbrücken ved 2 selskaber; V5 GmbH og Virksomhed 6 GmbH (Inkasso). Selskabet er sideordnede datterselskaber til V19 A/S. I 2007 er realiseret et overskud i V5 GmbH på 9 mio. kr. mens der i inkassoselskabet er realiseret et mindre underskud på 386 t.kr. For 2008 forventes et resultat i niveauet 11 mio.kr.

Systemmæssigt forventes nyt GUG-system taget i anvendelse i forsommeren 2008.

V18 A/S

Indtjeningen budgetteres forventer i 2008 et resultat før skat i niveauet 72 mio. kr., hvoraf ca. 19 mio. kr. kommer fra formidling af projekter i Tyskland gennem det delvist ejede associerede selskab V7 GmbH (26%).

Virksomhed 22 A/S

Anpartsmarkedet i DK er under afvikling omend overtagelsen af H2 har medført en lille stigning i handlen med anparter. I Tyskland udbygges aktiviteterne efter lagte planer. Der budgetteres med et resultat i niveauet 9 mio.kr. for delkoncernen V22b A/S.

V23 A/S

Indgåelse af administrationsaftaler med Butikscenter 2 og Butikscenter 1 vil i 2008 udgøre en vigtig aktivitet for selskabet, som sammen med administration af H2 aktiviteterne udgør de centrale aktiviteter. Samlet forventes et resultat i niveauet 4,6 mio.kr.

V20 A/S

Indtjeningen i V20 A/S er estimeret til 8,9 mio.kr., og det afhænger af Coface afgørelse i maj 2008, om * frasælges endeligt fra Gl. B1 koncernen.

* Virksomhed 20 A/S

4. Særlige forhold vedrørende 2007

4.1. Bemærkninger i revisionsprotokoller for 2006

I løbet af 2008 foretages løbende opfølgning på særlige forhold og opsummerede bemærkninger, som fremgår af revisionsprotokollatet for 2007 fra henholdsvis intern og ekstern revision. I det omfang bemærkninger er anført som værende afklaret på grundlag af oplysninger fra ledelsen, vil grundlaget herfor blive efterprøvet.

4.2. Revisionens erklæringer i forbindelse med årsrapporten for 2008

Der henvises til den til enhver tid gældende revisionsbekendtgørelse med tilhørende bilag med oplyste krav til erklæringer fra intern revision i årsprotokollatet for 2007.

5. Væsentligheds- og risikovurdering

5.1. Væsentlighedsniveauer

5.1.1 Løbende revision

Den løbende revision består i al væsentlighed i gennemgang af forretningsgange og test af interne kontrolprocedurer, hvor fastlæggelse af et væsentlighedsniveau ikke er nødvendigt i forhold til vurdering af eventuelle fejl i procedurer. Dog benyttes en subjektiv risikobetragtning som kriterie for udvælgelse af de mest betydningsfulde risikoområder set fra et revisionsmæssigt perspektiv.

5.1.2 Revision af koncern- og årsregnskaber

Væsentlighed skal ses i forhold til koncernen og kan defineres som stor omsætning (mange transaktioner), betydelige poster i regnskabet eller poster, som har en væsentlig indflydelse på regnskabslæserens vurdering af regnskabets. Herudover vil betydningen for Gl. B1 koncernens image og lovgivningsmæssige krav også indgå i vurderingen af væsentlighed.

Der er fastsat et foreløbigt samlet væsentlighedsniveau i størrelsesordenen 20-25 mio. kr. for Gl. B1 koncernen. Niveaut er valgt med baggrund i et resultatsskøn i niveauet 270 mio. kr. og skønnet samlede aktiver på ca. 10 mia. kr. Væsentlighedsniveauet fordeles på regnskabsposter ud fra en vurdering af regnskabsposternes væsentlighed.

5.2. Risikovurdering

Det er bankens vision med udgangspunkt i lokalområdet, at udvikle sig og skabe økonomiske værdier og samtidigt være den foretrukne bank i lokalområdet.

Med udgangspunkt i detailplanlægning for de enkelte selskaber og revisionsområder i koncernen er identificeret risici, dels tværgående i koncernen og dels indenfor de enkelte forretningsområder, som er samlet i afsnit 5.3 og 5.4. Fokusområderne kan opstå i forbindelse med nye love eller bekendtgørelser, nye aktiviteter, nye regelsæt, nye forretningsgange, implementering af nye væsentlige IT-systemer eller organisatoriske ændringer, som medfører ændrede procedurer. Væsentlige risikoområder og fokusområder er anført i stikordsform.

5.3. Koncerntværgående områder

Væsentlige revisionsmæssige risiko- og fokusområder:

- Overholdelse af bestyrelsens § 70-instruks
- Udarbejdelse af koncernregnskab
- Risikorapportering
- Nedskrivningsregler
- IFRS, særligt følgende: Goodwill, aktieafløsning og måling/værdiansættelse af finansielle instrumenter (Udlån)
- Forskellige it-systemer
- Stigning i udlån
- Ny kapitaldækningsbekendtgørelse
- Opfyldelse af MiFID-krav
- Opgørelse af solvensbehov

5.4. Fokusområder pr. forretningsområde

5.4.1. Banken

Væsentlige revisionsmæssige risiko- og fokusområder:

- Større andel af erhvervskunder
- Engagementer, pantebreve og nedskrivninger
- Finansielle instrumenter og kursregulering
- Afdelinger af **Bank 7** i København og Århus
- Aktier og kursregulering
- Klassificering af kapitalandele
- It-anvendelsen
- Regnskabsprocessen

5.4.2. Datterselskaber

Væsentlige revisionsmæssige risiko- og fokusområder:

- Overholdelse af koncerninstrukser
- Håndtering af nye aktiviteter/tilkøbte virksomheder
- Aktiviteter i Tyskland
- Risikoopgørelser
- Udvikling af nye it-systemer
- **V60 A/S** er nystartet

Virksomhed 60 A/S (V60 A/S)

6. Valg af revisionsstrategi

6.1. System- og substansrevision

Kontrolmiljøet i **GLEB1** koncernen vurderes generelt at være tilfredsstillende. Revisionsarbejdet baseres derfor i stort omfang på systemrevision suppleret med substansrevision, i form af regnskabsanalytisk revision og detailrevision.

Der foretages en specifik vurdering af kontrolmiljøet inden for hvert enkelt revisionsområde med udgangspunkt i en vurdering af risici for området med baggrund i foregående afsnit 5. Vurderingen af risici og kontroller dokumenteres i planlægningsnotatet.

7. Bemandings- og ressourceplan mv.

7.1. Bemandingsplan

I henhold til revisionsaftalen udføres revisionsopgaverne i videst mulig omfang af intern revision. Endvidere kræves efter RVG §15, stk. 2, at den interne revisionschef deltager i udførelsen af alle væsentlige og risikofyldte områder i koncernen.

Bemandingen i intern revision i 2008 forventes udvidet med 1-2 personer i 2008, mens der sidste år var 3 fuldtidsbeskæftigede medarbejdere i afdelingen. Opnormeringen er afledt af, at organisationen i de sidste 5 år er udvidet og bemandingen i intern revision udvides derfor. Den ene af ansættelserne er også releteret til et glidende generationsskifte for en af medarbejderne i afdelingen.

Revisionen udføres i samarbejde med ekstern revision, der kan bidrage med flere ressourcer på flere lokationer samtidigt, hvilket særligt er relevant for at kunne gennemføre revisionen op til tidspunktet for offentliggørelsen af årsrapporten. I forhold til de nye selskaber i Tyskland er det foreslået af **Part P**, at det også er **Part P** i Tyskland, som reviderer **Virksomhed 6 GmbH**

7.2. Arbejdsdeling

Revisionsopgaverne udføres af såvel intern revision som ekstern revision. I lighed med tidligere år baserer ekstern revision sit arbejde på det af intern revision udførte arbejde, samt deltager i udarbejdelse af konklusionen på væsentlige områder. Tilsvarende vil intern revision basere sig på den revision, som udføres af ekstern revision. Ekstern revision fokuserer på denne baggrund, at hovedparten af deres revision udføres ved status. Ekstern revision udfører endvidere forskellige ad-hoc arbejder på direktionens foranledning.

Det påhviler endvidere intern revision inden for en række særskilt aftalte områder at tilrettelægge og udføre de forberedende arbejder, der er nødvendige for at afgive de særlige udtalelser og erklæringer, som kræves af offentlige myndigheder, og som skal påtegnes af de eksterne revisorer.

Til støtte for regnskabsprocessen udarbejder og fremsender intern revision dels forskellige checklister for IFRS-forhold, Finansielle virksomheder og børsforhold, og dels en liste over ønsket specifikationsmateriale, afstemninger, dokumentation for regnskabsposter. Dette materiale fremsendes i 3. kvartal til økonomifunktionen til brug for forberedelse af regnskabsafslutningsprocessen for 2008.

Følgende overordnede arbejdsdeling er aftalt i mellem intern revision og ekstern revision.

Gl. B1 :

Løbende revision

Intern revision forestår primært udførelsen af den løbende revision af forretningsgange igennem året i lighed med tidligere år. Formålet med denne revision er at sikre efterlevelse af vedtagne forretningsgange. Ekstern revision aflægger ligeledes besøg for at udføre løbende revision, hvilket er fokuseret mod løbende revision af engagementer.

Status revision

Intern revision deltager i udførelsen af statusrevisionen sammen med ekstern revision. Revisionen udføres først af intern revision, mens ekstern revision gennemgår det af intern revision udførte arbejde.

Der er aftalt med ekstern revision, at omtalen af de 10 største engagementer samt større end 10 % af basiskapitalen foretages i den interne revisions protokol til årsrapporten.

V19 A/S (inkl. datterselskaber); Virksomhed 22 A/S (inkl. datterselskaber); V18 A/S & Virksomhed 45 A/S (inkl. datterselskaber)

Løbende revision

Intern revision forestår primært udførelsen af den løbende revision af forretningsgange igennem året i lighed med tidligere år efter rotationsprincippet. Formålet med denne revision er at sikre at disse kan understøtte en statusrevision baseret mest på analytisk revision og minimal detailrevision. Under hensyntagen til aktivitetsomfanget i særligt **V19 A/S** og tilhørende datterselskaber vil der i 2008 blive udført mere løbende revision også i denne enhed, idet enheden indtjeningsmæssigt er i niveau med **Gl. B1**. Ekstern revision baserer sig på intern revisions udførte løbende revision.

Status revision

Intern revision deltager i udførelsen af statusrevisionen sammen med ekstern revision. Revisionen af bankens datterselskaber forløber over en kort periode, hvorfor revisionen ved årsafslutningen udføres mest af ekstern revision, mens intern revision fokuserer på at deltage i de mest væsentlige forhold.

I henhold til revisionsbekendtgørelsen skal revisionschefen deltage aktivt i revisionen af de væsentligste regnskabsposter, såsom eksempelvis goodwill, udviklingsomkostninger (It-udvikling), ejendomme, revision af kapitalandele i døtre, fordringer, forlig, måling af anparter og skyldige omkostninger samt indtægter og projektformidlingshonorarer.

...

8. Rapportering

8.1. Revisionsrapporter

Efter afslutning af en revisionsopgave udarbejder intern revision en revisionsrapport omfattende den udførte revision, resultatet heraf, eventuelle punkter til opfølgning samt konklusionen på det udførte arbejde. Revisionsrapporter fremsendes kvartalsvis til ekstern revision.

8.2. Revisionsprotokoller

De løbende revisionsprotokoller fra intern revision udsendes til bestyrelsesmedlemmerne op til weekenden før afholdelse af bestyrelsesmøderne i banken. Der udarbejdes ikke normalt løbende protokoller til bestyrelsesmøderne i datterselskaberne.

Bestyrelsesmøder i **Gl. B1** **koncernen** hvor der skal fremlægges kvartalsvis revisionsprotokol fra intern revision:

- 28. april 2008
- 19. august 2008
- 27. oktober 2008
- Primo februar 2009
- ...

Som bilag 1 til de fremlagte revisionsplaner for 2003-2006 (bind 2, 33, 125, 517 og 544) er vedlagt en oversigt over revisionsområder, hvor der for hvert område er sket afkrydsning ved henholdsvis intern revision, ekstern revision eller begge.

Som bilag 2 til de nævnte revisionsplaner for 2003-2006 (bind 2, 34 ff., 126 ff., 518 ff. og 545 ff.) er vedlagt en arbejdsplan for intern revision med angivelse af arbejdsbeskrivelse, revisor, metode og frekvens for de enkelte revisionsområder. Det fremgår af arbejdsplanen, at revisionsfrekvensen kunne angives som løbende (0), periodisk (1), årlig (2), ultimo (3) eller cyklus (4).

Af planlægningsmemo for regnskabsåret 2007 (bind 2, 1011 ff.), der udarbejdet af

Part M og godkendt af **Part O**, fremgår bl.a.:

”5. BESKRIVELSE AF OPGAVEN

Revisionsopgaven omfatter revision af koncernregnskab og årsregnskab for moderselskabet **Gl. B1** for 2007.

Revisionen skal udføres i henhold til "Bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder og finansielle koncerner".

Koncernregnskab aflægges efter IFRS, mens årsregnskab for moderselskabet **Gl. B1** aflægges efter regnskabsbekendtgørelse for pengeinstitutter.

Konsultationspligter m.v.

I forbindelse med aflæggelse af regnskab efter IFRS inddrages interne specialister i det omfang der er behov herfor.

Statsautoriseret revisor **Person 33** har tidligere været benyttet i denne forbindelse

It-revisionen foretages, som omtalt overfor, ved **Person 34**

Skatterevier foretages af skatteafdelingen. Af tidsmæssige årsager er skatte-revier tidligere foretaget efter selvangivelse er indsendt.

Intern revision

I henhold til bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i pengeinstitutter og pengeinstitutkoncerner er der oprettet en intern revision.

Revisionschef **Vidne 41** er leder af den interne revisionsafdeling i **Gl. B1**.

Gennem erfaringer fra tidligere revisioner konkluderes, at intern revision har den fornødne uafhængighed, indsigt og faglige kompetence, således at den eksterne revision kan - og i høj grad vil - anvende arbejdet, der er udført af den interne revision.

Tilrettelæggelsen af intern revisions arbejde er dokumenteret ved revisions-plan som vi har tiltrådt.

Denne plan indgår som en del af den samlede revisionsplanlægning (bilag B).

Rapportering

Efter endt årsafslutningsrevision udarbejdes revisionsprotokollat.

Indholdet af dette revisionsprotokollat er reguleret af speciallovgivning for pengeinstitutter.

Endvidere udarbejder intern revision særskilt revisionsprotokollat.

...

7. FØLSOMHEDSVURDERING OG RISIKOBESKRIVELSE

Følsomhedsvurdering:

Følsomhedsvurdering er en vurdering af den professionelle risiko.

Eftersom banken driver pengeinstitut virksomhed vil banken i sig selv være et interessant presseemne.

Derudover er selskabet børsnoteret, og har i sektoren markeret sig ved at være et "nichepengeinstitut"

Kunden vurderes således som følsom.

Planlægningsværktøj:

Selv om kunden er vurderet som følsom er **Holding 7** ikke benyttet.

Fravigelse sker under hensyntagen til, at der ikke vurderes at være mulighed for i systemet at tage højde for de særlige forhold der gør sig gældende ved revisionen af pengeinstitutter, hvor revisionen i det væsentligste udføres af intern revision.

Risikobeskrivelse:

Risikobeskrivelse er en vurdering af den relative revisionsrisiko. Dvs. kombinationen af den iboende risiko og de i selskabet anlagte kontrolstyrker.

For så vidt angår kontrolstyrkerne skal anføres, at ledelsen er positivt indstillet overfor tilstedeværelsen af interne kontroller, at intern revision er til stede og yder en kvalificeret indsats i årets løb, at banken benytter sig af velunderbyggede forretningsgange og interne kontroller, og at bankens benytter standard edb-system, der kun i ubetydelig grad er individuelt tilpasset

Samlet er der således generelt tale om en høj kontrolstyrke.

Der henvises endvidere til afsnit 10 om anvendte arbejdsplaner og revisionsstrategi.

...

10. REVISIONSSTRATEGI OG KRITISKE REVISIONSOMRÅDER

Revisionstrategi

Som anført i punkt 7 er kontrolstyrken vurderet som høj. Den generelle relative revisionsrisiko anses derfor samlet som lav.

Valget af revisionsstrategi kan som udgangspunkt ske inden for følgende 4 kategorier:

- A Systemanalytisk revision
Dvs. gennemgang af organisationskontroller, kontroller af udvikling af forretningsgange, autorisationskontroller, områdeafhængige regnskabsmæssige kontroller, beskyttelseskontroller, tilsynskontroller samt dokumentationskontroller eller kombinationer heraf.

Revisionen støttes reelt på intern revisions gennemgang af forretningsgange i årets løb
- B Detailrevision
Dvs. bilagsrevision, kæderevision, kilderevision, afstemninger, forespørgsler og bekræftelser, eftertælling og efterregning, konferering, scanning, observationer samt eftersyn eller kombinationer heraf.
- C Regnskabsanalytisk revision
Dvs. vurdering af poster i forhold til udvikling i nøgletal, budgetter, tidligere år, branchestatistikker eller kombinationer heraf.
- D Gennemgang af generelle edb-kontroller samt applikationskontroller.

Til hvert revisionsområde, kan der - afhængig af risici og kontroller på området - anvendes en eller flere af ovenstående kategorier af revisionsmetoder.

Generelle risikoområder

Gl. B1 driver sædvanlig pengeinstitutvirksomhed. Risikoforholdene ved revisionen er derfor underlagt de særlige forhold, der gælder for branchen.

Følgende revisionsområder og regnskabsposter fremhæves som væsentlige og/eller risikobehæftede:

- Udlån
- Kapitalandele i tilknyttet selskab
- Skatter- og afgifter
- IT

Ovenstående risikoforhold kommenteres på følgende vis:

Ad Udlån

Udlån er væsentligste regnskabspost i balancen.

Den største risiko knytter sig til revisionsmålet: værdiansættelse (nedskrivninger til imødegåelse af tab).

Området er generelt en væsentligt og risikofyldt regnskabspost i pengeinstitutregnskaber, idet regnskabsposten er behæftet med skøn i forbindelse med vurdering af nedskrivningsbehov.

Følgende særlige forhold tillægges betydning ved revisionen af udlån i

Gl. B1 i 2007:

- Regnskabsregler er nyligt ændret. Nedskrivning kan alene foretages, når der er objektive indikatorer for værdiansættelse. Dette afviger fra tidligere tiders "hensættelser". Ved revisionen skal fokuseres på at indstillingen i nedskrivningstilfælde påpeger hvilke objektive indikatorer, der i de konkrete tilfælde medfører, at et udlån anses for værdiforringet.
- Banken udlånsvækst har været betydelige de seneste år. Der er risiko for at dette forhold kan på sigt medføre tabsfrekvens, der ligger over sektorniveauet.

Intern revision har i årets løb gennemgået forretningsgange i forbindelse med bevillinger m.v. Ekstern revisor gennemgår intern revisions arbejde og rapportering.

For så vidt angår sidste nævnte type (erhvervskunder og større privatkunder) gennemfører ekstern revision engagementsgennemgang nov. 2007.

Gennemgangen foretages på baggrund af engagementsoversigter og nedskrivningsforslag m.v., der laves af intern revision og kreditafdeling okt.-nov. 2007.

Gennemgangen foretages stikprøvevist, dog således at alle store engagementer gennemgås.”

Planlægningsmemoet for regnskabsåret 2007 indeholder endvidere bl.a. en ”revisionsplan” med angivelse af relativ revisionsrisiko pr. revisionsmål (bind 2, 1024). Det fremgår af revisionsplanen, at risikoprofilen kan angives som ”H” for høj, ”M” for medium og ”L” for lav. I planen er der ved ”Udlån” angivet ”L” ved fuldstændighed, tilstedeværelse og nøjagtighed og ”M” ved værdiansættelse. Endvidere er det vedrørende ”Udlån” i kolonnen ”Beløbsmæssigt væsentligt?” angivet ”Ja meget”. Ved ”Garantier” er intet angivet om relativ revisionsrisiko pr. revisionsmål, men det er i kolonnen ”Beløbsmæssigt væsentligt?” angivet ”Ja”.

Af punkt 13 i planlægningsmemoet (bind 2, 1026) fremgår om bemanning og honorarestimat, at de ansvarlige partnere var **Part O** og **Part M**. I bemanningen indgik endvidere en ledende revisor og fem revisorassistenter. Honoraret for revision af årsrapport inklusive protokol blev anslået til 358.000 kr., og honoraret for kontrol af regnskab blev anslået til 71.000 kr. Honoraret for særopgaver og it-revision blev således estimeret til i alt 429.000 kr. eksklusive moms.

Der er til sagen fremlagt fakturaer vedrørende honorar udstedt af **Part P** til **Gl. B1** den 30. september 2007, 14. februar 2008, 31. marts 2008, 30. juni 2008, 30. september 2008 og 19. november 2008 (bind 2, 1707-1713).

Part M har om arbejdsdelingen mellem intern og ekstern revision forklaret blandt andet (bilag I, 376 ff.):

”Foreholdt samme planlægningsmemo (bind 2, 907, pkt. 12) forklarede han, at det er meget godt at holde fast i udtrykket årshjul, når man skal beskrive planlægningen af revisionen. Planlægningen begyndte i april, hvor de havde et indledende planlægningsmøde med intern revisions chef, som i 2006 var **Vidne 41**. De drøftede revisionen og gav inputs til planlægningen. De inddrog også erfaringer fra tidligere år. **Vidne 41** lavede typisk udkast til planlægningen. I 2006 havde han yderligere to møder med **Vidne 41** i henholdsvis juni og juli. I 2007 havde de yderligere tre møder. Henover sommeren fik de aftalerne på plads. Når den fælles revisionsplan, som parterne underskrev, var på plads, udarbejdede intern og ekstern revision hver især sine egne planlægningsmemoer for de opgaver, som de skulle udføre. Intern revision anvendte de fleste timer på revisionen, men det var i sidste ende ekstern revision, der havde ansvaret for revisionen.

Aktivgennemgangen foregik på den måde, at bankens kreditafdeling gennemgik alle væsentlige udlån. Kreditafdelingens vurdering forelå ultimo september. Derefter begyndte intern revision at lave deres gennemgang af engagementerne. Når intern revision meldte klar, kom ekstern revision som det tredje led.

I 2007 var væsentlighedsgrænsen i forhold til engagementer på 2,5 mio. kr. Grænsen havde tidligere været på 1,5 mio. kr. Kreditafdelingen var igennem engagementerne. **V4** kunne ikke være med på vurderingen af alle engagementer, men han var inde over de største engagementer. Samtlige engagementer blev beskrevet af kreditafdelingen i den proces. Kreditafdelingens arbejde dannede grundlag for intern revisions arbejde. Intern revision gjorde sine egne arbejdsnotater ved de enkelte engagementer. Når intern revision havde afsluttet sin gennemgang, kom **Part P** med et team til **By 1**. De fik et rum til rådighed med papirerne vedrørende alle engagementer, hvorfra de kunne vælge de engagementer, som de ville gennemgå. De havde ud fra en forhåndsantagelse lavet en strategi for, hvilke stikprøver de ville tage. Som al anden revision var revisionen baseret på stikprøver. Teamet var på 3 eller 4 medarbejdere. Stikprøverne skulle kunne danne grundlag for en vurdering af hele udlånsp porteføljen. Der blev derfor også udtaget stikprøver blandt de mindre engagementer. Det var teamets mindre rutinerede medarbejdere, der gennemgik de mindre engagementer. De mere rutinerede medarbejdere inklusive ham selv så på de større engagementer. Intern revision havde været igennem alle engagementer over væsentlighedsgrænsen. Ekstern revision holdt sig til stikprøverne, og de havde ikke intern revisions arbejdspapirer. De kunne dog se intern revisions arbejdspapirer i forbindelse med, at intern revision nogle gange sorterede nogle engagementer fra, hvor intern revision var i tvivl om noget, med henblik at høre ekstern revisions mening. Det var en del af den faglige sparring.

Efter engagementsrevisionen ville de typisk have et afsluttende møde med de kreditansvarlige, hvor de kreditansvarlige fik resultatet af undersøgelsen.

Udgangen på engagementsgennemgangen skulle gerne være, at de nåede til enighed om nedskrivningsbehovet. Dog kunne den endelige vurdering af enkelte engagementer, der så ud til at kunne give udfordringer, ”parkeres” på modtagelsen af kundens årsregnskab, hvis regnskabsåret var kalenderåret. Var det tilfældet, ville de gerne have kundens revisors bemærkninger. De ville derfor vende tilbage til sådanne engagementer senere. Revision foregår helt frem til, at revisionen påtegner regnskabet.

I forbindelse med statusrevisionen i januar begyndte man at have de endelige regnskabstal pr. 31. december. Det var også i januar, at man begyndte at få de endelige regnskabstal for kunderne. I den løbende revision så de på engagementernes bonitet, og ved statusrevisionen stemte man det af pr. 31. december.

Ekstern revision fik hvert kvartal tilsendt intern revisions rapporter og kvartalsprotokollater. Det var typisk ham selv, der gennemgik rapporterne. Han så på, om det var et fornuftigt arbejde, der var lavet, og om der var en fornuftig sammenhæng mellem rapporterne og protokollatet. Hvis han havde spørgsmål eller bemærkninger, kontaktede han **Vidne 41**, ligesom han kon-

taktede **Vidne 41**, hvis der var noget, som **Vidne 41** skulle have en tilbagemelding på. De ville så finde ud det og lukke kvartalet. Rapporterne skulle tages med i protokollatet efter en væsentlighedsvurdering. Der ville derfor være en sortering. Der var tale om en dialog mellem ham og **Vidne 41**. Som han husker det, talte han med **Vidne 41** en til to gange om måneden. **Vidne 41** brugte ekstern revision til sparring, hvis der var noget, som han ville have vendt i det daglige.

Foreholdt planlægningsnotat for revisionen af **Gl. B1** koncernen for 2006 (bind 2, 535, pkt. 2.1) forklarede han, at teksten beskriver formålet med revisionen. Beskrivelsen har hjemmel i revisionsbekendtgørelsen. Formålet med revisionen er at opnå sikkerhed for, at regnskabet er uden væsentlige fejl. Der er ingen garantier, men man skal nedbringe revisionsrisikoen til et acceptabelt niveau. Skulle enhver risiko elimineres, skulle de i forbindelse med revisionen igennem alle engagementer. Det havde aldrig været meningen, men med den tilrettelagte revision opnåede man ved revisors påtegning af årsrapporten en væsentlig sikkerhed.”

Vidne 41 har herom forklaret blandt andet (bilag I, 1157 ff.):

”Det var primært **Part M** fra ekstern revision, der var intern revisions kontaktperson. **Part N** kom ved lidt større revisionsmæssige ”begivenheder”, og **Person 24** deltog i revisionen vedrørende datterselskaberne. Han havde et fornuftigt samarbejde med ekstern revision. Han sendte intern revisions kvartalsrapporter og protokollater til ekstern revision sammen med de revisionsrapporter, der var udarbejdet i perioden.

Arbejdet med at udarbejde årsregnskabet strakte sig ind i første kvartal af det følgende år. Både i januar og februar havde de fokus på at færdiggøre statusrevisionen pr. årsskiftet og udarbejde årsrapporten. Der var en planlægningsfase, en udførelsesfase, der også indeholdt en korrektionsfase, hvor man kunne justere og korrigere planlægningen, og til sidst en status- eller slutfase. Planlægningsfasen lå fra marts og fortsatte ind i april. Udførelsesfasen lå fra maj til august. I korrektionsfasen, der lå i september til november, kiggede de på, om der var områder, f.eks. engagementerne, der skulle have større fokus end oprindeligt planlagt. Status- eller slutfasen lå derefter og fortsatte ind i det nye år.

Den løbende revision af bankens engagementer blev påbegyndt af kreditkontoret i august, og intern revision fik så materialet fra kreditkontoret i september. Kreditkontoret foretog en bonitetsvurdering af engagementerne. Kreditkontoret styrede processen og lavede en instruks til rådgiverne om, at der skulle indhentes opdaterede informationer om kunderne med henblik på kreditkontorets gennemgang og vurdering af behovet for nedskrivninger. Han mener, at man i kreditkontoret forholdt sig til alle erhvervsengagementer og de store private engagementer, mens man tog stikprøver af de øvrige private engagementer. Han husker ikke i dag beløbsgrænsen i forhold til, hvilke private engagementer kreditkontoret gennemgik, men han mener, at der lå et ”skriv” om, hvilke engagementer der skulle gennemgås. I intern revision

blandede de sig ikke i kreditkontorets arbejde, men de bistod, hvis kreditkontoret havde spørgsmål til reglerne eller andet.

Ved den løbende engagementsgennemgang brugte man bankens systemer. Kreditkontoret trak data fra kernesystemet om aktuelle saldi og oplysninger fra LEO-systemet med bl.a. korrespondance mv. fra kunden. Derudover var der fysiske sagsmapper. Han ved ikke, om kreditkontoret havde adgang til rådgivernes mailbokse, men intern revision havde ikke adgang hertil. I sagsmapperne lå de originale dokumenter med underskrifter. Der lå også regnskaber i sagsmapperne. Regnskaber blev i større og større omfang sendt elektronisk og kunne så være printet ud og lagt på sagen.

Kreditkontoret arbejdede ud fra nogle engagementsoversigter, som intern revision modtog. Intern revision vurderede ud fra oversigten, hvilke engagementer der skulle udvælges til revision. Det kunne for eksempel være engagementer inden for særlige brancher, der blev udvalgt. Udvælgelsen kunne også ske ud fra en revisionsmæssig mavefornemmelse, medieomtale, viden fra erfagrupperne eller efter dialog med ekstern revision. Der indgik mange kriterier i udvælgelsen af de risikofyldte engagementer. Intern revision kiggede på alle engagementer over 15 mio. kr. I en af kvartalsrapporterne gennemgik de også alle engagementer over 10 mio. kr. I 2006 bad **Part K** intern revision om også at kigge på mindre engagementer.

Når han vurderede et engagement, forholdt han sig først til, om oplysningerne var korrekte. Oplysningerne var typisk allerede blevet tjekket af **Vidne 38** eller **Person 32**. I intern revision tog de derefter en drøftelse af risikofaktorer. De foretog en overbliksvurdering, hvor de bl.a. forholdt sig til sikkerhederne og blanco-elementet. De vurderede, om sikkerhederne fortsat havde den anførte værdi, og de vurderede blanco-elementet ud fra oplysninger om debtors formue. De så i den forbindelse på regnskaber, cash-flow mv. Hvis de syntes, at der manglede oplysninger, ville de i første omgang gå tilbage til kreditkontoret for at tale med **Vidne 5**, **V4** eller **Vidne 10**. Det ville være uhøfligt at gå uden om kreditkontoret. Kreditkontoret kunne indhente oplysningerne eller bede intern revision om selv at spørge rådgiverne. Intern revision var "third line of defence" og havde til opgave at kontrollere kreditkontoret, der var "second line of defence". Rådgiverne var "first line of defence". Der var pres på i kreditkontoret, hvilket intern revision påtalte i rapporter.

Ekstern revision kom typisk "på banen" i slutningen af oktober eller i starten af november, når intern revision var ved at være igennem engagementerne. Ekstern revision udvalgte selv deres stikprøver. Ekstern revision havde adgang til det samme materiale som intern revision og havde derudover adgang til intern revisions arbejdsrapporter. Det ville være mest ideelt, at ekstern revision kom som "fourth line of defence", men der var travlt, og intern og ekstern revision arbejdede derfor til dels sideløbende, hvorefter de drøftede, hvad de hver især var kommet frem til.

For rådgiveren var skæringsdatoen for den løbende engagementsgennemgang typisk 1. september. Ved statusgennemgangen pr. 31. december måtte intern revision derfor følge op på udviklingen i engagementet. Der kunne være kommet et nyt regnskabsgrundlag, som de kunne inddrage i bonitetsvurde-

ringen. Den løbende engagementsgennemgang dannede grundlag for statusrevisionen, og de ville ikke nødvendigvis gennemgå alle engagementer igen ved statusrevisionen. De kiggede på engagementerne ud fra en risikovurdering. De ville som udgangspunkt ikke foretage en ny vurdering af utvivlsomt gode engagementer med karakteren 3 efter Finanstilsynets skala.

Dokument- og bevillingskontrol blev typisk gennemført i april, maj og juni. Kontrollen handlede om, hvorvidt forretningsgangene blev fulgt. Det var ikke en bonitetsvurdering. Ved kontrollen kiggede intern revision på processerne i forhold til korrekt registrering, underskriftsforhold mv. De kiggede ved denne kontrol også på, om lån var udbetalt før underskrift.

Den løbende revision omfattede også andre risikofyldte områder, herunder filialnettet, pantebreve og værdipapirer."

DEN UDFØRTE REVISION 2003-2008

2003

Intern revision

Intern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2003 kvartalsprotokollater nr. 222 (bind 2, 66 ff.), nr. 223 (bind 2, 69 ff.), nr. 224 (bind 2, 73 ff.) og nr. 225 (bind 2, 77 ff.) samt protokollat nr. 226 vedrørende årsregnskabet for 2003 (bind 2, 83 ff.).

Kvartalsprotokollaterne blev underskrevet af revisionschef **Vidne 39** den 8. april 2003, 11. august 2003, 13. oktober 2003 og 23. januar 2004 (bind 2, 68, 72, 76 og 81).

Det fremgår af protokollatet vedrørende årsregnskabet for 2003, at protokollatet blev gennemgået for bestyrelsen den 25. februar 2004, og at protokollatet samme dag blev underskrevet af **Vidne 39** og bankens bestyrelse (bind 2, 88).

Ekstern revision

Ekstern revisions protokol vedrørende årsregnskab og koncernregnskab for 2003 blev underskrevet af **Part P** ved **Part N** og **Part M** og KPMG ved **Revisor 1** og **Revisor 2** den 25. februar 2004 (bind 2, 118).

Protokollen blev den 25. februar 2004 forelagt for bankens bestyrelse og underskrevet af bestyrelsen og revisionschef **Vidne 39** (bind 2, 119).

Ekstern revisions protokol indeholder følgende punkter (bind 2, 90):

”...

1. Hovedkonklusion på den udførte revision
2. Koncernresultat
3. Særlige forhold
4. Kommentarer til moderselskabets årsregnskab
5. Kommentarer til den udførte revision i moderselskabet
 - 5.1 Engagementer og hensættelser
 - 5.2 Bemærkninger til den udførte revision i øvrigt
6. Datterselskaber og associerede selskaber
7. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger”

Af protokollens punkt ”3.3 Forretningsgange og interne kontroller” fremgår (bind 2, 94):

”Finanstilsynet har på baggrund af sit besøg i **Bank 3** d. 6.-8. oktober 2003 udarbejdet rapport af 27. oktober 2003 om den foretagne undersøgelse.

I nævnte rapport blev banken pålagt at udarbejde politikker og forretningsgange m.v. for følgende aktivitetsområder, der blev vurderet som væsentlige: pantebreve, fordringer og anparter samt inden 31. december 2003 at indsende de formulerede politikker til Finanstilsynet.

Ledelsen har over for os oplyst, at disse politikker ikke er indsendt til Finanstilsynet inden for den fastsatte tidsfrist, men at nævnte politikker og forretningsgange m.v. er under udarbejdelse.”

Af protokollens punkt ”5.1.2 Pantebreve og garantier herpå” fremgår (bind 2, 99):

”Hensættelser til imødegåelse af risiko på pantebreve og pantebrevsgarantier kan specificeres således (i mio. kr.):

	2003	2002
Tabrisiko på egne pantebreve og afgivne tabsgarantier	4,4	3,6
Tabrisiko på afgivne “konverteringsgarantier”.....	0,5	0,0
	4,9	3,6

Hensættelsen på egne pantebreve og afgivne tabsgarantier beregnes i lighed med tidligere år som summen af de seneste 3 års realiserede tab.

Hensættelse til tabsrisiko på afgivne "konverteringsgarantier" afdækker kurs-
tab, som pantebrevsinvestor og garantimodtager påføres som følge af førtids-
indfrielse til pari. Garantien udløber marts 2004.

Det er ledelsens vurdering, at hensættelser til imødegåelse af tabsrisiko på
pantebreve og pantebrevsgarantier er tilstrækkelige. Vi kan tilslutte os ledel-
sens vurderinger og skøn."

Af protokollens punkt 5.1.4 fremgår (bind 2, 99-100):

"5.1.4 Andre udlån og garantier

Vi har gennemgået bankens engagementer ultimo 2003 med henblik på at
vurdere, hvorvidt de samlede afskrivninger og hensættelser er tilstrækkelige
til at dække den risiko, der hviler på engagementerne.

Hensættelse på de omhandlede engagementer foretages på baggrund af en in-
dividuel vurdering.

Vor revision har primært omfattet engagementer over 2,5 mio. kr. samt enga-
gementer, hvortil der skønnes at knytte sig en beløbsmæssig væsentlig risiko.

Vi har desuden gennemgået oversigter over kritiske og nødlidende enga-
gementer."

Protokollen indeholder en præsentation af de 10 største engagementer på koncernniveau,
jf. punkt 5.1.6 (bind 2, 100 ff.). **Virksomhed 16 ApS**, **V8 A/S**,
Vidne 42, **Virksomhed 5 ApS** og **Virksomhed 17 ApS** er præsenteret
som underpunkt 1 (bind 2, 101-102) og **V12 A/S** som underpunkt 8 (bind 2, 105-
106).

Det fremgår af præsentationen bl.a., at det samlede engagement vedrørende
Virksomhed 15 ApS, **V8 A/S**, **Vidne 42**, **Virksomhed 5 ApS** og
Virksomhed 17 ApS pr. 31. december 2003 blev opgjort til 77.595.000 kr., og at
det aktuelle træk på kreditter udgjorde 64.314.000 kr. Sikkerhed blev samlet vurderet til
21.997.000 kr. Der var ikke hensat på engagementet, og ekstern revision kunne tilslutte sig
bankens vurdering af engagementet.

Om **V12 A/S** fremgår bl.a., at selskabet havde en kassekredit på 30.000.000 kr. og et aktuelt træk på 29.628.000 kr. Risiko pr. 31. december 2003 blev på bankniveau opgjort til i alt 69.561.000 kr. og på koncernniveau til i alt 22.891.000 kr. Sikkerhed blev vurderet til 13.805.000 kr. Der var ikke hensat på engagementet, og ekstern revision kunne tilslutte sig bankens vurdering af engagementet.

Af ekstern revisions protokol fremgår videre (bind 2, 115 ff.):

”...

7. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger

7.1 Ledelsens regnskaberklæring om årsregnskabet og koncernregnskabet

Bankens direktion har i ledelses regnskaberklæring overfor os bekræftet regnskabets fuldstændighed, herunder at der ikke foreligger forhold, som ikke fremgår af regnskabet, og at der ikke er forhold, som ikke er kommet revisionen til kendskab, som kunne have betydning ved revisionen af regnskabet.

7.2 Revisors øvrige opgaver

I henhold til gældende bestemmelser herom oplyses, at **Part P A/S** i årets løb har ydet rådgivning for banken og koncernen, ligesom vi har ydet sædvanlig skattemæssige assistance for banken. Vi har i denne forbindelse opgjort bankens skattepligtige indkomst etc.

7.3 Eftersyn af bestyrelsens protokoller mv.

Vi har påset, at der føres forhandlingsprotokol for bestyrelsesmøder, og at revisionsprotokollatet fremlægges og underskrives ved bestyrelsesmøderne.

7.4 Opsummering af bemærkninger

I henhold til revisionsbekendtgørelsen skal vi i et særskilt afsnit opsummere samtlige bemærkninger, som revisionen har givet anledning til at fremføre overfor bestyrelsen.

Opsummeringen skal indeholde en status vedrørende de bemærkninger, der er fremført vedrørende det pågældende regnskabsår samt en status vedrørende de bemærkninger, som fremgik som åbenstående i protokollatet vedrørende det foregående regnskabsår.

Bemærkninger afklaret i regnskabsåret 2003

Område	Beskrivelse	Status
Koncerninterne transaktioner	Det blev i revisionsprotokollat vedr. års- og koncernregnskab 2001 og 2002 påpeget, at K7 ikke var omfattet af retningslinjer	Udarbejdet regelsæt for K7 er nu udarbejdet og behørigt underskrevet af bestyrelsen.
Overholdelse af lovgivning for fondsmæglerselskaber	Virksomhed 16 A/S har i året modtaget rapport fra Finanstilsynet vedr. kontrolbesøg aflagt i 2002, hvori der var anmærkning om visse krav, der skulle opfyldes.	Ledelsen har efterfølgende foretaget en række ændringer af forretningsgange og er nu af den opfattelse, at Finanstilsynets anvisninger er efterlevet.
Koncerninterne mellemværender	Virksomhed 16 A/S har ikke indhentet tilladelse til engagement med moderselskabet	Direktionen har indhentet den påkrævede tilladelse og engagementet har holdt sig inden for den opnåede dispensation

Åbentstående bemærkninger

Område	Beskrivelse	Status
Aktiviteter i strid med Bank- og Sparekasseloven	Der var ved regnskabsårets begyndelse i K7 en række aktiviteter, der var i strid med Bank- og Sparekasseloven	Ledelsen i K7 har oplyst, at det ikke er lykkedes at afvikle alle de pågældende aktiviteter. Finanstilsynet er informeret herom
Koncerninterne transaktioner	Det konstateres, at ikke alle koncerninterne transaktioner har været indgået skriftligt grundlag	Ledelsens opmærksomhed er henvendt på forholdet, og de interne kontroller på området forventes styrket.
It-forretningsgange og beredskabsplan	I henhold til Vejledning om kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området er det påkrævet, at der foreligger skriftlige forretningsgange vedr. håndtering af it-risici og it-beredskabsplan. Dette krav har ikke været opfyldt	De påkrævede interne forretningsgange vedr. håndtering af it-risici og it-beredskabsplan er under udarbejdelse
Interne politikker og forretningsgange	Ledelsen er af Finanstilsynet blevet pålagt at udarbejde politikker for områderne: pantebrev, fordringer og anparter inden 31/12 2003. Pålægget er ikke efterkommet inden for tidsfristen.	De interne politikker, som Finanstilsynet har pålagt ledelsen for banken/koncernen at fremsende, er under udarbejdelse

Revisionen har herudover ikke givet anledning til bemærkninger, der skal gentages i dette afsnit.

Vi henviser i øvrigt til intern revisions bemærkninger og opsummering. Vi skal erklære os enige heri.

7.5 Engagementer med bestyrelse og direktionen mv.

Vi har gennemgået bankens engagementer med bestyrelsen og direktionen mv., der er omfattet af lov om finansiel virksomhed § 20.

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, nr. 1 og 4, skal vi på baggrund af ovennævnte gennemgang erklære,

- at de af bestyrelsen bevilgede engagementer til og modtagne sikkerhedsstillelser fra bestyrelsesmedlemmer og direktører samt selskaber, hvori disse er direktører eller bestyrelsesmedlemmer, er bevilget i henhold til virksomhedens sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår.
- at bankens forretningsgange er fastlagt ud fra de af bestyrelsen udarbejdede interne retningslinjer vedrørende godkendelse og indberetning af ledende medarbejders engagementer og tilhørende sikkerhedsstillelser, er betryggende.

7.6 Garantifonden for indskydere og investorer

Vi har modtaget erklæring fra systemrevisionen i SDC A/S, hvoraf det fremgår, at datacentralen for banken kan beregne den enkelte indskyders og investors dækkede aktiver.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 20, stk. 1, skal vi oplyse, at banken er tilsluttet et edb-system, der kan foretage beregningen af den enkelte indskyder og investors dækkede aktiver.

7.7 Øvrige oplysninger og erklæringer i forbindelse med årsregnskabet for 2003

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 3 og 6, og § 20, skal vi oplyse/erklære, at

- de væsentlige forretningsgange og interne kontrolprocedurer fungerer betryggende,
- den samlede system-, data-, og driftssikkerhed fungerer betryggende,
- værdiansættelsen af bankens og koncernens aktiver, passiver og eventuelle poster udenfor balancen er foretaget i overensstemmelse med lovgivningens bestemmelser samt god regnskabskik,
- årsregnskabet og koncernregnskabet giver et retvisende billede af bankens og koncernens aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat,
- de af bestyrelsen bevilgede engagementer til og modtagne sikkerhedsstillelser fra bestyrelsesmedlemmer og direktører samt selskaber, hvori disse er direktører eller bestyrelsesmedlemmer, er bevilget i henhold til virksomhedens sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår,

- indberetninger vedrørende spekulationsforretninger, jf. § 19, stk. 4 i lov om finansiel virksomhed, ikke har givet anledning til bemærkninger, bortset bankens forretningsgange, jf. § 21 i lov om finansiel virksomhed, er betryggende,
- bankens forretningsgange fastlagt udfra de af bestyrelsen udarbejdede interne retningslinjer vedrørende godkendelse og indberetning af ledende medarbejderes engagementer og tilhørende sikkerhedsstillinger, er betryggende,
- bekendtgørelsen om koncerninterne transaktioner, §§ 3-6, er overholdt, bortset fra de forhold, der er omtalt i afsnit 3.1.3,
- de fastlagte retningslinjer og forretningsgange vedrørende koncerninterne transaktioner vurderes som værende betryggende,
- der har ikke i regnskabsåret været koncerninterne transaktioner af væsentlig betydning eller usædvanlig art ud over de i afsnit 3.1.1 beskrevne,
- koncerninterne transaktioner ikke har påført banken særlige risici,
- der er ikke konstateret væsentlige fejl og mangler i forbindelse med gennemgangen af de koncerninterne transaktioner, bortset fra de forhold, der er omtalt i afsnit 3.1.3,
- de ifølge revisionsaftalen aftalte opgaver er udført, samt at den Interne Revision har fungeret tilfredsstillende,
- vi er enige i indholdet af den Interne Revisions protokol,
- banken er tilsluttet et edb-system, der kan foretage beregningen af den enkelte indskyder og investors dækkede aktiver,
- bankens og koncernens samlede hensættelser til tab på engagementer anses at dække den tabsrisiko, der hviler på bankens og koncernens engagementer,
- bankens retningslinjer, forretningsgange og forvaltning vedrørende skattebegünstigede opsparinger er betryggende samt, at der ikke ved den stikprøvevis revision er konstateret væsentlige fejl eller mangler, for så vidt angår overholdelsen af de lovgivningsmæssige placeringsregler,
- vi kan oplyse, at banken ikke administrerer puljeordninger, og
- vi kan tilslutte os den af banken foretagne vurdering af bankens og koncernens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der overstiger 10% af den ansvarlige kapital, jf. omtalen i afsnit 5.1.6.

I henhold til lovgivningen erklærer undertegnede:

at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbetingelser, og at vi under vor revision har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om. ...”

2004

Intern revision

Intern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2004 kvartalsprotokollater nr. 227 (bind 2, 136 ff.), nr. 228 (bind 2, 139 ff.), nr. 229 (bind 2, 143 ff.) og nr. 230 (ikke fremlagt) samt protokollat nr. 231 vedrørende årsregnskabet for 2004 (bind 2, 159 ff.).

Kvartalsprotokollat nr. 227, nr. 228 og nr. 229 blev underskrevet af **Vidne 39** den 21. april 2004, 12. august 2004 og 20. oktober 2004 (bind 2, 138, 142 og 148).

Kvartalsprotokollaterne blev ifølge fremlagte referater gennemgået på bestyrelsesmøder i banken og underskrevet af bestyrelsen henholdsvis den 27. april 2004 (bind C, 642), 17. august 2004 (bind C, 1154), 25. oktober 2004 (bind C, 1452) og 24. januar 2005 (bind D, 811).

Protokollatet vedrørende årsregnskabet for 2004 blev underskrevet af **Vidne 39** den 9. februar 2005 (bind 2, 165). Protokollatet blev samme dag gennemgået på bestyrelsesmøde i banken og underskrevet af bestyrelsen (bind 1, 6415).

Ekstern revision

Ekstern revisions protokol vedrørende årsregnskab og koncernregnskab for 2004 blev underskrevet af **Part P** ved **Part N** og **Part M** og KPMG ved **Revisor 1** og **Revisor 2** den 4. februar 2005 (bind 2, 198).

Protokollen blev gennemgået på bestyrelsesmøde i banken den 9. februar 2005 og blev samme dag underskrevet af bestyrelsen og revisionschef **Vidne 39** (bind 1, 6415, og bind 2, 198).

Protokollen indeholder følgende punkter (bind 2, 168):

”...

1. Hovedkonklusion på den udførte revision
2. Koncernresultat
3. Særlige forhold
4. Kommentarer til moderselskabets årsregnskab
5. Kommentarer til den udførte revision i moderselskabet
 - 5.1 Engagementer og hensættelser
 - 5.2 Bemærkninger til den udførte revision i øvrigt
6. Datterselskaber og associerede selskaber
7. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger”

Af protokollens punkt 3.1.4 fremgår (bind 2, 171):

”3.1.4 Andre forhold

Koncerninterne transaktioner skal i henhold til bekendtgørelse om koncerninterne transaktioner samt bankens interne retningslinier herfor indgås på skriftligt grundlag.

Vi kan anbefale, at banken fortsætter sin fokusering på forretningsgange på dette område for at sikre, at aftaler indgås på skriftligt grundlag af høj kvalitet, ligesom vi vil anbefale, at der udarbejdes og implementeres forretningsgange, der sikrer systematisk registrering af koncerninterne overdragelser af aktiver (pantebreve, nødlidende fordringer m.v.).

Ved revisionen er det konstateret, at der i visse tilfælde ikke er sket forrentning af koncerninterne mellemværender. Den undladte forrentning er begrundet i skyldnerselskabernes økonomiske forhold, og det er ledelsens vurdering, at transaktionerne følgelig er sket på markedsbaserede vilkår.

Vi kan tilslutte os den regnskabsmæssige behandling og beskrivelsen heraf i årsregnskabet og koncernregnskabet”

Af protokollens punkt 5.1.2 fremgår (bind 2, 178):

”5.1.2 Pantebreve og garantier herpå

Hensættelser til imødegåelse af risiko på pantebreve og pantebrevsgarantier kan specificeres således (i mio. kr.):

	2004	2003	2002
Tabrisiko på egne pantebreve og afgivne tabsgarantier.....	4,8	4,4	3,6
Tabrisiko på afgivne "konverteringsgarantier" samt overtagne pantebreve.....	3,0	0,5	0,0
	7,8	4,9	3,6

Hensættelsen på egne pantebreve og afgivne tabsgarantier beregnes i lighed med tidligere år som summen af de seneste 3 års realiserede tab.

Hensættelse til tabrisiko på afgivne "konverteringsgarantier" samt overtagne pantebreve afdækker risiko knyttet til pantebreve og pantebrevsgarantier, der er overtaget fra [redacted] V24 A/S (tidligere [redacted] V14 A/S) i året.

Der reserverede beløb svarer til den godtgørelse, som banken opnåede ved overtagelse af forpligtelser gennem de fastsatte overdragelsessummer.

Det er ledelsens vurdering, at hensættelser til imødegåelse af tabrisiko på pantebreve og pantebrevsgarantier er tilstrækkelige. Vi kan tilslutte os ledelsens vurderinger og skøn."

Af protokollens punkt 5.1.4 fremgår (bind 2, 178):

"5.1.4 Andre udlån og garantier

Vi har gennemgået bankens engagementer ultimo 2004 med henblik på at vurdere, hvorvidt de samlede afskrivninger og hensættelser er tilstrækkelige til at dække den risiko, der hviler på engagementerne.

Hensættelse på de omhandlede engagementer foretages på baggrund af en individuel vurdering.

Vor revision har primært omfattet engagementer over 2,5 mio. kr. samt engagementer, hvortil der skønnes at knytte sig en beløbsmæssig væsentlig risiko.

Vi har desuden gennemgået oversigter over kritiske og nødlidende engagementer."

Protokollens punkt 5.1.6 (bind 2, 179 ff.) indeholder en præsentation af de 10 største engagementer på koncernniveau. [redacted] V8 A/S, [redacted] Vidne 42, [redacted] Virksomhed 5 ApS, [redacted] Virksomhed 46 A/S, [redacted] Holding 4 og [redacted] Virksomhed 47 A/S er præsenteret som underpunkt 5 (bind 2, 183), og [redacted] V12 A/S er præsenteret som underpunkt 9 (bind 2, 186).

Det fremgår af præsentationen bl.a., at det samlede engagement vedrørende [redacted] V8 A/S, [redacted] Vidne 42, [redacted] Virksomhed 5 ApS, [redacted] Virksomhed 46 A/S, [redacted] Holding 4

og **Virksomhed 47 A/S** pr. 31. december 2004 blev opgjort til 45.200.000 kr., og at det aktuelle træk på kreditter udgjorde 29.828.000 kr. Sikkerhed blev samlet vurderet til 7.809.000 kr. Der var ikke hensat på engagementet, og ekstern revision kunne tilslutte sig bankens vurdering af engagementet.

Om **V12 A/S** fremgår, at risiko pr. 31. december 2004 på bankniveau blev opgjort til i alt 79.794.000 kr. og på koncernniveau til i alt 34.569.000 kr. Det aktuelle træk udgjorde på bankniveau 59.858.000 kr. Der er intet angivet om vurdering af sikkerhed. Der var ikke hensat på engagementet, og ekstern revision kunne tilslutte sig bankens vurdering af engagementet.

Af protokollen fremgår følgende af punkt 7 (bind 2, 193):

”7. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger

7.1 Ledelsens regnskaberklæring om årsregnskabet og koncernregnskabet

Bankens direktion har i ledelses regnskaberklæring overfor os bekræftet regnskabets fuldstændighed, herunder at der ikke foreligger forhold, som ikke fremgår af regnskabet, og at der ikke er forhold, som ikke er kommet revisionen til kendskab, som kunne have betydning ved revisionen af regnskabet.

7.2 Revisors øvrige opgaver

I henhold til gældende bestemmelser herom oplyses, at **Part P A/S** i årets løb har ydet rådgivning for banken og koncernen i forbindelse med påtænkt omstrukturering.

Vi har ligeledes ydet rådgivning vedr. overvejelser ved overgang til regnskabsaflæggelse efter internationale regnskabsstandarder.

7.3 Revisors uafhængighed

I henhold til bekendtgørelse nr. 1324 af 14. december 2004 (ny revisionsbekendtgørelse) § 4, stk. 4, skal vi bekræfte, at forbuddet mod selvrevision i § 11, stk. 2, nr. 8, litra a i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer har været overholdt, herunder at revisor eller andre personer i revisionsvirksomheden ikke har deltaget i bogføringen eller lignende registreringer, som danner grundlaget for årsregnskabet eller andre forhold, der afgives erklæring om, eller medvirket ved udarbejdelsen af årsregnskabet eller et andet dokument erklæringen vedrører.

7.4 Eftersyn af bestyrelsens protokoller mv.

Vi har påset, at bestyrelsen har en forretningsorden, at der føres forhandlingsprotokol for bestyrelsesmøder, og at revisionsprotokollatet fremlægges og underskrives ved bestyrelsesmøderne.

7.5 Risiko for besvigelser

Vi har med direktionen drøftet risikoen for, at årsregnskabet og koncernregnskabet kan indeholde væsentlige fejlinformation som følge af besvigelser. Direktionen har over for os bekræftet:

- sit ansvar for implementeringen og driften af regnskabs- og interne kontrolsystemer, der er tilrettelagt for at forebygge og opdage besvigelser og fejl, og
- at den ikke har kendskab til eller formodning om besvigelser i koncernen.

Vi er i forbindelse med vor revision ikke blevet bekendt med forhold, der indikerer eller vækker mistanke om, at der i koncernen foregår besvigelser af væsentlig betydning for årsregnskabet og koncernregnskabet.

7.6 Begivenheder indtruffet efter status

Til sikring af at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præ-senteret korrekt i årsregnskabet og koncernregnskabet, har vi gennemgået begivenheder indtruffet efter balancedagen for moderselskabet. I forbindelse hermed har direktionen oplyst, at der efter deres opfattelse ikke er indtruffet begivenheder efter balancedagen, som kan påvirke årsregnskabet og koncernregnskabet.

Vi er ikke under vor gennemgang blevet bekendt med begivenheder, som i væsentlig grad påvirker årsregnskabet og koncernregnskabet pr. 31. december 2004, og som ikke allerede er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsregnskabet og koncernregnskabet.

7.7 Ikke-korrigeret fejlinformation

I henhold til danske og internationale revisionsstandarder skal vi informere bestyrelsen om forhold, som ikke er korrigeret i det foreliggende udkast til årsregnskab og koncernregnskab, fordi direktionen vurderer dem værende uvæsentlige både enkeltvis og sammenlagt for årsregnskabet og koncernregnskabet som helhed.

Denne oplysning skal gives for at sikre, at bestyrelsen er orienteret om og kan tilslutte sig den af direktionen foretagne vurdering.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen er konstateret, at der i det foreliggende udkast til årsregnskabet og koncernregnskabet er afsat for meget selskabsskat med 0,6 mio. kr., der ikke er korrigeret.

7.8 Opsummering af bemærkninger

I henhold til revisionsbekendtgørelsen skal vi i et særskilt afsnit opsummere samtlige bemærkninger, som revisionen har givet anledning til at fremføre overfor bestyrelsen.

Opsummeringen skal indeholde en status vedrørende de bemærkninger, der er fremført vedrørende det pågældende regnskabsår samt en status vedrørende de bemærkninger, som fremgik som åbenstående i protokollatet vedrørende det foregående regnskabsår.

Bemærkninger afklaret i regnskabsåret 2004

Område	Beskrivelse	Status
It-forretningsgange og beredskabsplan	I henhold til Vejledning om kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området er det påkrævet, at der foreligger skriftlige forretningsgange vedr. håndtering af it-risici og it-beredskabsplan. Dette krav har ikke været opfyldt	De påkrævede interne forretningsgange vedr. håndtering af it-risici og it-beredskabsplan er nu udarbejdet og godkendt af bestyrelsen
Interne politikker og forretningsgange	Ledelsen er af Finanstilsynet blevet pålagt at udarbejde politikker for områderne: pantebreve, fordringer og anparter inden 31/12 2003. Pålægget er ikke efterkommet inden for tidsfristen.	De interne politikker, som Finanstilsynet har pålagt ledelsen for banken/koncernen at fremlægge, er nu udarbejdet og indsendt til Finanstilsynet til orientering

Åbentstående bemærkninger

Område	Beskrivelse	Status
Aktiviteter i strid med den finansielle lovgivning.	Der var ved regnskabsårets begyndelse i K7 en række aktiviteter, der var i strid med den finansielle lovgivning.	Ledelsen i K7 har oplyst, at det ikke er lykkedes at afvikle alle de pågældende aktiviteter. Finanstilsynet er informeret herom.
Koncerninterne transaktioner	Det konstateres, at ikke alle koncerninterne transaktioner har været indgået på skriftligt grundlag	Ledelsens opmærksomhed er henvendt på forholdet, og de interne kontroller er styrket. I visse tilfældet kan kvaliteten af det skriftlige aftalegrundlag stadig forbedres.

Revisionen har herudover ikke givet anledning til bemærkninger, der skal gentages i dette afsnit.

Vi henviser i øvrigt til intern revisions bemærkninger og opsummering. Vi skal erklære os enige heri.

7.9 Engagementer med bestyrelse og direktionen mv.

Vi har gennemgået bankens engagementer med bestyrelsen og direktionen mv., der er omfattet af lov om finansiel virksomhed § 78 og § 80.

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, nr. 1, skal vi på baggrund af ovennævnte gennemgang erklære,

- at de af bestyrelsen bevilgede engagementer til og modtagne sikkerhedsstillelser fra bestyrelsesmedlemmer og direktører samt selskaber, hvori disse er direktører eller bestyrelsesmedlemmer, er bevilget i henhold til

virksomhedens sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår.

I henhold til § 80 stk.6, skal vi på baggrund af ovennævnte gennemgang erklære,

- at banken ikke har engagement med erhvervsvirksomheder omfattet af § 80, stk. 1 og 2 i lov om finansiel virksomhed.

...

7.12 Øvrige oplysninger og erklæringer i forbindelse med årsregnskabet for 2004

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 3 -7, og § 21 samt § 77 og § 80 stk. 6 i lov om finansiel virksomhed, skal vi oplyse/erklære, at

- de væsentlige forretningsgange og interne kontrolprocedurer fungerer betryggende,
- den samlede system-, data-, og driftssikkerhed fungerer betryggende,
- værdiansættelsen af bankens og koncernens aktiver, passiver og eventuelle poster udenfor balancen er foretaget i overensstemmelse med lovgivningens bestemmelser samt god regnskabsskik,
- årsregnskabet og koncernregnskabet giver et retvisende billede af bankens og koncernens aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat,
- de af bestyrelsen bevilgede engagementer til og modtagne sikkerhedsstillelser fra bestyrelsesmedlemmer og direktører samt selskaber, hvori disse er direktører eller bestyrelsesmedlemmer, er bevilget i henhold til virksomhedens sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår,
- retningslinierne vedrørende kontrol med overholdelse af spekulationsforbuddet i lov om finansiel virksomhed § 77 vurderes at være betryggende,
- kontrollen med overholdelse af spekulationsforbuddet i lov om finansiel virksomhed § 77 har ikke i indeværende år kunnet gennemføres, jf. afsnit 7.10,
- banken ikke har engagement med erhvervsvirksomheder omfattet af § 80 stk. 1 og 2 i lov om finansiel virksomhed,
- bekendtgørelsen om koncerninterne transaktioner, §§ 3-6, efter vores vurdering er overholdt,
- de fastlagte retningslinjer og forretningsgange vedrørende koncerninterne transaktioner vurderes som værende betryggende,

- der har ikke i regnskabsåret været koncerninterne transaktioner af væsentlig betydning eller usædvanlig art ud over de i afsnit 3.1.1 beskrevne,
- koncerninterne transaktioner ikke har påført banken særlige risici,
- der er ikke konstateret væsentlige fejl og mangler i forbindelse med gennemgangen af de koncerninterne transaktioner,
- der er etableret forretningsgange vedrørende engagementer med andre koncernvirksomheder end datterselskaber med henblik på overholdelse af § 182 i lov om finansiel virksomhed,
- de i følge revisionsaftalen aftalte opgaver er udført, samt at den Interne Revision har fungeret tilfredsstillende,
- vi er enige i indholdet af den Interne Revisions protokol,
- banken er tilsluttet et edb-system, der kan foretage beregningen af den enkelte indskyder og investors dækkede aktiver,
- bankens og koncernens samlede hensættelser til tab på engagementer anses at dække den tabsrisiko, der hviler på bankens og koncernens engagementer,
- bankens retningslinjer, forretningsgange og forvaltning vedrørende skattebegünstigede opsparinger er betryggende samt, at der ikke ved den stikprøvevis revision er konstateret væsentlige fejl eller mangler, for så vidt angår overholdelsen af de lovgivningsmæssige placeringsregler,
- vi kan oplyse, at banken ikke administrerer puljeordninger, og
- vi kan tilslutte os den af banken foretagne vurdering af bankens og koncernens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der overstiger 10% af den ansvarlige kapital, jf. omtalen i afsnit 5.1.6.

I henhold til lovgivningen erklærer undertegnede:

at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbetingelser, og at vi under vor revision har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.”

Øvrige oplysninger

Ved brev af 17. december 2004 (bind 2, 1645 ff.) orienterede Finanstilsynet pengeinstitutterne om ændrede regnskabsregler for indregning og måling (værdiansættelse) af pengeinstitutters udlån og garantier pr. 1. januar 2005. Brevet er gengivet i dommens bind 3.

2005

Intern revision

Intern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2005 kvartalsprotokollater nr. 232 (bind 2, 243 ff.), nr. 233 (bind 2, 277 ff.), nr. 234 (bind 2, 305 ff.) og nr. 235 (bind 2, 401 ff.) samt protokollat nr. 236 vedrørende årsregnskabet for 2005 (bind 2, 413 ff.).

Kvartalsprotokollaterne blev underskrevet af **Vidne 39** den 20. april 2005, 11. august 2005, 11. oktober 2005 og 27. januar 2006 (bind 2, 245, 280, 309 og 406). Kvartalsprotokollaterne blev ifølge fremlagte referater gennemgået på bestyrelsesmøder i banken og underskrevet af bestyrelsen henholdsvis den 25. april 2005, 17. august 2005, 14. oktober 2005 og 30. januar 2006 (bind 1, 6432, 6454, 6469 og 6496).

Protokollatet vedrørende årsregnskabet for 2005 blev underskrevet af **Vidne 39** den 1. marts 2006 (bind 2, 419). Protokollatet blev sendt til bestyrelsesmedlemmerne forud for bestyrelsesmødet den 1. marts 2006 og blev efterfølgende godkendt af bestyrelsen (bind 1, 6509 og 6516). Der ses ikke at være fremlagt en version af protokollatet, der er underskrevet af bestyrelsen.

Intern revision udarbejdede som led i den udførte revision for regnskabsåret 2005 bl.a. følgende rapporter:

- Rapport af 25/5 2005/ Pantebreve (bind 2, 257)
- Rapport af 14/6 2005/ Tabs- og korrektivkonti (bind 2, 261)
- Rapport af 24.8.2005/ Gennemgang af opgørelse af solvensbehovet (bind 2, 287 ff.)
- Rapport af 13.9.2005/ **V13 A/S** – ad hoc (bind 2, 291 f.)
- Rapport af 13.9.2005/ Garantier stillet af banken (bind 2, 293)
- Rapport af 4.10.2005/ Solvensprocent (bind 2, 301 ff.)
- Rapport af 26.10.2005/ Engagementsgennemgang (bind 2, 323)
- Rapport af 15/12 2005/ Lov om finansiel virksomhed § 145 store engagementer (bind 2, 345)
- Rapport af 27.12.2005/ § 70 Renterisiko (bind 2, 351 ff.)

- Rapport af 6.1.2006/ Engagementsgennemgang/ Observationsliste (bind 2, 363 ff.)
- Rapport af 16.1.2006/ Pantebreve – Beskrivelse åbningsbalance mv. (bind 2, 383 f.)
- Rapport af 24/1 [2006]/ Afstemning af pantebreve pr. 31/12 2005 (bind 2, 219)

Af intern revisions protokollat nr. 236 vedrørende årsregnskabet for 2005 fremgår (bind 2, 416):

” ...

Opsummering af bemærkninger i h.t. revisionsbekendtgørelsens §17, stk. 2.:

Rapport	Bemærkning	Status
Udlån og garantier:		
235	Finanstilsynets regelsæt vedrørende fastsættelse af nedskrivninger på udlån er ikke fuldt implementeret.	Å/Forventes afklaret i 2006.
235	I erhvervsafdelingen i By 1 foretages der ikke løbende dokument- og bevillingskontrol samt løbende ajourføring af sikkerhedsregistrering.	Å/Der er nu tiltag til forbedring.
Overholdelse af love og bekendtgørelser:		
234	Ved opgørelse af bankens solvens er der konstateret flere tilfælde af manglende vægtning bl.a. valutaforretninger hidrørende fra V20 A/S	Å/Der er gjort tiltag til forbedring pr. 31/12 2005.
235	Ved bankens indberetning af store engagementer er der konstateret flere fejl ved opgørelsen, specielt på koncernniveau.	Å/Der er gjort tiltag til forbedring pr. 31/12 2005
235	Ved opgørelse af renterisiko indgår ikke alle fastforrentede balanceposter i renterisikoberegningen.	Å/Er forbedret pr. 31/12 2005.

Opfølgning på bemærkninger anført i protokollat vedrørende årsregnskabet for 2003 og 2004:

Rapport	Bemærkning	Status
Kontobehandling:		
219	Indberetning af rentekorrektioner behandles ikke i henhold til forretningsgang.	Å/ Uændret
Andre aktiver og passiver:		
223	Der sker ikke afstemning og opfølgning på alle konti, ligesom dokumentation for saldo til tider er mangelfuld.	Å/ Uændret
228	Der bør strammes op på procedurer for registrering af ind- og udbetalinger vedrørende pantebreve administreret af V13 A/S	Å/ Der sker løbende forbedring på området.
229	Ved gennemgang af tabs- og korrektivkonti konstateredes, at der ikke forelå tilstrækkelig dokumentation for tab på pantebreve opbevaret hos V13 A/S . Regnskabsafdelingen sørger for at denne del af administrationen bliver lagt i faste rammer.	Å/ Forventes afklaret i 2006.
Depoter:		
	Transporterklæring vedrørende overdragelse af pantebreve er generelt ikke tinglyst.	Å/ Uændret

...”

I årsprotokollatet nr. 236 hedder det om "Udlån og garantier" (bind 2, 417):

"Bankens pantebrevsbeholdning er gennemgået og afstemt.
Regnskabsposten udlån er afstemt til underliggende konti.
Bankens 10 største engagementer er beskrevet i ekstern revisions protokol."

Ekstern revision

Ekstern revisions protokol vedrørende årsrapporten for 2005 (bind 2, 421 ff.) er underskrevet af **Part P** ved **Part N** og **Part M** den 1. marts 2006 (bind 2, 467).

Protokollen blev samme dag underskrevet af bankens bestyrelse og revisionschef **Vidne 39** (bind 2, 468).

Ekstern revisions protokol indeholder følgende punkter (bind 2, 422):

"...

1. Hovedkonklusion på den udførte revision
2. Særlige forhold
3. Kommentarer til koncernresultatet
4. Kommentarer til moderselskabets resultat
5. Kommentarer til den udførte revision
6. Kommentarer til den udførte revision af udlån og tilgodehavender samt garantihensættelser (engagementer)
7. Bemærkninger til den udførte revision i øvrigt
8. Særlige regnskabsmæssige og revisionsmæssige forhold i datterselskaber
9. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger"

Af protokollens punkt 2.2 (bind 2, 424) fremgår:

"2.2 Ændring i anvendt regnskabspraksis

Bankens aktier er noteret på Københavns Fondsbørs. Banken er som følge heraf forpligtet til fra og med 2005 at udarbejde koncernregnskab efter internationale regnskabsstandarder, jf. § 27 i "Regler for notering på Københavns Fondsbørs A/S".

For så vidt angår moderselskabets årsregnskab reguleres regnskabsafreggelsen stadig af bestemmelser, der fastsættes i henhold til lov om finansiel virksomhed, men også på dette punkt er sket ændringer i 2005 i forbindelse med

frelæggelse af ny bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Ændringerne i de relevante regnskabsbestemmelser har betydet, at anvendt regnskabspraksis er ændret på en række punkter.

Konsekvenserne af ændringerne af anvendt regnskabspraksis, herunder ændringernes indflydelse på egenkapital og resultat, er udførligt beskrevet i bankens årsrapport for 2005.

Vi har gennemgået bankens bogholderimæssige posteringer, opgørelser og afstemninger, som er foranlediget af ændringerne af anvendt regnskabspraksis.

Vi har accepteret de skøn og vurderinger, som ledelsen har lagt til grund i forbindelse med ændring af den anvendte regnskabspraksis. Der henvises i øvrigt til de specifikke forhold i forbindelse med ændring af anvendt regnskabspraksis, der er beskrevet i efterfølgende protokolafsnit.”

Af protokollens punkt 5.5 (bind 2, 433) fremgår:

”5.5 Pantebreve (udlån og tilgodehavender indregnet til dagsværdi)

I forbindelse med overgang til regnskabsaflæggelse efter nye regnskabsbestemmelser har ledelsen valgt at indregne pantebreve til dagsværdi.

Udviklingen i bankens egen pantebrevsbeholdning kan illustreres således (i mio. kr.):

	Tilpassede tal	
	2005	2004
Nominal værdi.....	484,5	508,9
Overkurs.....	13,1	24,6
Anskaffelsesværdi.....	497,6	533,5
Nedskrivninger.....	-7,0	-7,8
Regulering til dagsværdi.....	1,5	1,5
Regnskabsmæssig værdi.....	492,1	527,2
Ledelsen har opgjort dagsværdien på baggrund af følgende rentesatser:		
Rentesatser benyttet ved måling af dagsværdien.....	6,60%	7,15%

Ledelsen har vurderet, at rentesatser benyttet ved måling af dagsværdien er udtryk for en pantebrevsinvestors typiske afkastkrav, og at der er konsekvens i det udøvede skøn under hensyntagen til udviklingen i den mellemlange rente i perioden.

Vi kan tilslutte os ledelsens skøn samt den regnskabsmæssige behandling.”

Af protokollens punkt 6 (bind 2, 437) fremgår:

”6. Kommentarer til den udførte revision af udlån og tilgodehavender samt garantihensættelser (engagementer)

6.1 Nedskrivninger til imødegåelse af tab

Nye regnskabsbestemmelser indebærer ændring af den hidtil gældende praksis for regnskabsmæssige reservationer til imødegåelse af tab.

Ændringerne har såvel administrative som beløbsmæssige konsekvenser.

De administrative konsekvenser er begrundet i, at de nye regnskabsbestemmelser stiller ændrede krav til metoder for udøvelse af skøn i form af præcise krav til,

- dels metoder for udøvelse af skøn,
- dels måling af nedskrivninger.

Vore kommentarer til revisionen af disse forhold er beskrevet i afsnit 6.2.1 og 6.2.2.

De beløbsmæssige konsekvenser er begrundet i, at såvel kriteriet for, hvornår der skal foretages regnskabsmæssige reservationer, som principperne for måling af de regnskabsmæssige reservationer er ændret.

Mens der efter tidligere praksis skulle foretages regnskabsmæssige reservationer (hensættelser), når et tab var sandsynligt, skal der efter de nye regnskabsbestemmelser alene foretages nedskrivninger, når det på balancedagen vurderes, at der er objektiv indikation for, at et udlån er værdiforringet.

Ifølge ledelsens vurderinger indebærer overgang til regnskabsaflæggelse efter nye regnskabsbestemmelser, at der skal tilbageføres nedskrivninger på udlån og tilgodehavender på i alt 1,6 mio. kr.

Vore kommentarer til revisionen af disse forhold er beskrevet i afsnit 6.3 ...”

Af protokollens punkt. 6.3 om ”Engagementer og nedskrivninger” (bind 2, 440) fremgår om udviklingen i nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier bl.a., at den samlede reservation pr. 31. december 2005 var 69.600.000 kr. Den samlede reservation var den 31. december 2004 73.800.000 kr. og den 31. december 2003 82.300.000 kr.

Af protokollens punkt 6.3.2 (bind 2, 441) fremgår:

”6.3.2 Pantebreve og garantier herpå

Det er ledelsens overordnede vurdering, at overgang til nye regnskabsbestemmelser ikke medfører behov for at ændre den samlede regnskabsmæssige reservation til imødegåelse af tabsrisiko på pantebreve og pantebrevsgarantier.

Vi har accepteret ledelsens vurdering.

Nedskrivningen, der er foretaget i 2005, omfatter i henhold til de nye regnskabsbestemmelser såvel individuelle som gruppevise nedskrivninger.

Individuelle nedskrivninger foretages på alle pantebreve med mere end 2 restancer. Gruppevise nedskrivninger fastsættes på baggrund af de tab, der er konstateret over de seneste 3 år.

Det er ledelsens vurdering, at nedskrivninger til imødegåelse af tabsrisiko på pantebreve og pantebrevsgarantier er tilstrækkelige.

Vi kan tilslutte os ledelsens vurderinger og skøn.

Vi henviser til vore kommentarer i afsnit 6.2.2 vedr. metoder for måling af gruppevise nedskrivninger.”

Af protokollens punkt 6.3.5 fremgår (bind 2, 442):

”6.3.5 Andre udlån og garantier

Det er ledelsens overordnede vurdering, at overgang til nye regnskabsbestemmelser ikke medfører behov for at ændre den samlede regnskabsmæssige reservation til imødegåelse af tabsrisiko på andre udlån og garantier.

Vi har accepteret ledelsens vurdering.

Vi har gennemgået bankens engagementer ultimo 2005 med henblik på at vurdere, hvorvidt de samlede nedskrivninger er tilstrækkelige til at dække den risiko, der hviler på engagementerne.

Nedskrivning på de omhandlede engagementer foretages på baggrund af dels en individuel vurdering, dels en gruppevis vurdering.

Vor revision har primært omfattet engagementer over 2,5 mio. kr. samt engagementer, hvortil der skønnes at knytte sig en beløbsmæssig væsentlig risiko.

Vi har desuden gennemgået oversigter over kritiske og nødlidende engagementer.

Bankens direktion har over for os erklæret,

- ”at bankens og koncernens samlede hensættelser pr. 31. december 2005

anses for at dække den risiko, der hviler på engagementerne på balance-dagen, og at der ved risikovurderingen er taget hensyn til såvel samtlige foreliggende forhold frem til tidspunktet for regnskabets godkendelse, som låntagers eventuelle fremtidige betalingsproblemer."

Vi kan på baggrund af den udførte revision acceptere de foretagne nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier."

Protokollen indeholder en præsentation af de 10 største engagementer på koncernniveau, jf. punkt 6.4 (bind 2, 443 ff.):

"6.4 Bankens og koncernens 10 største engagementer

Banken har udarbejdet opgørelse over de 10 største engagementer og øvrige betydelige engagementer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen opgjort efter reglerne i § 145 i lov om finansiel virksomhed.

Tilsvarende er der udarbejdet opgørelse over de største engagementer på koncernniveau.

Ovennævnte opgørelser skal i henhold til revisionsbekendtgørelsens § 25 stk. 7 gengives sammen med oplysningerne om

- engagementernes størrelse,
- indlagte sikkerheder og deres skønnede værdi,
- eventuelle nedskrivninger på engagementerne,
- debtors økonomiske forhold.

Som supplement til disse oplysninger kan generelt oplyses

- at der ikke er tilsagte rammer for terminsforretninger og andre forretninger med finansielle instrumenter for så vidt angår de medtagne engagementer,
- at der hverken i regnskabsåret eller i de to foregående regnskabsår har været afskrevet eller nedskrevet for så vidt angår de medtagne engagementer.

For hvert enkelt engagement har vi i henhold til revisionsbekendtgørelsens § 25 stk. 4 foretaget en samlet vurdering af risikoen på engagementet.
..."

Vidne 30 og sammenhængende engagementer var i protokollen præsenteret som underpunkt 6 (bind 2, 448 f.):

”6. **Vidne 30**, **Person 35**, **Virksomhed 1 ApS** og **Virksomhed 18 ApS**

	Engagement (i tkr.)	Aktuel træk på kreditter (i tkr.)	Sikkerhed vurderet til (i tkr.)	Nedskrivninger (i tkr.)
Vidne 30				
Udlægskredit	20.000	350		
Valutalån	30.035	30.035	29.936	0
Virksomhed 1 ApS				
Kassekredit	11.000	10.710	424	0
Virksomhed 18 ApS				
Pantebrev	22.000	22.000	15.400	0
I alt	83.035	63.095	45.760	0

Selskaberne **Virksomhed 1 ApS** og **Virksomhed 18 ApS** ejes ligeligt af **Vidne 30** og **Person 35**.

Vidne 30

Engagementet består af finansieringen af købesummen for ejendommen **Adresse 12**, København på 75 mio. kr. Valutalånet er sikret ved 2. prioritet i ejendommen efter **Bank 10**-lån på 22,5 mio. kr. Udlægskrediten blev stillet indtil 3. prioriteten fra **Bank 19** var på plads. Udlægskrediten er indfriet nu.

Vidne 30's personlige formueopgørelse for 2004 viser en egenkapital på 10,3 mio. kr. Egenkapitalen vurderes væsentligt højere ultimo 2005.

Person 35

Medejer af **Virksomhed 14** i Århus. Egenkapitalen udgør ifølge den personlige formueopgørelse for 2004 5,2 mio. kr. Egenkapitalen vurderes væsentligt højere ultimo 2005.

Virksomhed 1 ApS

Kassekrediten blev ydet som udlægskredit i forbindelse med køb af 2 ejendomme i Slagelse. Udover pant i den ene ejendom er kreditten sikret ved selvskyldnerkaution af **Vidne 30** og **Person 35**. Selskabet er nystiftet med en anpartskapital på 125 tkr.

Virksomhed 18 ApS

Finansieringen består af pantebrev købt i forbindelse med, at **Virksomhed 18 ApS** købte **Bank 16's** gamle domicil i **Adresse 13**, København.

Ejendommen er solgt til **Virksomhed 48 A/S** for ca. 30 mio.kr., der er endvidere stillet kaution af **Vidne 30** og **Person 35**.

Selskabet er nystiftet med en anpartskapital på 125 tkr.

Vor vurdering:

Sikkerhederne i form af personlige kautioner samt pant i fast ejendom vurderes som solide. Engagementet vurderes at være følsom overfor udvikling i ejendomspriser. På balancedagen vurderes engagementet at være uden særlig risiko.”

Det fremgår af protokollens punkt 7.1 (bind 2, 456):

”Vort arbejde udføres på en række områder i samarbejde med bankens interne revision. Vi har påset, at den interne revision har udført det arbejde, der er pålagt dem, og vi har godkendt revisionsplan og revisionsinstruks, som intern revision har udført deres arbejde på baggrund af.”

Af protokollen (bind 2, 462 ff.) fremgår endvidere:

”...

9. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger

9.1 Ledelsens regnskabserklæring om årsregnskabet og koncernregnskabet

Koncerndirektion og andre ledende medarbejdere har i ledelsens regnskabs-erklæring overfor os bekræftet årsrapportens fuldstændighed, herunder at der ikke foreligger forhold, som ikke fremgår af regnskabet, og at der ikke er forhold, som ikke er kommet revisionen til kendskab, som kunne have betydning ved revisionen af årsrapporten.

9.2 Revisors øvrige opgaver

I henhold til gældende bestemmelse herom i bekendtgørelse om statsautoriserede og registrerede revisors erklæringer m.v. skal vi oplyse, at vi i årets løb ud over den lovpligtige revision har udført følgende opgaver for banken og koncernen:

- rådgivning for banken og koncernen i forbindelse med påtænkt omstrukturering,
- rådgivning i forbindelse med erhvervelse af selskabskapitalen i **V20 A/S**,
- afgivet erklæring over for skattemyndighederne ved etablering af optionsordning omfattet af Ligningslovens § 7H,
- afgivet vurderingsberetning og udtalelse efter Aktieselskabslovens § 29 stk. 2 i forbindelse med kapitalforhøjelse i banken,
- rådgivning vedr. skatteforhold i Tyskland,
- rådgivning vedr. overgang til regnskabsaflæggelse efter internationale regnskabsstandarder.

9.3 Eftersyn af bestyrelsens protokoller mv.

Vi har påset, at bestyrelsen har en forretningsorden, at der føres forhandlingsprotokol for bestyrelsesmøder, og at revisionsprotokollatet fremlægges og underskrives ved bestyrelsesmøderne.

9.4 Risiko for besvigelser

Vi har med direktionen drøftet risikoen for, at årsrapporten kan indeholde væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser. Direktionen har over for os bekræftet:

- sit ansvar for implementeringen og driften af regnskabs- og interne kontrolsystemer, der er tilrettelagt for at forebygge og opdage besvigelser og fejl, og
- at den ikke har kendskab til eller formodning om besvigelser i koncernen.

Vi er i forbindelse med vor revision ikke blevet bekendt med forhold, der indikerer eller vækker mistanke om, at der i koncernen foregår besvigelser af væsentlig betydning for årsrapporten.

9.5 Begivenheder indtruffet efter status

Til sikring af at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsregnskabet og koncernregnskabet, har vi gennemgået begivenheder indtruffet efter balancedagen for moderselskabet. I forbindelse hermed har direktionen oplyst, at der efter deres opfattelse ikke er indtruffet begivenheder efter balancedagen, som kan påvirke årsrapporten.

Vi er ikke under vor gennemgang blevet bekendt med begivenheder, som i væsentlig grad påvirker årsrapporten pr. 31. december 2005, og som ikke allerede er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst.

9.6 Ikke-korrigeret fejlinformation

I henhold til danske og internationale revisionsstandarder skal vi informere bestyrelsen om forhold, som ikke er korrigeret i det foreliggende udkast til årsregnskab og koncernregnskab, fordi direktionen vurderer dem værende uvæsentlige både enkeltvis og sammenlagt for årsregnskabet og koncernregnskabet som helhed.

Denne oplysning skal gives for at sikre, at bestyrelsen er orienteret om og kan tilslutte sig den af direktionen foretagne vurdering.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen har vi konstateret, at der i det foreliggende udkast til årsrapport forekommer følgende fejl, der ikke er korrigeret, og hvor tilretning af årsrapporten vil have følgende effekt:

	Effekt på egenkapital før skat (i tkr.)	Resultateffekt før skat (i tkr.)
Afvigelse ved måling af pensionsforpligtelse...	-0,3	-0,3
Afvigelse ved måling af kapitalandele i tilknyttet virksomhed (V20 A/S).....	0,2	0,0
I alt.....	-0,1	-0,3

Selskabets ledelse har vurderet, af ovenstående fejl er uvæsentlige både enkeltvis og samlet.

Vi kan tilslutte os ledelsens vurdering.

9.7 Opsummering af bemærkninger

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4 stk. 2 skal vi i et særskilt afsnit opsummere samtlige bemærkninger, som revisionen har givet anledning til at fremføre overfor bestyrelsen.

Opsummeringen skal indeholde en status vedrørende de bemærkninger, der er fremført vedrørende det pågældende regnskabsår samt en status vedrørende de bemærkninger, som fremgik som åbenstående i protokollatet vedrørende det foregående regnskabsår.

Bemærkninger afklaret i regnskabsåret 2005

Der er ingen bemærkninger, der er afklaret i regnskabsåret.

Åbentstående bemærkninger

Område	Beskrivelse	Status
Oværholdelse af regler for måling af nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt dokumentation herfor	Det konstateres, at koncernen ikke i alle tilfælde fortager nedskrivninger på udlån og tilgodehavender på baggrund af tilbagediskontering af forventede betalingsstrømme	Ledelsens opmærksomhed er henledt på forholdet.
Aktiviteter i strid med den finansielle lovgivning.	K7 var ved årets begyndelse ejer af andel i Ejd. 1, hvilket endnu ikke er afsluttet.	Ledelsen har oplyst, at det er lykkedes at sælge den pågældende aktivitet ultimo februar 2006.
Koncerninterne transaktioner	Det konstateres, at ikke alle koncerninterne transaktioner har været indgået på skriftligt grundlag	Ledelsens opmærksomhed er henledt på forholdet, og de interne kontroller er styrket. I visse tilfælde kan kvaliteten af det skriftlige aftalegrundlag stadig forbedres.

Ejendom 1 (Ejd. 1)

Revisionen har herudover ikke givet anledning til bemærkninger, der skal gentages i dette afsnit.

Vi henviser i øvrigt til intern revisions bemærkninger og opsummering. Vi skal erklære os enige heri.

9.8 Øvrige oplysninger og erklæringer i forbindelse med årsrapporten for 2005

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, § 5, § 6, § 24 og § 25 skal vi oplyse/erklære, at

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, skal vi bekræfte

- at vi har overholdt forbuddet mod at udføre assistance og rådgivningsopgaver, når der er omstændigheder, der er egnet til at vække tvivl om vores uafhængighed hos en velinformeret tredjemand, jf. § 11, stk. 2, nr. 8, litra a, i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer, herunder
- at vi eller andre personer i revisionsvirksomheden ikke har deltaget i bogføringen eller lignende registreringer, som danner grundlaget for årsrapporten eller andre forhold, der afgives erklæring om, og
- at vi eller andre personer i revisionsvirksomheden ikke har medvirket ved udarbejdelsen af årsrapporten eller et andet dokument erklæringen vedrører.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 5 skal vi oplyse

- at der er etableret forretningsgange med henblik på overholdelse af bestemmelsen om koncerninterne engagementer i § 182 i lov om finansiel virksomhed,
- at den finansielle virksomheds retningslinjer vedrørende kontrol med overholdelse af spekulationsforbuddet efter § 77, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed vurderes at være betryggende og have fungeret hensigtsmæssigt,
- at kontrollen med overholdelse af spekulationsforbuddet i henhold til § 77, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed ikke har givet anledning til bemærkninger,
- at der ikke har været konstateret væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med gennemgangen af transaktionerne mellem virksomheden og virksomheder omfattet af § 2 i bekendtgørelse om koncerninterne transaktioner,
- at der er givet en nærmere beskrivelse af koncerninterne transaktioner, som er af væsentlig betydning eller usædvanlig art i afsnit 2,
- de ifølge revisionsaftalen aftalte opgaver, der skal udføres af intern revision, er udført, samt at den interne revision fungerer tilfredsstillende,
- at vi er enige i indholdet af alle den interne revisions protokoltilførsler vedrørende regnskabsåret.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 6 skal vi erklære

- at virksomhedens administrative og regnskabsmæssige praksis på væsentlige områder, herunder forretningsgange og interne kontrolprocedurer, er tilrettelagt og fungerer på betryggende vis. I denne forbindelse skal vi endvidere erklære,

- at virksomhedens samlede system-, data- og driftssikkerhed er og fungerer betryggende,
 - at der i virksomheden føres kontrol med virksomhedens beholdning af værdipapirer og lignende,
 - at bogføringen er tilrettelagt på en sådan måde, at den kan danne grundlag for indberetninger, der skal foretages til Finanstilsynet, og
 - at vi ikke er blevet bekendt med forhold, der er i strid med kravene i lovgivningen vedrørende finansielle virksomheder.
-
- at de af bestyrelsen bevilgede engagementer til og modtagne sikkerhedsstillelser fra bestyrelsesmedlemmer eller direktører samt virksomheder, hvori disse er direktører eller bestyrelsesmedlemmer, er bevilget i henhold til virksomhedens sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår, jf. § 78, stk. 2, i lov om finansiell virksomhed,
 - at den finansielle virksomhed ikke har engagement med erhvervsvirksomheder, som ejes eller drives af direktionen eller andre ledende medarbejdere eller hvori direktionen eller andre ledende medarbejdere på anden måde deltager i ledelsen eller driften, jf. § 80, stk. 1, 2, 4 og 6, 2. pkt., i lov om finansiell virksomhed

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 24 skal vi oplyse,

- at pengeinstituttet overholder bestemmelserne om tilladelse til at drive virksomhed som værdipapirhandler i § 72 i lov om finansiell virksomhed,
- at pengeinstituttets samlede måling af engagementer afspejler det bedste aktuelle skøn,
- at pengeinstituttet kan beregne den enkelte indskyders og investors dækkede aktiver.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 25 skal vi erklære

- at den af pengeinstituttet udarbejdede opgørelse, der er gengivet i afsnit 6.4, over pengeinstituttets 10 største engagementer, øvrige betydelige engagementer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen opgjort efter reglerne i § 145 i lov om finansiell virksomhed, hver for sig er målt korrekt,
- at vi kan tilslutte os den af banken foretagne vurdering af bankens og koncernens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der overstiger 10% af den ansvarlige kapital, jf. omtalen i afsnit 6.4.

I henhold til lovgivningen erklærer undertegnede:

at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbetingelser, og at vi under vor revision har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.
..."

Ekstern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2005 endvidere et udateret notat om den udførte revision (bind 2, 493 ff.). Af notatet, der udarbejdet af **Part M** og godkendt af **Part N**, fremgår bl.a.:

” **I. Indledning**

Vi har afsluttet revisionen af årsrapport for moderselskabet **Gl. B1** samt for koncernen for 2005.

Revisionen er gennemført i henhold til planlægningen heraf, og der er ikke i årets løb indtruffet begivenheder, eller opstået forhold, der væsentligt har ændret på den for året planlagte revision.

Revisionen af banken er i væsentlig grad udført af intern revision dels i årets løb, dels ved årsafslutningen.

Vi har løbende har kontakt med intern revision i løbet revisionsprocessen, herunder gennemgået den løbende rapportering herfra.

Vi har i øvrigt foretaget selvstændige revisionshandlinger dels i forbindelse med gennemgang af udlånsengagementer dels i forbindelse med årsafslutningen.

For så vidt angår de selvstændigt udførte revisionshandlinger kan følgende væsentlige forhold fremhæves:

...

Udlån:

Udlånet er revideret ved gennemgang af engagementer jf. den løbende revision, herudover er der foretaget gennemgang af ændringer i engagementer, nedskrivninger og aktuelle overtræksliste med kreditchefen i forbindelse med revision af årsregnskabet, hvilket ikke har givet anledning til bemærkninger til de foretagne nedskrivninger.

Det er vurderet, at banken har en tilfredsstillende nedskrivningspolitik.

Hverken revisionen i året løb samt ved årsafslutningen har givet anledning til bemærkninger.

Tilstedeværelse, tilhørsforhold og værdiansættelse OK.

...

2. Konklusion

Vi har udført den lovpligtige revision af årsrapporten for 2005 som angivet i revisionsbekendtgørelsen for pengeinstitutter samt afgivet diverse erklæringer.

Ledelsens årsberetning har vi gennemgået årsberetningen og fundet, at oplysningerne heri svare til lovgivningens mindstekrav.

Årsrapporten er fundet i overensstemmelse med vedtægter og lovgivningens krav.

Hændelser efter status – der er efter vor vurdering og observationer ingen hændelser, der vil kunne påvirke pengeinstituttet eller koncernen i negativ retning i væsentlig grad.

Revisionen er foretaget som beskrevet i planlægningsmemoet ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko er fundet nødvendige.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger, hvorfor vi kan forsyne årsrapporten med påtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger

...

5. Samarbejde med intern revisor

Samarbejdet med intern revisor har fungeret tilfredsstillende og i henhold til det aftalte arbejdsplan.

Revisionen af banken er i væsentlig grad udført af intern revision dels i årets løb, dels ved årsafslutningen.

Vi har løbende har kontakt med intern revision i løbet af revisionsprocessen, herunder gennemgået den løbende rapportering herfra.

Vi har i alle tilfælde været enige i denne rapportering fra intern revision.

Vi har vurderet at kvaliteten af det arbejde, der har været udført af intern revision er udført med den grundighed som må forventes.”

2006

Intern revision

Intern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2006 kvartalsprotokollater nr. 237 (bind 2, 587 ff.), nr. 238 (bind 2, 681 ff.), nr. 239 (bind C, 3981 ff.) og nr. 240 (bind I, 303 ff.) samt protokollat nr. 241 vedrørende årsregnskabet for 2006 (bind 2, 765 ff.).

Protokollaterne for de første tre kvartaler blev underskrevet af **Vidne 41** den 20. april 2006, 10. august 2006 og 26. oktober 2006 (bind 2, 591 og 693, samt bind C, 3987). Protokollatet for fjerde kvartal er dateret den 2. februar 2007 (bind I, 308). Kvartalsprotokollaterne blev ifølge fremlagte referater gennemgået på bestyrelsesmøder i banken og underskrevet af bestyrelsen henholdsvis den 24. april 2006, 16. august 2006, 30. oktober 2006 og 5. februar 2007 (bind 1, 6523, 6545, 6562 og 6623).

Protokollatet vedrørende årsregnskabet blev underskrevet af **Vidne 41** den 1. marts 2007 (bind 2, 799). Protokollatet blev samme dag gennemgået på bestyrelsesmøde i banken og underskrevet af bestyrelsen (bind 1, 6631).

For 4. kvartal 2006 udarbejdede intern revision endvidere en oversigt med overskriften ”Analyser af udviklingen i bankens store engagementer med baggrund i alle engagementer over 1,5 mio.kr.”. Oversigten, der blev sendt til bestyrelsen og gennemgået på bestyrelsesmødet den 5. februar 2007 (bind 1, 6623), indeholder følgende punkter (bind C, 4353):

”Indholdsfortegnelse:

- 1 Nye engagementer i kvartalet over 10 mio. kr.
- 2 Engagementer over 10 mio. kr., hvor kreditten er udnyttet mellem 95-100 %
- 3 Oversigt over de 50 største engagementer
- 4 Engagementer mellem 3-10 mio. kr. med over 90 % udnyttelse af kreditten
- 5 Garantier stillet af banken
- 6 Tabsgarantier stillet af banken over for kreditforeninger
- 7 Branchemix for seneste kvartal baseret på SDC-branchedata kontrolleret fra Danmarks Statistik
- 8 Branchemix for samme kvartal fra forrige år baseret på SDC-branchedata kontrolleret fra Danmarks Statistik”

Intern revision udarbejdede som led i den udførte revision for regnskabsåret 2006 bl.a. følgende rapporter mv.:

- Rapport af 24.4.2006/ Opfølgning på engagementsgennemgang (bind 2, 593 ff.)
- Rapport af 5.5.2006/§ 70 – Renterisiko (bind 2, 601)
- Rapport af 5.5.2006/§70 – Fondsinstruks (bind 2, 603 ff.)
- Rapport af 05/06/ Egenbeholdning af Pantebreve (bind 2, 611 f.)
- Rapport af 19/7 2006/ Tabs- og korrektivkonti (bind 2, 615)
- Rapport af 24.7.2006 / Bevillings- og dokumentgennemgang 2005/2006 (bind 2, 617 ff.)
- Rapport af 26.7.2006/ Vedr. **Virksomhed 15 ApS (V15 ApS)** (tidl. Virksomhed 2 A/S) (bind 2, 657 ff.)
- Rapport af 27.7.2006/ § 70 – Kreditinstruks (bind 2, 669 ff.)
- Rapport af 27.7.2006/ Overholdelse af instruks i øvrigt (bind 2, 675 f.)
- Rapport af 31.8.06/ Bevillings- og dokumentgennemgang (bind 2, 705 ff.)
- Rapport af 26.9.2006/ Garantier stillet af banken (bind 2, 721)
- Oversigt over bankens engagementer større end kr. 1.500.000 pr. 30/9 2006

(bind C, 3989 ff.)

- Rapport af 27/10 2006/ Tabs- og korrektivkonti (bind 2, 743)
- Rapport af 21.12.2006/ Engagementsgennemgang (bind 2, 749 ff.)
- Rapport af 5.1.2007/ Garantier stillet af banken (bind 2, 835 f.)
- Rapport af 9.1.2007/ Mellemregning med **V13 A/S** (bind 2, 841)
- Rapport af 1.3.2007/ Årsafslutning - Individuel nedskrivning på pantebreve (bind 2, 891 ff.)
- Årsregnskab/ Egenbeholdning af Pantebreve (udateret) (bind 2, 557 f.)

”Rapport af 26.7.2006/ Vedr. **V15 ApS**” (bind 2, 657 ff.) blev udført af **Vidne 41** og **Vidne 38** og rapporteret til **Part K**, **V4**, **V1**, **Vidne 13** og **V7**. Af rapportens punkt 1.1, 1.2, 2.2 og 2.3 fremgår:

”1.1 Overholdelse af FIL § 145 - Konklusion:

Engagementet med **V15 ApS** har medført overskridelse af grænsen på maksimalt 25% af basiskapitalen i en periode på 7 dage. Der er efter FIL § 145, stk. 2 pligt til omgående at meddele overskridelser til Finanstilsynet, hvilket ikke er sket.

De interne kontroller har sammenfattende følgende mangler i kronologisk orden:

- Engagementsgrænsen er opgjort ved brug af ikke godkendte regnskabstal pr. 31.12.2005, men skulle være beregnet i forhold til basiskapitalen pr. 30.9.2005. Etableringen af garantien på 110 mio. kr. overstiger derved den tilladte grænse allerede på etableringstidspunktet den 9.2.2006.
- Garantien på 110 mio. kr. bliver ændret til et depositum på 25 mio.kr., men ændringen sker ikke samtidigt, hvorved der sker overskridelse af 25 % grænsen opgjort også i forhold til 31.12.2005 basiskapitalen. Der foreligger ikke skriftlig dokumentation på, at garantien er frigivet samtidigt med etablering af depositumet.
- Frigivelsen af garantien d. 15.2.2006 er modtaget fra **Bank 32** den 16.2.2006, men garantien er allerede nedskrevet som frigivet den 14.2.2006, hvilket medfører et misvisende engagement pr. 14.2.2006.
- Der indgår ikke dokumentation i sagsforløbet for, at Kreditkontoret har været konsulteret.

1.2 - Anbefaling vedr. FIL § 145:

Intern revision skal derfor anbefale, at der etableres yderligere kontroller med det formål at afdække og forebygge fremtidige problemer i forhold til FIL § 145.

Denne kontrol kunne være én af følgende:

- Kreditkontoret inddrages på formel vis ved udvidelser af engagementer, der er i nærheden af 25 % grænsen, og fornøden dokumentation af overholdelse skal udarbejdes. Grundlaget for Kreditkontorets arbejde kan base-

res på Kernesystemet, såfremt fejlen omkring associerede engagementer rettes.

Formålet med denne kontrol er, at Kreditkontoret i disse engagementer sikrer iagttagelse af 25% grænsen i FIL.

- I bevillingsproceduren for sådanne engagementsændringer er der foruden vurdering af forretningsrisiko, behov for at sikre overholdelse af engagementsgrænsen på 25 %, eksempelvis ved samtidighed i handlinger, bedre dokumentation eller informering af Finanstilsynet for at opnå dispensation.
- Ved store engagementer over 10% af basiskapitalen anbefales, at der fast tilknyttes to kunde-/erhvervsrådgivere som begge bærer et fælles ansvar for større beslutninger. Tilknytningen af 2 rådgivere kan samtidig være en konkurrencefordel i form af større kundeservice/-betjening, intern erfaringsudveksling osv.
- Etablering af en spotliste i Kreditkontoret, som hver 10. dag udtrækker en liste over engagementer over f.eks. 150 mio.kr. Denne liste kan f.eks. udtrækkes samtidigt med bevillingslisten, idet samme grundlag kan benyttes. Spotlisten har til formål at reducere risikoen for at 25% grænsen overskrides, idet Kreditkontorets fokus derved rettes mod disse større engagementer.

Ovennævnte er kun forslag til overvejelse, og kreditkontor og erhvervsafdeling kan udarbejde andre kontroller, som måtte være mere velegnede til formålet.

...

2.2. Konklusion på dokument- og bevillingskontrol vedr. V15 ApS

Det er konstateret,

- at bevillinger mangler eller er ufærdige i flere tilfælde
- at sikkerheder ikke i alle tilfælde er etableret eller korrekt registreret

Der skal grundlæggende udarbejdes og underskrives dokumenter inden etablering af et engagement. Undtagelsen herfra er bevilgede overtræk af kortere varighed i situationer, hvor det ved etablering af overtrækket ikke forventes, at behovet er permanent. Ved at etablere en kredit som et overtræk, påføres banken en unødvendig risiko.

2.3. Anbefalinger vedr. dokument- og bevillingskontrol for V15 ApS

De anførte fejl og mangler er væsentlige at få udbedret hurtigst muligt. Dokumentation for rettelserne bedes fremsendt til intern revision.”

”Rapport af 21.12.2006/ Engagementsgennemgang” (bind 2, 749 ff.), der vedrører perioden fra 30. september til 31. december 2006, blev udført af Person 32, Vidne 41 og Vidne 38. Rapporten blev rapporteret til ”Kreditkontor/ V4”. Af rapporten fremgår:

” ...

Evt. uddybning og afgrænsning af revisionsopgaven:

Engagementsgennemgang eksklusiv pantebreve, herunder

- vurdering af procedurer for vurdering og beregning af nedskrivningsbehov
- vurdering af de anførte oplysninger, OIV, tabsrisiko og nedskrivninger

Konklusion af 1/3-2007

På baggrund af efterfølgende gennemførte forbedringer af engagementsgennemgangen er det intern revisions vurdering, at der er anført OIV'er på engagementer i overensstemmelse med regler i regnskabsbekendtgørelsen og vejledninger fra Finanstilsynet.

For engagementer med OIV'er er det endvidere intern revisions opfattelse, at nedskrivning i al væsentlighed er beregnet og opgjort i overensstemmelse med de forventede fremtidige betalingsstrømme samt anvendelse af lånets effektive rente til beregning af nutidsværdi.

I forbindelse med de fremtidige betalingsstrømme har kreditkontoret foretaget forskellige former for skøn vedrørende f.eks. fremtidig realisation af sikkerheder. Sådanne skøn vil i sagens natur altid være behæftet med usikkerhed. Intern revision har ikke haft anledning til at anfægte de af kreditkontoret udøvede skøn.

Foreløbige bemærkninger til gennemgangen pr. 21/12-2006

1. Forretningsgangs- og proceduremæssige mangler pr. 21/12-2006

OIV-relaterede forhold:

- Manglende, forkert eller dårlig dokumentation og argumentation for OIV, påvirkning på betalingsevne og fastlæggelse af betalingsrækker.

Sandsynlighed for tab; relaterede forhold:

- Sandsynligheden for tab på et engagement skal vurderes til at være større end 50% - jfr. at OIV skal have en "pålidelig konstaterbar effekt på betalingstrømme", for at der må nedskrives. D.v.s. hvis tabsrisikoen vurderes at være lille eller ikke anført, kan der ikke nedskrives.

Model/metode for opgørelse af nedskrivning:

- Tilbagediskonteringsmodel er mangelfuld.
 - Sikkerheder indregnes ikke korrekt - det skal vurderes, hvornår sikkerhederne realiseres og til hvilken værdi.
 - Det bør også være muligt, at anvende varierende betalinger.
 - Modellen giver ikke overblik over sammenhængene i forventede betalinger for de enkelte lån - fx hvis der betales rigeligt på ét lån, kan det overskydende anvendes til at lukke et "hul" på et andet lån, og nedskrivningsbehovet i engagementet dermed forsvinde.
- Korrekt tilbagediskontering skal være foretaget på alle nedskrivningsengagementer.

Fælles/tværgående bemærkninger:

- Manglende konsistens i vurdering af OIV og tabsrisiko, samt ved efterfølgende beregning af nedskrivning.
- Nedskrivningen skal stemme med det ved tilbagediskonteringen beregnede behov, beløbet kan dog afrundes.
- Dokumentation skal være ajourført fx
 - nyt regnskabsmateriale - oplysninger ældre end indeværende år kan ikke anvendes, f.eks. kan udbedes budgetter og interne periodeopfølgninger til budgetter.
 - sikkerhedsoversigt med nye vurderinger, som ikke udelukkende er baseret på kundens egne oplysninger.
 - regulære kilder/materialer, hvis vurderinger for 2006 af værdier oftest på ejendomme-eng., dvs. revisorerklæringer skal kræves udarbejdet efter erklæringsbekendtgørelsen enten i form af revisionspåtegning eller review-erklæring. Ikke mindre end "begrænset grad/moderat grad af sikkerhed" i review-erklæringer fra revisor.

2. Konstaterede faktuelle mangler ved udførelse pr. 21/12-2006

- Fokus på forhold som ikke i henhold til FT's regler kan betegnes som OIV fx
 - lavt rådighedsbeløb
 - forøget engagement/ blanco
 - alder
 - manglende kendskab til kunden
- Der anføres at være OIV på engagementer i bedring
- Modellen anvendes ofte fejlagtigt. Fejl er fx:
 - mngl. indregning af sikkerheder,
 - ikke hensyntagen til faktiske betalinger,
 - forkert anvendt rentesats (effektiv rente skal anvendes),
 - forkerte og forskellige restløbetider.
 - øget rådighedsbeløb ved afviklede lån med udløb under standard 10 år medfører ikke større ydelser på øvrige lån
- Ægtefæller/ samlevende opgøres ikke altid sammen.
- En kaution kan kun indgå med en sikkerhedsværdi ved opgørelse af engagementet i en engagementsgruppe, når den er stillet af en ekstern part.

3. Anbefalinger pr. 21/12-2006

Det er intern revisions holdning, at der ved nedskrivningsengagementerne skal ske en revurdering af den fremlagte dokumentation med efterfølgende korrektion/tilføjelse af relevant argumentation for OIV, tabsrisiko og forventede betalingsrækker. Ligesom der skal foretages en genberegning af nedskrivningen under hensyntagen til de ovennævnte fejl og mangler. Revurderingen skal foretages ved alle nedskrivninger større end tkr. 500 inden 31.12.2006. Øvrige nedskrivningsengagementer bør gennemgås inden årsregnskabets afslutning.

I øvrigt anbefales:

- at der i engagementer bør være mere fokus på sikkerhedsstillelse.
 - at der fremover indhentes nye økonomiske oplysninger på kunderne
 - at i et sammenhængende engagement skal alle kunder have samme risikomarkering i KS.
 - at der fremover udarbejdes skemaet ”Årlig engagementsgennemgang” på alle kunder i et sammenhængende engagement.
- ...”

Intern revisions protokollat nr. 241 vedrørende årsregnskabet for 2006 indeholder følgende punkt 3 (bind 2, 766):

”3. Engagementer.

3.1 Gennemgang af måling af engagementer

3.1.1 Individuelle nedskrivninger

3.1.2 Gruppevise nedskrivninger

3.2 Bankens 10 største engagementer samt engagementer over 100% af basiskapitalen

3.2.1 Ledelsesresumé

3.2.2 Oplysninger modtaget fra Kreditkontoret

3.2.3 Intern revisions vurdering af engagementer i afsnit 3.3.2

3.3 Afstemning af underkonti andre aktiver og passiver”

Af punkt 3.2 om ”Bankens 10 største engagementer samt engagementer over 10% af basiskapitalen” (bind 2, 771 ff.) fremgår, at intern revision har gennemgået den af kreditkontoret udarbejdede opgørelse. Endvidere fremgår det:

”...

Kreditkontorets opgørelsen er gengivet i afsnit 3.2.2 og indeholder en beskrivelse af engagementernes størrelse, eventuelle tilsagte rammer for terminsforretninger og andre forretninger med finansielle instrumenter, indlagte sikkerheder og deres skønnede værdi, omtale af nedskrivning på engagementerne, omtale af afskrivning, nedskrivning eller hensættelse på engagementerne, og omtalen af debtors økonomiske forhold.

...”

Årsprotokollatets punkt 3.2.1 indeholder en oversigt med et sammendrag af de omfattede gruppeengagementer (bind 2, 771). Det fremgår heraf bl.a., at gruppeengagementet

V30 ApS

var bankens fjerde største engagement pr. 31. december 2006. Gruppeengagementet

V6 A/S

med flere var ifølge oversigten bankens femte største engagement pr. 31. december 2006, gruppeengagementet

Vidne 42

med flere var bankens sjette største engagement, og gruppeengagementet

V15 ApS

med flere var bankens tiende største engagement.

Intern revision har efter oversigten anført:

”På baggrund af vurderinger i efterfølgende afsnit 3.2.3 kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret foretagne vurdering af engagementernes risici og måling.

Under vor revision af engagementerne har vi ikke konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, og på denne baggrund erklærer vi os enige i, at engagementerne er målt korrekt i forhold til regnskabsbekendtgørelsen § 51 for modervirksomheden og IAS 39 for koncernregnskabet.”

Af årsprotokollatets punkt 3.2.2 om ”Oplysninger modtaget fra Kreditkontoret” fremgår (bind 2, 771):

”Til opfyldelse af revisionsbekendtgørelsens § 25, stk. 2, nr. 1-7 er gengivet følgende informationer udarbejdet af kreditkontoret. For hvert sammenhængende engagement er anført ledelsens vurdering af risikoen på engagement under hensyntagen til samtlige foreliggende forhold, herunder om ledelsen anser engagementet for korrekt målt.

Som supplement til disse oplysninger kan generelt oplyses for så vidt angår de medtagne engagementer, at:

- der ikke er tilsagte rammer for terminsforretninger og andre forretninger med finansielle instrumenter ud over, hvad der er anført for hvert engagement,
- der ikke er foretaget individuel nedskrivning på engagementet,
- der hverken i regnskabsåret eller i de to foregående regnskabsår har været afskrevet eller nedskrevet,”

Om engagementet med **V30 ApS** fremgår af punkt 3.2.2.4 (bind 2, 775 f.):

”

	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	Nedskrivninger
Kassekredit	135.000	-135.579		
I alt	135.000	-135.579		

V30 ApS ejes 100% af **Person 29**, der driver ejendomshandel i stor stil.

V30 ApS har i 2004 og 2005 på koncern-niveau realiseret overskud på hhv. kr. 128,4 mio. og kr. 513,8 mio. For 2005-resultatet udgør kr. 69 mio. fortjeneste ved salg af ejendomme og kr. 486 mio. værdireguleringer af ejendomme. For de første 8 måneder af 2006 er realiseret et overskud på kr. 116 mio., heraf udgør værdireguleringer af ejendomme ca. kr. 170 mio.

Ultimo 2005 udgjorde egenkapital og udskudt skat hhv. kr. 417 mio. og kr. 66 mio. Aktivmassen udgjorde kr. 3.601 mio.

Engagementet er etableret ultimo 2006 som udlægskredit i forbindelse med købet af ejendommen [Adresse 14] / [Adresse 15], København. Kreditten er sikret ved transport i pantebreve videresolgt af [Gl. B1] (første kr. 110 mio.) og [V49 A/S] (efterfølgende kr. 25 mio.). Transporten fra [V49 A/S] er dækket af en kaution fra [Vidne 30], der ejer [V49 A/S]. [Person 29] har også afgivet selvskyldnerkaution for kreditten.

Engagementet anses for målt korrekt og vurderes uden særlig risiko.”

Om engagementet med [V6 A/S] og sammenhængende engagementer fremgår af punkt 3.2.2.5 (bind 2, 776 f.):

”Følgende selskaber indgår i gruppen:

- ★ [V6 A/S]
- ★ [Vidne 20]
- ★ [Virksomhed 50 A/S (V50 A/S)]

	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	Nedskrivninger
[V6 A/S]				
Kassekredit		- 95		
Kassekredit	15.000	-15.202		
Kassekredit	63.000	-63.167		
[Vidne 20]				
Kassekredit	20.000			
[V50 A/S]				
Factoringkredit	29.750	-18.262	23.108	
Ialt	127.750	-96.726	23.108	

Koncernen driver entreprenørvirksomhed, ejendomshandel, -administration samt trælågeproduktion.

[Vidne 20] ejer [V6 A/S] 100%. Dette selskab er moderselskab i koncernen.

[Vidne 20]:
[Vidne 20's] formue er bundet i aktier i [V6 A/S], hvorfor disse aktier er pantsat til sikkerhed for kreditten.

Kreditten var ikke udnyttet ved årsskiftet. Kreditten anvendes til køb af pantebreve ifm. [V6 A/S]' salg af ejendomme. [V6 A/S] (eller datterselskaber) er lejere i ejendomme og har stillet leje garanti. Indfries inden for kort tid ifm. køb af ejendomme fra køberen af ovennævnte ejendomsportefølje. Der er ikke tale om en normal pantebrevskredit, men det vurderes ikke at påvirke risikoen væsentligt.

[V6 A/S]:
Selskabet har i 2004 og 2005 realiseret overskud efter skat på hhv. kr. 18,9 mio. og kr. 115,8 mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 153,3 mio. og

aktivmassen kr. 1.068,8 mio. Aktiverne er i 2006 løbende nedbragt. Resultatet for 2006 forventes på samme niveau som for 2005. Balancen forventes at udgøre ca. kr. 800 mio.

Virksomhed 51 A/S (V51 A/S)

Kreditte på kr. 63 mio. blev etableret medio 2006 til købet af **V51 A/S**. Udover aktierne i **V51 A/S** er kreditten sikret ved aktierne i **V6 A/S** samt selvskyldnerkaution af **Vidne 20**.

Kreditte på kr. 15 mio. blev etableret i efteråret 2006 i forbindelse med køb af **V52 A/S**. Kreditte er kortvarig og er sikret ved transport i provenu fra salg af ejendomme. Deponeringskontoen er placeret hos os og har et indestående på ca. kr. 32 mio.

Virksomhed 52 A/S (V52 A/S)

V50 A/S:

Sikkerheden er fakturaer. Spredningen er tilfredsstillende (se dog efterfølgende). Produkterne er factoringegnet. Alle debitorer afdækkes med debitorsikring i størst muligt omfang. Største debitorandel (maks. 50%) er tildelt **Virksomhed 1 Ltd.**. Der er tale om en kategori 1-debitor med samlet belåningsmaksimum på 6,75 mio., hvoraf kr. 5,5 mio. er forsikring. Herudover kautionerer **Vidne 20** for kreditten.

Selskabet blev etableret primo 2003, hvor aktiviteterne blev overtaget fra konkursramt selskab. Selskabet producerer låger primært til køkkenindustrien.

Selskabet ejes af **V6 A/S**. I forbindelse med køb af konkurrent **V51 A/S** i 2006 er tilført yderligere kr. 15 – 20 mio. i kapital.

Selskabet har i 2004 og 2005 realiseret minimale positive resultater. I forbindelse med købet forventes realiseret et underskud på kr. 2,4 mio. for 2006. For 2007 forventes realiseret et tilfredsstillende positivt resultat. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 22,1 mio. og aktivmassen kr. 117,5 mio.

Engagementet anses for målt korrekt og vurderes uden særlig risiko.”

Om engagementet med **Vidne 42** og sammenhængende engagementer fremgår af punkt 3.2.2.6 (bind 2, 777 f.):

”Følgende selskaber indgår i gruppen:

* Vidne 42	* Virksomhed 47 A/S
* V12 A/S	* Virksomhed 17 ApS
* Virksomhed 5 ApS	* V10 A/S
* V8 A/S	* Virksomhed 19 ApS (V19 ApS)
* Holding 4	* Virksomhed 20 ApS

	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	Nedskrivninger
V12 A/S				
Kassekredit	30.000	-30.338		
Virksomhed 5 ApS				
Kassekredit	8.500	- 5.145		
V8 A/S				
Valutaterminsforretning	2.780	- 2.780		
Holding 4				
Kassekredit	5.000	- 4.312	2.160	
Virksomhed 47 A/S				
Kassekredit	10.500	- 3.255	187	
Virksomhed 17 ApS				
Kassekredit	10.000	- 8.435	5.521	
V10 A/S				
Kassekredit	10.000		8.947	
Virksomhed 19 ApS				
Kassekredit	5.000			
Udlandslån	4.640	- 4.640	4.357	
Valutaterminsforretning	182	182		
Virksomhed 20 ApS				
Kassekredit	15.000	14.755	14.192	
Vidne 42				
Kassekredit	25.000	-10.132		
I alt	126.602	-83.974	35.364	

Koncern-diagram følger vedlagt som bilag 1 og 2.

Vidne 42 og [ægtefælle]

Regnskab for 2005 viser egenkapital på 44,3 mio. Heraf udgjorde værdien af anparterne i **Virksomhed 5 ApS** kr. 36,7 mio.

Engagementet er ydet til etablering af investeringsselskabet **Virksomhed 44 A/S (V44 A/S) (tidl. Virksomhed 12)** sammen med 3 andre investorer. Selskabet investerer i cibor pantebreve med ubetinget god bonitet indenfor 60% af en troværdig værdifastsættelse. Trækket på kreditten sker i sammenhæng med investering i pantebreve.

Kreditten er ydet med sikkerhed i aktier i selskabet og gældsbev. på ansvarligt lån.

Virksomhed 5 ApS

Selskabet er **Vidne 42's** holdingselskab.

Selskabet har i 2004/05 og 2005/06 realiseret overskud før skat på hhv. kr. 10,9 mio. og kr. 1,9 mio. Egenkapitalen udgjorde pr. 30/6 2006 kr. 30,2 mio. og aktivmassen kr. 151,6 mio. Heraf udgjorde pantebreve kr. 75,1 mio. og aktier kr. 45,9 mio.

Kreditten er ydet uden sikkerhed.

V8 A/S

Selskabet driver handel med pantebreve.

Selskabet har i 2004/05 og 2005/06 realiseret resultater på hhv. kr. 5,9 mio. og - kr. 0,9 mio. Egenkapitalen udgjorde pr. 30/6 2006 kr. 8,7 mio. og aktivmassen kr. 67,9 mio. Heraf udgjorde pantebreve kr. 51,8 mio. og aktier kr. 7,9 mio.

Engagementet er en terminsforretning på salg af euro/try på 5,5 mio. med udløb 12. februar d.å. Markedsværdien er positiv med kr. 2,4 mio.

V12 A/S

Selskabet er i dag kontrolleret af **Vidne 42**. Selskabet blev købt i 2006 af **Gl. B1** og **Bank 11**. Selskabet investerer i pantebreve.

Selskabet har i 2004 og 2005 realiseret resultater på hhv. tkr. 601 og -tkr. 84. Egenkapitalen ultimo 2005 udgjorde kr. 68,8 mio. og aktivmassen kr. 293,3 mio. Heraf udgjorde pantebrevsbeholdning kr. 284,6 mio.

Engagementet blev etableret i forbindelse med købet primo 2006, hvor aktiekapitalen blev nedbragt fra kr. 70 mio. til kr. 10 mio. Kreditten indfries ultimo 1. kvartal 2008.

Kreditten er ydet med sikkerhed i aktiekapitalen i **V12 A/S**.

Holding 4

Selskabets eneste aktivitet er ejerskab af **Virksomhed 47 A/S**.

Selskabet har i 2004 og 2005 realiseret overskud efter skat på hhv. kr. 0,9 mio. og kr. 2,7 mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 8 mio. og aktiverne kr. 18,1 mio. Heraf udgjorde aktierne i **Virksomhed 47 A/S** kr. 12,1 mio.

Engagementet er sikret ved aktiekapitalen i **Virksomhed 47 A/S** og aktier/obligationer med en kursværdi på kr. 2,7 mio.

Virksomhed 47 A/S

Selskabet investerer i pantebreve.

Selskabet har i 2004 og 2005 realiseret overskud efter skat på hhv. kr. 0,8 mio. og kr. 2,1 mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 12,1 mio. og aktivmassen kr. 73,9 mio. Heraf udgjorde pantebreve kr. 69,1 mio.

Engagementet er ydet til køb af pantebreve garanteret af **Bank 41**. Udover pant i pantebrevene har **Holding 4** afgivet selvskyldnerkaution for kreditten.

Virksomhed 17 ApS

Selskabet investerer i pantebreve samt garantistillelse på pantebreve.

Selskabet har i 2004 og 2005 realiseret overskud efter skat på hhv. tkr. 363 og tkr. 550. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 1,3 mio. og aktivmassen kr. 17,5 mio. Heraf udgjorde pantebreve kr. 16,5 mio.

Engagementet er sikret ved pantebreve med kursværdi på kr. 7,4 mio. Herudover har **V8 A/S** og **Holding 5** afgivet selvskyldnerkaution.

V10 A/S

Selskabet driver investeringsvirksomhed i pantebreve og aktier.

Selskabet har i 2004/05 og 2005/06 realiseret overskud efter skat på hhv. tkr. 455 og tkr. 124. Egenkapitalen udgjorde pr. 30/6 2006 kr. 2,7 mio. og aktivmassen kr. 31 mio. Heraf udgjorde pantebrevsbeholdningen kr. 30,6 mio.

Kreditten er ikke udnyttet pt men sikkerhedsdepotet indeholder aktier/investeringsforeninger med kursværdi på kr. 11,2 mio.

V19 ApS

Selskabet driver investeringsvirksomhed.

Selskabet har i 2004 og 2005 realiseret overskud efter skat på hhv. tkr. 425 og tkr. 741. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 1,2 mio. og aktivmassen kr. 7,1 mio. Heraf udgjorde ejendomme 2,2 mio., aktier kr. 0,6 mio. og pantebreve 3 mio.

Engagementet er sikret ved aktier og pantebreve med kursværdi på kr. 5,9 mio. Herudover har V8 A/S afgivet selvskyldnerkaution. Valutaterminsforretningen udløb ultimo januar d.å. Blev anvendt til risikoafdækning af valutalån.

Virksomhed 20 ApS

Selskabet er etableret i 2005 med en egenkapital på kr. 1 mio. Selskabet investerer i pantebreve.

Engagementet er sikret ved pantebreve med kursværdi på kr. 18,9 mio.

Det samlede blanco-element på engagementet skal vurderes ud fra købet af V12 A/S fra bl.a. GI. B1. Dette engagement indfries primo 2008. Engagementet anses for målt korrekt og vurderes uden særlig risiko.”

Om engagementet med V15 ApS og sammenhængende engagementer fremgår af punkt 3.2.2.10 (bind 2, 783 ff.):

”Følgende selskaber indgår i gruppen:

★ V15 ApS	★ Virksomhed 24 ApS (V24 ApS)
★ Virksomhed 21 ApS (V21 ApS)	★ Virksomhed 25 ApS
★ Virksomhed 22 ApS (V22 ApS)	★ Virksomhed 13 ApS
★ Virksomhed 23 ApS	★ Virksomhed 26 ApS

	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	Nedskrivninger
V15 ApS				
Kassekredit	30.500	-30.417		
Option	500	- 500		
Renteswap	12.000	- 8.000		
Virksomhed 21 ApS				
Kassekredit	10.000	- 7.666		
Lån	7.250	- 7.250	5.424	
Virksomhed 22 ApS				
Kassekredit	16.000	-15.986		
Virksomhed 23 ApS				
Huslejekonto		- 132		
Virksomhed 24 ApS				
Kassekredit	4.000	- 3.981		
Virksomhed 25 ApS				
Kassekredit	1.000	- 1.000		
Virksomhed 13 ApS				
Kassekredit	20.000	-18.000	14.298	
Virksomhed 26 ApS				
Udlægskredit	7.600	- 7.708		
I alt	108.850	-100.640	19.722	

Koncernoversigt følger vedlagt som bilag 4.

Vidne 31

Den personlige formue er af revisor estimeret til ca. kr. 80 mio. efter skat.

V15 ApS

Selskabet er moderselskab for koncernen. Selskabet ejes 100% af **Vidne 31**. Selskabet er rent holdingselskab. **V15 ApS** investerer i ejendomme via 100%-ejede datterselskaber og enkelte selskaber med mindre ejerandel.

Selskabet har i 2005 realiseret et overskud efter skat på kr. 8,5 mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 8,7 mio. og aktivmassen kr. 12,2 mio. Heraf udgjorde kapitalandele i tilknyttede selskaber kr. 9,8 mio. Koncernen har meget fokus på likviditet.

Engagementet dækker driftskredit på kr. 4 mio. og kredit på kr. 26 mio. til køb af selskabet **V22 ApS**. Optionen er udløbet i januar d.å. Der er etableret ramme for renteswap på kr. 120 mio. (vægter engagementsmæssigt med kr. 12 mio). Swappen bruges alene til renteaftdækning af variabelt forrentede kreditforeningslån. Pt. er etableret swap på kr. 80 mio. med 10-årig rentefastlæggelse.

Engagementet er sikret ved selvskyldnerkaution fra **Vidne 31**, anpartskapitalen i **V22 ApS** samt ejerpartebreve i erhvervsejendom i Århus.

V21 ApS

V15 ApS ejer 50% af selskabet. Selskabet har investeret i bl.a. grunde til udstykning og salg.

Selskabet har i 2005 realiseret underskud på tkr. 8. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 tkr. 365 og aktivmassen kr. 11,9 mio. Heraf udgjorde ejendomme/grunde kr. 11,8 mio.

Engagementet dækker kredit på kr. 10 mio. til køb af grunde i Ølsted og lån på kr. 7,25 mio. (afløst betalingsgaranti) til køb af grund (videresolgt pr. 1/1 2007 for kr. 10 mio. og indfriet nu).

Engagementet er sikret ved ejerpantebreve i grundene i Ølsted samt selvskyldnerkaution fra de ultimative ejere **Vidne 31** og **Person 36** samt deres holdingselskaber **Holding 6** og **V15 ApS**.

V22 ApS

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet er opkøbt primo 2006 og er derfor ikke medregnet i resultatet for **V15 ApS**. Selskabet ejer 6 erhvervs-ejendomme i Nordsjælland med afkast på godt 7% med min. 5 års lejekontrakter.

Selskabet realiserede i 2005 et resultat før skat på kr. 14,5 mio. Heri indgår opskrivninger på kr. 13,7 mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 10,9 mio. og aktivmassen kr. 100,1 mio. Heraf udgjorde ejendomme kr. 100 mio.

Kreditten er anvendt til indfrielse af pantebreve. Disse pantebreve er under ændring til ejerpantebreve og ligger til sikkerhed. Derudover har **V15 ApS** og **Vidne 31** afgivet selvskyldnerkaution.

V24 ApS

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet har købt udlejningsejendomme i Haderslev.

Selskabet realiserede i 2005 et overskud før skat på kr. 1,5 mio. Heraf udgjorde værdiregulering af ejendomme kr. 1,1 mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 1,3 mio. og aktivmassen kr. 66,6 mio. Heraf udgjorde ejendomme kr. 65,1 mio.

Kreditten er sikret ved ejerpantebrev på kr. 4 mio. i 3 ejendomme i Haderslev. Derudover har **Vidne 31** afgivet selvskyldnerkaution.

Virksomhed 25 ApS

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet har købt udlejningsejendomme i Haderslev og omegn.

Selskabet realiserede i 2005 et overskud før skat på kr. 1,4 mio. Heraf udgjorde værdiregulering af ejendomme kr. 1,4 mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2005 kr. 1,2 mio. og aktivmassen kr. 23,6 mio. Heraf udgjorde ejendomme kr. 22,5 mio.

Kreditten er sikret ved ejerpantebrev på kr. 1 mio. i 3 ejendomme i hhv. Haderslev og Vojens. Derudover har **Vidne 31** afgivet selvskyldnerkaution.

Virksomhed 5 A/S

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet er etableret i 2006 og investerer i pantebreve.

Kreditten er sikret ved pantebreve med kursværdi på kr. 22,3 mio.

Virksomhed 26 ApS

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet er etableret i 2006 og har købt udlejningsejendom ved **Ejendom 2** i Haderselv. Lejlighederne udmatrikuleres og sælge.

Udlægskreditten er sikret ved selvskyldnerkaution af **Vidne 31** og **V15 ApS**. Når udmatrikuleringen falder på plads vil der blive lyst ejerpan-
tebrev på kr. 8 mio.

Engagementet anses for målt korrekt og vurderes uden særlig risiko.”

Om intern revisions vurdering af engagementer fremgår af punkt 3.2.3 blandt andet (bind 2, 787 ff.):

”3.2.3.5 **V6 A/S og sammenhængende engagementer**

Baseret på virksomhedens indtjenings- og kapitalforhold kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret udarbejdede beskrivelse af engagementets risiko. Blanco udtrykt i procent af bevilget engagement udgør 82 %. Da **V50 A/S** er et factoring engagement, og risikoen herved vurderes derfor som lav, selvom indtjeningsforhold hos **V50 A/S** anses dog for at være svage.

Baseret på de indlagte sikkerheder kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret foretagne vurdering af engagementets risiko.

Under vor revision af engagementet har vi ikke konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, og på denne baggrund erklærer vi os enige i, at engagementet er målt korrekt i forhold til regnskabsbekendtgørelsen § 51 for modervirksomheden og IAS 39 for koncernregnskabet.

3.2.3.6 **Vidne 42 og sammenhængende engagementer**

Baseret på virksomhedens indtjenings- og kapitalforhold kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret udarbejdede beskrivelse af engagementets risiko. Indtjening i **Virksomhed 5 ApS** er konstateret faldende og kreditfaciliteter er ydet blanco, Selskabet udgør samtidig ca. 83 % af egenkapitalen i moderen. I engagementsgruppe er der en koncentration i engagementet inden for pantebrevsfinansiering med en blancoandel på 72 % målt på det samlede engagement. Herudover vurderes kreditkontorets beskrivelse af risikoen for fyldestgørende.

Baseret på de indlagte sikkerheder kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret foretagne vurdering af engagementets risiko.

Samlet vurderes dog efter vores gennemgang, at vi kan tilslutte os den af kreditkontoret foretagne vurdering af engagementets risiko, men anbefaler at engagementet bør følges nøje.

Under vor revision af engagementet har vi ikke konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, og på denne baggrund erklærer vi os enige i, at

engagementet er målt korrekt i forhold til regnskabsbekendtgørelsen §51 formodervirksomheden og IAS 39 for koncernregnskabet.

...

3.2.3.10 V15 ApS og sammenhængende engagementer

Baseret på virksomhedens indtjenings- og kapitalforhold kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret udarbejdede beskrivelse af engagementets risiko. Blanco udtrykt i procent af bevilget engagement udgør 20 %.

Baseret på de indlagte sikkerheder kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret foretagne vurdering af engagementets risiko. Selskabets revisor har ud fra oplysninger om afkast og forrentningskrav udregnet estimer for værdier, men erklærer sig ikke herom. Værdiopgørelsen kan derfor ikke tillægges stor betydning.

Under vor revision af engagementet har vi ikke konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, og på denne baggrund erklærer vi os enige i, at engagementet er målt korrekt i forhold til regnskabsbekendtgørelsen § 51 for modervirksomheden og IAS 39 for koncernregnskabet.

...”

Af punkt 6.3.2 om pantebrevsområdet fremgår (bind 2, 794):

”Håndtering af pantebrevsområdet har været adskilt i forskellige ansvarsområder, som har medført problemer med hensigtsmæssig håndtering inden for følgende hovedområder:

- Bogføring af tab vedrørende pantebreve, som rapporteret i 3. kvartals revisionsprotokol for 2006
- Ensartet bogføring af modtagne ydelser
- Ensartet bogføring af købte pantebreve, herunder over-/underkurs-bogføring
- Periodisk bogføring af markedsværdireguleringer af pantebreve
- Opgørelse af nedskrivninger ud fra Individuelle vurderinger af private pantebreve

Ovenstående områder forventes afklaret ved etablering af en særskilt Backoffice-funktion, hvor det samlede ansvar for ovenstående områder vil blive samlet, således at området styrkes.”

Af punkt 8.2 i årsprotokollatet fremgår (bind 2, 795 ff.):

”I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 17, stk. 3, skal vi opsummere samtlige bemærkninger, som revisionen har givet anledning til at fremføre overfor bestyrelsen.

8.2.1 Bemærkninger afklaret i regnskabsåret 2006

Paragraf	Bemærkning	Status A = Afsluttet L = Under afsluttet
234	Ved opgørelse af bankens solvens er der konstateret flere tilfælde af manglende vægtning bl.a. valutaforretninger hidrørende fra V20 A/S	L/Forretningsgangen for vægtninger i bankens solvensopgørelse er styrket.
235	Ved bankens indberetning af store engagementer er der konstateret flere fejl ved opgørelsen, specielt på koncernniveau.	L/Opgørelsen af sammenhængende engagementer såvel i banken som på koncernplan er forbedret.
235	Ved opgørelse af renterisiko indgår ikke alle fastforrentede balanceposter i renterisikoberegningen.	L/Renterisikoberegningen er gennemgået og forbedret.
235	Finanstilsynets regelsæt vedrørende fastsættelse af nedskrivninger på udlån er ikke fuldt implementeret.	L/Er forbedret vedr. individuelle nedskrivninger pr. 31/12 2006.
235	I erhvervsafdelingen i By 1 blev der ikke løbende foretaget dokument- og bevillingskontrol samt løbende ajourføring af sikkerhedsregistrering.	L/Er forbedret i 2006
237	Kasseeftersyn i By 6 og By 5 gav anledning til bemærkninger om mindre afvigelser i forhold til forretningsgangene.	L/Bemærkninger er taget til efterretning i 2006
237	En gennemgang af engagement med V53 A/S gav anledning til flere bemærkninger til foreliggende dokumenter i forhold til forretningsgangen. Virksomhed 53 A/S (V53 A/S)	L/Anførte mangler til dokumenter og øvrige bemærkninger er afhjulpet i 2. halvår 2006.

Paragraf	Bemærkning	Status A = Afsluttet L = Under afsluttet
238	Engagementet V15 ApS overskred i 7 dage 25% grænsen i Lov om finansiel virksomhed § 145 uden de interne kontroller forhindrede eller opdagede overskridelsen.	L/Der er sket indberetning til Finanstilsynet og de interne kontroller er styrket.
238	Revision af overholdelsen af § 70 instruksen medførte flere bemærkninger om forhold, som ikke var i overensstemmelse med bestemmelserne i instruksen.	L/Der er indført forbedring af de interne kontroller til styrkelse af, at bestemmelserne i § 70 instruksen efterleves.
238	Ekstraordinær bevillings- og dokumentgennemgang af store engagementer over 15 mio. kr. i perioden 30/6-05 til 30/4-06 er udført efter aftale med bestyrelse og direktion afledt af væksten i udlån. Bemærkninger angår mangler i forhold til forretningsgange samt mangler ved dokumenter og sikkerheder.	L/Der er i 3. og 4. kvartal gennemført afhjælpning af de rapporterede mangler.
238	Forretningsgange for sikringsakter er undersøgt for 2 udenlandske engagementer og det bemærkes, at der bør inddrages eksternt rådgiver til vurdering af korrekt iagttagelse af krav til af sikringsakter i udlandet.	L/Bemærkningen er taget til efterretning.

239	Ordinær bevillings- og dokumentgennemgang for perioden 1/7-05 til 30/6-06 af engagementer under 15 mio. kr. resulterede i bemærkninger, som viste lignende mangler som meddelt i revisionsprotokol nr. 238 for engagementer over 15 mio. kr.	L/Der er i 3. og 4. kvartal gennemført afhjælpning af de rapporterede mangler. Kreditkontoret har oplyst, at forretningsgangene er blevet indskærpet.
239	Revisionen af forretningsgangen for anlægsaktier gav anledning til en revisionsbemærkning om, at afstemningsrutinerne anbefales styrket.	L/Ledelsen har meddelt at afstemningsrutinen er blevet styrket.
239	Forretningsgangen for afstemning af bankens tabs- og korrektivkonti er gennemgået og der er bemærket en manglende nedskrivning af en rentenulstillet konto. Den beløbsmæssige fejl vurderes dog som uvæsentligt.	L/Den daglige ledelse har oplyst, at forbedringsforslag til styrkelse af afstemningsrutinerne er implementeret.
239	Forretningsgangene for afstemning af regnskabsposterne vedrørende tilgodehavender/ gæld til kreditinstitutter gav anledning til bemærkninger og rettelser i bogføringen. Forretningsgangen anbefales styrket.	L/Regnskabs- og likviditetsområdet vil fremover forbedre koordinationen omkring håndtering af store aftaleindlån.
240	Forretningsgangen for kontrol med 25% grænsen i Lov om finansiel virksomhed § 145 opdagede en overskridelse og sørgede inden for et døgn for, at der skete korrektion heraf. Årsagen skyldtes en svagheit i en manuel kontrol.	L/Fejlen er opdaget og korrigeret.

Referat	Bemærkning	Status
240	De individuelle vurderinger af nedskrivningsbehov på udlån til private og erhverv viste sig mangelfuld i forhold til regnskabsreglerne.	L/Kreditkontoret for foretaget en fornyet individuel vurdering og nedskrivningsberegning for engagementer, hvor der ved første gennemgang var anført OI'er.
240	Proceduren for håndtering af afgivne garantier i forhold til solgte pantebreve gav anledning til bemærkning om, at garantieme skal bogføres med det fulde garantibeløb.	L/Garantiforpligtelsen er forøget og proceduren foreskriver nu fuld bogføring af denne type garantier.

8.2.2 Åbentstående bemærkninger

Referat	Bemærkning	Status
235	Finanstilsynets regelsæt vedrørende fastsættelse af nedskrivninger på udlån er ikke fuldt implementeret.	A/Metode for opgørelse af gruppevise nedskrivninger pr. 31/12 2006 er ikke færdigudviklet.
238	Bankens beholdning af pantebreve er undersøgt pr. 31/3-06, og der er anført revisions bemærkninger til mangler ved forretningsgange, adkomst til pantebreve, manglende løbende individuel vurdering af nedskrivningsbehov for pantebreve, mangelfuld dokumentation for bogførte tab og afstemning af depotoplysninger til bogholderi.	A/Den daglige ledelse har besluttet at styrke pantebrevsområdet i form af etablering af en back-office funktion. Der er tilknyttet en yderligere medarbejder til området. Mangler ved pantebrevsområdet forventes afhjulpnet i 1. halvår 2007.
239	Revision af depotområdet gav anledning til bemærkninger om manglende tinglysning af tiltransporterede pantebreve. Forretningsgangen er anbefalet styrket, herunder tinglysning ved større erhvervspantebreve.	A/Bestyrelsen og direktion tilsluttede sig tinglysning af større erhvervspantebreve. Der afventer opdatering og implementering af styrkelsen af forretningsgangen.

240	Eksisterende forretningsgange er vurderet for tilstrækkelige politikker i forhold til håndtering og styring af markeds- og kreditrisici, og der er lavet anbefaling om etablering af politikker for udlånseksponering inden for ejendomsfinansiering og pantebreve samt skærpede bevillingsprocedurer for bedømmelse af store ejendomsfinansieringsengagementer.	A/Bestyrelse og direktion tilsluttede sig anbefalingen og ledelsen har meddelt, at forholdet er implementeret i løbet af 1. kvartal 2007
240	Revisionen af forretningsgangene for afstemning af diverse kreditorer vedrørende pantebreve gav anledning til bemærkning om styrkelse af kontrollen og behandlingen af kontoen.	A/Anbefalingen indgår i afhjælpningen af de tidligere tiltag til styrkelse af området i løbet af 1. halvår 2007.

Paragraf	Bemærkning	Status
241	Metoder til opdagelse af værdiforringelse på individuelle engagementer er vurderet, og det anbefales, at der fremadrettet gøres en større indsats omkring fremskaffelse af de seneste regnskabsoplysninger fra kunderne.	A/Den daglige ledelse er fremkommet med forslag til implementering af forslaget om forbedring.
241	Der er anvendt kvalificerede skøn som metode for opgørelse af gruppevis nedskrivninger. De kvalificerede skøn opfylder ikke fuldt ud kravene til udførelse af disse skøn for grupperne "Landbrug" og "Øvrige erhverv" om, hvorvidt tabsbegivenhederne pr. 31.12.06 fortsat er tilstede ud fra beskrivelsen.	A/Bemærkningen er noteret og vil blive fulgt.
241	Processen for regnskabsafslutning er vurderet i forbindelse med statusrevisionen med bemærkning om styrkelse af processen herfor.	A
241	Pantebrevsområdet har ved statusrevisionen været fejlbehæftet på flere områder, hvilket bekræfter bemærkningerne også nævnt i årets løb om styrkelsen af området samt at denne forbedring er presserende.	A

Revisionen har herudover ikke givet anledning til bemærkninger, der skal gentages i dette afsnit.”

Ekstern revision

Ekstern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2006 en protokol vedrørende halvårsrapporten pr. 30. juni 2006 (bind 2, 695 ff.) og en protokol vedrørende årsrapporten for 2006 (bind 2, 807 ff.).

Protokollerne blev underskrevet af **Part N** og **Part M** henholdsvis den 16. august 2006 og den 1. marts 2007 (bind 2, 700 og 830). Protokollerne blev samme datoer gennemgået på bestyrelsesmøder i banken og underskrevet af bestyrelsen og revisionschef **Vidne 41** (bind 1, 6545 og 6631).

Af ekstern revisions protokol vedrørende halvårsrapporten (bind 2, 696 ff.) fremgår:

”...

VEDRØRENDE HALVÅRSRAPPORTEN PR. 30/6 2006

Vi har efter aftale med ledelsen gennemgået perioderegnskabet for koncernen og moderselskabet for perioden 1. januar - 30. juni 2006.

Vi har tilrettelagt og udført vor gennemgang med henblik på at opnå moderat grad af sikkerhed for, at perioderegnskabet for koncernen og moderselskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

Gennemgangen er begrænset til først og fremmest at omfatte forespørgsler til virksomhedens ledelse og medarbejdere samt analyser af regnskabstal, og giver derfor mindre sikkerhed end en revision.

Gennemgangen er gennemført i samarbejde med bankens interne revision.

Vi har ikke udført revision og afgiver derfor ingen revisionskonklusion om periodebalancen.

Ved vor gennemgang har vi blandt andet påset:

- At banken og koncernen har foretaget af- og nedskrivninger på anlægsaktiver i overensstemmelse med de afskrivningsmetoder mv., der anvendes ved udarbejdelse af årsrapporter.
- At banken og koncernen har opgjort den regnskabsmæssige værdi af udlån under hensyntagen til den aktuelle risiko for tab.
- At banken og koncernen har foretaget konto- og depotafstemninger, ligesom der er opgjort værdireguleringer for så vidt angår de værdipapirer og tilgodehavender, der måles til dagsværdi.
- At bankens og koncernens væsentligste forpligtelser er afstemt til ekstern dokumentation eller interne opgørelser.
- At perioderegnskabet for banken er udarbejdet på baggrund af bankens regnskabssystem og for koncernen er udarbejdet ved konsolidering af regnskabstal fra datterselskaber.
- At perioderegnskabet for moderselskabet og koncernen er udarbejdet i overensstemmelse med de regnskabsprincipper der benyttes ved udarbejdelse af årsrapporter, samt i overensstemmelse med henholdsvis lov om finansiel virksomhed (moderselskabet) og internationale regnskabsstandarder (koncernen).

For så vidt angår de kommentarer og bemærkninger som gennemgangen af perioderegnskabet for koncernen og moderselskabet har foranlediget, henvises til nedenstående afsnit.

INDREGNING AF ÅRETS LØBENDE OVERSKUD I KERNEKAPITALEN

Pengeinstitutter har i henhold til Lov om finansiel virksomhed § 129, stk. 3 mulighed for at indregne årets løbende overskud i kernekapitalen mv.

Gl. B1 har valgt at benytte sig af denne mulighed, således at det løbende overskud i henhold til det udarbejdede perioderegnskab pr. 30. juni 2006 indregnes i kernekapitalen.

Indregning af årets løbende overskud i kernekapitalen mv. forudsætter, at den eksterne revision i revisionsprotokollen, oplyser om det udførte arbejde og om solvensprocenten før og efter indregning af årets overskud, jf. § 129, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed.

For så vidt angår beskrivelse af det udførte arbejde, henvises til ovenstående protokolafsnit.

For så vidt angår indregning af overskud, ifølge det udarbejdede perioderegnskab pr. 30. juni 2006, i kernekapitalen, kan vi bekræfte, at det løbende overskud efter skat udgør 57.489 tkr., og at solvensprocenten henholdsvis før og efter indregning af årets overskud, kan herefter angives således:

		Før indregning af overskud	Efter indregning af overskud
Solvensprocent Gl. B1		12,04	12,93
Solvensprocent Gl. B1 (koncern)....		10,34	11,10

KOMMENTARER TIL GENNEMGANGEN AF HALVÅRSREGNSKABET

På baggrund af gennemgangen af perioderegnskabet pr. 30. juni 2006 for moderselskabet og koncernen, har vi nedenfor angivet visse bemærkninger og kommentarer til forretningsgange og procedurer ved perioderapportering.

Vi anbefaler, at der på visse punkter sker opstramning af afstemningsprocedurer mv. Formålet hermed er, dels at sikre mere pålidelige perioderapporteringer, dels at sikre problemer så vidt muligt afdækkes i årets løb.

Som supplement til nedenstående bemærkninger og kommentarer kan anføres at intern revision i sit revisionsprotokollat (afsnit 4) har kommenteret de revisionsmæssige forhold vedr. nedskrivningstest af goodwill mv. Vi kan i denne forbindelse henvide til omtalen heraf i revisionsprotokollatet intern revision har udarbejdet.

Idet gennemgang af perioderapporten ikke indebærer revision, har vi ikke kommenteret problemstillinger af revisionsmæssig karakter vedr. enkeltposter i regnskabet, men alene kommenteret forretningsgange og procedurer ved perioderapporteringen.

Måling af pantebreve

Moderselskabets og koncernens pantebreve indregnes i balancen til dagsværdi. Der er efter drøftelser med virksomheden sket en præcisering, af hvorledes dagsværdien skal måles.

Præciseringen har blandt andet til hensigt at sikre, at alle pantebreve i koncernen, herunder pantebrev i datterselskabet og fremmede depoter, måles efter ensartede retningslinier.

Præciseringen har ikke samlet set haft en væsentlig regnskabsmæssig konsekvens.

På baggrund af ovennævnte drøftelser med virksomheden, anbefales at der formuleres skriftlige retningslinier for, hvorledes målinger skal foretages, ligesom det anbefales, at der indføres retningslinier for intern kontrol og afstemning af dagsværdiberegning - samt løbende efterprøvning og vurdering af de vigtigste parametre i beregningsmodellen, herunder:

- Den aktuelle rentesats, der benyttes ved dagsværdiberegning for fast forrentede pantebreve
- Maksimumskurs for fast forrentede pantebreve (konverteringsrisiko)
- Kursniveau for variabelt forrentede pantebreve

Afstemning af pantebreve

Pantebreve må anses for en væsentlig post i regnskabet, for såvel moderselskabet som koncernen.

Væsentligheden vurderes ud fra følgende:

- Pantebreve indregnes i balancen med betydelige beløb
- Kursreguleringer på pantebreve indregnes i resultatopgørelsen
- Pantebreve påvirker i væsentlig grad bankens og koncernens renterisiko

Under hensyntagen til disse forhold må anbefales, at der sker en opstramning af de løbende afstemningsprocedurer på området.

Ud over de kontroller og afstemninger, der er nævnt i tilknytning til dagsværdiberegningen, anbefales opstramning af procedurer for:

- løbende depotafstemninger
- afstemning af markedsværdireguleringer i resultatopgørelsen
- afstemning af den regnskabsmæssige værdi med markedsværdiopgørelser og aktuelle nedskrivninger på pantebreve (hensættelser).

Nedskrivning af udlån

For så vidt angår håndtering af nye regler for nedskrivninger af udlån, henvises generelt til bemærkninger, der fremgår af vort protokollat, afgivet i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2005.

Ved gennemgangen af halvårsregnskabet for moderselskabet og koncernen, konstateres visse usikkerheder vedr. procedurer ved den løbende bogføring.

Det kan anbefales, at der sker en opstramning af procedurer for:

- afstemning af den regnskabsmæssige værdi af udlån
- afstemning af akkumulerede nedskrivninger og observationsliste
- behandling af rentetilskrivning af nedskrevne udlån

Balanceafstemninger i øvrig

Ud over de kontroller og afstemninger, der er nævnt i tilknytning til pantebreve og udlån er det på baggrund af vor gennemgang af halvårsregnskabet for moderselskabet og koncernen vor vurdering, at der også bør ske opstramning af procedurer på følgende områder, der er kendetegnet ved ikke-rutineprægede, manuelle posteringer:

- afstemning af egenkapital og gennemgang af egenkapitalbevægelser
 - afstemning af indregnet værdi af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder i balancen, samt afledte reguleringer i resultatopgørelsen
- ...”

Ekstern revisions protokol vedrørende årsrapporten for 2006 indeholder følgende punkter (bind 2, 808):

”...

1. Hovedkonklusion på den udførte revision
2. Særlige forhold
3. Kommentarer til koncernresultatet
4. Kommentarer til moderselskabets resultat
5. Kommentarer til den udførte revision
6. Kommentarer til den udførte revision af udlån og tilgodehavender samt garantihensættelser (engagementer)
7. Bemærkninger til den udførte revision i øvrigt
8. Særlige regnskabsmæssige og revisionsmæssige forhold i datterselskaber
9. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger”

Af protokollens punkt 5 om ”Kommentarer til den udførte revision” (bind 2, 814 f.) fremgår bl.a.:

”5.3. Udlån og tilgodehavender

I henhold til gældende regnskabsbestemmelser er det udgangspunktet, at udlån og tilgodehavender indregnes i balancen til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger, jf. henholdsvis IAS 39 for så vidt angår koncernen og § 50 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. for så vidt angår moderselskabet.

Indregning af udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris indebærer, at engangsprovisioner m.v. ved etablering af lån ikke som hidtil indtægtsføres i året, hvor finansieringen ydes, men fordeles over lånets løbetid.

Ledelsen har foretaget skøn over engangsprovisionernes fordeling samt den gennemsnitlige løbetid, og har baseret indtægtsregistreringen på denne model.

Nævnte model blev første gang anvendt ved aflæggelsen af årsrapporten for 2005 og ledelsen har valgt at fastholde denne model på trods af, at ændring i udlånmønsteret indebærer, at nyudlån i 2006 stort set udelukkende har bestået af kreditter uden fast løbetid (kassekreditter m.v.).

Ledelsen har vurderet, at det ikke vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i henholdsvis IAS 39 for så vidt angår koncernen og § 50 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. for så vidt angår moderselskabet at indtægtsføre provisioner fra kreditter uden fast løbetid (kassekreditter m.v.) i etableringsåret.

Vi kan tilslutte os ledelsens vurderinger og skøn samt den regnskabsmæssige behandling.

Såfremt der fra SDC kommer systemer, der kan understøtte den bogholderimæssige styring, vil vi anbefale banken anvender sådanne.

5.4 Pantebreve (udlån og tilgodehavender indregnet til dagsværdi)

I forbindelse med overgang til regnskabsaflæggelse efter nye regnskabsbestemmelser har ledelsen valgt at indregne pantebreve til dagsværdi.

Vi har ved vor revision sammen med bankens interne revisorer efterprøvet bankens måling af pantebreve ved egen værdiberegning, der er baseret på selvstændigt datagrundlag.

Ved vor test er det sandsynliggjort, at pantebrevsbeholdningen er værdiansat til kursværdien, der fremkommer:

- ved tilbagediskontering af fremtidige pantebrevsydelser med en rentesats på ca. 6,75%,
- under hensyntagen til konverteringsrisikoen (kurs 105 fastsat som maksimum).

Ledelsen har vurderet, at rentesatsen på ca. 6,75% er udtryk for en pantebrevsinvestors typiske afkastkrav, og at der er konsekvens i det udøvede skøn under hensyntagen til udviklingen i den mellemlange rente i perioden.

Vi kan tilslutte os ledelsens skøn samt den regnskabsmæssige behandling.

Revision af administrative rutiner og procedurer

Revisionen, der er udført i såvel årets løb som ved aflæggelse af årsrapporten, har afdækket problemer i forbindelse med afstemning af pantebrevsbeholdninger.

Under hensyntagen til områdets væsentlighed må det anbefales, at de administrative rutiner og procedurer styrkes for at sikre et pålideligt grundlag for opgørelse af pantebrevsbeholdninger.

For så vidt angår måling af pantebrevsporteføljer kan ligeledes anbefales, at der fokuseres på området.

Formålet er at sikre, at de metoder og værktøjer, der benyttes ved målingen, har den tilstrækkelige nøjagtighed. Ved vurdering af hensigtsmæssige målemetoder er det vor opfattelse, at der bør foretages en opdeling af pantebrevsporteføljen i kategorier.”

Af protokollens punkt 6 (bind 2, 818 ff.) fremgår:

”6. Kommentarer til den udførte revision af udlån og tilgodehavender samt garantihensættelser (engagementer)

Vi har gennemgået bankens engagementer ultimo 2006 med henblik på at vurdere, hvorvidt de samlede nedskrivninger er tilstrækkelige til at dække den risiko, der hviler på engagementerne.

Nedskrivningerne til tab på engagementer foretages på grundlag af en individuel og gruppevis vurdering, og er opgjort og nedskrevet således i årsrapporten:

	2006	2005
Samlet reservation 1. januar.....	69,7	72,0
Tilbageførte hensættelser.....	-28,6	-24,3
Nye hensættelser (udgiftsført).....	21,2	27,3
Afskrevne tab.....	-8,9	-5,3
Samlet reservation 31. december.....	53,4	69,7

Vor revision af bankens engagementer er foretaget ved,

- dels gennemgang af kreditafdelingens vurderingsprincipper og nedskrivningsprocedurer,
- dels gennemgang og vurdering af de faktisk foretagne nedskrivninger.

6.1.1. Gennemgang af kreditafdelingens vurderingsprincipper og nedskrivningsprocedurer

Gennemgangen af bankens nedskrivningsprocedurer er udført med udgangspunkt i kravene til metoder ved udøvelse af skøn og i denne forbindelse har vi påset:

1. at skøn foretages ud fra såvel en individuel som en gruppevis vurdering,

2. at banken har fastlagt grænse for hvilke udlån, der vurderes at være betydelige,
3. at banken har foretaget en individuel vurdering af alle udlån, der er af betydelig størrelse,
4. at nedskrivninger på udlån, der vurderes individuelt,
 - foretages, når der er objektiv indikation for, at et udlån er værdiforringet,
 - måles med udgangspunkt i nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger fra udlånet,
5. at gruppevise nedskrivninger på udlån
 - foretages på baggrund af en opdeling af udlån på grupper,
 - måles på baggrund af udviklingen i observerbare data, der indikerer, at der er indtruffet et fald i de forventede fremtidige betalinger fra den pågældende gruppe.

Individuelle vurderinger

Ved vurdering af sagsbehandlingen i kreditafdelingen har vi taget i betragtning, at regnskabsregler, der blev indført i 2005, indebærer en omfangsrig ændring af administrativ praksis, hvor en vis omstillingsperiode må påregnes.

Det er vor opfattelse, at banken har truffet foranstaltning med henblik på at efterleve de nye regler for nedskrivning af udlån, men vi vil anbefale, at kreditafdeling fortsætter bestræbelserne på at forbedre argumentationen og dokumentationen for nedskrivninger på udlån, der vurderes individuelt.

Forbedringsmulighederne knytter sig til at nøjagtigheden ved påpegning af hvilke objektive indikationer, der i de konkrete tilfælde medfører, at et udlån anses for værdiforringet.

Gruppevise vurderinger

Ved vor revision har vi således konstateret, at banken har foretaget opdeling på følgende grupper:

- pantebreve
- andre udlån
 - andre udlån til privatkunder
 - andre udlån til erhvervs-kunder
 - andre udlån til erhvervs-kunder
 - landbrug
 - kortsigtet ejendomsfinansiering (ejendomsprojekter)
 - pantebrevskreditter
 - andre erhverv

Ifølge bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber skal grupper være karakteriseret ved ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko.

Banken har i 2006 foretaget en yderligere gruppeopdeling, idet ejendomsprojekter og pantebrevskreditter efter kreditafdelingens og ledelsens opfattelse er kendetegnet ved særlige karakteristika og kreditrisici, samtidig med at denne udlånstype har udvist markant vækst i 2006.

Vi kan tilslutte os ledelsens og kreditafdelingen vurdering.

For så vidt angår selve målingen af gruppevise nedskrivninger skete denne i 2005 ved en model baseret på historiske tab.

Denne fremgangsmåde er ændret i 2006, hvor gruppevise nedskrivninger i stedet er fastsat på baggrund af:

- dels nedskrivninger, der var foretaget ved årets indgang,
- dels udvikling i væsentlige økonomiske parametre i regnskabsperioden, der må forventes at have indflydelse på gruppens betalingsevne.

Det er vor opfattelse, at den fremgangsmåde, der er anvendt i regnskabsåret 2006, må betegnes som et kvalificeret skøn, hvor der i et eller andet omfang tages hensyn til ændring i de forventede fremtidige betalingsstrømme, der kan henføres til regnskabsperioden.

Da der således er tale om et kvalificeret skøn, der er udøvet i overensstemmelse med principperne i regnskabsreglerne, kan skønnet accepteres.

I denne forbindelse henvises til Finanstilsynets skrivelse af 6. december 2006 ("Julebrevet") som gælder for moderselskabet.

Det er dog samtidig vor opfattelse, at den anvendte fremgangsmåde ikke kan anses for en "model", der er baseret på udviklingen i observerbare data.

I denne forbindelse skal påpeges, at Finanstilsynet i nævnte skrivelse af 6. december 2006 fastslår, at kvalificerede skøn – som led i indkøringen af nye regnskabsregler – kan erstatte egentlige modeller i 2006, men at yderligere udsættelser ikke kan påregnes.

Banken skal derfor fortsat i 2007 indsamle dokumentation for data, der indikerer, om der er indtruffet et fald i de forventede fremtidige betalinger, og det vil være påkrævet, at banken fremkommer med en egentlig model til brug for måling af gruppevise nedskrivninger i løbet af 2007.

6.1.2 Gennemgang og vurdering af de faktisk foretagne nedskrivninger

Vor gennemgang og vurdering af de faktisk foretagne nedskrivninger af udlån og tilgodehavender hos privatkunder og erhvervs-kunder er foretaget ved stikprøvevis gennemgang af engagementer.

Gennemgangen har primært omfattet de største enkeltengagementer, samt engagementer hvortil der skønnes at knytte sig en væsentlig risiko. Vi har desuden gennemgået de af banken udarbejdede oversigter over store og kritiske engagementer.

Herudover har gennemgangen omfattet drøftelser med pengeinstituttets og kreditområdets ledelse, og pengeinstituttets direktion har overfor os erklæret,

"at pengeinstituttets samlede nedskrivninger pr. 31. december 2006 anses for at dække den risiko, der hviler på engagementerne på balancedagen, og at der

ved risikovurderingen er taget hensyn til såvel samtlige foreliggende forhold frem til tidspunktet for årsrapportens godkendelse, som låntagers eventuelle fremtidige kendte vurderede betalingsproblemer."

På baggrund af ovennævnte gennemgang og meddelte oplysninger er det sammenfattende vor vurdering, at bankens nedskrivninger til tab på engagementer er foretaget efter reglerne herfor.

Vi kan derfor tilslutte os den af ledelsen anlagte vurdering.

6.2 Udvikling i udlånsmassen

Der har i 2006 været en betydelig vækst i bankens udlånsmasse, hvilket kan illustreres af følgende balancetal fra årsrapporten (i mio. kr.):

	2006	2005
Udlån til amortiseret kostpris.....	3.538	1.999
Procentuel udlånsvækst.....	77%	71%

Udlånsvæksten har afstedkommet henvendelse fra Finanstilsynet og banken har i sin redegørelse til Finanstilsynet forklaret, at udlånsvæksten er koncentreret omkring ejendomsprojekter og pantebrevskreditter.

Såvel selve udlånsvæksten som det forhold, at denne er koncentreret omkring snævre erhvervssegmenter, stiller efter vor opfattelse særlige krav til ledelsesfokusering og risikostyring.

Vi kan i denne forbindelse henvise til intern revisions anbefaling af etablering af politikker på området."

Af protokollens punkt 6.3 om "Bankens og koncernens 10 største engagementer" (bind 2, 821) fremgår:

"Banken har udarbejdet opgørelse over de 10 største engagementer og øvrige betydelige engagementer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen opgjort efter reglerne i § 145 i lov om finansiel virksomhed.

Tilsvarende er udarbejdet opgørelse over de største engagementer på koncernniveau.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 8 kan interne og eksterne revisorer indbyrdes aftale, at ovennævnte opgørelser alene medtages i revisionsprotokollatet, der udarbejdes af intern revision, og denne mulighed er benyttet i 2006."

Af protokollens punkt 7 om ”Bemærkninger til den udførte revision i øvrigt” (bind 2, 821) fremgår:

”7.1 Intern revision

Vort arbejde udføres på en række områder i samarbejde med bankens interne revision. Vi har påset, at den interne revision har udført det arbejde, der er pålagt dem, og vi har godkendt revisionsplan og revisionsinstruks, som intern revision har udført deres arbejde på baggrund af.”

Af protokollens punkt 9 (bind 2, 825 ff.) fremgår:

”...

9. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger

9.1 Ledelsens regnskaberklæring om årsregnskabet og koncernregnskabet

Koncerndirektion og andre ledende medarbejdere har i ledelsens regnskaberklæring overfor os bekræftet årsrapportens fuldstændighed, herunder at der ikke foreligger forhold, som ikke fremgår af regnskabet, og at der ikke er forhold, som ikke er kommet revisionen til kendskab, som kunne have betydning ved revisionen af årsrapporten.

9.2 Revisors øvrige opgaver

I henhold til gældende bestemmelser herom i bekendtgørelse om statsautoriserede og registrerede revisorer erklæringer m.v. skal vi oplyse, at vi i årets løb ud over den lovpligtige revision har udført følgende opgaver for banken:

- Gennemgang af halvårsregnskab i forbindelse med solvensberegning.
- Afgivet erklæring over for skattemyndighederne vedr. medarbejderaktieordning.
- Afgivet udtalelse efter Aktieselskabslovens § 29 stk. 2 i forbindelse med kapitalforhøjelse i banken.
- Rådgivning vedr. moms- og afgiftsforhold.

9.3 Eftersyn af bestyrelsens protokoller mv.

Vi har påset, at bestyrelsen har en forretningsorden, at der føres forhandlingsprotokol for bestyrelsesmøder, og at revisionsprotokollatet fremlægges og underskrives ved bestyrelsesmøderne.

9.4 Risiko for besvigelser

Vi har med direktionen drøftet risikoen for, at årsrapporten kan indeholde væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser. Direktionen har over for os bekræftet:

- sit ansvar for implementeringen og driften af regnskabs- og interne kontrolsystemer, der er tilrettelagt for at forebygge og opdage besvigelser og fejl, og
- at den ikke har kendskab til eller formodning om besvigelser i koncernen.

Vi er i forbindelse med vor revision ikke blevet bekendt med forhold, der indikerer eller vækker mistanke om, at der i koncernen foregår besvigelser af væsentlig betydning for årsrapporten.

9.5 Begivenheder indtruffet efter status

Til sikring af at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsregnskabet og koncernregnskabet, har vi gennemgået begivenheder indtruffet efter balancedagen for moderselskabet. I forbindelse hermed har direktionen oplyst, at der efter deres opfattelse ikke er indtruffet begivenheder efter balancedagen, som kan påvirke årsrapporten.

Vi er ikke under vor gennemgang blevet bekendt med begivenheder, som i væsentlig grad påvirker årsrapporten pr. 31. december 2006, og som ikke allerede er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst.

9.6 Ikke-korrigeret fejlinformation

I henhold til danske og internationale revisionsstandarder skal vi informere bestyrelsen om forhold, som ikke er korrigeret i det foreliggende udkast til årsregnskab og koncernregnskab, fordi direktionen vurderer dem værende uvæsentlige både enkeltvis og sammenlagt for årsregnskabet og koncernregnskabet som helhed.

Denne oplysning skal gives for at sikre, at bestyrelsen er orienteret om og kan tilslutte sig den af direktionen foretagne vurdering.

Der henvises til afsnittet herom i revisionsprotokollat udarbejdet af intern revision.

9.7 Opsummering af bemærkninger

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4 stk. 2 skal vi i et særskilt afsnit opsummere samtlige bemærkninger, som revisionen har givet anledning til at fremføre overfor bestyrelsen.

Opsummeringen skal indeholde en status vedrørende de bemærkninger, der er fremført vedrørende det pågældende regnskabsår samt en status vedrørende de bemærkninger, som fremgik som åbenstående i protokollatet vedrørende det foregående regnskabsår.

Bemærkninger afklaret i regnskabsåret 2006

Område	Beskrivelse	Status
Overholdelse af regler for måling af nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt dokumentation herfor	Det blev i 2005 konstateret, at koncernen ikke i alle tilfælde foretager nedskrivninger på udlån og tilgodehavender på baggrund af tilbagediskontering af forventede betalingsstrømme	Revisionen for 2006 har afdækket, at nedskrivninger på udlån og tilgodehavender på baggrund af tilbagediskontering af forventede betalingsstrømme
Aktiviteter i strid med den finansielle lovgivning.	K7 var ved årets begyndelse ejer af andel i Ejd. 1, hvilket endnu ikke er afsluttet.	Aktiviteten er solgt i 2006.

Åbentstående bemærkninger

Område	Beskrivelse	Status
Overholdelse af regler for måling af gruppevise nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	Det konstateres, at banken ikke har en egentlig model for måling af gruppevise nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	Ledelsens opmærksomhed er henledt på forholdet. Regnskabsaflæggelsen for 2006 kan baseres på et kvalificeret skøn, men fra og med 2007 skal en egentlig model være til vejebragt
Koncerninterne transaktioner	Det konstateres, at ikke alle koncerninterne transaktioner har været indgået på skriftligt grundlag	Ledelsens opmærksomhed er henledt på forholdet, og de interne kontroller er styrket. I visse tilfælde kan kvaliteten af det skriftlige aftalegrundlag stadig forbedres.

Revisionen har herudover ikke givet anledning til bemærkninger, der skal gentages i dette afsnit.

Vi henviser i øvrigt til intern revisions bemærkninger og opsummering. Vi skal erklære os enige heri.

9.8 Øvrige oplysninger og erklæringer i forbindelse med årsrapporten for 2006

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, § 5, § 6, og § 24 skal vi oplyse/erklære, at

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, skal vi bekræfte

- at vi har overholdt forbuddet mod at udføre assistance og rådgivningsopgaver, når der er omstændigheder, der er egnet til at vække tvivl om vores uafhængighed hos en velinformeret tredjemand, jf. § 11, stk. 2, nr. 8, litra a, i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer, herunder

- at vi eller andre personer i revisionsvirksomheden ikke har deltaget i bogføringen eller lignende registreringer, som danner grundlaget for årsrapporten eller andre forhold, der afgives erklæring om, og
- at vi eller andre personer i revisionsvirksomheden ikke har medvirket ved udarbejdelsen af årsrapporten eller et andet dokument erklæringen vedrører.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 5 skal vi oplyse

- at den finansielle virksomheds retningslinjer vedrørende kontrol med overholdelse af spekulationsforbuddet efter § 77, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed vurderes at være betryggende og have fungeret hensigtsmæssigt,
- at kontrollen med overholdelse af spekulationsforbuddet i henhold til § 77, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed ikke har givet anledning til bemærkninger,
- at der er etableret forretningsgange med henblik på overholdelse af bestemmelsen om koncerninterne engagementer i § 182 i lov om finansiel virksomhed,
- at der ikke har været konstateret væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med gennemgangen af transaktionerne mellem virksomheden og virksomheder omfattet af § 2 i bekendtgørelse om koncerninterne transaktioner,
- at der er givet en nærmere beskrivelse af koncerninterne transaktioner, som er af væsentlig betydning eller usædvanlig art i afsnit 2,
- at de ifølge revisionsaftalen aftalte opgaver, der skal udføres af intern revision, er udført, samt at den interne revision fungerer tilfredsstillende herunder, at den eksterne revision ikke er blevet bekendt med forhold, der enkeltvis eller tilsammen afkræfter, at den interne revision fungerer uafhængigt af den daglige ledelse,
- at vi er enige i indholdet af alle den interne revisions protokoltilførsler vedrørende regnskabsåret.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 6 skal vi erklære

- at virksomhedens administrative og regnskabsmæssige praksis på væsentlige områder, herunder forretningsgange og interne kontrolprocedurer, er tilrettelagt og fungerer på betryggende vis. I denne forbindelse skal vi endvidere erklære,
 - at virksomhedens samlede system-, data- og driftssikkerhed er og fungerer betryggende,
 - at der i virksomheden føres kontrol med virksomhedens beholdning af værdipapirer og lignende,
 - at bogføringen er tilrettelagt på en sådan måde, at den kan danne grundlag for indberetninger, der skal foretages til Finanstilsynet, og

- at vi ikke er blevet bekendt med forhold, der er i strid med kravene i lovgivningen vedrørende finansielle virksomheder,
- at de af bestyrelsen bevilgede engagementer til og modtagne sikkerhedsstillinger fra bestyrelsesmedlemmer eller direktører samt virksomheder, hvori disse er direktører eller bestyrelsesmedlemmer, er bevilget i henhold til virksomhedens sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår, jf. § 78, stk. 2, i lov om finansiell virksomhed,
- at den finansielle virksomhed ikke har engagement med erhvervsvirksomheder, som ejes eller drives af direktionen eller andre ledende medarbejdere eller hvori direktionen eller andre ledende medarbejdere på anden måde deltager i ledelsen eller driften, jf. § 80, stk. 1, 2 og 8, 2. pkt., i lov om finansiell virksomhed

I henhold til lovgivningen erklærer undertegnede:

at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbetingelser, og at vi under vor revision har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om. ...”

Ekstern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2006 endvidere notat af 22. februar 2007 om stillingtagen til intern revisions arbejde (bind 2, 753 ff.). Notatet, der blev godkendt af **Part N** og **Part M**, havde til formål at dokumentere ekstern revisions konklusioner vedrørende det konkret vurderede og efterprøvede arbejde udført af intern revision. Det fremgår af notatet:

”...

Revisionsomfang

Det forhold, at der er etableret interne revision i banken har væsentlig påvirket omfanget af ekstern revisions arbejde for koncernen og ikke mindst banken.

Intern revisions opgaver omfatter i hovedsagen følgende opgaver:

- Gennemgang af regnskabsmæssige og interne kontrolsystemer, herunder overvåge funktionaliteten og fremkomme med forbedringsforslag hertil
- undersøgelse af regnskabsmæssige og driftsmæssige oplysninger, herunder særlige undersøgelser af udvalgte emner inklusive detaljerede kontroller af transaktioner, saldobalanceposter og procedurer
- gennemgang af overholdelse af lovgivning, forskrifter og andre eksterne krav samt af ledelsens politikker og retningslinier og andre interne krav.

Der henvises til den fælles revisionsaftale/-plan, hvor opgavefordelingen er skitseret.

Løbende kontakt med intern revision

Hen over året har der været en løbende dialog og kontakt med interne revision.

Kontakten har primært foregået med revisionschefen, hvilket anses for hensigtsmæssigt.

Den løbende kontakt har efter vor opfattelse sikret:

- Løbende orientering om væsentlige interne og eksterne forhold
- Koordinering af revisionsindsats
- Faglig sparring

Ud over ovennævnte løbende dialog har der i årets løb været afholdt møder med intern revision.

Det er vor opfattelse, at vor behov for at blive informeret er blevet dækket på denne vis.

Vi har tilsvarende informeret intern revision om alle betydelige forhold, vi har kendskab til, og som kan have betydning for den interne revision.

Stillingtagen til intern revisions arbejde

Vurderingen af konkret arbejde udført af intern revision omfatter ifølge RS 610 stillingtagen til, hvorvidt:

- (a) Arbejdet er udført af personer med tilstrækkelig faglig uddannelse og færdigheder som interne revisorer, og hvorvidt arbejde udført af medarbejdere er passende overvåget, gennemgået og dokumenteret,
- (b) tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis er indhentet og udgør et rimeligt grundlag for de dragne konklusioner
- (c) de dragne konklusioner er passende i det konkrete tilfælde, og om udarbejdede notater er i overensstemmelse med resultaterne af det udførte arbejde, og
- (d) afvigelser eller usædvanlige forhold oplyst af intern revision er tilfredsstillende behandlet.

De enkelte punkter kommenteres således:

Ad a)

Revisionsafdelingen omfatter 3 personer og ledes af **Vidne 41**, der har en fortid hos KPMG og har den teoretiske del af uddannelsen, der kræves for at opnå beskikkelse som statsautoriseret revisor.

De øvrige medarbejdere i afdelingen har betydelig anciennitet og kendskab til bankens forhold, ligesom én medarbejder har betydelig juridisk kompetence

Det er vor opfattelse, at arbejdet er udført af personale med tilstrækkelig faglig uddannelse og erfaring, og at arbejdet udført af medarbejdere er passende overvåget, gennemgået og dokumenteret,

Ad b) og c)

Vi har stikprøvevist gennemgået revisionsbeviser, der indhentes af intern revision.

Denne gennemgang er sket som led i revision af engagementer og revision af årsrapport.

For bankens vedkommende er vor revision af engagementer baseret på en gennemgang og vurdering af engagementer som interne revisions har gennemgået og beskrevet, og hvor vi har efterprøvet om vi har kunnet tilslutte og interne revisions bedømmelse og argumentation.

For bankens vedkommende er vor revision af årsrapporten i betydeligt omfang baseret på revisionsrapporter m.v. udarbejdet af intern revision som vi har gennemgået.

Det er vor opfattelse af de revisionsbeviser og – handlinger, der er beskrevet i disse rapporter er i overensstemmelse med resultaterne af det udførte arbejde, og udgør et rimeligt grundlag for de dragne konklusioner.

Ad d)

Afvielser og usædvanlige forhold er på behørigt vis rapporteret i revisionsprotokollater, som krævet i henhold til bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder.

Vi har gennemlæst revisionsprotokollater som intern revision har udarbejdet på samme vis som vore revisionsprotokollater er tilsendt og gennemlæst af intern revisionschef.

Vi har drøftet indholdet af hinandens protokollater med henblik på at undgå dubleringer og misforståelser.

Vi har været enige i alle de bemærkninger, der har været anført i interne revisionsprotokollater.

...”

2007

Intern revision

Intern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2007 kvartalsprotokollater nr. 242 (bind C, 4853 ff.), nr. 243 (bind C, 5161 ff.), nr. 244 (bind C, 5497 ff.) og nr. 245 (bind C, 5839 ff.) samt protokollat nr. 246 vedrørende årsregnskabet (bind C, 6007 ff.)

Protokollaterne blev underskrevet af Vidne 41 den 24. april 2007, 17. august 2007, 26. oktober 2007, 31. januar 2008 og 28. februar 2008 (bind C, 4859, 5169, 5502, 5847 og

6028). Protokollaterne blev den 1. maj 2007, 21. august 2007, 29. oktober 2007, 4. februar 2008 og 11. marts 2008 gennemgået på bestyrelsesmøder i banken og underskrevet af bestyrelsen (bind 1, 6653, 6675, 6698, 6855 og 6866).

Intern revision udarbejdede endvidere ”Analyser af udviklingen i bankens store engagementer med baggrund i alle engagementer over 1,5 mio.kr.” for 1. og 2. kvartal 2007 samt pr. 31. august 2007, 30. september 2007 og 31. december 2007 (bind C, 4867 ff., og bind H, 523 ff., 527 ff., 531 ff. og 535 ff.). Oversigterne blev fortsat sendt til bestyrelsen og gennemgået på bestyrelsesmøder. Oversigterne udarbejdet pr. 31. august 2007, 30. september 2007 og 31. december 2007 indeholdt følgende punkter (bind H, 527, 531 og 535):

”Indholdsfortegnelse:

- 1 Nye engagementer/engagementsudvidelser i kvartalet over 10 mio. kr.
- 2 Engagementer over 10 mio. kr., hvor kreditten er udnyttet mellem 95 – 100 %
- 3 Oversigt over de 50 største engagementer
- 4 Engagementer mellem 3 - 10 mio. kr. med over 90 % udnyttelse af kreditten
- 5 Garantier stillet af banken
- 6 Tabsgarantier stillet af banken over for kreditforeninger
- 7 a) Graf: Markedssegment I – Ejendomsfinansiering
- 7 b) Graf: Markedssegment II – Investeringskreditter
- 7 c) Graf: Markedssegment III – Andre større erhverv
- 7 d) Graf: Markedssegment IV – Øvrige”

Intern revision udarbejdede som led i den udførte revision for regnskabsåret 2007 bl.a. følgende rapporter:

- Rapport af 8.3.2007/ Gennemgang af engagements indberetning til Finanstilsynet (bind 2, 925 ff.)
- Rapport af 29.3.2007/ Opfølgning – Individuel nedskrivning på pantebreve (bind 2, 937 ff.)
- Rapport af 12.4.2007/ Diverse debitorer og kreditorer, pantebrevsafd. (bind 2, 949 ff.)
- Rapport af 31.5 2007/ Bevillings- og dokumentgennemgang (bind 2, 971 ff.)
- Rapport af 2.6.2007/ Anvendelse af bevilgede overtræk (bind 2, 977 ff.)
- Rapport af 11.6.2007/ Solvensprocent (bind 2, 987 ff.)
- Rapport af 5.7.2007/ Investeringsengagementer (bind 2, 993 ff.)
- Rapport af 18.7 2007/ Egenbeholdning af Pantebreve (bind 2, 1005 f.)

- Rapport af 20.8 2007/ Tabs- og korrektivkonti (bind 2, 1037)
- Rapport af 28.8.2007/ Diverse debitorer og kreditorer, vedr. pantebreve (bind 2, 1049)
- Rapport af 28.9.2007/ Beregning af solvensbehov (bind 2, 1093 ff.)
- Rapport af 30.9 2007/ Garantier stillet af banken (bind 2, 1105)
- Afstemning af pantebreve 31/12 2007/ Egenbeholdning af Pantebreve (bind 2, 1137)
- Rapport af 11.1 2008/ Nedskrivninger pantebreve (bind 2, 1327)
- Rapport af 11.1.2008/ Diverse debitorer og kreditorer, vedr. pantebreve (bind 2, 1335)
- Rapport af 1/2 2008 / Garantier stillet af banken (bind 2, 1383)
- Rapport af 18.2.2008/ Anvendelse af LOPI's solvensbehovsmodel – opfølgning (bind 2, 1389 ff.)

”Rapport af 29.3.2007/ Opfølgning – Individuel nedskrivning på pantebreve” (bind 2, 937 ff.), der vedrører 1. kvartal 2007, er udarbejdet af **Vidne 38** og vurderet af **Vidne 41**. Af rapporten, der blev rapporteret til **V1** og **V4**, fremgår bl.a.:

”1. Konklusion

Det er intern revisions vurdering, at der nu er anført OIV'er på engagementer i overensstemmelse med regler i regnskabsbekendtgørelsen og vejledninger fra Finanstilsynet. Argumentation og dokumentation for alle vurderinger mangler dog stadig, ligesom nedskrivningsmetoden ikke er helt i overensstemmelse med reglerne. Kravene til nedskrivning på tilgodehavender derfor ikke fuldt overholdt.

Der er foretaget tilbagediskontering efter samme principper, som er anvendt ved øvrige udlån. For engagementer med OIV'er er det intern revisions opfattelse, at nedskrivningen nu i al væsentlighed er beregnet og opgjort i overensstemmelse med de forventede fremtidige betalingsstrømme, dog ikke ved anvendelse af lånets effektive rente til beregning af nutidsværdi. Differencen p.g.a. anvendelse af en kalkulationsrente vurderes uvæsentlig.

I forbindelse med de fremtidige betalingsstrømme har kreditkontoret foretaget forskellige former for skøn vedrørende debitorernes fremtidige betalings-evner og realisation af eventuelle sikkerheder. Sådanne skøn er altid behæftet med usikkerhed. Intern revision har ikke haft anledning til at anfægte de af kreditkontoret udøvede skøn.

Kreditkontorets gennemgang har medført en forbedring af listen, men også en konstatering af, at der udover den i intern revisions årsprotokol anførte fejl

på tkr. 754 er fejl i nedskrivningen pr. 31.12.2006 på tkr. 696. D.v.s. at der er i alt udgiftsført tkr. 1.450 for meget til årsregnskabet.

Når disse fejl korrigeres, er det intern revisions opfattelse, at øvrige fejl i nedskrivningerne pr. 31.12.2006, som måtte blive konstateret senere, ikke vil være af væsentlig størrelse.

Kreditkontoret har oplyst, at der i forbindelse med udarbejdelse af halvårsregnskabet vil blive foretaget en nærmere gennemgang af nedskrivninger på pantebreve, herunder korrektion af de konstaterede fejl i nedskrivningsbeløb.

Anbefaling:

Intern revision anbefaler,

- at pantebrevsafdelingens procedure for behandling af nødlidende pantebreve og forlig forbedres. Herunder både processen for udvælgelse af sager med OIV, som dokumentation for OIV og tabsvurdering samt beregning af nedskrivningsbeløb,
- at de konstaterede fejl i nedskrivningen korrigeres hurtigst muligt,
- at der fremover udarbejdes en samlet observationsliste omfattende alle de vurderede pantebreve og forlig.”

Af intern revisions protokollat nr. 242 vedrørende 1. kvartal 2007 fremgår af punkt 4 om andre udførte opgaver (bind 2, 965):

”Intern revision deltaget i møde omkring drøftelse af, hvorledes intern revisions forbedringsforslag til håndtering af pantebreve kan etableres. Med baggrund i intern revisions uddybning heraf kan oplyses, at der arbejdes på implementering af anbefalingerne.”

Af intern revisions protokollat nr. 243 vedrørende 2. kvartal 2007 fremgår af punkt 4 om andre udførte arbejdsopgaver bl.a. (bind 2, 1034):

”4.1 Projekt til styrkelse af området for pantebreve

Intern revision har deltaget i løbende møder omkring drøftelse af, hvorledes intern revisions forbedringsforslag til håndtering af pantebreve kan etableres. Med baggrund i intern revisions uddybning heraf kan oplyses, at der fortsat arbejdes på implementering af anbefalingerne.”

Af intern revisions protokollat nr. 244 vedrørende 3. kvartal 2007 fremgår om undersøgte områder uden væsentlige revisionsbemærkninger/-kommentarer bl.a. (bind 2, 1121):

”Følgende revisionsbehandlinger er udført i 3. kvartal 2007 med uvæsentlige eller ingen bemærkninger eller kommentarer:

...

- Diverse debitorer på de områder inden for pantebreve, som håndteres af pantebrevsafdelingen. Behandlingen af konti vedrørende diverse debitorer og kreditorer er forbedret og fungerer nu tilfredsstillende.”

Af samme kvartalsprotokollat nr. 244 fremgår af punkt 4 om andre udførte arbejdsopgaver bl.a. (bind 2, 1122):

”4.1 Projekt til styrkelse af området for pantebreve

Intern revision har deltaget i løbende møder omkring drøftelse af, hvorledes intern revisions forbedringsforslag til håndtering af pantebreve kan etableres. Med baggrund i intern revisions uddybning heraf kan oplyses, at der fortsat arbejdes på implementering af anbefalingerne.

Det er intern revisions vurdering, at backoffice-funktionen har medvirket til en styrkelse af pantebrevsområdet”

Af intern revisions protokollat nr. 246 vedrørende årsregnskabet for 2007 (bind C, 6009) fremgår bl.a.:

”1.2 Konklusion

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger af en sådan væsentlighed eller karakter, at det vil komme til udtryk i revisionspåtegningen på årsrapporten.

Vedtages årsrapporten i den foreliggende form, og fremkommer der ikke under bestyrelsens behandling og vedtagelse af årsrapporten væsentlige nye oplysninger, forsynes årsrapporten for 2007 med revisionspåtegning udarbejdet i overensstemmelse danske revisionsstandarder sammenholdt med standardmodel fra Revisionschefkredsen under Foreningen af Interne revisorer. Påtegningen afgives under de anførte forudsætninger uden forbehold eller supplerende oplysninger.”

Af årsprotokollatets punkt 2.1 om nedskrivninger vedrørende engagementer (bind C, 6010) fremgår bl.a.:

”Ud fra årets engagementsgennemgang bemærker intern revision, at specielt for større engagementer (f.eks. den kvartalsvise top 50 liste), at disse engagementer dels følges meget nøje af erhvervsrådgiveren, og dels at der etableres et "early warning" system, der kan opfatte begyndende svaghedstendenser. Dette kunne f.eks. være overvågning af om antallet af gange, der forekommer overtræk er stigende over en 3 måneders periode, om størrelsen af overtræk er stigende, om der oftere opnås "BOT" (bevilgede overtræk) og lignende.”

Årsprotokollatet indeholder et afsnit om bankens 10 største engagementer samt engagementer over 10% af basiskapitalen, jf. punkt 2.4 (bind C, 6012 ff.). Det fremgår indledningsvis af punkt 2.4:

”...

Kreditkontorets opgørelse er gengivet i bilag 1 og indeholder en beskrivelse af engagementernes størrelse, eventuelle tilsagte rammer for terminsforretninger og andre forretninger med finansielle instrumenter, indlagte sikkerheder og deres skønnede værdi, omtale af afskrivning, nedskrivning på engagementerne, og omtalen af debitors økonomiske forhold.

...”

Kreditkontorets opgørelse af 27. februar 2008 vedlagt som bilag 1 til årsprotokollatet indeholder en ”Oversigt over bankens 14 største engagementer (10% af basiskapital) ultimo december 2007 i tkr. med kreditkontorets kommentarer og vurderinger” (bind 2, 1161 ff.). Af oversigten, der også blev sendt Finanstilsynet, fremgår bl.a.:

”1.

V6 A/S

Vidne 20

V50 A/S

Virksomhed 54 A/S (V54 A/S)

	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	Nedskrivninger
V6 A/S				
Kassekredit	25.000	- 25.819		
Kassekredit	57.565	- 58.737		
Kassekredit	61.000	- 62.268		
Garanti	6.000	- 6.000		
Vidne 20				
Kassekredit	20.000	- 19.581	15.000	
Virksomhed 50 A/S				
Factoringkredit	29.750	- 18.262	18.262	
Virksomhed 54 A/S				
Factoringkredit	30.000	- 25.223	25.223	
Ialt	223.321	-215.890	58.485	

Koncernen driver entreprenørvirksomhed, ejendomshandel, -administration samt trælågeproduktion samt produktion af kontormøbler.

Vidne 20 ejer V6 A/S 100%. Dette selskab er moderselskab i koncernen.

Vidne 20 :

Indkomst- og formueopgørelse for 2006 viser en skattepligtig indkomst på tkr. 2.019 samt en formue på kr. 309,3mio. – heraf udgjorde aktier i

V6 A/S kr. 281,2 mio.

Vidne 20's formue er bundet i aktier i V6 A/S, disse aktier er pantsat til sikkerhed for kreditten. – Desuden er der deponeret pantebreve med restgæld på 20 mio.kr.

Kreditten er anvendt til køb af pantebreve ifm. V6 A/S' salg af ejendomme. V6 A/S (eller datterselskaber) er lejere i ejendommene og har stillet leje garanti. Indfries inden for kort tid i forbindelse med køb af

ejendomme fra køberen af ovennævnte ejendomsportefølje. Der er ikke tale om en normal pantebrevskredit.

V6 A/S (koncerntal):

Selskabet har i 2005 og 2006 realiseret overskud efter skat på hhv. kr. 101,7 mio. og kr. 127,9 mio.

Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 281,2 mio. og aktivmassen kr. 1.950,9 mio.

Perioderegnskab for 1. halvår 2007 viser et realiseret overskud på kr. 29,1 mio.

Der forventes et resultat for koncernen på min. kr. 300 mio. før skat, men dette vil afhænge af, hvorledes de indgåede aftaler om salg af ejendommene bliver indtægtsført.

Kreditten på kr. 57,6 mio. blev etableret medio 2006 til købet af **V51 A/S**. Udover aktierne i **V51 A/S** er kreditten sikret ved aktierne i **V6 A/S** samt selvskyldnerkaution af **Vidne 20**.

Kreditten på kr. 61 mio. blev etableret i efteråret 2007 til købet af **V54 A/S**. Udover aktierne i **Virksomhed 54 A/S** er kreditten sikret ved aktierne i **V6 A/S** samt selvskyldnerkaution af **Vidne 20**.

Virksomhed 54 A/S (V54 A/S)

De realiserede overtræk ultimo året er efterfølgende inddækket.

Ejendommene i de 2 selskaber er p.t. ved at blive solgt til et nystiftet investeringselskab **Virk. 15** – af forskellige årsager er finansieringen p.t. ikke helt på plads. Efter aftale med **Vidne 20** vil **Gl. B1** nu søge om realkreditfinansiering i ejendommen i Herning.

Virksomhed 15 (Virk. 15)

V50 A/S :

Selskabet ejes af **V6 A/S**.

Selskabet har engagement i bankens datterselskab **V20 A/S**. Sikkerheden er fakturaer. Spredningen er tilfredsstillende. Produkterne er factoringegnet. Alle debitorer afdækkes med debitorsikring i størst muligt omfang. Debitor, **V55 A/S** udgør 12,4% af det samlede belåningsgrundlag. Der er tale om en kategori 1-debitor med samlet belåningsmaksimum på kr. 3,0 mio., hvoraf kr 1,0 mio. er forsikret. **Virksomhed 55 A/S (V55 A/S)**

Selskabet blev etableret primo 2003, hvor aktiviteterne blev overtaget fra konkursramt selskab. Selskabet producerer låger primært til køkkenindustrien.

Selskabet har i 2005 realiseret overskud på tkr. 28 og i 2006 et underskud på tkr. 2.712. I betragtning af omstruktureringen og selskabsopkøb i 2006 anses resultatet for tilfredsstillende. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 59,4 mio. og aktivmassen kr. 181,1 mio. Aktiekapitalen blev i 2006 forhøjet med 40 mio.kr.

V 54 A/S

Selskabet ejes af **V6 A/S** – overtaget i 2007.

Selskabet har engagement i bankens datterselskab **V20 A/S**. Sikkerhed i fakturaer. Debitor, Forsvarskommandoen udgør 19% af det samlede belåningsgrundlag. Der er tale om en kategori I-debitor med belåningsmax. på 7 mio.kr.

Årsrapport 2006 viser underskud på kr. 2,9mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 25,2 mio. og aktivmassen kr. 127 mio.

Engagementet anses for målt korrekt og vurderes uden særlig risiko. Engagementet indgår i den løbende risikoovervågning, der tilgår bestyrelsen. Engagementet følges tæt.

...

4. **Virksomhed 2 A/S**
V21 ApS
Virksomhed 4 A/S
Virksomhed 3 A/S
V24 ApS
Virksomhed 25 ApS
Virksomhed 13 ApS
Virksomhed 26 ApS
Virksomhed 56 A/S
Vidne 31
Virksomhed 27 ApS

	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	Nedskrivninger
V6 A/S				
Kassekredit	4.000	- 3.548		
Kassekredit	4.200	- 4.264		
Garanti	4.000	- 4.000		
Terminsforretninger	10.000	- 9.500		
Swap/swaptioner	17.000	- 4.490	2.428	
Virksomhed 21 ApS				
Kassekredit	9.500	- 9.230		
Virksomhed 4 A/S				
Kassekredit	40.000	- 41.454	2.075	
Virksomhed 3 A/S				
Kassekredit	4.700	- 5.829		
Kassekredit	24.000	- 24.412		
Kassekredit	9.000	- 9.163	2.248	
Virksomhed 24 ApS				
Kassekredit	10.500	- 10.618		
Kassekredit	5.700	- 6.326		
Sikringskonto	0	- 1.429		
Sagsgaranti	10.064	- 10.064		
Virksomhed 25 ApS				
Kassekredit	1.000	- 1.000		
Kassekredit	1.550	- 1.622		
Sagsgaranti	3.582	- 3.582		
Virksomhed 13 ApS				
Kassekredit	30.000	-29.007		
Kassekredit	4.000	- 3.420	24.100	
Virksomhed 26 ApS				
Kassekredit	2.200	- 2.626		
Virksomhed 56 A/S				
Kassekredit	550	- 1.328		
Vidne 31				
Kassekredit	0	- 47	2.119	
Virksomhed 27 ApS				
Kassekredit	9.000	- 10.222	9.000	
alt	204.546	-197.181	39.851	

Vidne 31

Den personlige formue pr. 1.6.2007 er af revisor estimeret til ca. kr. 80 mio. efter skat.

Det personlige engagement er sikret ved ejerpantebreve i udlejningsejendomme i Århus.

V15 ApS

Selskabet er moderselskab for koncernen. Selskabet ejes 100% af **Vidne 31**. Selskabet er rent holdingselskab. **V15 ApS** investerer i ejendomme via 100%-ejede datterselskaber og enkelte selskaber med mindre ejerandel.

Koncernen har i 2006 realiseret et overskud før skat på kr. 15,7 mio.kr. efter værdiregulering af investeringsejendomme på 16,4 mio.kr. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 18,6 mio. excl. eventualskat på kr. 21,3 mio. og aktivmassen kr. 562,9 mio. Heraf udgjorde ejendomme kr. 443,8 mio., værdipapirer kr. 72,4 mio. og likvide midler kr. 13,8 mio. Koncernen har meget fokus på likviditet.

Swapforretninger omhandler rentefafdækning af variable realkreditlån. Terminsforretninger afdækker danske kronekreditter mod CHF.

Engagementet er sikret ved selvskyldnerkaution fra **Vidne 31**, samt ejerpantebreve i erhvervsejendomme i Århus og Haderslev

V21 ApS

V15 ApS ejer 50% af selskabet. Selskabet har investeret i bl.a. grunde til udstykning og salg.

Selskabet har i 2006 realiseret overskud på tkr. 72. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 tkr. 437 og aktivmassen kr. 30,2 mio. Heraf udgjorde ejendomme/grunde kr. 25,1 mio.

Engagementet indfries ved salg af ejendom. Købesummen er deponeret her.

Engagementet er sikret ved selvskyldnerkaution af **Vidne 31** og **V15 ApS**.

Virksomhed 4 A/S

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet ejer 6 erhvervsejendomme i Nordsjælland med afkast på godt 7% med min. 5 års lejekontrakter.

Regnskabet 2006 viser et underskud på tkr. 110. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 10,8 mio. og aktivmassen kr. 109,1 mio. Heraf udgjorde ejendomme kr. 107,7 mio. incl. værdiregulering på 13,7 mio.kr.

Sikkerheder består af ejerpantebreve i de nævnte erhvervsejendomme samt kaution af **Vidne 31** og **Virksomhed 2 A/S**.

Virksomhed 3 A/S

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet ejer 2 velbeliggende udlejningsejendomme på gågaden i **By 14**.

Regnskabet 2006 viser et overskud på tkr. 564 og en egenkapital på kr. 7,2 mio.kr. Aktivmassen udgjorde kr. 155,6 mio., heraf ejendomme kr. 149,0 mio.

Sikkerheder består af ejerpantebreve i de nævnte ejendomme i **By 14** samt ejendom i Århus. Herudover er der stillet kaution af **Vidne 31** og **Virksomhed 2 A/S**.

V24 ApS

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet har købt udlejningsejendomme i Haderslev.

Regnskabet 2006 viste underskud på tkr. 273. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 1,03 mio. og aktivmassen kr. 96,6 mio. Heraf udgjorde ejendomme kr. 89,2mio.

Kreditter er sikret ved ejerpantebreve i ejendomme i Haderslev. Derudover har **Vidne 31** og **Virksomhed 2 A/S** afgivet selvskyldnerkaution.

Virksomhed 25 ApS

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet har købt udlejningsejendomme i Haderslev og omegn.

Selskabet realiserede i 2006 et overskud før skat på tkr. 1.273tkr. Heraf udgjorde værdiregulering af ejendomme kr. 1,3 mio. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 2,1 mio. og aktivmassen kr. 28,0 mio. Heraf udgjorde ejendomme kr. 27,7 mio.

Kreditter er sikret ved ejerpantebrev på kr. 1 mio. i 3 ejendomme i hhv. Haderslev og Vojens. Derudover har **Vidne 31** og **V15 ApS** afgivet selvskyldnerkaution.

Virksomhed 5 A/S

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet investerer i pantebreve.

Regnskabet 2006 viste overskud på tkr. 1.406 og en egenkapital på tkr. 1.536. Aktivmassen udgjorde kr. 72,4 mio., heraf udgjorde pantebreve kr. 71,9 mio.kr.

Kreditter er sikret ved pantebreve med kursværdi på kr. 32,1 mio. samt kaution af **Vidne 31** og **Virksomhed 2 A/S**.

Virksomhed 26 ApS

Selskabet ejes 100% af **V15 ApS**. Selskabet har købt udlejningsejendom ved **Ejendom 2** i Haderslev.

Regnskabet 2006 viser overskud før skat på kr. 17,2 mio., heraf værdireguleringer 17,2 mio.kr. Aktivmassen udgør 48,9 mio.kr. heraf ejendomme 48,7 mio.kr. incl. værdiregulering på 17,2 mio.kr.

Sikkerheder består af selvskyldnerkaution af [redacted] Vidne 31 og [redacted] Virksomhed 2 A/S .

[redacted] Virksomhed 56 A/S
Selskabet er 100% ejet af [redacted] Virksomhed 2 A/S .

Regnskabet for 2006 viser overskud på tkr. 157 og en egenkapital på kr. 19,8 mio. Aktivmassen udgjorde kr. 63 mio., heraf ejendomme på kr. 30 mio. og tilgodehavender på kr. 24,8 mio.

Sikkerheder består af selvskyldnerkaution af [redacted] Vidne 31 og [redacted] Virksomhed 2 A/S .

[redacted] Virksomhed 27 ApS
Selskabet er 100% ejet af [redacted] Virksomhed 2 A/S .

Selskabet er stiftet i 2006 og der foreligger ikke regnskab endnu.

Engagementet er sikret ved ejerpantebrev i ejendom i [redacted] By 14 samt kaution af [redacted] Vidne 31 og [redacted] Virksomhed 2 A/S .

Engagementet anses for målt korrekt og vurderes med middel risiko ved en fortsat negativ udvikling på ejendomsmarkedet. Engagementet følges tæt.

...

12. [redacted] Vidne 42
[redacted] V12 A/S
[redacted] Virksomhed 5 ApS
[redacted] V8 A/S
[redacted] Holding 4
[redacted] Virksomhed 47 A/S
[redacted] Virksomhed 17 ApS
[redacted] V10 A/S
[redacted] V19 ApS
[redacted] Virksomhed 46 A/S
[redacted] Virksomhed 10 ApS

	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	Nedskrivninger
V12 A/S				
Kassekredit	30.000	-29.985		
Virksomhed 5 ApS				
Kassekredit	8.500	- 8.039		
Kassekredit	25.000	- 20.193		
Kassekredit	10.000	- 9.927		
Terminsføretninger	2.800	- 2.800		
V8 A/S				
Valutaterminsføretning	7.500	0		
Holding 4				
Kassekredit	5.000	- 1.941	2.724	
Virksomhed 47 A/S				
Kassekredit	0	0		
Virksomhed 17 ApS				
Kassekredit	50.000	- 40.124	20.651	
V10 A/S				
Kassekredit	10.000	- 4.453	6.855	
Valutaterminsføretning	1.000	- 460		
Virksomhed 19 ApS				
Kassekredit	5.000	- 4.958		
Udlandslån	4.640	- 4.491	6.790	
Valutaterminsføretning	500	- 0		
Virksomhed 46 A/S				
Kassekredit	20.000	- 846	5.489	
Virksomhed 10 ApS				
Kassekredit	10.000	- 9.718	10.000	
I alt	189.940	- 137.935	52.509	

Vidne 42 og [ægtefælle]

Regnskab for 2006 viser egenkapital på kr. 49,4 mio. Heraf udgjorde værdien af anparterne i **Virksomhed 5 ApS** kr. 41,5 mio.

Virksomhed 5 ApS

Selskabet er **Vidne 42's** holdingselskab.

Kassekredit 25 mio.kr. er ydet til etablering af investeringselskabet **V44 A/S** sammen med 3 andre investorer. Selskabet investerer i cibor pantebreve med ubetinget god bonitet indenfor 60% af en troværdig værdifastsættelse. Kassekredit 10 mio.kr. er ydet til køb af aktier.

Selskabet har i 2005/06 og 2006/07 realiseret hhv. et underskud på tkr. 956 og et overskud på kr. 25,8 mio. Egenkapitalen udgjorde pr. 30/6 2007 kr. 56,0 mio. Aktivmassen udgjorde kr. 258,7 mio. Heraf udgjorde pantebreve kr. 106,5 mio., aktier og obligationer kr. 60,3 mio. og kapitalandele kr. 64,9 mio.

Perioderegnskab 1.7-31.12.2007 viser overskud på kr. 3,7 mio. og en egenkapital på 55,7 mio.kr.

Engagementet er ydet med sikkerhed i aktiekapital i **V44 A/S** samt kaution på kr. 35 mio. af **Vidne 42**.

V12 A/S

Selskabet er i dag kontrolleret af **Vidne 42**. Selskabet blev købt i 2006 af **Gl. B1** og **Bank 11**. Selskabet investerer i pantebreve.

Selskabet har i 2006 og 2007 realiseret resultater på hhv. tkr.2.379 og tkr. 2.866. Egenkapitalen ultimo 2007 udgjorde kr. 14,0 mio. og aktivmassen kr. 521.9 mio. Heraf udgjorde pantebrevsbeholdning kr. 785,4 mio.

Engagementet blev etableret i forbindelse med købet primo 2006, hvor aktiekapitalen blev nedbragt fra kr. 70 mio. til kr. 10 mio.

Kreditte er ydet med sikkerhed i aktiekapitalen i **V12 A/S**.

Holding 4

Selskabets aktivitet er investering i tilknyttede og associerede virksomheder..

Selskabet har i 2005 og 2006 realiseret overskud efter skat på hhv. kr. 2,7 mio. og kr. 1,3 mio.
Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 9,3 mio. og aktiverne kr. 24,9 mio.
Heraf udgjorde kapitalandele 20,7 mio.kr.

Engagementet er sikret ved aktiekapitalen i **Virksomhed 47 A/S** og aktier/obligationer med en kursværdi på 3,3mio.kr.

Virksomhed 17 ApS

Selskabet investerer i pantebreve samt garantistillelse på pantebreve.

Selskabet har i 2005 og 2006 realiseret overskud efter skat på hhv. tkr. 550 og tkr. 712. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 2,0 mio. og aktivmassen kr. 15,7 mio. Heraf udgjorde pantebreve kr. 9,3 mio.

Engagementet er sikret ved pantebreve med kursværdi på kr. 45,3 mio. Herudover har **V8 A/S** og **Holding 5** afgivet selvskyldnerkaution.

V8 A/S har i 2006/07 realiseret overskud før skat på kr. 16,4 mio.
Egenkapitalen udgjorde pr. 30/6 2007 kr. 21,4 mio. og aktivmassen kr. 137,2 mio. Heraf udgjorde pantebreve kr. 106,5 mio.

V10 A/S

Selskabet driver investeringsvirksomhed i pantebreve og aktier.

Selskabet har i 2005/06 og 2006/07 realiseret overskud efter skat på hhv. tkr. 124 og tkr. 2.817 Egenkapitalen udgjorde pr. 30/6 2007 kr. 6,6 mio. og aktivmassen kr. 43,2 mio. Heraf udgjorde pantebrevsbeholdningen kr. 30,8 mio.

Sikkerheder består pantebreve og aktier med kursværdi på 10,9 mio.kr.

V19 ApS

Selskabet driver investeringsvirksomhed.

Selskabet har i 2005 og 2006 realiseret overskud efter skat på hhv. tkr. 741 og tkr. 483 Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 1,1 mio. og aktivmassen kr. 7,9 mio. Heraf udgjorde aktier kr. 2,6 mio. og pantebreve 3,3 mio.

Engagementet er sikret ved aktier og pantebreve med kursværdi på kr. 9,2 mio. Herudover har **V8 A/S** afgivet selvskyldnerkaution.

Virksomhed 46 A/S

Selskabet driver investering i pantebreve

Selskabet har i 2005 og 2006 realiseret et resultat på hhv. kr. 1,8 mio. og – kr. 8,1 mio. Underskuddet skyldes betydelige tab på valutamarkedet. Disse aktiviteter er indstillet. Egenkapitalen udgjorde ultimo 2006 kr. 3,2 mio. og aktivmassen kr. 11,4 mio. Heraf udgjorde likvide midler kr. 8 mio.

Sikkerheder består aktier med kursværdi på 10,5 mio.kr.

Virksomhed 10 ApS

Selskabet er stiftet i 2007, formål via pantebrevsinvesteringer at skabe et afkast til hestevæddeløbssporten.

Der foreligger ikke regnskab endnu.

Sikkerheder består af pantebreve med kursværdi på 9,5 mio.kr.. Desuden har

Virksomhed 5 ApS

deponeret kontante midler og pantebreve til sikkerhed.

Engagementet anses for målt korrekt og vurderes uden særlig risiko.

13.

Vidne 30

V2 ApS

Virksomhed 1 ApS

Virksomhed 28 ApS

Virksomhed 29 ApS (V29 ApS)

	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	N
Vidne 30				
Kassekredit	6.500	- 6.696		
Udlægskredit	26.000	- 26.426		
Lån	2.838	- 2.838		
Valutaterminsramme	4.000	0	8.071	
Virksomhed 2 ApS				
Kassekredit	40.000	- 42.976	34.439	
Virksomhed 1 ApS				
Kassekredit	27.000	- 25.380		
Virksomhed 28 ApS				
Kassekredit	11.000	- 10.986		
Virksomhed 29 ApS				
Garanti	10.900	- 10.900		
	128.238	-126.202	42.510	

Vidne 30

Driver virksomhed indenfor formueforvaltning og ejendomsformidling/finansiering.

Indkomst- og formueopgørelse for 2006 viser en skattepligtig indkomst på tkr. 1.195 og en formue på kr. 70,2 mio. Aktivmassen udgjorde kr. 133,1mio. Heraf var kr. 85,7 mio. aktier i moderselskabet **Virksomhed 57 A/S**

Engagementet omhandler efterfinansiering af ejendoms køb i privat regi til videresalg.

Sikkerhed består af ejerpantebreve i de erhvervede udlejningsejendomme. Kr. 21,8 mio. ejerpantebreve i **Adresse 10**, København, næstefter kr. 43,2 mio. til BRF – Købspris oktober 2006: kr. 72 mio.kr.

Kr. 6,5 mio. ejerpantebrev i **Adresse 11**, Odense, næstefter kr. 12 mio. til BRF – købspris 2006 kr. 18,2 mio.

Moderselskabet er i koncernen er **Virksomhed 57 A/S**.

Koncernen realiserede i 2006 et resultat på kr. 44,2 mio. Perioderegnskab for 1. halvår 2007 viser et resultat på kr. 67,0 mio. og en formue på kr. 153,2 mio. Balancen udgjorde pr. 30. juni 2007 kr. 1.163 mio., heraf udgjorde værdipapirer kr. 628 mio. (primært pantebreve), investeringsejendomme kr. 130 mio. og tilgodehavender 358 mio.kr.

V2 ApS

Selskabet er et 100% ejet datterselskab af **V49 A/S**, der ejes af **Virksomhed 57 A/S**. Der driver virksomhed indenfor ejendomsfinansiering. **Virksomhed 49 A/S (V49 A/S) (tidl. V2 ApS)**

Selskabet er stiftet i april 2006 og regnskab for første år viser et overskud på tkr. 436. Egenkapitalen udgjorde tkr. 561. Aktivmassen udgjorde kr. 60,4 mio. i form af pantebreve.

Sikkerheder består af pantebrevsdepot med kursværdi på 50,2 mio.kr. samt kaution af **Vidne 30** samt moderselskabet. Pantebrevsbeholdningen har en god spredning på 32 debitorer og 41 ejendomme. Pantebrevene har en traditionel placering fra 80 – ca. 95%. Yderst begrænset antal restancer i porteføljen.

Virksomhed 1 ApS

Selskabet ejes 100% af **V49 A/S**.

Selskabet blev stiftet i sept. 2005 og regnskabet for 2006 viser et underskud på tkr. 132. – formuen er negativ med tkr. 7.

Engagementet. omhandler afregningskredit til midlertidig finansiering af handelsbeholdning af pantebreve. Sikkerheder består af kaution af **V49 A/S** samt **Vidne 30**. Banken er desuden enekreditor i selskabet. Der er pt. finansieret 4 pantebreve, hvoraf den ene på kr. 16,5 mio. har 1. prioritetspanteret i ejendom med afkast på 7%.

V49 A/S havde i 2006 et overskud på kr. 41,9 mio. og en formue på kr. 82 mio.

Virksomhed 26 ApS

Selskabet ejes med 50% af **V49 A/S** og 50% af **Part J** (bestyrelsesmedlem i **Gl. B1**).

Der foreligger ikke regnskab endnu.

Engagementet er ydet vedr. køb af **Ejendom 3** og sikret ved kaution af **V49 A/S** samt **Part J's** holdingselskab

V58 A/S samt pant i selskabskapitalen. V58 A/S har i 2006 haft et overskud på kr. 6,3 mio. Egenkapitalen ultimo 2006 var på kr. 34 mio.

V29 ApS

Selskabet, der er stiftet i 2006 ejes med 50% af V49 A/S og 50% af V58 A/S.

Der foreligger ikke regnskab endnu.

Engagementet er ydet vedr. ovennævnte køb af Ejendom 3 og sikret ved kaution af V58 A/S, V49 A/S samt Vidne 30.

Engagementet anses for målt korrekt. Der vurderes middel risiko på pantebrevsporteføljen på baggrund af udviklingen i det danske ejendomsmarked. Engagementet følges tæt.”

Intern revisions protokollat vedrørende årsregnskabet for 2007 indeholder følgende oversigt over omfattede sammenhængende engagementer, jf. punkt 2.4.1 (bind C, 6012):

	Oversigt over omfattede sammenhængende engagementer	Bevilget	Aktuel	Sikkerheder	Nedskrivninger
1	V6 A/S med flere	223.321	-215.890	58.485	
2		214.243	-198.707	123.846	
3		198.156	-190.601	150.760	
4	V15 ApS med flere	204.546	-197.181	39.851	
5		187.362	-123.261	50.000	
6	V1 A/S	178.228	- 64.281	0	
7		152.800	-154.914	46.907	
8		150.000	-150.741	0	
9		149.650	-107.550	52.716	
10		132.499	-122.027	89.444	
11		127.743	126.500	28.856	
12	Vidne 42 med flere	189.940	- 137.935	52.509	
13	Vidne 30	128.238	-126.202	42.510	
14	Gl.B1-fonden med flere	646.691	- 635.284	647.617	

Intern revision har efter oversigten i punkt 2.4.1 anført (bind C, 6013):

”På baggrund af vurderinger i efterfølgende afsnit 2.4.3 kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret foretagne vurdering af engagementernes risici og måling.”

Af punkt 2.4.3 om intern revisions vurdering af engagementer i bilag 1 fremgår blandt andet (bind C, 6013):

”I dette afsnit anføres intern revisions kommentarer til kreditkontorets opgørelse af de enkelte engagementer i bilag 1. Den i bilag 1 omtalte risiko pr. engagement er defineret således (Finanstilsynets karakterskala er anført i parantes/FT-skala):

Uden risiko:	Utvivlsomt gode engagementer, som kan vurderes som fuldt dækket. (FT-skala:3)
Uden særlig risiko:	Gode/middelgode engagementer, som vurderes at have normale risici for engagementets branche eller private forhold (FT-skala: 2A)
Middel risiko:	Svage engagementer (FT-skala: 2B)

Øvrige risikodefinitioner er ikke opstillet, da der ikke er foretaget nedskrivninger på nogen af de omtalte engagementer.

I bilag 1 er anført forskellige sikkerheder for engagementerne. Udover de anførte sikkerheder vil der normalt være indtrædelsesret for banken i andre pantthaveres sikkerheder, hvis der f.eks. er afgivet sagsgaranti overfor en kreditforening. Der er ikke indregnet sådanne ekstra mulige sikkerheder i sikkerhedsoversigten i bilag 1, hvorfor det reelle blancoelement kan være lavere.

I engagementer med ejendomme indgår der i årsrapporter for sådanne selskaber traditionelt en regnskabsmæssig urealiseret regulering til dagsværdi. Hidtil har årsrapporter været gunstigt påvirket af den positive konjunkturudvikling inden for ejendomsmarkedet de senere år, således at der i årsrapporterne indregnes en opskrivning som indtægt i resultatopgørelsen. Opskrivningen indgår i en bunden opskrivningsreserve under egenkapitalen.

I ejendomsselskaber, hvor ejendomme er anskaffet inden for 1-2 år vil en stor opskrivning indikere, at virksomheden også vil være følsom over for værdifald ved konjunkturedgang, mens ejendomme ejet af selskabet igennem mange år normalt vil blive betragtet som mindre følsomme.

I nogle kundeforhold vil store opskrivninger af ejendomme med kortvarig ejertid derfor indeholde en større usikkerhed om opskrivningen i sit fulde omfang ville kunne realiseres fuldt ud. Denne mulighed for konjunkturfølsomhed i ejendomsopskrivninger ud fra længde af ejertid skal medtages i vurderingen af regnskabsoplysningerne for at synliggøre eventuel usikkerhed/konjunkturfølsomhed i de udøvede skøn over opskrivninger. Såfremt en opskrivning betegnes som konjunkturfølsom og selskabet i øvrigt har en sparsom kapitalstruktur, så betyder det, at selskabet vil blive betragtet som mere risikobetonet end et selskab med bedre egenkapitalsammensætning i form af f.eks. større selskabskapital eller reserver i form af overført overskud fra tidligere år.”

Om **V6 A/S** og sammenhængende engagementer fremgår af punkt 2.4.3.1 (bind C, 6014):

” **V6 A/S** :

I **V6 A/S** er der overtræk på i alt 3,3 mio. kr. Egenkapital ifølge regnskab 31.12.2006 udgør 281 mio. heraf er 78 mio bundet, hvorefter den frie egenkapital udgør 203 mio. kr. I 2006 er endvidere indregnet netto 176 mio. kr. i goodwill mod 38 mio. kr. sidste år. Udføres en følsomhedstest af

egenkapitalen uden indregning af goodwill og bundne reserver udgør egenkapitalen 27 mio. kr. Efter følsomhedstesten vurderes der at være en god egenkapital i selskabet.

I modtaget urevideret halvårsregnskab er resultat før skat og kapitalinteresser 200 mio. kr. mens resultat efter skat og datterselskaber udgør 120 mio. kr. Der er ikke konstateret OIV'er i dette engagement ud. Henset til opnået positivt driftsresultat pr. 30.06.07, samt ovenstående følsomhedstest af egenkapital vurderes der ikke at foreligge OIV'er. Ud fra følsomhedsvurderingen af den regnskabsmæssige egenkapital og overtræk pr. 31.12.2007 vurderer intern revision, at engagementet bør følges nøje.

Vidne 20 (*privat*):

Der er indregnet sikkerhedsværdi på 15 mio. kr. for pantebreve.

Der er ikke konstateret OIV'er i dette engagement, men henset til typen af pantet anbefales engagementet fulgt nøje.

...

Sammenfattende vurdering

Blanco udtrykt i procent af bevilget engagement udgør 74% mod 82% sidste år. Samlet vurderer intern revision på baggrund af de i bilag 1 oplyste indtjenings- og kapitalforhold i ovenstående engagementsgruppe, at der ikke er konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, som krævet efter § 51 for modervirksomheden og IAS 39, punkt 58 for koncernregnskabet. Intern revision tilslutter sig kreditkontorets vurdering af risikoen til at være 2A.

Der er således ikke fundet grundlag for at opgøre og vurdere tabssandsynlighed og et eventuelt nedskrivningsbehov.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 24 skal vi erklære, at ovenstående engagement er målt korrekt.”

Om **V15 ApS** og sammenhængende engagementer fremgår af punkt 2.4.3.4 (bind C, 6015):

”Blanco udtrykt i procent af bevilget engagement udgør 81% mod 82% sidste år. Selskaberne i engagementsgruppen har aktivitet inden for ejendomsudlejning/-investering og pantebrevsopkøb.

Der er i flere af engagementerne pr. 31.12.2007 overtræk. Det fremgår af årsrapporterne for selskaber med ejendomsbesiddelser, at selskabernes egenkapitalsammensætning indeholder bundne opskrivninger til dagsværdier for ejendomme. Selskaberne har på denne baggrund en forøget følsomhed over for konjunkturudsving, hvilket kan medføre, at der opstår OIV'er. Engagementet vurderes på denne baggrund til 2B som svagt i overensstemmelse med kreditkontorets vurdering.

Samlet vurderer intern revision på baggrund af de i bilag 1 oplyste indtjenings- og kapitalforhold samt sikkerheder i ovenstående engagement, at der ikke er konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, som krævet efter § 51 for modervirksomheden og IAS 39, punkt 58 for koncernregnskabet.

Der er således ikke fundet grundlag for at opgøre et eventuelt nedskrivningsbehov.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 24 skal vi erklære, at ovenstående engagement er målt korrekt.”

Om engagementet med **V1 A/S** fremgår af punkt 2.4.3.6 (bind C, 6016):

”Blanco udtrykt i procent af bevilget engagement udgør 100% og engagementet er nyt i forhold til sidste års oversigt over de største engagementer. Selskabet ejes i lige forhold mellem **Gl. B1** og **Bank 11**, hvorved **Gl. B1** har indgående kendskab til selskabets virke. Samlet vurderer intern revision på baggrund af de i bilag 1 oplyste indtjenings- og kapitalforhold i ovenstående engagementsgruppe, at der ikke er konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, som krævet efter § 51 for modervirksomheden og IAS 39, punkt 58 for koncernregnskabet. Intern revision tilslutter sig kreditkontorets vurdering af risikoen til at være 3.

Der er således ikke fundet grundlag for at opgøre et eventuelt nedskrivningsbehov.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 24 skal vi erklære, at ovenstående engagement er målt korrekt.”

Om **Vidne 42** og sammenhængende engagementer fremgår af punkt 2.4.3.12 (bind C, 6018):

”Blanco udtrykt i procent af bevilget engagement udgør 72%, hvilket er uændret i forhold til sidste år. Samlet vurderer intern revision på baggrund af de i bilag 1 oplyste indtjenings- og kapitalforhold i ovenstående engagement, at der ikke er konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, som krævet efter § 51 for modervirksomheden og IAS 39, punkt 58 for koncernregnskabet. Intern revision tilslutter sig kreditkontorets vurdering af risikoen til at være 2A.

Der er således ikke fundet grundlag for at opgøre et eventuelt nedskrivningsbehov.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 24 skal vi erklære, at ovenstående engagement er målt korrekt.”

Om **Vidne 30** og sammenhængende engagementer fremgår af punkt 2.4.3.13 (bind C, 6018):

”Engagementerne i denne gruppe vedrører ejendomshandler/-formidling og opkøb af pantebreve samt formueforvaltning. I efteråret var **Vidne 30** omtalt i mediernes fokus på ejendomshandler og pantebrevsfinansiering. Dette medførte, at **Vidne 30** har haft vanskelige vilkår i markedet efterfølgende. Overtræk på kreditfaciliteter i **Gl. B1** på 3,6 mio. kr. er lavet efter sær aftale med direktionen i **Gl. B1** til køb pantebreve. Intern revision vurderer, at der foreligger OIV i engagementer på baggrund af det svækkede renommé’s betydning for **Vidne 30**, idet markedet ikke foreløbigt skønnes at ville kunne afregne udbudte pantebreve fra **Vidne 30** til markedsværdien.

På baggrund af oplysninger i bilag 1 vedrørende oplysninger om regnskabsresultater og beskrivelsen af selskabernes aktiver vurderer kreditkontoret ikke at der foreligger en tabssandsynlighed over 50% omend der vurderes at være nogen risiko ved pantebrevsporteføljen. Ud fra gennemgangen af oplysninger i sagsmaterialet tilslutter intern revision sig denne vurdering, og at engagementerne følges tæt. Intern revision anbefaler, at der udarbejdes en detaljeret plan for afvikling af engagementet i løbet af 2008. Med baggrund i denne gennemgang vurderer intern revision, at risikoen i engagementet er 2B i overensstemmelse med kreditkontoret.

Der er således ikke fundet grundlag for at opgøre et eventuelt nedskrivningsbehov.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 24 skal vi erklære, at ovenstående engagement er målt korrekt.”

Af årsprotokollatet for 2007 fremgår af punkt 8.2 om opsummering af bemærkninger (bind C, 6024 ff.):

”I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 17, stk. 3, skal vi opsummere samtlige bemærkninger, som revisionen har givet anledning til at fremføre over for bestyrelsen.

8.2.1 Status på bemærkninger afgivet i regnskabsåret 2007

* Gl. B1

Rapport	Bemærkning	Status
242	Indberetningspligt til Fondsbørsen er ikke iagttaget vedrørende fire forhold. Dels vedrørende handler med tegningsretter samt køb af medarbejderaktier, og dels vedrørende [*] fondens handler med aktier og tegningsretter efter Værdipapirhandelslovens § 28a, stk.3 og stk. 4, pkt. 4b. Intern revision anbefaler, at indberetningspligten for disse typer handler iagttages fremover, hvilket ledelsen har tilsluttet sig.	Afklaret i 1. kvartal 2007 Ledelsen har oplyst, at indberetningspligten vil blive iagttaget fremover.
242	Gennemgang af bogførte værdier af bankens ejendomme i forhold til nyeste offentlig ejendomsvurdering i 2007 udviser en forskel. På baggrund heraf anbefaler intern revision, at der for 2007 anvendes mere nøjagtige metoder til fastsættelse af regnskabsmæssig værdi af bankens ejendomme.	Afklaret i 4. kvartal 2007 Der er udarbejdet skøn over markedsværdier af bankens totalkreditrepræsentant for de omtalte ejendomme i By 15
243	Der er konstateret manglende bevillinger af 11% af BOT's på 24,5 mio. kr ud af 228 mio. kr. i perioden 1/1-10/5 2007.	Afklaret i 2. kvartal 2007 Ledelsen har oplyst, at de manglende bevillinger er lavet.
243	Opgørelsen af solvensprocenten for 1. kvartal 2007 anbefales forbedret ved følgende: - alle valutaterminsforretninger inkluderes i opgørelse af risiko, - registreringerne afstemmes løbende, så der opnåes et pålideligt grundlag for beregningen, og at - der ved indregning af valutaterminsforretninger i V20 A/S ikke anvendes nettopositioner pr. valuta	Afklaret i 2. kvartal 2007 Ledelsen har oplyst, at bemærkningerne tages til efterretning.
243	Generelt anbefales sagbehandlingsforløbet omkring etablering af sikkerheder og færdiggørelse af dokumenter gennemført hurtigere.	Afklaret i 2. kvartal 2007 Den daglige ledelse tilslutter sig bemærkningen og følger op herpå.
243	Engagementsgrænsen på 25% blev overtrådt i 2 dage i forbindelse med hjemtagning af et kreditforeningslån.	Afklaret i 2. kvartal 2007 Overtrædelse er meddelt Finanstilsynet.
245	Lokale pengeinstitutters vejledning omkring model, metode, vægtning og beregning mv. er ikke fuldt ud afspejlet i udkast til ny solvensopgørelse fra banken. Der mangler understøttende argumentation for opstillede forudsætninger og reguleringer i beregnet solvensbehov	Åben
245	På baggrund af rapport fra compliance funktion anbefaler intern revision, at de anførte forbedringer gennemføres.	Afklaret i februar 2008 Compliance officer har fået oplyst at anførte forbedringer i Compliance rapport er efterkommet..
246	Intern revisions undersøgelse af solvensbehov har fundet fejl i beregningsmodellen udover tidligere rapporterede mangler ved dokumentationen.	Åben
246	Der er udarbejdet rapportering fra Compliance Officer, hvori der er givet anbefalinger til forbedring af interne procedurer og systemet i form af projekter. Intern revision tilslutter sig, at disse anbefalinger skal gennemføres.	Åben

Rapport	Bemærkning	Status
246	Etablering af et "early-warning" system eller procedurer, hvor der undersøges på forskellige parametre om kunden i stigende grad udviser begyndende svaghestegn.	Åben
246	Under den årlige gennemgangen af de største engagementer er ved flere svage (2B) engagementer anført en anbefaling fra intern revision om at følge disse sager tæt for at opdage et eventuelt tabsbehov tidligst muligt.	Åben

8.2.2 Status på åbentstående bemærkninger omtalt i 2006 årsprotokollatet

Rapport	Bemærkning	Status
235	Finanstilsynets regelsæt vedrørende fastsættelse af nedskrivninger på udlån er ikke fuldt implementeret.	<i>Afklaret i 4. kvartal 2007</i> Model fra lokale pengeinstitutter er benyttet med nødvendig tilpasning af gruppeinddeling.
238	Bankens beholdning af pantebreve er undersøgt pr. 31/3-06, og der er anført revisions bemærkninger til mangler ved forretningsgange, adkomst til pantebreve, manglende løbende individuel vurdering af nedskrivningsbehov for pantebreve, mangelfuld dokumentation for bogførte tab og afstemning af depotoplysninger til bogholderi.	<i>Åben</i> Der udestår afstemning af pantebreve samt dokumentation for tab, hvor der pr. 31/12-07 er en difference på 1,1 mio. kr. Ansvar for afstemning er overdraget til backoffice fra regnskabsafdelingen.
239	Revision af depotområdet gav anledning til bemærkninger om manglende tinglysning af tiltransporterede pantebreve. Forretningsgangen er anbefalet styrket, herunder tinglysning ved større erhvervspantebreve.	<i>Afklaret i 2. kvartal 2007</i> En nyt digitalt tinglysnings-system vil først være færdigt i 2008. Tinglysning af større erhvervspantebreve udskydes indtil da, og punktet tages op igen ved revisionen i 2008.
240	Eksisterende forretningsgange er vurderet for tilstrækkelige politikker i forhold til håndtering og styring af markeds- og kreditrisici, og der er lavet anbefaling om etablering af politikker for udlånseksponering inden for ejendomsfinansiering og pantebreve samt skærpede bevillingsprocedurer for bedømmelse af store ejendomsfinansieringsengagementer.	<i>Afklaret i 2. kvartal 2007</i> Der er udarbejdet en forretningsgang for ejendomsprojektfinansiering. Kreditpolitikken er forevist til Finanstilsynet, som ikke har meddelt kommentarer hertil. På denne baggrund lukkes punktet.
240	Revisionen af forretningsgangene for afstemning af diverse kreditorer vedrørende pantebreve gav anledning til bemærkning om styrkelse af kontrollen og behandlingen af kontoen.	<i>Afklaret i 3. kvartal 2007</i> Pantebrevsafdelingen har forbedret afstemningsfunktionen.

Rapport	Bemærkning	Status
241	Metoder til opdagelse af værdiforringelse på individuelle engagementer er vurderet, og det anbefales, at der fremadrettet gøres en større indsats omkring fremskaffelse af de seneste regnskabsoplysninger fra kunderne.	<i>Afklaret i 2. kvartal 2007</i> Der er implementeret central styring af indhentning af regnskaber samt opfølgning herpå eller rykning for regnskaber.
241	Der er anvendt kvalificerede skøn som metode for opgørelse af gruppevise nedskrivninger. De kvalificerede skøn opfylder ikke fuldt ud kravene til udførelse af disse skøn for grupperne "Landbrug" og "Øvrige erhverv" om, hvorvidt tabsbegivenhederne pr. 31.12.06 fortsat er tilstede ud fra beskrivelsen.	<i>Afklaret i 4. kvartal 2007</i> Model fra lokale pengeinstitutter er benyttet med nødvendig tilpasning af gruppeinddeling.
241	Processen for regnskabsafslutning er vurderet i forbindelse med statusrevisionen med bemærkning om styrkelse af processen herfor.	<i>Afklaret i 1. kvartal 2007</i> Ansættelsesforløb for en ny regnskabschef er gennemført og bemærkningen lukkes på dette grundlag.
241	Pantebrevsområdet har ved statusrevisionen været fejlbehæftet på flere områder, hvilket bekræfter bemærkningerne også nævnt i årets løb om styrkelsen af området samt at denne forbedring er presserende.	<i>Afklaret i 4. kvartal 2007</i> Området er blevet styrket ved involvering af backoffice-funktionen.

Revisionen har herudover ikke givet anledning til bemærkninger, der skal gentages i dette afsnit.”

Ekstern revision

Ekstern revision udarbejdede en protokol vedrørende årsrapporten for 2007 (bind 2, 1223 ff.).

Protokollen blev underskrevet af **Part O** og **Part M** den 28. februar 2008 (bind 2, 1252). Protokollen blev samme dag gennemgået på bestyrelsesmøde i banken og underskrevet af bestyrelsen og revisionschef **Vidne 41** (bind 1, 6861, og bind 2, 1252).

Protokollen indeholder følgende punkter (bind 2, 1224):

”...

1. Hovedkonklusion på den udførte revision
2. Særlige forhold
3. Kommentarer til koncernresultatet
4. Kommentarer til moderselskabets resultat
5. Kommentarer til årsrapporten og den udførte revision

6. Kommentarer til den udførte revision af udlån og tilgodehavender samt garantihensættelser (engagementer)
7. Bemærkninger til den udførte revision i øvrigt
8. Særlige regnskabsmæssige og revisionsmæssige forhold i datterselskaber
9. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger”

Af punkt 5 ”Kommentarer til årsrapporten og den udførte revision” (bind 2, 1235) fremgår bl.a.:

”5.4 Pantebreve (udlån og tilgodehavender indregnet til dagsværdi)

I forbindelse med overgang til regnskabsaflæggelse efter nye regnskabsbestemmelser har ledelsen valgt at indregne pantebreve til dagsværdi.

Pantebrevsbeholdningen er målt til kursværdien, der fremkommer således:

- ved tilbagediskontering af fremtidige pantebrevsydelser med en rentesats på 7,34%,
- under hensyntagen til konverteringsrisikoen (kurs 105 fastsat som maksimum).

Ledelsen har vurderet, at rentesatsen på 7,34% er udtryk for en pantebrevs-investors typiske afkastkrav, og at der er konsekvens i det udøvede skøn under hensyntagen til udviklingen i den mellemlange rente i perioden.

Vi kan tilslutte os ledelsens skøn samt den regnskabsmæssige behandling.

5.4.1. Administrative procedurer ved afstemning og måling

Revisionen har afdækket problemer i forbindelse med afstemning og måling af pantebrevsbeholdning.

Det kan således konstateres,

- at depotafstemninger ikke i årets løb er foretaget med tilfredsstillende regelmæssighed og nøjagtighed,
- at måling af pantebrevenes dagsværdi har været problematisk som følge af, at der ikke har været fokuseret på at fremskaffe det nødvendige datagrundlag.

Områdets væsentlighed fordrer, at de administrative rutiner og procedurer styrkes for at sikre pålidelig indregning og måling af pantebrevsbeholdningen.

Der henvises til afsnit 8.2.2. i revisionsprotokol udarbejdet af Intern Revision.

For så vidt angår måling af pantebrevsporteføljer kan ligeledes anbefales, at der udarbejdes en præcis beskrivelse af de metoder og værktøjer, der benyttes ved målingen.

Beskrivelsen bør ved målingen sondre mellem variabelt og fastforrentede pantebreve.”

Af protokollens punkt 6 (bind 2, 1237 ff.) fremgår:

”6. Kommentarer til den udførte revision af udlån og tilgodehavender samt garantihensættelser (engagementer)

Vi har gennemgået bankens engagementer ultimo 2007 med henblik på at vurdere, hvorvidt de samlede nedskrivninger er tilstrækkelige til at dække den risiko, der hviler på engagementerne.

Nedskrivningerne til tab på engagementer foretages på grundlag af en individuel og gruppevis vurdering, og er opgjort således i årsrapporten:

	2007	2006
Samlet reservation 1. januar.....	53,5	69,8
Tilbageførte hensættelser.....	-22,5	-25,0
Nye hensættelser (udgiftsført).....	27,1	17,0
Afskrevne tab.....	-2,7	-8,3
Samlet reservation 31. december.....	55,4	53,5
Der fordeles sig således:		
Gruppevise nedskrivninger.....	4,0	8,1
Individuelle nedskrivninger.....	51,4	45,4
	55,4	53,5

Vor revision af bankens engagementer har omfattet,

- dels gennemgang af kreditafdelingens vurderingsprincipper og nedskrivningsprocedurer,
- dels gennemgang og vurdering af de faktisk foretagne nedskrivninger.

6.1.1. Gennemgang af kreditafdelingens vurderingsprincipper og nedskrivningsprocedurer

Gennemgangen af bankens nedskrivningsprocedurer er udført med udgangspunkt i kravene til metoder ved udøvelse af skøn og i denne forbindelse har vi påset:

1. at skøn foretages ud fra såvel en individuel som en gruppevis vurdering,
2. at banken har fastlagt grænse for hvilke udlån, der vurderes at være betydelige,
3. at banken har foretaget en individuel vurdering af alle udlån, der er af betydelig størrelse,
4. at nedskrivninger på udlån, der vurderes individuelt,
 - foretages, når der er objektiv indikation for, at et udlån er værdiforringet,
 - måles med udgangspunkt i nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger fra udlånet,
5. at gruppevise nedskrivninger på udlån
 - foretages på baggrund af en opdeling af udlån på grupper,
 - måles på baggrund af udviklingen i observerbare data, der indikerer, at der er indtruffet et fald i de forventede fremtidige betalinger fra den pågældende gruppe.

Individuelle vurderinger

Ved vurdering af sagsbehandlingen i kreditafdelingen har vi taget i betragtning, at regnskabsregler, der blev indført i 2005, indebærer en omfangsrig ændring af administrativ praksis, hvor en vis omstillingsperiode må påregnes.

Det er vor opfattelse, at banken har truffet foranstaltning med henblik på at efterleve de nye regler for nedskrivning af udlån, men vi vil anbefale, at

kreditaftdeling fortsætter bestræbelserne på at forbedre dokumentationen for nedskrivninger på udlån, der vurderes individuelt.

Gruppevise vurderinger

Gruppevise nedskrivninger var i 2006 baseret på kvalificerede skøn, hvilket ifølge Finanstilsynet var tilladeligt som led i indkøringen af nye regnskabsregler.

Fra og med 2007 er det imidlertid et krav, at gruppevise nedskrivninger baseres på en egentlig model.

Banken har i 2007 anvendt den af Lokale Pengeinstitutter udarbejdede model for gruppevise nedskrivninger.

Finanstilsynet har tilkendegivet, at der for 2007 vil være mulighed for at benytte modellen fra Lokale Pengeinstitutter til beregning af gruppevise nedskrivninger.

Modellen vil dog ikke kunne anses for fuldt udbygget, og der må forventes tilpasninger i løbet af de kommende regnskabsår.

6.1.2 Revision af individuelle nedskrivninger

Revision af individuelle nedskrivninger er udført sammen med intern revision og har omfattet gennemgang og vurdering af de faktisk foretagne nedskrivninger af udlån og tilgodehavender hos privatkunder og erhvervs-kunder er foretaget ved stikprøvevis gennemgang af engagementer.

Gennemgangen har primært omfattet de største enkeltengagementer, samt engagementer hvortil der skønnes at knytte sig en væsentlig risiko. Vi har desuden gennemgået de af banken udarbejdede oversigter over store og kritiske engagementer.

Herudover har gennemgangen omfattet drøftelser med pengeinstituttets og kreditområdets ledelse, og pengeinstituttets direktion har overfor os erklæret,

"at pengeinstituttets samlede nedskrivninger pr. 31. december 2007 anses for at dække den risiko, der hviler på engagementerne på balancedagen, og at der ved risikovurderingen er taget hensyn til såvel samtlige foreliggende forhold frem til tidspunktet for årsrapportens godkendelse, som låntagers eventuelle fremtidige kendte vurderede betalingsproblemer."

På baggrund af ovennævnte gennemgang og meddelte oplysninger er det sammenfattende vor vurdering, at bankens nedskrivninger til tab på engagementer er foretaget efter reglerne herfor.

Vi kan derfor tilslutte os den af ledelsen anlagte vurdering.

6.2 Udvikling i udlånsmassen

Der har i de seneste år været en betydelig vækst i bankens udlånsmasse, hvilket kan illustreres af følgende balancetal fra årsrapporten (i mio. kr.):

	2007	2006	2005
Udlån til amortiseret kostpris.....	6.230	3.538	1.999
Procentuel udlånsvækst.....	76%	77%	71%

Udlånsvæksten hører til blandt de højeste i sektoren, og dette forhold har afstedkommet henvendelse fra Finanstilsynet.

Udlånsvæksten er koncentreret omkring ejendoms- og pantebrevskreditter.

Vi vil i denne forbindelse henvise til revisionsprotokollat udarbejdet af Intern Revision, hvor bankens og koncernens 10 største engagementer er beskrevet.

Vi har i forbindelse med vor revision af udlån stikprøvevis gennemgået større ejendoms- og pantebrevskreditter, herunder kreditafdelingens beskrivelser og kreditvurderinger af samme.

Vi har ikke ved vor revision konstateret, at der er aktuelle nedskrivningsbehov vedrørende de gennemgåede større ejendoms- og pantebrevskreditter, og efter gældende regler skal der følgelig ikke foretages nedskrivninger til imødegåelse af tab.

Udlånsvæksten kombineret med det forhold, at væksten er koncentreret omkring snævre erhvervssegmenter, stiller efter vor opfattelse særlige krav til ledelsesfokusering og risikostyring.

På det strategiske niveau kan henvises til Finanstilsynets rapport af 10. januar 2008, hvor tilsynet henleder opmærksomheden på bankens kreditpolitik vedr. udvikling og sammensætning af udlån.

På det administrative plan kan anbefales, at der fortsat fokuseres på at tilvejebringe præcise risikovurderinger ved at inddrage forhold, som likviditetsrisiko og ejendomsrisiko ved vurdering af større ejendoms- og pantebrevskreditter samt sikre, at dette dokumenteres på skriftligt grundlag i kreditafdelingen.

Det er endvidere vor anbefaling, at vurderingen sker på et konsolideret grundlag, selv i de tilfælde, hvor låntager ikke lovmæssigt er forpligtet til at udarbejde koncernregnskab.”

Af protokollens punkt 6.3 om ”Bankens og koncernens 10 største engagementer” (bind 2, 1240) fremgår, at banken har udarbejdet opgørelse over de 10 største engagementer og øvrige betydelige engagementer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen opgjort efter reglerne i § 145 i lov om finansiel virksomhed, og at der tilsvarende er udarbejdet opgørelse

over de største engagementer på koncernniveau. Det fremgår, at intern og ekstern revision i henhold til revisionsbekendtgørelsens § 8 indbyrdes kan aftale, at de nævnte opgørelser alene medtages i revisionsprotokollatet, der udarbejdes af intern revision, og at denne mulighed er benyttet i 2007.

Om intern revision fremgår det af punkt 7.1 (bind 2, 1240):

”Vort arbejde udføres i samarbejde med bankens interne revision. Vi har påset, at den interne revision har udført det arbejde, der er pålagt dem, og vi har godkendt revisionsplan og revisionsinstruks, som intern revision har udført deres arbejde på baggrund af.”

Af protokollen (bind 2, 1249 ff.) fremgår endvidere:

”...

9. Lovpligtige oplysninger og erklæringer til Finanstilsynet samt opsummering af årets bemærkninger

9.1 Ledelsens regnskaberklæring om årsregnskabet og koncernregnskabet

Koncerndirektion og andre ledende medarbejdere har i ledelsens regnskaberklæring overfor os bekræftet årsrapportens fuldstændighed, herunder at der ikke foreligger forhold, som ikke fremgår af regnskabet, og at der ikke er forhold, som ikke er kommet revisionen til kendskab, som kunne have betydning ved revisionen af årsrapporten.

9.2 Revisors øvrige opgaver

I henhold til gældende bestemmelser herom i bekendtgørelse om statsautoriserede og registrerede revisors erklæringer m.v. skal vi oplyse, at vi i årets løb ud over den lovpligtige revision har udført følgende opgaver for banken:

- Gennemgået kvartalsregnskab pr. 30. september 2007 i forbindelse med indregning af løbende overskud i kernekapitalen.
- Afgivet erklæring over for skattemyndighederne vedr. medarbejderaktieordning.
- Deltaget i møder m.v. i forbindelse med besøg fra Finanstilsynet.
- Ydet assistance i forbindelse med salg af minoritetsandel i **V20 A/S**.
- Løbende rådgivning vedr. moms- og afgiftsforhold.

9.3 Eftersyn af bestyrelsens protokoller mv.

Vi har påset, at bestyrelsen har en forretningsorden, at der føres forhandlingsprotokol for bestyrelsesmøder, og at revisionsprotokollatet fremlægges og underskrives ved bestyrelsesmøderne.

9.4 Risiko for besvigelser

Vi har med direktionen drøftet risikoen for, at årsrapporten kan indeholde væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser. Direktionen har over for os bekræftet:

- sit ansvar for implementeringen og driften af regnskabs- og interne kontrolsystemer, der er tilrettelagt for at forebygge og opdage besvigelser og fejl, og
- at den ikke har kendskab til eller formodning om besvigelser i koncernen.

Vi er i forbindelse med vor revision ikke blevet bekendt med forhold, der indikerer eller vækker mistanke om, at der i koncernen foregår besvigelser af væsentlig betydning for årsrapporten.

9.5 Begivenheder indtruffet efter status

Til sikring af at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsregnskabet og koncernregnskabet, har vi gennemgået begivenheder indtruffet efter balancedagen for moderselskabet. I forbindelse hermed har direktionen oplyst, at der efter deres opfattelse ikke er indtruffet begivenheder efter balancedagen, som kan påvirke årsrapporten.

Vi er ikke under vor gennemgang blevet bekendt med begivenheder, som i væsentlig grad påvirker årsrapporten pr. 31. december 2007, og som ikke allerede er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst.

9.6 Ikke-korrigeret fejlinformation

I henhold til danske og internationale revisionsstandarder skal vi informere bestyrelsen om forhold, som ikke er korrigeret i det foreliggende udkast til årsregnskab og koncernregnskab, fordi direktionen vurderer dem værende uvæsentlige både enkeltvis og sammenlagt for årsregnskabet og koncernregnskabet som helhed.

Denne oplysning skal gives for at sikre, at bestyrelsen er orienteret om og kan tilslutte sig den af direktionen foretagne vurdering.

Der henvises til afsnittet herom i revisionsprotokollat udarbejdet af intern revision.

9.7 Opsummering af bemærkninger

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4 stk. 2 skal vi i et særskilt afsnit opsummere samtlige bemærkninger, som revisionen har givet anledning til at fremføre overfor bestyrelsen.

Opsummeringen skal indeholde en status vedrørende de bemærkninger, der er fremført vedrørende det pågældende regnskabsår samt en status vedrørende de bemærkninger, som fremgik som åbenstående i protokollatet vedrørende det foregående regnskabsår.

Bemærkninger afklaret i regnskabsåret 2007

Område	Beskrivelse	Status
Overholdelse af regler for måling af gruppevise nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	Det konstateres, at banken ikke i 2006 havde en egentlig model for måling af gruppevise nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	Banken har i 2007 anvendt den af Lokale Pengeinstitutter udarbejdede model af gruppevise nedskrivninger.

Åbentstående bemærkninger

Område	Beskrivelse	Status
Konsolideringsprocedurer	Der er behov for en forbedring af konsolideringsprocessen, der danner grundlag for udarbejdelse af koncernregnskabet.	Ledelsens opmærksomhed er henledt på forholdet.
Koncerninterne transaktioner	Det konstateres, at ikke alle koncerninterne transaktioner har været indgået på skriftligt grundlag	Ledelsens opmærksomhed er henledt på forholdet. I visse tilfælde kan kvaliteten af det skriftlige af-talegrundlag stadig forbedres. Registrering af koncerninterne transaktioner foregår ikke på systematisk grundlag.

Revisionen har herudover ikke givet anledning til bemærkninger, der skal gentages i dette afsnit.

Vi henviser i øvrigt til intern revisions bemærkninger og opsummering. Vi skal erklære os enige heri.

9.8 Øvrige oplysninger og erklæringer i forbindelse med årsrapporten for 2007

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, § 5, § 6, og § 24 skal vi oplyse/erklære, at

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, skal vi bekræfte

- at vi har overholdt forbuddet mod at udføre assistance og rådgivningsopgaver, når der er omstændigheder, der er egnet til at vække tvivl om vores uafhængighed hos en velinformeret tredjemand, jf. § 11, stk. 2, nr. 8, litra a, i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer, herunder
 - at vi eller andre personer i revisionsvirksomheden ikke har deltaget i bogføringen eller lignende registreringer, som danner grundlaget for årsrapporten eller andre forhold, der afgives erklæring om, og
 - at vi eller andre personer i revisionsvirksomheden ikke har medvirket ved udarbejdelsen af årsrapporten eller et andet dokument erklæringen vedrører.

I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 5 skal vi oplyse

- at den finansielle virksomheds retningslinjer vedrørende kontrol med overholdelse af spekulationsforbuddet efter § 77, stk. 4, i lov om finansiell virksomhed vurderes at være betryggende og have fungeret hensigtsmæssigt,
- at kontrollen med overholdelse af spekulationsforbuddet i henhold til § 77, stk. 5, i lov om finansiell virksomhed ikke har givet anledning til bemærkninger,
- at der er etableret forretningsgange med henblik på overholdelse af bestemmelsen om koncerninterne engagementer i § 182 i lov om finansiell virksomhed,
- at der ikke har været konstateret væsentlige fejl eller mangler i forbindelse med gennemgangen af transaktionerne mellem virksomheden og virksomheder omfattet af § 2 i bekendtgørelse om koncerninterne transaktioner,
- at der er givet en nærmere beskrivelse af koncerninterne transaktioner, som er af væsentlig betydning eller usædvanlig art i afsnit 2,
- at de ifølge revisionsaftalen aftalte opgaver, der skal udføres af intern revision, er udført, samt at den interne revision fungerer tilfredsstillende, herunder at den eksterne revision ikke er blevet bekendt med forhold, der enkeltvis eller tilsammen afkræfter, at den interne revision fungerer uafhængigt af den daglige ledelse,
- at vi er enige i indholdet af alle den interne revisions protokoltilførsler vedrørende regnskabsåret.”

Sagens ekstrakt indeholder ikke erklæringerne i henhold til revisionsbekendtgørelsens § 6, idet protokollens side 34 mangler i ekstrakten (bind 2, 1251 f.).

Part M fra Part P havde den 18. december 2007 sendt en mail til Vidne 41 med emnet ”Drøftelser vedr. engagementer” (bind 2, 1715 ff.). Af mailen, der blev sendt ”cc” til Part N fra Part P, fremgår:

”Møde vedr. engagementsgennemgang i Gl. B1

1. Udvikling i udlånsmasse

- Udlånsvækst
- Fordeling på brancher og personer

2. Særlige forhold vedr. engagementer med ejendomsspekulanter/-udviklere:

Konstaterede kendetegn:

- formue skab i løbet af få år
- store gevinster på ejendommen efter kort besiddelsesperiode
- finansiering ved pantebreve og bankkreditter (ikke realkredit)
- provenuet fra ejendomssalg geninvesteres og driften skaber ikke likviditet
- stor aktivmassen der primært består af ikke-likvide aktiver (ejendommen/erhvervspantebreve)

Risikovurderinger:

- sædvanlig regnskabsanalyse ikke brugbar
- rentabilitetsforhold vil udvise store udsving
- soliditet stærkt afhængig af værdi af fast ejendom

Fokus bør rettes mod:

- likviditetsrisiko = risiko for ikke at kunne få finansieret driften og få konverteret aktiver til likvider
 - afhængighed af pengeinstitutter og private investorer fordi
 - finansiering sker ved pantebreve og bankkreditter (ikke realkredit)
 - driften skaber ikke likviditet
- ejendomsrisiko = risiko for at ejendommenes værdi ikke svarer til den regnskabsmæssige værdi
 - påvirker vurderingen af bankens sikkerheder og kundens soliditet
 - risikoen kan opdeles i
 1. naturlig risiko der må tilskrives udsving i fast ejendom pga. almindelig markedsudvikling (herunder renteutvikling)
 2. unaturlig risiko der opstår hvis fast ejendom ikke handles på markedsvilkår ("kædehandel")

3. Tiltag for at afdække at fast ejendom er værdiansat korrekt (så banken ikke er udsat for unaturlig risiko):

- særlige transaktionsmønstre/kendetegn, der bør foranledige yderligere undersøgelser
- uafhængige vurderinger af ejendomme

4. Mulige konsekvenser af udlånsvækst i form af engagementer med ejendomsspekulanter/-udviklere og identificerede risici:

Nedskrivninger

- individuel nedskrivning
- gruppevis nedskrivning

Solvensbehov

- særlige krav hertil

Risikostyring

- målsætning
 - procedurer for identifikation og vurdering af risici
 - forretningsgange der afdækker relevante risikoaspekter
- ...”

Part M har om sin mail af 18. december 2007 forklaret blandt andet (bilag I, 395 og 417 f.):

”Det fremgår af mailen, at de gjorde brug af **Part N's** viden på ejendomsområdet. Han var bekendt med artiklerne om pantebrevskarusellerne. Det var et væsentligt tema på mødet, hvor han, **Part N**, **Vidne 41**, **V1** og **V4** deltog. Konklusionen på mødet blev, at de fik den opfattelse, at banken var klar over, at der – som det fremgår af mailen – var en naturlig risiko for prisudsving. Derudover var der en unaturlig risiko, idet der var risiko for svindel, hvis ejendommene reelt ikke var handlet på markedsvilkår, men som led i kædehandler, hvor ejendommene gennem flere led ikke blev handlet på markedsvilkår. Det drejede sig om handler, hvor ejendommene nærmest blev byttet, men der var også mere avancerede tilfælde, som var langt sværere at gennemskue. Det var væsentligt, at de fik en drøftelse med banken om, hvordan man undgik den risiko. Som han husker det, var **V4** og **V1** fuldt ud opmærksomme på risikoen.

...

Foreholdt mail af 18. december 2007 sendt til **Vidne 41** med kopi til **Part N** med emne ”Drøftelser vedr. Engagementer” (bind 2, 1715-1716) forklarede han, at det var sædvanlig praksis at afslutte engagementsgennemgangen med et møde, hvor de rundede området af. Han havde givetvis haft drøftelser med **Vidne 41** forud for mailen. Mødet var et afrapporteringsmøde, hvor de drøftede bl.a., hvad banken skulle være opmærksom på. Det var også relevant at høre, hvad banken tænkte om de avisskriverier, der havde været. Han havde haft løbende drøftelser med **Part O**, og de havde brug for lidt ekspertbistand fra **Part N** i relation til de ejendomsengagementer, der havde været omtalt i avisskriverierne. Han er sikker på, at mailen blev sendt forud for mødet. De nævnte konstaterede kendetegn var udtryk for nogle af de iagttagelser, de havde gjort sig i forbindelse med deres engagementsgennemgang i **Gl. B1**. Når han under punktet om risikovurderinger nævnte, at en sæd-

vanlig regnskabsanalyse ikke var brugbar, handlede det om, at visse regnskabsmæssige nøgletal ikke var anvendelige. Hvis man var i en investeringsfase, hvor man kunne løbe tør for likviditet, før projektet var færdigt, kunne det udgøre en særlig risiko i forhold til rentabilitetsforhold. Hans pointe med de to former for risici var, at man aldrig kunne sige sig fri for den naturlige risiko, der var forbundet med bl.a. konjunkturudsving på ejendomsmarkedet. Hvis man var udsat for en unaturlig risiko, havde man et problem fra start, idet den værdi, man lånte ud til, måske var anderledes eller ikke til stede. Betragtningerne i ekstern revisions protokol vedrørende årsrapporten for 2007 (bind 2, 1239-1240, pkt. 6.2.) var direkte afledt af drøftelserne på af-rapporteringsmødet. Han husker ikke, om ekstern revision knyttede særlige bemærkninger hertil ved gennemgang af protokollen på bestyrelsesmødet.”

Vidne 41 har om mailen forklaret blandt andet (bilag I, 1192 f. og 1230 f.):

”Foreholdt mail af 18. december 2007 fra **Part M** til ham og cc. **Part N** med emne ”Drøftelser vedr. engagementer” (bind 2, 1715 f.) forklarede han, at han husker **Part M's** mail. De første tre punkter havde betydning for hans vurdering af bankens behov for nedskrivninger, såvel individuelle som gruppevise nedskrivninger. Det første punkt vedrørende udlånsvæksten havde været et tema under hele hans ansættelse i banken. Det var særligt andet punkt om ”engagementer med ejendomsspekulanter/-udviklere”, der var noget nyt at have fokus på. Det var et problem at udfinde de problematiske handler, der kunne ses som kædehandler. I erfargruppen havde de diskuteret, hvordan man kunne danne sig et overblik over handlerne og de involverede personer. For at kunne vurdere, om der var indsat stråmænd i direktioner og bestyrelser, måtte man sætte sig og gennemgå registrenes oplysninger om direktion og bestyrelser for sammenfald. Engagementerne med disse personer krævede flere revisionsbehandlinger og dermed flere revisionstimer. Det var derfor af ressourcemæssige årsager nødvendigt at udvælge de engagementer, der skulle gennemgås med den detaljeringsgrad.

...

Foreholdt **Part M's** mail af 18. december 2007 til ham og cc. **Part N** med emne ”Drøftelser vedr. engagementer” (bind 2, 1715 f.) forklarede han, at han ikke erindrer, at han var uenig i det, som **Part M** skrev i mailen. Han er enig i, at det var de temaer, som fremgår af mailen, som de skulle prøve at få belyst ved deres vurdering af engagementerne. Det, der fremgår under overskriften ”Risikovurderinger”, var en del af det risikobillede, som banken kiggede ind i – i hvert fald hvis virksomhedens aktivitet var knyttet til ejendomsmarkedet. Der kunne nogle steder være nuancer, men i forhold til den konkrete problemstilling, der var affødt af avisartiklerne, var han enig i det, som **Part M** skrev. Der var panik i hele branchen på grund af artiklerne. Det gav ”støj” i systemet, fordi man ikke bare kunne trykke på en knap, der gav overblik over, om banken var involveret. Der var heller ikke andre pengeinstitutter, der ville overtage de kunder, der var ramt af medieomtalen.”

Af engagementsgennemgang af 20. februar 2008 vedrørende **Gl. B1** 2007 udarbejdet af **Part M** (bind A, 4307 ff.) fremgår:

”...

Beskrivelse af udført arbejde	Kommentar
Gennemgang af individuelle nedskrivninger	
Formål	
Kreditvurdering foretages af kreditafdelingen. Kreditafdelingen gennemgår alle væsentlige engagementer (over 2½ mio. kr.), samt engagementer hvorpå der vurderes at være forhøjet risiko for tab.	Se observationslisten (5.1)
Kreditafdelingen skal ved sin gennemgang vurdere: <ul style="list-style-type: none"> Hvorvidt der kan konstateres OIV (objektive indikatorer for værdiforringelse) Såfremt OIV foreligger skal nedskrivningsbehovet opgøres. 	
Ovenstående individuelle kreditvurderinger gennemgås af intern revision.	
Vi foretager efterfølgende gennemgang af dels kreditafdelingen kreditvurdering, dels interne revisions bedømmelser.	
Gennemgangen foretages ved stikprøver	
Formålet er at få afdækket, hvorvidt værdiansættelse af udlån kan baseres på kreditafdelingens vurderinger og den interne revisions gennemgang.	
Bemanding	
Engagementsgennemgang udføres af følgende personer: <ul style="list-style-type: none"> Part M, Statsautoriseret revisor Person 37, CMA (8-10 års erfaring) Person 38, CMA (1-2 års erfaring) 	
Ud fra vurdering af risiko og uddannelse planlægges gennemgangen således:	
Part M , engagementer > 10 mio. kr.	
Person 37 , engagementer 4- 10 mio. kr.	Planen justeres efterfølgende således at stikprøveudvidelse ligger ud over ”rammen” på 10 mio.
Person 38 , engagementer under 4 mio. kr.	Planen justeres efterfølgende således at stikprøveudvidelse ligger ud over ”rammen” på 4 mio.

Stikprøvestørrelse					
På forhånd er det fastlagt at stikprøven minimum skal omfatte			Stikprøven justeres i løbet af revisionen således at denne i alt kommer til at omfatte:		
0-4 mio. kr.	4-10 mio. kr.	Over 10 mio. kr.	0-4 mio. kr.	4-10 mio. kr.	Over 10 mio. kr.
12	8	8	12	10	20
			Justering foretages fordi det konstateres, at der flere engagementer end forventet, der overstiger 10 mio. kr.		
Stikprøven vælges indenfor de enkelte grupper som udgangspunkt tilfældigt, dog således:					
<ul style="list-style-type: none"> • At det sikres at stikprøven også kommer til at omfatte engagementer hvorpå der er nedskrevet. 					
<ul style="list-style-type: none"> • At nye engagementer foretrækkes frem for ældre 					
<ul style="list-style-type: none"> • At større ejendomsselskaber indgår i stikprøven, jf. nedenfor 					
Ejendomsengagementer					
Gl. B1 har oplevet en betydelig udlånsvækst i løbet af 2007.					
Ved planlægningsmøder med Interne Revision er forholdet løbende blevet drøftet					
Interne Revision har lavet analyser der beskriver væksten i - og sammensætning af - udlån.					
Analyserne viser, at udlånsvæksten er koncentreret omkring snævre erhvervssegmenter (ejendomsselskaber og pantebrevsselskaber).					
Analyserne er bl.a. blevet fremlagt for bestyrelsen, og ledelsesmæssigt er der generelt fokuseret på disse engagementer.			Se "fokusliste" (4.1)		
Stikprøven udvælges således at de væsentligste ejendomsengagementer dækkes af stikprøven.			Stikprøven har omfattet 10 ejendoms- eller pantebrevsengagementer, der typisk ligger i størrelsesordenen 50- 150 mio. Stikprøven dækker således udlån på ca. 1.000 mio. kr.		

<p>Bemærkninger til den udførte revision</p> <p>Gennemgang af engagementer med ejendomsselskaber og pantebrevsselskaber giver det overordnede indtryk at der er tale om engagementer med betydelige balancesum. Engagementer er derved karakteriseret ved en latent ejendomsrisiko, idet engagementer er følsomme overfor fald i ejendomspriser. I de gennemgåede sager er der ikke aktuelle likviditetsmæssige problemer ligesom aflagte regnskaber i generelt udviser betydelige egenkapitaler. Der foreligger derved ikke objektive indikationer for værdiforringelse. Vi kan derfor tilslutte os kreditafdelingens vurdering og Intern Revisions bedømmelse af de nævnte sager.</p>	<p>Forholdet er drøftet ved møde i banken med V1 og V4.</p> <p>Forholdet er ligeledes nævnt i revisionsprotokollen.</p>
<p>Gennemgangen af øvrige engagementer, hvor nedskrivning ikke er foretaget har heller ikke givet anledning til bemærkninger. Vi kan derfor tilslutte os kreditafdelingens vurdering og Intern Revisions bedømmelse af de nævnte sager.</p>	
<p>Gennemgangen af engagementer, hvor nedskrivning er foretaget kan i enkelte tilfælde fines eksempler på at nedskrivninger er opretholdt, selv om de forhold der var årsag hertil ikke længere foreligger. Forholdet indikerer, at omstilling fra "hensættelser" til nedskrivninger endnu ikke er effektueret 100%. Forholdet er drøftet med Intern Revision, der oplyser, at det generelle indtryk er, at der kun findes få undtagelser, hvor nedskrivninger ikke er begrundet i OIV. Da det konkrete tilfælde ikke udgør væsentlige beløb konkluderes, at vi kan tilslutte os kreditafdelingens vurdering og Intern Revisions bedømmelse af de nævnte sager.</p>	
<p>Konklusion</p>	
<p>Vi kan tilslutte os kreditafdelingens vurdering og Intern Revisions bedømmelse af, hvornår der foreligger objektive indikatorer for værdiforringelse. Vi kan endvidere tilslutte os bankens vurdering af nedskrivninger i de tilfælde, hvor der foreligger objektive indikatorer for værdiforringelse.</p>	

Gennemgang af gruppevise nedskrivninger	
Formål	
Bankens gruppevise nedskrivninger var i 2006 baseret på kvalificeret skøn.	
Finanstilsynet har tilkendegivet, at dette ikke vil være tilstrækkeligt i 2007.	Se indeks 4.2
Banken har i 2007 valgt at foretage gruppevise nedskrivninger på baggrund af model udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter.	
Interne Revision har påset, at modellen er benyttet på korrekt datagrundlag.	
Vi har revisionsmæssigt foretaget følgende: <ol style="list-style-type: none"> 1. afstemt det indregnede beløb med specifikation 2. sandsynliggjort nedskrivningsbeløb for de enkelte grupper ud fra kendskab til udlånsfordeling og tabssandsynlighed 3. sandsynliggjort totalbeløbet beløbet ved sammenholdelse med erfaringer fra andre pengeinstitutter 	Se indeks 4.1 Se indeks 4.1.1
Vi har vurderet at der er tale om ændring af regnskabsmæssige skøn idet banken går fra ”kvalificeret skøn” til ”model udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter”.	
Vi har følgelig oplyst banken at forholdet skal oplyses i regnskabet med angivelse af den beløbsmæssige konsekvens.	
Konklusion	
Vi kan tilslutte os de gruppevise nedskrivninger der er opgjort af banken.	

Af et notat vedrørende **Gl. B1** 2007 ”Opfølgning på solvensforhold og likviditet i forbindelse med revision af årsrapporten for 2007” udarbejdet af **Part O** og **Part M** den 24. februar 2008 (bind 2, 1719 ff.) fremgår:

”...

Solvensforhold

Gl. B1 har på grundlag af 2007 regnskabstal opgjort de solvensmæssige forhold således:

	Moder	Koncern
Egenkapital.....	1.108.600	1.132.600
Basiskapital efter fradrag.....	1.248.400	1.321.500
Balance.....	9.103.000	10.421.300
Vægtede poster.....	10.744.700	12.042.100
Kernekapitalprocent.....	9,0	7,7
Solvensprocent, jf, LFV.....	11,6	11,0

Basiskapital og vægtede poster er opgjort efter gældende lovgivning, henholdsvis Lov om finansiel virksomhed og kapitaldækningsbekendtgørelsen.

Intern revision har foretaget den talmæssige kontrol til underliggende regnskabsmæssige oplysninger, herunder de underliggende skematiske opgørelser.

Vi har gennemgået intern revisions arbejdsrapporter, og er enige i, at ovennævnte er opgjort i henhold til de lovgivningsmæssige principper herfor, herunder at supplerende kapital kan medregnes som anført.

Det er vores vurdering, at basiskapital og vægtede poster er korrekt opgjort i henhold til reglerne herfor.

Tilstrækkelig basiskapital

Vi har gennemgået bankens tilstrækkelige kapitalgrundlag, jf. LFV og bekendtgørelse herom. Der er foretaget en sandsynlighedsberegning i vedlagte regneark.

Opgørelsen er foretaget ud fra de principper, som er skitseret i den model som foreningen Lokale Pengeinstitutter har offentliggjort ud fra bestemmelserne i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Vi har anvendt de stressfaktorer, som er foreslået af Lokale Pengeinstitutter.

I regnearksmodellen er anført de indbyggede skøn og grundlag herfor. Følgende særlige forhold er medtaget i vort skøn:

- På bankniveau er resultat fra kapitalandele reduceret med større enkelt indtægtspost.
- Svage engagementer er medtaget med max. 20 % af udlån og garantier (ved tilsynsbesøg var andelen af 2B engagementer 9 %, jf. gennemgang store engagementer er denne andel vurderet stigende)

- Erhvervs-koncentration er medtaget med de beløb der ligger ud over 15 % i en erhvervsgruppe (anset over 15 % som yderligere risiko – der er ikke reduceret med koncerninterne udlån /fuld fondsafdækning – indbygget i niveau for skønspt. – på koncernniveau dog reguleret til bankniveau)
- Ved medtagelse af yderligere kreditrisici er modregnet sikkerheder og forventet indbetalingsevne, ansat til 50 %, herudover er der tabsstresset med 22,5 %, svarende til et gennemsnit af "gode svage" med 15 %, og "mindre gode svage" med 30 %.
- Der er medtaget 25 mio. kr. som skønnet ekstra operationel-/koncernrisiko.
- Der er medtaget et tillæg på 50 mio. kr. til risiko for kapitaltilførsel, beløbet kan dække den merudgift, der altid vil være ved at skaffe supplerende kapital mv.
- Supplerende kapital kan medregnes i 2008 uden ændring i forhold til 2007.

	Moder	Koncern
Opgjort tilstrækkelig basiskapital.....	923.000	967.000
Hertil svarende solvensbehovsprocent ultimo 2007.....	8,6	8,0

Banken har oplyst sit solvensbehov på omkring 8,4 % på bankniveau og knap 8 % på koncernniveau. Finanstilsynet har i marts 2007 godkendt bankens solvensbehov, opgjort på daværende tidspunkt til 8,7 %.

Banken har efter det foreviste ikke i sin model foretaget samme stress senarier som os, og det er et spørgsmål, om ikke banken burde revurdere sin model for solvensbehovsopgørelse. Der opnås dog samme niveau, idet banken på bankniveau har medtaget tillæg for deres største engagement, således de total set er på samme niveau som os.

Intern revision har i sin protokol anført, at Lokale pengeinstitutters model omkring metode vægtning og beregning mv. ikke fuldt er afspejlet i bankens solvensbehovsberegning, ligesom Intern Revision har fundet fejl i modellen.

Intern Revision har forholdene med som åbenstående ikke afklarede forhold i rapporteringen i revisionsprotokollen for 2007 til bestyrelsen. Vi er enige med Intern Revision heri.

Vi har vurderet, at bankens opgjorte niveau for tilstrækkelig basiskapital er OK. Der kan ikke foretages en nøjagtig opgørelse af tilstrækkelig basiskapital, idet opgørelse heraf er indeholdt en del skøn, især skøn på kreditrisici.

Likviditet

Gl. B1 har ved indberetning ultimo januar 2008 til finanstilsynet opgjort de likviditetsmæssige forhold således:

Anfordringsgæld og gæld med kortere opsigelsesvarsel.....	5.004.306
15 % heraf.....	750.646
Reducerede gælds- og garantiforpligtelser.....	10.609.882
10 % heraf.....	1.060.988
Til opfyldelse heraf have:	
Kassebeholdning og indestående Nationalbanken.....	782.886
Likvide anfordringstilgodehavender i andre PI'ere.....	153.171
Let sælgelige ubelånte værdipapirer.....	859.065
	1.795.123

Den likviditetsmæssige overdækning er således på 70 % i forhold til "10 % " kravet.

Intern revision har gennemgået den talmæssige sammenhæng i ovennævnte, herunder at de anførte beholdninger kan medregnes i likviditeten. Vi er enige i de opgjorte størrelser.

Intern revision foretager løbende over året kontrol på overholdelse af likviditetskravene.

Vi har ud fra bankens budgetter for 2008 vurderet, at de indlagte senarier for likviditetsforløb, herunder behovet for refinansiering hos kreditinstitutter skønnes rimelige.

Der forventes et overskud på bankniveau på 90 til 100 mio. kr., og før skat og resultat af kapitalandele, og på koncernniveau på ikke under 200 mio. kr.”

Af notat om den udførte revision for regnskabsåret 2007 af 28. februar 2008 udarbejdet af

Part M og godkendt af **Part O** (bind 2, 1197 ff.) fremgår bl.a.:

”1. Revisionen i årets løb

Revisionen i året løb er foretaget af intern revision i henhold revisionsaftalen. Der er afholdt møde med intern revision omkring fastlæggelse af revisionsstrategi for 2007.

Vi har løbende modtaget intern revision rapporteringer, som er gennemgået og vurderet.

Vi har deltaget i revisionsgennemgang af engagementer, som forberedelse til revision af årsrapporten, der henvises til særskilt notat herom.

It-revisionen er gennemført i samarbejde med vor it-afdeling/it-revisorer. Der er aftalt turnusordning på koncernens enkelte selskaber. I 2007 er der foretaget it-revision i datterselskabet **V20 A/S**. Rapportering fra it-revisionens gennemførelse foreligger ikke endnu.

Revisionen i årets løb har ikke givet anledning til bemærkninger.

2. Opsamling af områdekonklusioner

...

Udlån og andre tilgodehavender 6.230,3 mio. kr. og udlån til dagsværdi 346,4 mio. kr.

...

Følgende konklusion fra områdeskema

Intern revision udarbejder månedlige regnskabsanalyser over udlån specificeret på kontorniveau.

Korrektivkonti og pantebreve fremgår ligeledes af analysen. Oversigten er afstemt fra bogholderi til månedlige perioderegnskaber. (Afstemning af reskonto)

Udlån registreres i kun 3 grupper. Variable, faste og pantebreve. Renteindtægter registreres kun som toposter. Udlån og pantebreve. En detaljeret analyse er derfor vanskelig.

Intern revision gennemgår nedskrivningsberegninger m.h.t. om de følger regnskabsbekendtgørelsen regler.

Sammenlignende analyse af udlån over 10 mio. kr. pr. 30/9 og 31/12 bestilt hos Inter v/ **Person 32**

Ekstern revisions bemærkninger

Afstemt nedskrivningerne ultimo med nedskrivningerne i forbindelse med engagementsgennemgang jf. observations liste ultimo og pr. 27-10-2007. De fleste ændringer er små og vedr. i stort omfang yderligere tabsførsel. De

gruppevise nedskrivninger er nedsat til 3,5 mio. kr. jf. ovenfor. Den væsentligste ændring i de individuelle nedskrivninger er ned skrivning 6,5 mio. kr. på Finanseringsselskabet af 1. december 1989 A/S (Tab i f. m. valutaterminsforretning)

Bortset fra følgende mankopunkter er der ingen bemærkninger til området: Afstemning af pantebrevsbeholdninger under kursregulering. **Person 32**
Gennemgang af principperne for de beregnede individuelle nedskrivninger.

Vidne 41

Opfølgning på ændringer engagementer over 10 mio. kr.

Intern revision har efterfølgende foretaget ovennævnte handlinger.

Ekstern revision har foretaget følgende arbejder:

Gennemgang af intern revisions arbejdsrapporter og notater.

Gennemgang af afstemningen af udlån til underliggende dok. Og til systemudskrifter

Konklusion

Der er ved revisionen konstateret en difference ved afstemning af udlån og differencen skyldes bankens mastercard som ikke var medtaget i afstemningen.

Ved afstemning af de underliggende systemer blev der konstateret en difference på knap 2 mio kr. hvilket skyldes en regulering af nedskrivninger på **Virksomhed 16**, fejlen er efterfølgende blevet rettet.

Revisionen har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

Finanstilsynet har været på kontrolbesøg i marts 2007, uden væsentlige bemærkninger til nedskrivninger på udlånsområdet, hvortil også kan bemærkes, at Finanstilsynet accepterede banken nedskrivningsmetoder på gruppevise udlån mv. (kvalificeret skøn).

Omkring engagementsgennemgang henvises til særskilt udarbejdet notat herom, med angivelse af de af intern og ekstern revisions gennemgang af udvalgte engagementer efter størrelse og vurderet risiko, konklusionen herfra er:

Det er vurderet, at banken har en nedskrivningspolitik i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen for pengeinstitutter mv. Nedskrivningerne er baseret på individuelle engagementer, hvor der er konstateret OIV og for gruppevise nedskrivninger for definerede grupper og karakteristika heraf (anvendelse af godkendt LOPI-model).

...

6. Beregning af faktisk væsentlighed

Med udgangspunkt i planlægningsmemoet for regnskabsåret 2007 blev **Gl. B1** vurderet til at være følsom. Den revisionsmæssige væsentlighedsgrænse blev fastsat til 10 mio. kr.

Banken vurderes fortsat til at være følsom.

...

10. Konkluderende resume

Revisionen er foretaget som beskrevet i planlægningsmemoet med de tilretninger, der udfra en vurdering af væsentlighed og risiko er fundet nødvendige.

Revisionen er gennemført som angivet i revisionsbekendtgørelsen for pengeinstitutter, herunder afgivelse af diverse erklæringer.

Banken har en forøget risikoeksponering på udlån til ejendomsmarkedet, de væsentligste ejendomsengagementer er gennemgået både af intern og ekstern revision sammen med kreditafdelingen og bankens ledelse. Der er på regnskabsafslæggelsestidspunktet ikke konstateret OIV på engagementerne. Bankens ledelse og bestyrelse er opmærksom herpå, ligesom der i vor protokol og intern revisions protokol er medtaget kommentarer herom.

Revisionen har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger i øvrigt.

Revisionen af bankens årsrapport for 2007 er afsluttet og der kan afgives en påtegning uden modifikationer den 28. februar 2008.

11. Samarbejde med intern revision

Samarbejdet har fungeret tilfredsstillende og gennemført i henhold til indgåede aftaler.

12. Opfølgning næste års revision

Der henvises til åbentstående punkter i bemærkninger i intern og ekstern revisions årsprotokollater.”

Af notat af 28. februar 2008 om stillingtagen til intern revisions arbejde (bind 2, 1219 ff.) fremgår som af det tilsvarende notat af 22. februar 2007 (bind 2, 753 ff.), at formålet med notatet er at dokumentere ekstern revisions konklusioner vedrørende det konkret vurderede og efterprøvede arbejde udført af intern revision. Af notatet, der blev godkendt af

Part M og **Part O**, fremgår videre bl.a.:

” Stillingtagen til intern revisions arbejde

Vurderingen af konkret arbejde udført af intern revision omfatter ifølge RS 610 stillingtagen til, hvorvidt:

- (a) Arbejdet er udført af personer med tilstrækkelig faglig uddannelse og færdigheder som interne revisorer, og hvorvidt arbejde udført af medarbejdere er passende overvåget, gennemgået og dokumenteret,
- (b) tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis er indhentet og udgør et rimeligt grundlag for de dragne konklusioner,
- (c) de dragne konklusioner er passende i det konkrete tilfælde, og om udarbejdede notater er i overensstemmelse med resultaterne af det udførte arbejde, og
- (d) afvigelser eller usædvanlige forhold oplyst af intern revision er tilfredsstillende behandlet.

De enkelte punkter kommenteres således:

Ad a)

Revisionsafdelingen omfatter 3 personer og ledes af **Vidne 41**, der har en fortid hos KPMG og har den teoretiske del af uddannelsen, der kræves for at opnå beskikkelse som statsautoriseret revisor.

De øvrige medarbejdere i afdelingen har betydelig anciennitet og kendskab til bankens forhold, ligesom én medarbejder har betydelig juridisk kompetence

Det er vor opfattelse, at arbejdet er udført af personale med tilstrækkelig faglig uddannelse og erfaring, og at arbejdet udført af medarbejdere er passende overvåget, gennemgået og dokumenteret,

Ad b) og c)

Vi har stikprøvevist gennemgået revisionsbeviser, der indhentes af intern revision.

Denne gennemgang er sket som led i revision af engagementer og revision af årsrapport.

For bankens vedkommende er vor revision af engagementer baseret på en gennemgang og vurdering af engagementer som intern revisions har gennemgået og beskrevet, og hvor vi har efterprøvet om vi har kunnet tilslutte og interne revisions bedømmelse og argumentation.

For bankens vedkommende er vor revision af årsrapporten i betydeligt omfang baseret på revisionsrapporter m.v. udarbejdet af intern revision som vi har gennemgået.

Det er vor opfattelse at de revisionsbeviser og – handlinger, der er beskrevet i disse rapporter er i overensstemmelse med resultaterne af det udførte arbejde, og udgør et rimeligt grundlag for de dragne konklusioner.

Ad d)

Afvigelser og usædvanlige forhold er på behørigt vis rapporteret i revisionsprotokollater, som krævet i henhold til bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder.

Vi har gennemlæst revisionsprotokollater som intern revision har udarbejdet på samme vis som vore revisionsprotokollater er tilsendt og gennemlæst af intern revisionschef.

Vi har drøftet indholdet af hinandens protokollater med henblik på at undgå dublinger og misforståelser.

Vi har været enige i alle de bemærkninger, der har været anført i interne revisionsprotokollater.”

Øvrige oplysninger

Af fondsbørsmeddelelse nr. 16-2007 af 21. august 2007 fra **Gl. B1** (bind A, 839) fremgår:

”...
Halvårsrapport for 1. halvår 2007

- Bedste halvårsresultat i bankens historie.
 - Resultat før skat på 138,9 mio. kr. mod 80,7 mio. kr. i 2006 - en vækst på hele 58,2 mio. kr. svarende til 72 %
 - Primo egenkapitalforrentning før skat 32 %
 - Indlånvækst på 41 %
 - Udlånvækst på 43 %
 - Balancevækst på 39 %
 - Indtjening pr. omkostningskrone udgør 1,76 kr. mod 1,57 kr. i 2006
 - Etablering på det tyske fordringsmarked
- ...”

Af regnskaberklæring underskrevet af direktør **Part K** og direktør **Part L** den 28. februar 2008 (bind 2, 1727 ff.) fremgår:

”REGNSKABSERKLÆRING FOR **Gl. B1** FOR 2007

Denne regnskaberklæring er afgivet i forbindelse med aflæggelse af årsrapporten for 2007, der udviser følgende (i mio. kr.):

	Resultat	Egenkapital
Moderselskab.....	252,1	1.108,6
Koncern.....	249,9	1.132,6

Nærværende ledelseserklæring afgives med baggrund i, at det er ledelsens ansvar at udarbejde og aflægge en årsrapport, der giver et retvisende billede efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU for

koncernregnskabet, efter lov om finansiel virksomhed for moderselskabet og i øvrigt i overensstemmelse med danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

Dette ledelsesansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af forretningsgange og interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge en årsrapport, der giver et retvisende billede unde væsentlig fejl-information, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Vi skal på denne baggrund bekræfte følgende:

- at balancen pr. 31. december 2007 indeholder samtlige aktiver tilhørende banken og koncernen, og at alle sikkerhedsstillelser i aktiverne er oplyst i årsrapporten,
- at balancen pr. 31. december 2007 indeholder enhver forpligtelse, der påhviler banken og koncernen, herunder påtagne garantier, kautionsforpligtelser og pensionsforpligtelser samt afgivne indeståelser og juridisk forpligtende støtte- og hensigtserklæringer,
- at alle risikomæssige sammenhænge mellem flere engagementer og alle kendte, væsentlige oplysninger om engagementerne er indgået i engagementsbedømmelsen,
- at bankens og koncernens samlede nedskrivninger på udlån og tilgodehaver pr. 31. december 2007 anses for foretaget efter gældende regler herfor,
- at samtlige engagementer omfattet af Lov om finansiel virksomhed § 78 er bevilget i henhold til bankens sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår,
- at transaktioner med nærtstående parter er foretaget på markedsbaserede vilkår,
- at alle indgåede termins-, futures- og lignende forretninger er korrekt medtaget i årsrapporten,
- at banken og koncernen ikke har indgået aftaler eller kontrakter mv., som på grund af deres indhold, varighed eller andre årsager er, eller kan blive af betydning for vurdering af bankens og koncernens økonomiske stilling,
- at banken i fornødent omfang og efter lovgivningen har tegnet forsikringer til dækning af aktiverne og særlige risici,
- at der ikke verserer eller er rejst retssager, skattesager, erstatningssager eller andre krav med risiko for væsentlige økonomiske forpligtelser udover, hvad der er medtaget i årsrapporten,

- at banken og koncernen overholder alle gældende bestemmelser om finansiel virksomhed, ligesom der ikke er rejst særlige krav fra Finanstilsynet som ikke er afdækket i årsrapporten,
- at der ikke efter regnskabsafslutningsdatoen frem til underskrivelsesdatoen er fremkommet forhold eller indtruffet begivenheder, der i væsentlig grad påvirker bankens og koncernens økonomiske stilling pr. 31. december 2007, eller vurderingen af årsrapporten,
- at banken ikke har indgået engagementer med virksomheder omfattet af § 80 stk. 4 i lov om finansiel virksomhed,
- at vi ikke er blevet bekendt med overtrædelser af spekulationsforbuddet i § 77 i lov om finansiel virksomhed,
- at vi ikke er bekendt med overtrædelse af bestemmelserne om tilladelse til at drive virksomhed som værdipapirhandler i § 72 i lov om finansiel virksomhed (herunder fyldestgørende foranstaltninger for at sikre kundernes ejendomsret til deres værdipapirer, organisering af virksomheden, således at risikoen for interessekonflikter undgås, udtrykkeligt samtykke til disponering over kundens værdipapirer, opbevaring i samledepot under visse forudsætninger),
- at bankens koncerninterne transaktioner efter vor opfattelse er foretaget i overensstemmelse med de af bestyrelsen fastsatte retningslinjer samt i overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse herom, og disse har ikke påført banken særlige risici. Forretningsgange og retningslinjer på området vurderes betryggende og er i overensstemmelse med lovgivningens krav,
- at banken har etableret forretningsgange for indgåelse af engagementer med koncernvirksomheder, der ikke er dattervirksomheder, med henblik på overholdelse af § 182 i lov om finansiel virksomhed,
- at bankens forvaltning af skattebegünstiget opsparing (pensionsopsparinger) er efter vor opfattelse foretaget betryggende og i overensstemmelse med retningslinjer og forretningsgange herfor, og
- at banken er tilsluttet et it-system, der kan beregne den enkelte indskyders og investors dækkende aktiver.”

Af regnskabserklæring underskrevet af koncernøkonomichef **Person 21** og regnskabschef **Person 30** den 28. februar 2008 (bind 2, 1731) fremgår:

”REGNSKABSERKLÆRING FOR **Gl. B1 FOR 2007**

I tilknytning til aflæggelsen af årsrapporten for 2007 for **Gl. B1** erklærer vi, at den udarbejdede årsrapport efter vor opfattelse udgør en dækkende

præsentation af bankens og koncernens resultat, aktiver og passiver samt den finansielle stilling.

Vi kan herunder særskilt bekræfte.

- at balancen pr. 31. december 2007 os bekendt indeholder samtlige aktiver tilhørende banken og koncernen, og at alle sikkerhedsstillinger i aktiverne er oplyst i årsrapporten,
 - at balancen pr. 31. december 2007 indeholder enhver forpligtelse, der os bekendt påhviler banken og koncernen,
 - at de etablerede systemer, forretningsgange og interne kontroller på det regnskabsmæssige område har fungeret tilfredsstillende i det forløbne år,
 - at banken og koncernen os bekendt ikke har påtaget sig garantier, kautionsforpligtelser og udækkede pensionsforpligtelser, som ikke fremgår af årsrapporten,
 - at bankens årsrapport er korrekt opgjort efter reglerne i lov om finansiel virksomhed for moderselskabet og International Financial Reporting Standards for koncernen og i øvrigt i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, og
 - at der os bekendt ikke efter regnskabsafslutningsdatoen og frem til dato er fremkommet forhold eller begivenheder, der i væsentlig grad påvirker bankens og koncernens økonomiske stilling pr. 31. december 2007 eller gør årsrapporten for 2007 misvisende.
- ...”

2008

Intern revision

Intern revision udarbejdede vedrørende regnskabsåret 2008 kvartalsprotokollater nr. 247 (bind C, 6203 ff.) og nr. 248 (bind C, 6449 ff.) samt rapport nr. 249 med bilag 1-3 vedrørende perioden 1. juli – 20. september 2008 (bind C, 6605 ff.) og rapport nr. 250 pr. 2. november 2008 (bind C, 6681 ff.).

Intern revisions kvartalsprotokollater og rapport nr. 249 blev underskrevet af **Vidne 41** den 28. april 2008, 15. august 2008 og 26. oktober 2008 (bind C, 6210, 6457 og 6627). Kvartalsprotokollaterne og rapport nr. 249 blev gennemgået på bestyrelsesmøde i

banken og underskrevet af bestyrelsen den 28. april 2008, 19. august 2008 og 27. oktober 2008 (bind 1, 6877, 6906 og 6942, og bind C, 6627).

Intern revisions rapport nr. 250 pr. 2. november 2008 blev underskrevet af bankens bestyrelse (bind C, 6684). Ved underskrifterne er det med håndskrift anført, at rapporten blev ”modtaget og læst, men ikke behandlet på bestyrelsesmøde”.

Intern revision udarbejdede endvidere ”Analyser af udviklingen i bankens store engagementer med baggrund i alle engagementer over 1,5 mio. kr.” pr. 31. marts 2008 og pr. 30. juni 2008 (bind H, 539 ff. og 543 ff.). Oversigterne indeholdt fortsat følgende punkter:

”Indholdsfortegnelse:

- 1 Nye engagementer/engagementsudvidelser i kvartalet over 10 mio. kr.
- 2 Engagementer over 10 mio. kr., hvor kreditten er udnyttet mellem 95 - 100 %
- 3 Oversigt over de 50 største engagementer
- 4 Engagementer mellem 3 - 10 mio. kr. med over 90 % udnyttelse af kreditten
- 5 Garantier stillet af banken
- 6 Tabsgarantier stillet af banken over for kreditforeninger
- 7 a) Graf: Markedssegment I – Ejendomsfinansiering
- 7 b) Graf: Markedssegment II – Investeringskreditter
- 7 c) Graf: Markedssegment III – Andre større erhverv
- 7 d) Graf: Markedssegment IV – Øvrige”

Intern revision udarbejdede som led i den udførte revision for regnskabsåret 2008 bl.a. følgende rapporter mv.:

- Rapport af 23.5.2008/ Vedr. bevillingsbeføjelser (bind 2, 1467 f.)
- Delrapport af 3.6.2008/ Bevillings- og dokumentgennemgang med ”Opfølgingsliste vedr. bevillings- og dokumentgennemgang 2008 – i nummerorden” (bind 2, 1477 ff.)
- Rapport af 9.6.2008/ Bevillings- og dokumentgennemgang” (bind 2, 1491 ff.)
- Rapport af 19/8 2008/ Egne depoter/depotgennemgang (bind 2, 1545)
- Rapport af 19/8 2008/ Åbne depoter/depotgennemgang (bind 2, 1547)
- Rapport af 22.8.2008/ Beregning m.v. vedr. solvensbehov – mere opfølgning (bind 2, 1557 ff.)
- Afstemning pantebreve 31/8 2008/ Egenbeholdning af Pantebreve (bind 2, 1563)

- Rapport af 11/9 2008 Tabs- og korrektivkonti (bind 2, 1573 f.)
- Rapport af 10.10.2008/ Lov om finansiel virksomhed § 147 ejendom (bind 2, 1581 f.)
- Afstemning af pantebreve af pr. 31/10 2008 (bind 2, 1607)
- Rapport af 3.12.2008/ Overholdelse af FIL § 182 (bind 2, 1633)
- Rapport af 4.12.2008 / Pantebrevsgarantier stillet af banken (bind 2, 1635 ff.)
- Rapport af 4.12.2008/ Lov om finansiel virksomhed § 147 ejendom (bind 2, 1639 f.)
- Rapport af 8.12.2008 / Erklæring til Finanstilsynet (bind 2, 1641)

”Delrapport af 3.6.2008/ Bevillings- og dokumentgennemgang” (bind 2, 1477 ff.) blev udarbejdet i april-maj 2008 af [Vidne 38] og vurderet af [Vidne 41]. Af delrapporten, der blev rapporteret til [V1], [Vidne 5], [Vidne 5] og [V7], fremgår bl.a.:

”

Evt. uddybning og afgrænsning af revisionsopgaven: Med udgangspunkt i udskrift af engagementsoversigter for alle engagementer større end kr. 10 mio. pr. 31.3.2008 er alle engagementer, hvor der har været engagementsudvidelser i perioden fra den 1.4.2007 til den 31.3.2008, gennemgået. Engagementerne er gennemgået med henblik på at efterprøve om bankens regler for bevilling samt udarbejdelse af dokumenter efterleves. Gennemgangen omfattede 65 kunder i afdelingerne [By 1] Erhverv, Århus og København. Kunder i [By 5] og [By 6] ialt er ikke gennemgået. Gennemgangen omfatter alle dokumenter og sikkerheder i engagementet samt den seneste bevilling.

1. Konklusion

Det er konstateret, at der er fejl og unøjagtigheder i en del engagementer. Årsagen hertil kan være travlhed i afdelingerne og udskiftning af medarbejdere. Der bør strammes op på sagsbehandlingen. Det bør ikke forekomme, at dokumenter iflg. teksten er udløbet, men kontoen fortsætter alligevel uden nye dokumenter. Dette er især risikabelt i engagementer med kaution. Kautionen udgår med dokumentet og bliver heller ikke fornyet, hvilket giver et fejlagtigt billede af risikoen.

Banken anvender ofte kaution, og det er vigtigt for kautionernes holdbarhed, at alle relevante erklæringer underskrives, og relevant information gives. Desuden skal det fremhæves, at alle engagementsudvidelser skal bevilges, og at + 25 %-reglen er begrænset til en samlet forhøjelse af engagementet på kr. 15 mio..

I sager, hvor banken er forpligtet til at yde større kredit end det faktiske træk i engagementet, skal den uudnyttede låneramme indgå i engagementet ved diverse regnskabsmæssige opgørelser.

Det anbefales, at de anførte forhold rettes eller forklares hurtigst muligt.

2. Resultatet af gennemgangen

Gennemgangen omfattede 65 engagementer. De samlede engagementer udgjorde pr. 31.3.2008 tkr. kr. 2.901.205 og det faktiske træk udgjorde tkr. 2.750.526. Der konstateredes overtræk på 24 kunder med et samlet beløb på tkr. 12.375. Heraf udgør selskaber i **V2 A/S**-gruppen tkr. 3.484 og **V6 A/S** tkr. 2.545.

I forbindelse med gennemgangen konstateredes en del fejl, ligesom gennemgangen gav anledning til flere spørgsmål og kommentarer.”

Intern revisions ”Rapport af 9.6.2008/ Bevillings- og dokumentgennemgang” (bind 2, 1491 ff.), der vedrørte perioden april – maj 2008, blev udført af **Person 32** og **Vidne 38** og vurderet af **Vidne 41**. Af rapporten, der blev rapporteret til **V1**, **V4**, **Vidne 5** og **V7**, fremgår bl.a.:

”...

Evt. uddybning og afgrænsning af revisionsopgaven:

Der henvises til de enkelte delrapporter for en beskrivelse af det udførte arbejde.

Følgende erhvervsengagementer er gennemgået:

- alle engagementer større end kr. 10 mio. pr. 31.3.2008, hvor der har været engagementsudvidelser i perioden fra den 1.4.2007 til den 31.3.2008, i alt gennemgået 65 engagementer (5.10.6)
- nye engagementer større end kr. 10 mio. etableret i 2., 3. og 4. kvartal 2007 og i 1. kvartal 2008, i alt gennemgået 70 engagementer (5.10.7)

1. Overordnet konklusion

Det er konstateret, at der er fejl og unøjagtigheder i en del engagementer. I flere tilfælde manglede dokumenter i mappen og/eller bevilling var ikke foretaget. I to tilfælde var dokumentet udløbet, men kontoen fortsat i anvendelse med max1.

Det fremgår ved gennemgangen, at behandlingen af de nyere engagementer er forbedret set i forhold til engagementer af ældre dato. Der dog bør fortsat være focus på forbedring af sagsbehandlingen.

Anbefaling

Det anbefales,

- at de i de forskellige rapporter anførte forhold rettes eller forklares hurtigst muligt,
- at engagementer opgøres korrekt ved bevilling og diverse regnskabsopgørelser,
- at sikkerheder etableres uden unødigt ophold i forbindelse med etablering af engagement,

- at kautioner vurderes nøje mht kategorisering som privat eller erhvervs-kaution,
 - at dokumenter i kundemapper entydigt kan identificeres som værende originale og med originale underskrifter,
 - at der ved dokumenter fremsendt til underskrift altid skal påføres to vitterlighedsvidner,
 - at kunden altid informeres, hvis gælden på et valotalån afviger væsentligt fra det i aftalen anførte.
- ...”

Af intern revisions rapport nr. 249 vedrørende perioden 1. juli – 20. september 2008 (bind C, 6605 ff.) fremgår bl.a.:

”Indledning

Tirsdag d. 21. oktober 2008 blev der afholdt ekstraordinært bestyrelsesmøde i **Gl. B1** indkaldt af den intern revisionschef i medfør af lov om finansiel virksomhed § 74.

Bestyrelsen har d. 20. september 2008 opsagt den interne revisionschef. Efter revisionsbekendtgørelsens § 9, stk. 3 gælder der krav om, at der skal være ansat en revisionschef, når banken har flere end 125 ansatte.

I opsigelsesperioden er den opsagte interne revisionschef således forpligtet til at fungere som revisionschef, indtil der er ansat en ny revisionschef. Den nye revisionschef påtager sig først ansvaret for udførelse af pligterne efter revisionsbekendtgørelsen, når denne tiltræder.

Den opsagte revisionschef har således ansvaret for at rapportere om revisionsarbejder i henhold til den aftalte revisionsplan.

Dette betyder, at den opsagte revisionschef har pligt til at udføre sine pligter efter revisionsbekendtgørelsen fra 1. juli 2008 til tidspunktet for tiltrædelse af en ny revisionschef. Såfremt der ikke er fundet en ny revisionschef ved udløbet af opsigelsesperioden, så bortfalder pligterne automatisk for den opsagte revisionschefen.

Ved bestyrelsesmødet d. 21. oktober 2008 har bestyrelsen anerkendt, at der er pligt til at rapportere om endnu ikke rapporterede revisionsarbejder for perioden 1. juli 2008 til og med opsigelsestidspunktet 20. september 2008.

Bestyrelsen afventer svar på ansøgning om dispensation for kravet om at have en revisionschef ansat indsendt til Finanstilsynet. Ansøgningen om dispensation er udarbejdet med assistance fra ekstern revision.

Ved bestyrelsesmødet d. 21. oktober 2008 kunne ekstern revision over for bestyrelsen ikke redegøre for hvilken paragraf, som der gav mulighed for at indsende en sådan ansøgning om dispensation.

Den opsagte revisionschef gør derfor bestyrelsesmedlemmerne opmærksom på, at den opsagte revisionschef i opsigelsesperioden er pålagt udførelse af

sine pligter. Dette omfatter således også et ansvar for udførelse af sine pligter i perioden efter 20. september 2008, og indtil der er ansat en ny revisionschef.

Det er dog bestyrelsen som skal beslutte sig for dette. Hvis bestyrelsen ikke tillader den opsagte revisionschef at udføre sine pligter efter 20. september 2008, så er manglende udførelse af revisionsopgaven ikke den opsagte revisionschefs ansvar.

Nærværende revisionsprotokol er udarbejdet inden for rammerne af den tilladelse, som bestyrelsen gav tirsdag d. 21. oktober 2008, og omfatter af-rapportering af revisionsarbejder for perioden 1. juli 2008 til og med 20. september 2008. På baggrund af den korte tidsfrist for færdiggørelse af rapportering for perioden revisionsopgaver er der nogle revisionsarbejder, som der ikke var tilstrækkeligt tid til at afslutte. Disse åbne bliver fremlagt på bestyrelsesmødet.

Omkring opsigelsen vil jeg særligt fremhæve afsnit 2.3.6 og 2.4 samt bilagene 1-3.

1. Resultat af periodens mest væsentlige udførte revisionshandlinger

1.1 Lov om Finansiell virksomhed § 147 (Moder) og § 171 (Koncern)

Iflg. Lov om Finansiell virksomhed § 171 må koncernens samlede ejendomsbesiddelser maksimalt udgøre 20% af basiskapitalen.

Til ejendomsbesiddelser medregnes følgende:

- direkte ejerskab af fast ejendom (excl. domicilejendomme),
- udlån til datterselskaber, der er ejendomsselskaber,
- kapitalandele i ejendomsselskaber (A/S, ApS, K/S mv.).

Gl. B1 koncernen ejer fast ejendom via moderselskabet samt gennem datterselskaber.

I forbindelse med modtagelse af kopi af materiale til bestyrelsesmøde i **Virksomhed 22 A/S** tirsdag d. 12. august 2008 bemærker jeg, at der er drøftelse af yderligere investeringsmuligheder på dagsordenen.

Idet jeg har bemærket fra regnskabsafdelingen, at omfanget pr. 30. juni 2008 forekommer højt, undersøger intern revision, om de påtænkte yderligere investeringsmuligheder kan holdes inden for koncernens samlede grænse.

Det konstateredes, at der ikke er udarbejdet forretningsgange til sikring af overholdelse af lovens grænser, og at grænsen på koncernniveau ikke var overholdt pr. 30. juni 2008. Overskridelsen udgjorde tkr. 17.902.

Overskridelse kræver indsendelse af dispensationsansøgning til Finanstilsynet. Der skal også ske underretning til bestyrelsen for **Gl. B1** koncernen. Underretningen skal omhandle, at der foreligger en overskridelse, samt at yderligere udvidelse må frarådes, da en overskridelse kan medføre ansvar for bestyrelsen i form af bøde eller fængsel i op til 4 måneder.

Siden onsdag d. 13. august 2008 har jeg derfor forsøgt at komme igennem til bestyrelsen med en bemærkning om, at man har overtrådt 20% grænsen for investering i ejendomme på koncernniveau. Økonomidirektør **Person 21** har via kontakt til **Part N**, **Part P** meddelt, at der skal bruges en anden afgørelse fra Finanstilsynet.

Såvel **Part M** og **Part O** begge **Part P** er dog enige i, at intern revision har ret.

Intern revision har udover ordlyden af FIL §§147 og 171 og den kommenterede udgave af FIL henvist til Finanstilsynets afgørelse af 16. december 2004 (jf.: www.ftnet.dk/sw13933.asp).

Det drejer sig pr. 30. juni 2008 kun om en overskridelse på ca. 18 mio. kr., men bestyrelsen for **Virksomhed 22 A/S** har d. 12. august 2008 givet tilladelse til yderligere køb af ejendomme for 50 mio. kr. i datterselskabet **Virksomhed 4 GmbH**. Disse yderligere køb skulle gennemføres pr. 30. september 2008. Jeg har som aftalt ikke undersøgt forhold foregået efter d. 20. september 2008, og har derfor ikke undersøgt om transaktionerne er undladt.

Ved møde med **Part L** mandag d. 22. september 2008 omkring min opsigelse (modtaget lørdag aften d. 20. september 2008) gør jeg opmærksom på, at det vil være en yderligere overskridelse, hvis transaktionen gennemføres. En gennemførelse heraf vil medføre, at **Part L** gennem sit kendskab hertil også vil kunne ifalde ansvar for overtrædelsen med risiko for bøde eller hæfte indtil 4 måneder, jf. FIL §373, stk. 1.

Der blev afholdt møde fredag d. 12. september 2008 om problemstillingen i banken med deltagelse fra **Part P** ved **Part N** og **Part M**, Regnskabschef **Person 30**, Underdirektør **V4** og undertegnede revisionschef. Der var meldt afbud fra Økonomidirektør **Person 21**. Der er således flere personer med kendskab til problemstillingen.

I tidsrummet fra 13. august til 12. september 2008 fastholdt intern revision sin holdning om, at der forelå et problem. Der kunne ikke opnås tilslutning til at forholdet blot skulle afklares ved officiel forespørgsel hos Finanstilsynet.

Ved mødet fredag d. 12. september 2008 blev drøftet forskellige overvejelser omkring løsningsmodeller, således at der ved indgivelse af dispensationsansøgning til Finanstilsynet samtidigt kunne gives meddelelse om, hvordan overskridelsen var afhjulpet.

Ved dette møde foreslog **Part P** ved **Part N** en løsningsmodel, hvorefter der skulle ske et koncerninternt salg af datterselskab eller aktiver til et af de tre tyske **V7 GmbH** selskaber, hvor **Gl.B1** kun ejer mellem 26-40%. Konsekvenserne af dette forslag skulle dog undersøges nærmere inden der blev foretaget noget.

Løsningen ændrer imidlertid ikke på, at der har været en overskridelse, som bestyrelsen og direktionen pligt til at søge om dispensation for overskridelsen hos Finanstilsynet. Fremførte modargumenter med en anden afgørelse fra Finanstilsynet fra Part P ved Part N måtte ved mødet d. 12. september 2008 vige endeligt for intern revisions vurdering af overholdelsen.

Overtrædelse indebærer risiko for strafansvar i form af bøde eller hæfte i indtil 4 måneder, og derfor mener jeg, at det er væsentligt, at oplysning om dette ansvar videregives til den samlede bestyrelse.

Den 22. september 2008 var der planlagt et ordinært bestyrelsesmøde, hvor intern revision ekstraordinært oprindeligt havde foretræde efter aftale d. 19. august 2008. Ved dette møde ville jeg også informere om, at der fredag d. 12. september 2008 ikke var flere indsigelser mod min revisionsbemærkning fra Part P, og jeg ville ved dette møde have meddelt den samlede bestyrelse om overtrædelsen, risikoen for straf, krav om dispensationsansøgning, drøftede løsningsmuligheder. Endvidere ville jeg have meddelt bestyrelsen, at jeg må fraråde at gennemføre udvidelser i GIB anpartsinvestering indtil der forelå en afklaring med Finanstilsynet.

Som følge af min opsigelse blev jeg desværre forhindret i at fremlægge problemet for den samlede bestyrelse, men mandag formiddag d. 22. september 2008 gav jeg besked herom til Part L.

Intern revisions anfører således om revisionsbemærkning, at der snarest muligt meddeles om overskridelsen pr. 30. juni 2008 samt overskridelsens størrelse pr. d.d. til Finanstilsynet for at ansøge om dispensation til overskridelsen. Endvidere anbefales indført en forretningsgang til løbende at føre kontrol med overholdelsen af 20% grænsen.

1.2 Vurdering af anvendt model for solvensbehov

Efter kapitaldækningbekendtgørelsen skal modellen for solvensbehov undergives en uvildig vurdering. Jf. det efterfølgende afsnit 2.4.2 har intern revision i årsprotokollen for 2007 rapporteret om mangler ved den anvendte solvensbehovsmodel.

Foranlediget af intern revisions opfølgning på revisionsbemærkning om solvensbehovsmodel har bestyrelsen på bestyrelsesmøde 28. april 2008 bedt intern revision om at påtage sig denne opgave. Intern revision påtog sig dette som en aftalt opgave efter revisionsbekendtgørelsen §14, stk. 1, nr. 6. Dette indebærer, at der blev lavet en tilføjelse til funktionsbeskrivelsen.

Den ajourførte funktionsbeskrivelse blev forelagt og godkendt af bestyrelsen ved det ordinære månedlige bestyrelsesmøde i maj 2008.

Materiale til vurdering af model omfattende et regneark, notat og tilhørende specifikationer blev modtaget af intern revision ultimo juni. Arbejdsopgaven med vurdering af model blev derfor planlagt til udførelse i 3. kvartal med afgivelse af indstilling til bestyrelsen d. 22. september 2008.

Intern revisions vurdering af modellen påpeger mangler og utilstrækkeligheder i modellen, som efter intern revisions opfattelse bevirker, at modellen ikke fungerer efter lovens hensigt.

Efter at revisionschefen har fået adgang til systemerne igen har de sidste betragtninger kunne blive konsekvensberegnet i regneark fra it-systemerne.

Ved disse konsekvensberegninger er konstateret, at den væsentligste svaghed ved modellen er, at der fastsættes en grænse på 225 mio.kr. som selvvalgt risikomaksimum for enkeltengagement med kunder.

Af notat omkring opgørelse af individuelt solvensbehov fra Lokale Pengeinstitutter fremgår følgende:

"I § 145 i Lov om finansiel virksomhed stilles der krav om, at et pengeinstitut ikke må have engagementer, der hver især overstiger 25 pct. af basiskapitalen. Denne grænse sætter også en undergrænse for pengeinstitutts solvensbehov.

Pengeinstituttet skal være opmærksomt på ovennævnte 25 pct.-grænse i § 145, stk. 1 i Lov om finansiel virksomhed. Denne grænse skal til stadighed være opfyldt. Pengeinstituttet skal således altid som udgangspunkt have en basiskapital, der mindst er 4 gange større end det største engagement."

Denne grænse er lavere end 25% af basiskapitalen anført i FIL §145, stk. 1, hvorefter grænsen pr. 30. juni 2008 udgør omkring 318 mio.kr. på koncernniveau og 330 mio. kr. som det størst tilladte kundeengagement i banken.

Umiddelbart lyder det fornuftigt at vælge en lavere maksimumsgrænse for store engagementer. Dette er imidlertid en betragtning, der vedrører risikominimering og kan ikke efter reglerne i kapitaldækningsbekendtgørelsen benyttes til at sænke minimumskravet til solvensbehov efter FIL §124, stk. 4 og FIL §145, stk. 1.

Dette er dog konsekvensen i den anvendte model, idet modellen beregner en minimumskapital på 900 mio.kr. (4 x 225). Da modellen ikke opgør et højere kapitalbehov ud fra enkeltstående forhold, opnår man at kunne fremstille et usandsynligt lavt solvensbehov, fordi den eneste reelle faktor, der ikke kan kontrolleres i modellen så kun er de risikovægtede aktiver.

Såfremt man havde haft garantier hos et andet pengeinstitut eller andre skriftlige konkrete aftaler om, at det største engagement kunne flyttes til et andet pengeinstitut, så kunne der argumenteres for, at der kunne benyttes en mindre grænse end minimumsgrænsen.

Der foreligger dog ikke sådanne skriftlige aftaler eller garantier, hvorfor en selvvalgt maksimumsgrænse ikke er i overensstemmelse med vejledning fra Lokale Pengeinstitutter og FIL §145, stk. 1 samt kapitaldækningsbekendtgørelsen.

Yderligere er der utilstrækkelig dokumentation og argumentation for de enkelte dele i solvensbehovsmodellen.

Anvisninger i model fra Lokale Pengeinstitutter er afvejet uden tilstrækkelig argumentation herfor.

Konklusion:

Efter intern revisions vurdering er der ikke garanti for kontinuitet i modelberegninger og fastsatte parametre er baseret på subjektive forhold uden tilstrækkelige målbare understøttende argumenter.

Modellen er væsentlig grad påvirket af, at der benyttes en selvvalgt risiko-grænse for største engagement.

Anvendelse af vejledning fra lokale pengeinstitutter omkring undergrænse for solvensbehov vil dermed ændre i solvensbehovet. Pr. 30. juni 2008 stiger moderselskabets solvensbehov med 3,9% point og på koncernniveau stiger solvensbehovet med ca. 3% point.

På denne baggrund indstiller intern revision i sin vurdering, at den anvendte solvensbehovsmodel forbedres væsentligt før endelig godkendelse af bestyrelsen. I denne sammenhæng anbefales, at indgå skriftlige aftaler eller købe garantier. På denne måde er der mulighed for at benytte den faktiske størrelse af det største faktiske engagement frem for grænseværdien i FIL §145, stk. 1.

Modellen vurderes at have fejl og uhensigtsmæssigheder, der betyder, at modellen er utilstrækkelig til at opgøre et pålideligt individuelt solvensbehov. Dette begrundes med, at solvensbehovsmodellen:

- uden hjemmel i kapitaldækningsbekendtgørelsen anvender en selvvalgt mindre grænse for maksimumsengagementer. Derved bliver der beregnet et individuelt solvensbehov, som er for lavt.
- i forhold til anvisninger fra Lokale pengeinstitutter benyttes der ikke de beregningsregler, som lokale pengeinstitutter har drøftet med Finanstilsynet, samt at
- dokumentation og argumentation for solvensbehovsmodellen ikke vurderes at kunne opfylde kravene fra Finanstilsynet

1.3 Associerede- og tilknyttede selskaber

Regnskabsposterne pr. 30.6.2008 vedr. associerede- og tilknyttede selskaber er afstemt til selskabernes regnskaber. Der foretages ikke proratakonsolidering i koncernregnskabet vedrørende Virksomhed 21 A/S, Gl. Tyskland og Fondsbörse Deutschland Bet.

Gennemgangen gav anledning til korrektion i registreringen vedrørende salget af V20 A/S.

Intern revision anfører som revisionsbemærkning, at ovenstående selskaber efter regnskabsreglerne skal proratakonsolideres fremover.

2. Periodens undersøgte områder med almindelige bemærkninger

2.1 Udført vejledning til forestående engagementsgennemgang d. 29/9-08

Ved fremlæggelse af revisionsprotokol for 2. kvartal 2008 ved bestyrelsesmøde d. 19. august 2008, jf. afsnit 4 påpegede intern revision mange svagheder i den måde, hvorpå kreditkontoret har udført vurdering af engagementer pr. 30. juni 2008.

Efter anmodning fra bestyrelsen påtog intern revision sig en opgave med at udføre udvidet opfølgingsrevision i forhold de påpegede svagheder.

Først blev krævet over for kreditkontoret, at erhvervsengagementer skulle rapporteres i 3 forløb, således at de mest risikofyldte engagementer blev vurderet først.

Intern revision har derfor i perioden 19. august til 18. september 2008 gennem udvidet substansrevision gennemført et omfattende analysearbejde af fordeling af engagementer på brancher og tildeling af et foreløbigt skøn for risiko. Ud fra analysen har intern revision udarbejdet en kategorisering af engagementer i 3 kategorier (A-C).

Engagementer i kategori A udtrykker de mest risikofyldte engagementer, og der blev aftalt med kreditkontoret, at kreditkontoret over for erhvervsafdelingen skulle fastsætte en afleveringsfrist for deres årlige engagementsvurderinger af disse engagementer til kreditkontoret mandag d. 22. september 2008.

Intern og ekstern revision skulle dernæst starte mandag d. 29. september 2008 på revisionen af den af kreditkontoret udførte kontrol af erhvervsafdelingen.

Tilsvarende var der fastsat afleveringsfrister for øvrige erhvervsengagementer i kategori B og C foruden særskilte frister for private engagementer og pantebrevsgennemgang.

I forhold til ovenstående skal intern revision påpege som en ny revisionsbemærkning, at ovenstående tiltag ikke ser ud til at være benyttet under den igangværende årlige engagementsgennemgang.

Desuden er processen forsinket, hvilket dog må accepteres pga. bankens situation.

Dog indebærer det et stor risiko for bestyrelsen, at opgørelsen af nedskrivninger ikke baserer sig på de instrukser, vejledninger og støtteredskeer, som er stillet til rådighed for Kreditkontoret. Risikoen for bestyrelsen er, at nedskrivningerne ikke bliver opgjort grundigt nok. Dette kan betyde, at det bliver nødvendigt med flere fondsbørsmeddelelser efter periodemeddelelsen for 3. kvartal.

2.2 Kommentarer til fondsbørsmeddelelse torsdag d. 11/9-2008

Onsdag formiddag d. 10. september 2008 afholdes møde med underdirektør **V4** og kreditchef **Vidne 5** på **V4's** kontor. Mødet vedrører intern revisions oplæg til supplerende instruks for sagsbehandlernes og kreditkontorets udførelse af engagementsgennemgang for i år.

Baggrunden for den skærpede instruks er, at bestyrelsen d. 19. august 2008 bad intern revision om at hjælpe til med at få forbedret kreditkontorets arbejde som påtalt i de kritiske revisionsbemærkninger pr. 30. juni 2008.

Ved mødets afslutning nævner **V4** i overværelse af **Vidne 5**, at der efter besøg hos **V6 A/S** gårdsdagen før d. 9. september 2008 må forventes at **V6 A/S** går i selvvalgt betalingsstandsning onsdag d. 10. september 2008. Der er efter **V4's** vurdering en nedskrivningsrisiko i størrelsesordenen 70- 100 mio. kr.

Denne tabsrisiko kan jeg ikke kommentere, men vil undersøge engagementet straks. Ved undersøgelse heraf fremkommer der en blanco på gruppen **V6 A/S** samlede engagement i niveauet 140-145 mio. kr., hvilket foreligger ca. kl. 12.

Jeg kan ikke træffe **V4** for en kommentar, og foreligger i stedet udskrifter fra systemer (Kerne:Engagementsstørrelse og LeoSag: Udskrift af sikkerheder) for kreditchef **Vidne 5**. **Vidne 5** kan ikke kommentere engagementet og henviser til **V4**.

Ca. kl. 14 fremgår det af Jyllands-Posten online, at **V6 A/S** er blevet begæret konkurs, og en betalingsstandsning er afvist. Jeg ringer til **V4's** mobil for at indhente en kommentar. Han svarer mit opkald og oplyser mig, at sikkerhederne i vores systemer ofte er udfyldt med for lave beløb. Jeg meddeler ham, at jeg ligger en kopi af avisartikel på hans bord og beder **V4** om at ringe tilbage til mig, således at de korrekte sikkerhedsværdier kan drøftes.

V4 ringer ikke tilbage, jeg kan ikke lokalisere **V1** eller **Part K** i løbet af eftermiddagen og ingen af dem træffes ved fyraftens-tid ca. kl. 18, hvorfor dette forhold må drøftes nærmere næste dag.

Næste morgen modtager jeg en automatisk e-mail fra Fondsbørsen om, at **Gl. B1** har udsendt en fondsbørsmeddelelse kl. 9:12 om formiddagen. Intern revision var ikke bekendt med, at der var aktuelle planer om udsendelse af en fondsbørsmeddelelse. Ved kontakt til **Part M** får jeg bekræftet, at han heller ikke var vidende om udsendelse af en fondsbørsmeddelelse på forhånd.

Aftenen før er der blevet afholdt møde, hvor bestyrelsesformand **Part A** har holdt møde med **Part K** og **V1**. På mødet blev besluttet at udsende en fondsbørsmeddelelse torsdag morgen d. 11. september 2008.

Part A finder ikke anledning til at bede om at få oplysninger uvildigt verificeret af intern revision om den af **Part K** og **V1** oplyste nedskrivningsrisikoen på engagement med **V6 A/S**.

Intern revision bemærker derfor, at der skal ske inddragelse af intern revision omkring forhold af betydning for regnskabsaflæggelsen.

2.3 Undladelse af at give oplysninger til intern revision i strid med § 12 i revisionsbekendtgørelsen

I det følgende gengives forskellige problemer som intern revision i stadig stigende omfang har oplevet som vanskelige arbejdsvilkår for intern revisions virke. Disse begrænsninger er i klar strid med revisionsbekendtgørelsen § 12, stk. 1.

Da problemerne er forekommet stadig hyppigere havde jeg planlagt at omtale disse problemer i revisionsprotokol for 3. kvartal 2008. Afledt heraf vil jeg bede om bestyrelsens opbakning til, at direktionen udsender en instruks om, at oplysninger ikke må undlades udleveret til intern revision eller søgt holdt tilbage for intern revision.

Afsnittet 2.3.6 er nyt i forhold til de afsnit, som jeg var i gang med at indskrive i en igangværende rapporteringskladde.

På baggrund af dette afsnit anfører intern revision således som revisionsbemærkning, at relevante informationer omkring bankens regnskabsforhold, herunder solvens og likviditet ikke søges holdt tilbage for intern revision eller undlades udleveret til intern revision.

2.3.1 Tilbageholdelse af oplysninger fra regnskabsfunktionen i banken

Regnskabschefen har efter flere henvendelser mundligt og pr. mail undladt at inkludere revisionschefen blandt faste modtager af periodiske ledelsesrapporteringer såsom månedsregnskaber, afdelingsregnskaber, daglige likviditetsopgørelser.

Tilsvarende har regnskabschef **Person 30** i strid med de interne forretningsgange ikke tilladt intern revision adgang til at kunne kontrollere mails, som krævet i bankens forretningsgange.

2.3.2 Information hos kreditkontoret om besøg fra Finanstilsynet

Intern revision modtager først kopi d. 8. september 2008 af Finanstilsynets brev om anmeldt besøg i uge 49-50/2008. Brevet fra Finanstilsynet er udsendt ultimo august 2008.

Kopien modtages fra Kreditchef **Vidne 5** efter at underdirektør **V4** har talt med **Vidne 5** igen.

Tilsvarende har kreditchef **Vidne 5** i strid med de interne forretningsgange ikke tilladt intern revision adgang til at kunne kontrollere mails, som krævet i bankens forretningsgange.

2.3.3 Udvikling i likviditetssituationen fra d. 11-18. september 2008

Fondsafdeling v/ [redacted] V8 og underdirektør [redacted] V4 forespørges til likviditetssituationen henholdsvis mandag d. 15. september og 16. september 2008, idet fondsbørsmeddelelsen ifølge privatkundeafdelingen medfører tab af mange indlånskunder.

Intern revision får oplyst, at der ikke er problemer med likviditeten. Der foreligger imidlertid en mail fra d. 12. september 2008, hvor Fondschefen orienterer ledelsen om situationen. Denne mail har jeg først modtaget kopi af torsdag d. 23. oktober 2008.

Intern revision har forsøgt at komme med på distributionslisten for rapportering af likviditetsrapport, men dette er ikke efterkommet, jf. punkt 2.3.1 ovenfor.

Onsdag d. 17. september 2008 modtager jeg rapporteringer fra kolleger om, at [redacted] Part N, [redacted] Part P er set i banken i ugens løb med fortegnelser over bankens kunder. Da der fredag d. 12. september 2008 har været afholdt møde med kreditkontoret, hvor lister over risikokunder (A-C) er blevet drøftet til brug for den forestående årlige ordinære engagementsgennemgang formoder jeg, at det er disse lister [redacted] Part P har spørgsmål til.

Som følge af revisionsarbejde i perioden 15-18. september 2008 med udførelse af vurdering af solvensbehovsmodellen er der ikke ressourcer eller umiddelbar anledning til at undersøge dette akut. På grund af forberedelser af rapportering til og præsentation for det planlagte bestyrelsesmøde d. 22. september 2008 vurderes det, at en opfølgning herpå kan vente til efter bestyrelsesmødet. Såfremt der var en akut problemstilling ville jeg forvente, at [redacted] Part P kontaktede mig straks.

Efterfølgende har jeg konstateret, at [redacted] Part P var inddraget i drøftelserne af bankens likviditetssituation.

2.3.4 Torsdag d. 18. september 2008

Fra [redacted] Part P v/ [redacted] Part M modtages telefonopkald torsdag d. 18. september 2008, og det meddeles ca. kl. 16:30 om møde med Finanstilsynet og Nationalbanken på grund af likviditetsproblem. I mødet med Nationalbanken og Finanstilsynet deltager [redacted] Part K og [redacted] Part N, [redacted] Part P.

Jeg bliver spurgt om jeg kan fremskaffe regnearksmodel for Solvensbehov, da regnskabschefen er på ferie. Formålet er at drøfte Solvensbehovet, hvis [redacted] V19 A/S frasælges, idet finansservice har omkring 900 mio. kr. i engagement hos [redacted] Gl. B1 efter engagementet blev opsagt i [redacted] Bank 29.

I løbet af aftenen drøftes overordnet nogle af mine betragtninger omkring svagheder i solvensbehovsmodellen med [redacted] Part M og [redacted] Part O, der begge sidder i [redacted] Bank 42.

Sent torsdag aften møder jeg [redacted] Part K i banken omkring kl. 23, og han meddeler, at banken er i alvorlig likviditetskrise.

To dage før var det meddelt mig, at der ikke var et problem med likviditeten, jf. afsnit 2.3.3 oven for. På denne torsdag aften bliver det efter mødet med Nationalbanken og kommentarerne fra **Part K** klart, at der er alvorlig risiko for banken. Ud fra det fremskredne tidspunkt må der nødvendigvis følges op næste dag.

2.3.5 Fredag d. 19. september 2008

Fredag finder jeg ud af, at der holdes møde i Horsens. Siden jeg ikke er kontaktet må jeg antage, at der er tale om et almindeligt internt møde.

I løbet af eftermiddagen omkring kl. 15 får jeg viden om, at der afholdes møde med købere til **V19 A/S** i Horsens. Et salg kræver imidlertid først at intern revisions inddrages, når salget skal behandles regnskabsmæssigt. Indledende møder behøver ikke at inddrage intern revision.

Først fredag ved fyraften (ca. kl. 16:30) modtages fyldestgørende meddelelse ved opkald fra **Part P** ved **Part M** om, at salg af **V19 A/S** ikke var let at overbevise et konsortium af bankerne om.

Jeg får oplyst, hvem der er konsortiebanker samt overtalt **Part P** til at give mig en detaljeret orientering om, hvad der foregår. Jeg bliver samtidigt bedt om at møde tidligt lørdag morgen d. 20. september 2008, hvor der skal vurderes risiko for nedskrivninger ved store engagementer.

2.3.6 Hændelsesforløbet lørdag d. 20. september 2008

Part P v/ **Part M** kontakter undertegnede telefonisk fredag d. 19. september 2008 omkring kl. 16:30 og indkalder til arbejde tidligt lørdag morgen d. 20. september 2008, Der oplyses, at Finanstilsynet kommer på besøg sammen med kreditpersoner fra **Bank 22**, **Bank 15**, **Bank 10** og **Bank 16**.

Finanstilsynet uddeler en liste over de 100 største engagementer. Denne liste er lavet på baggrund af en liste udarbejdet af **Vidne 5**, Kreditkontoret. Intern revision har ikke modtaget kopi af den indberettede liste til Finanstilsynet om bankens 100 største engagementer fra kreditkontoret v/ **Vidne 5**.

Da intern revision modtager en kopi af listen fra **Person 39**, Finanstilsynet, viser det sig, at listen ikke sammenstiller gruppeengagementer korrekt, og intern revision bistår med at få udarbejdet en ny liste, hvor de fleste alvorlige fejl i gruppesammenhænge korrigeres.

Under lørdagens gennemgang bemærker en kreditmedarbejder fra **Bank 10**, at det ikke ser ud til, at fondsbørsmeddelelsen om tab på 100 mio.kr. d. 11. september 2008 er bogført med en andel af nedskrivning på engagementet med **V6 A/S**. Intern revision undersøge årsagen til, at den offentliggjorte nedskrivning ikke ser ud til at være bogført.

Ved forespørgsel til **Person 40**, kreditkontoret om, hvorvidt der findes en liste over ikke bogførte nedskrivninger siden 30. juni 2008 oplyses, at hun ikke er bekendt med en sådan liste. Ved forespørgsel til kreditchefen **Vidne 5** oplyses, at der ikke findes en samlet liste. Ved forespørgsel til

underdirektør [V4] oplyses, at der ikke findes en samlet liste, men at der i engagementsmaterialet for hver relevant sag er udarbejdet et notat, hvis der er vurderet et yderligere nedskrivningsbehov. Denne information meddeles tilbage til [Bank 10], og der skal ikke foretages yderligere. Jeg gør opmærksom på, at hverken ekstern eller intern revision har revideret om nedskrivningen er tilstrækkelig, men at intern revision havde forsøgt at få en dialog med [V4] og [Vidne 5] onsdag eftermiddag d. 10. september 2008.

I løbet af formiddagen udbeder Finanstilsynet v/ [Person 39] sig et estimat på bankens drift for perioden 1/1- 31/8 inklusiv effekt af nedskrivninger efter 30. juni 2008.

Jeg meddeler til Finanstilsynet v/ [Person 39] de oplysninger, som jeg har meddelt [Bank 10], idet jeg samtidig meddeler, at jeg vil forsøge endnu en gang at få fremskaffet informationer om de samlede nedskrivninger fra kreditkontoret samt indhentning af regnskabsinformationer fra regnskabsafdelingen.

Fra regnskabsafdelingen fremskaffes hos [Person 12] en kopi af månedsregnskabet, og denne forelægges regnskabschef [Person 30] samt [Person 21] til afklaring af, hvorledes resultater i datterselskaber er indregnet, samt hvorledes skat er behandlet.

Dernæst undersøges igen hos kreditkontoret og direktørerne [V4] og [V1] omkring omfang af nedskrivninger. Der fremfindes nu et A3 dokument foldet som A4, hvor der inden i er anført en talrække fra 1-11, og ud for hver af disse er anført 1-3 cifre.

Det viser sig, at dette er udtryk for opgjorte nedskrivningsbeløb i 3. kvartal på bestemte fokusengagementer, hvor 1-11 henviser til nummeret på fokusengagementet.

Fra erhvervsafdelingen har jeg i perioden 22.-24. oktober 2008 fremskaffet kopier af de beskrivelser, som sagsbehandlerne samlede sammen til Finanstilsynet.

Nedskrivningerne er meddelt [Vidne 5], [V4] og [V1]. [V1] havde så noteret beløbene op på en manuel liste. Denne liste kom først frem efter at jeg havde meddelt [V4] og [V1], at de selv måtte følge med mig op til [Person 39] fra Finanstilsynet og forklare, hvorfor der ikke findes en oversigt over nye nedskrivninger. Herefter fremkom oplysningerne fra [V1], men viden om disse nedskrivninger har været kendt også af [Vidne 5], [V7], [Person 27] [Person 41].

Sagsbehandlerne har efterfølgende oplyst til mig, at de havde meddelt nedskrivningerne til [Vidne 5] samt [V1] og [V4]. [Vidne 5] har bekræftet af han onsdag d. 17. september 2008 har modtaget oplysningerne. På grund af arbejdspress har [Vidne 5] ikke orienteret intern revision, og har selv vurderet at nedskrivningerne er tilstrækkelige og korrekte.

█ V1 █ og █ V4 █ har med hjælp fra sagsbehandlere udarbejdet følgende nedskrivninger:

Kunde:	Sagsbehandler	Nedskrivninger
1)	Person 27 █	11,0 mio kr.
2)	V7 █	3,4 -
3)	Person 41 █	27,7 -
4)	Person 41 █	10,0 -
5) V6 A/S	V1 █ / V4 █	135,0 -
6) Vidne 30 █	V1 █	20,0 -
7) Vidne 41 █	V7 █	0,0 -
8)	Person 27 █	15,4 -
9)	V4 █	9,4 -
10)	Person 27 █	3,0 -
11)	Vidne 5 █	5,0 -
I alt		<u>239,9 mio. kr.</u>

Undertegnede udarbejder om lørdagen en håndskrevet oversigt, da jeg ikke vil skrive på █ V1's █ dokument. På min egen liste får jeg nedskrevet kundenavne efter forespørgsel.

Totalen på listen summeres til 240 mio.kr. med en regnemaskine, og disse nedskrivninger er ny viden, som er undladt at blive meddelt intern revision.

Undertegnede udarbejder dernæst en oversigt med sammentælling, kopi af månedsregnskab og en tællestrimmel med resultat før nye nedskrivninger, nedskrivninger i alt og resultat efter nedskrivninger.

Bankens resultat pr. 31/8 2008 viser nu i stedet for et overskud på ca. 114 mio.kr., så er der nu tale om et underskud på 125 mio.kr..

På baggrund af disse nye oplysninger indkalder intern revision til møde med Finanstilsynet v. █ Person 39 █ og █ Person 42 █, Part P v. █ Part M █ og █ Part O █ samt økonomidirektør █ Person 21 █ og regnskabschef █ Person 30 █. Mødet holdes i kantinen.

Intern revision forklarer omstændighederne ved de fundne nye oplysninger og bemærker, at da hverken intern eller ekstern revision har haft mulighed for at forholde sig til nedskrivningerne på de 11 navngivne fokusengagementer, eller øvrige risikofyldte engagementer, så kan det ikke udelukkes, at revisionen mener at nedskrivningerne kan være større. Der er derfor stadig behov for, at de ca. 15 kreditmedarbejdere udfører en kritisk vurdering af engagementerne.

Jeg vil derfor gerne fremhæve, at:

- 1) Nedskrivningerne er ukendte for intern og ekstern revision indtil lørdag d. 20/9-08 ca. kl. 12.**
- 2) Intern revision har efter påkrav fra Person 39, Finans-Tilsynet presset på for at få oplysninger om nedskrivninger og bankens drift frem i lyset.
Intern revision har hverken deltaget i udarbejdelsen eller vurderet nedskrivningerne for tilstrækkelighed.**
- 3) intern revision skal udtale kritik af, at oplysninger undlades meddelt til intern revision.**

Part N forlod om eftermiddagen banken og Part M oplyste til mig, at Part N var taget ud til bestyrelsesformanden.

Jeg havde tillid til, at orienteringen om de rette omstændigheder omkring fremkomsten af nye nedskrivninger ville blive ærligt og redeligt gengivet.

Jeg deltog dog ikke i bestyrelsesmødet, men hjalp i stedet til med besvarelse af spørgsmål til kreditmedarbejderne samt deltog i drøftelser i regnskabskontoret omkring beregning af nyt solvensbehov.

2.4 Sammendrag af revisionsbemærkninger til engagementer

I det medfølgende bilag 1 er udelukkende fremhævet sammendrag af protokolforhold i relation til engagementsrevision.

Baggrunden for at begrænse til disse forhold er at redegøre for, hvornår intern revision har rapporteret forhold, der forøger risikoen for tab/nedskrivninger enten i konkrete engagementer eller som konsekvens af mangler i forretningsgange i kreditkontoret eller hos sagsbehandlerne.

D. 20. september 2008 rejses der kritik af, at intern revision ikke har informeret bestyrelsen om risikoen for nedskrivninger, og derfor er dette sammendrag af tidligere rapporteringer af risici på området for engagementer medtaget.

I alt er der til bestyrelsen i perioden 1. marts 2006 til og med 30. juni 2008 rapporteret 26 konkrete revisionsbemærkninger til svagheder og mangler i ledelsens styring af engagementer.

Hertil kommer redegørelserne for de store engagementer samt at der er fremlagt 7 kvartalsanalyser af engagementer over 1,5 mio. kr. med grafanalyser af brancher og trendudvikling af konkrete engagementer.

Der henvises til bilag 1 til denne revisionsprotokol for de gengivne tidligere revisionsbemærkninger. Endvidere henvises til bilag 2 vedrørende kvartalsanalyser.

Endelig henvises til bilag 3, hvor der forklares indholdet af revisors pligter omkring revisionens udførelse.

2.5 Ekstern revisions underkendelse af intern revisions protokoltilførelser

Ekstern revision har efter revisionsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 1 og 2 reelt kontrol over intern revisions revisionsprotokoller, idet ekstern revision dels kan underkende arbejde udført af intern revision og dels kan erklære sig uenig i intern revisions revisionsprotokol.

Med henvisning til disse beføjelser er nedenstående en oversigt over protokoltilførsler fra intern revision, som er blevet fjernet for at undgå underkendelse fra ekstern revision. Punkterne 1-6 er bekendt for bestyrelsesmedlemmer, bortset fra **Part J** og **Person 19**, idet intern revision havde fremsendt et udkast til bestyrelsen:

1. Årsprotokol for 2006 - Anførelse af risikoen for kursudsving i **Gl. B1** fondens beholdning af **Gl. B1** aktier og dermed mulig effekt på **Gl. B1** fondens regnskabs soliditet. Derved er der risiko ved bankens engagement med **Gl. B1** fonden i tilfælde af fald i kursværdien af **Gl. B1** aktien.
2. Årsprotokol for 2006 - Anførelse af at aktieoptionsprogrammer indebærer risiko for at ledelsens regnskabsaflæggelse påvirkes, således at dette påvirker kursudviklingen.
3. Årsprotokol for 2006 - Manglende oplysning om eventualforpligtelse omkring direktørens pensionsniveau samt omtale af forpligtelse over for efterladte
4. Årsprotokol for 2006 - **V19 A/S**: Måling af forlig nutidsværdiberegnes med rentesats, der ikke markedsreguleres **Virksomhed 17 (Virk. 17)**
5. Årsprotokol for 2006 - **V19 A/S**: Usikkerhed om sen indsigelse over for fordringer købt hos **Virk. 17**, hvilket kan påvirke anskaffelsessummen for porteføljen samt forøgede afskrivninger.
6. Årsprotokol for 2007 - Omstændighederne vedrørende salget af daterselskabet **Virksomhed 3 GmbH** under **Virksomhed 22 A/S** til **Gl. B1** onden i 2007 kunne ikke belyses i forhold til **Gl. B1** overholdelse af Lov om Finansiell virksomhed § 171 forud for salget til **Gl. B1** fonden.
7. Årsprotokol for 2007 - Oplysning om at lånevilkår for ansvarligt lån fra Coface Holding til **V20 A/S** ikke fuldt ud opfyldte kravene efter FIL §136.

Tilsvarende følger en oversigt over protokoltilføjelser, som intern revision har valgt at skrive selvom ekstern revisions beføjelser mundtligt er blevet fremført.

1. Årsprotokol for 2006 - Anførelse af konkrete fundne ikke korrigerede fejl.
2. Årsprotokol for 2006 og 2007 - Fremhævnning af usikret del af engagementer med store kunder

3. Årsprotokol for 2006 - Høj risikoeksponering i Person 20's aktieinvesteringer, hvor der er høj koncentration i Gl. B1 aktier.
4. Årsprotokol for 2006 - Arbejdsprocessen omkring regnskabsfunktionens årsregnskabsafslutning.
5. Årsprotokol for 2006 - Uhensigtsmæssig håndtering af pantebrevsområdet.
6. Årsprotokol for 2007 - Påpegning af kapitaltab i V23 A/S og Virksomhed 6 GmbH.
7. Årsprotokol for 2007 - Fornyet revisionsbemærkning omkring problemer i årsregnskabsafslutningen i regnskabsfunktionen.

Konsekvensen af at disse forhold blev medtaget i intern revisions årsprotokol for 2006, som fremlagt 1. marts 2007 var:

- a) dels at jeg blev indkaldt til møde med bestyrelsesformanden, hvor det blev kritiseret, at jeg havde medtaget disse forhold, da ekstern revision havde udtalt kritik af dette. Samtidigt blev det indskærpet, at jeg alligevel forventes at være bestyrelsens vagthund, og dels at
- b) der ved evalueringsmøde i april 2007 mellem ekstern revision, økonomidirektør Person 21 og intern revision blev rejst kritik af, at intern revision skulle have bistået regnskabsfunktionen mere med udarbejdelse af regnskabsgrundlaget.

Ved mødet fastholdt jeg, at den form for assistance ikke er tilladt efter revisionsbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Tilsvarende var konsekvenserne af, at jeg medtog 2 forhold (nr. 6 og 7) i årsprotokol for 2007, som fremlagt 28. februar 2008 følgende:

- a) Ved evalueringsmøde i maj 2008 mellem ekstern revision, økonomidirektør Person 21 og intern revision blev igen rejst kritik af, at intern revision skulle have bistået regnskabsfunktionen mere med udarbejdelse af regnskabsgrundlaget.

Ved mødet fastholdt jeg igen, at den form for assistance ikke er tilladt efter revisionsbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

- b) Ved samme møde blev kritik af fejlene i årsrapporten fra intern og ekstern revision, der blev drøftet på bestyrelsesmødet d. 28. februar 2008 bagatelliseret, og regnskabsfunktionen insisterede på selv at udarbejde de ændringer, som blev påtalt af bestyrelsen d. 28. februar 2008

Ud fra ovenstående er det min oplevelse, at mine initiativer til at udfylde rollen som bestyrelsens vagthund er gennemført ved rapportering af mange bemærkninger og kvartalsanalyser.

Intern revision anfører på denne baggrund en bemærkning om, at der meddeles en opbakning til at kunne rapportere uden politisk indblanding, således som det er lovens formål.

3. Øvrige undersøgte områder

3.1 Revision i årets løb af forretningsgange

Resultat af udført revision rapporteres i følgende tre kategorier:

Revisionsarbejdet har givet anledning til revisionsbemærkninger.

Revisionsarbejdet har givet anledning til revisionskommentarer.

Revisionsarbejdet har ikke givet anledning til revisionsbemærkninger/-kommentarer.

Punkt 1 vedrører de forhold, som efter revisionsbekendtgørelsen skal indgå i årsopsamlingen i årsprotokollen. Bemærkninger er reguleret efter revisionsbekendtgørelsen. En revisionsbemærkning skal anføres, når et forhold ikke er i overensstemmelse med relevante regler, påbud, aftaler, normer eller hensigtsmæssigt ud fra revisors professionelle skøn og væsentlighedsvurdering.

Punkt 2 vedrører de forhold, hvor revisor vurderer, at der er anledning til at anføre supplerende information vedrørende et givet forhold, samt eventuelt stille forbedringsforslag.

Punkt 3 vedrører rapportering af udført revision af områder eller forhold, hvor der i al væsentlighed er vurderet at være betryggende og tilstrækkelige procedurer inden for de undersøgte områder.

3.1.1 Øvrige revisionsbemærkninger fra 3. kvartal 2008

Ud over de nye revisionsbemærkninger behandlet i afsnit 1 og 2 er der lavet følgende oversigt.

Rapport	Bemærkning	Status pr. 10.10.2008
Indlån/ deponeringskonti		
249 - 1	Indlansproduktet deponeringskonto er gennemgået, og der er konstateret en del hævnninger uden tilladelse fra deponent. I de fleste tilfælde er det hævnninger i forbindelse med handlen f.eks. hævnninger til indfrielse af pantsikret gæld. Da denne fremgangsmåde påfører banken en kreditrisiko, anbefaler intern revision at de enkelte sager kredittvurderes inden udbetaling, samt at forretningsgangen forbedres med procedurer for indfrielse m.v..	<i>Åben</i>
Pantebreve/ egenbeholdning		
249 - 2	Ved afstemning af konti vedrørende administration af bankens egenbeholdning af pantebreve er det konstateret, at der stadig opstår differencer mellem V13 A/S opgørelser og bankens registreringer. Interne revision anbefaler, at området tilføres de nødvendige resurser til sikring af at beholdningerne afstemmes månedligt.	<i>Åben Området er forbedret, idet depoter opbevaret i banken (FED) nu stemmer uden problemer.</i>
Periodisering af provisioner m.v.		
249 - 3	Det er konstateret, at banken stadig ved beregning af periodisering af stiftelsesprovisioner og ekspeditionsgebyr anvender en simpel metode, der ikke fuldtud opfylder bestemmelserne i IAS 39 pkt. 46, samt at ikke alle relevante gebyrer medtages i beregningen. SDC har i 2008 igangsat et program til beregning af periodiseringerne. Intern revision anbefaler dels at produktene tilpasses så alle relevante provisioner indgår i beregningen, og dels at SDC's program vurderes med henblik på anvendelse fremover.	<i>Åben</i>

3.1.2 Undersøgte områder med revisionskommentarer (indgår ikke i årsprotokol)

3.1.2.1 Interne regler for insider

I forlængelse af interne revisions kommentar fra 2. kvartal vedr. bankens egne interne regler for medarbejder/ insiderhandler anbefaler intern revision følgende:

- at insiderregistret ajourføres løbende, og at ændringer straks registreres på listen,
- at der foretages en ændring af de interne regler for øvrige medarbejders handel med **G.B1** aktier, hvorved medarbejders mindreårige børn omfattes af forbuddet mod handel uden for åbne vinduer. P.t. er det tilladt for ægtefæller til medarbejderen at handle på børns depoter, selvom det anbefales at undlade det.

3.1.2.2 Andre aktiver/ diverse debitorer

Anvendelsen og behandlingen af konto vedrørende diverse debitorer bør vurderes med henblik på at forbedre overblikket over kontoens poster og afklaringen af de enkelte poster.

3.1.2.3 Anlægsaktiver/ ejendomme

Bankens registreringer vedrørende beholdninger af ejendomme er gennemgået og afstemt til regnskab pr. 30.6.2008. Gennemgangen gav anledning til en bogføringsmæssig korrektion.

Desuden er bankens ejerskab konstateret ved opslag i tingbøgerne uden at give anledning til bemærkninger.

Den offentlige ejendomsværdi udgør samlet tkr. 22.669 mens den regnskabsmæssige værdi udgør tkr. 16.772.

3.1.2.4 Depotgennemgang

Egne depoter og kundedepoter er gennemgået ved stikprøve. Tilstedeværelsen af beholdningerne er konstateret.

Depoterne omfattede flere pantebreve, og det konstateredes, at de fleste pantebreve ikke er udstedt direkte til banken/ kunden, men tiltransporteret ved en "løs" ikke tingslyst transporterklæring. Transportpåtegningen var ikke til stede ved alle pantebrevene.

For at lette håndteringen af pantebrevene anbefaler intern revision, at også en utinglyste transportpåtegning opbevares sammen med pantebrevet.

3.1.2.5 Byggelån

Overholdelse af forretningsgangene vedrørende byggelån er vurderet.

Det konstateredes, at ved en meget stor del af byggelåne sker der ændringer, der nødvendiggør udfærdigelse af ny låneindstilling p.g.a. overskridelse af byggeperioden eller andre forudsætninger, samt at der sker udbetaling med andre formål end byggeriet. Forretningsgangen for udlægskreditter vurderes på baggrund af den udførte revision ikke at fungere tilstrækkeligt effektivt.

Intern revision anbefaler derfor at forretningsgangen tilpasses med følgende:
hvilke beregninger og vurderinger der skal foretages når et byggeri overskrider max. løbetiden på 12 mdr., herunder fastsættelse af gebyr og rente vedrørende overskridelsen.

hvilke ekstra tiltag skal der foretages for at sikre, at kontante udbetalinger bruges til byggeriet.

3.1.2.6 Udlægskreditter

Overholdelse af forretningsgang vedrørende udlægskreditter er vurderet.

Det konstateredes, at der ved en meget stor del af udlægskreditterne foretages løbetidsforlængelser, der nødvendiggør udfærdigelse af ny låneindstilling. Forretningsgangen for udlægskreditter vurderes på baggrund af den udførte revision ikke at fungere tilstrækkeligt effektivt.

Intern revision anbefaler,

at udlægskreditter anvendes i overensstemmelse med forretningsgangen, herunder

at valg af kontoform i højere grad afspejler kontoens formål, og at udlægskreditter ikke anvendes ved afvikling af nødlidende engagementer, herved sikres korrekt regnskabsmæssig behandling af renter,

at forretningsgangens regler vedrørende løbetid indskræpes, at afgrænsningen mellem anvendelse af forskudskredit og byggelån bør fremhæves i forretningsgangene.

3.1.3 Undersøgte områder uden revisionsbemærkninger/-kommentarer

3.1.3.1 Kreditinstitutter

Der er foretaget stikprøvevis gennemgang af behandlingen af konti vedrørende kreditinstitutter, herunder bankens afstemningsprocedure.

Der er intet fundet at bemærke ved gennemgangen.

3.1.3.2 Gennemgang af fondsbeholdningen

Regnskabsposterne vedrørende beholdninger af aktier og obligationer, kursreguleringer på aktier og obligationer, obligationsrente og udbytte er gennemgået uden bemærkninger. Kursgevinst på aktier inkluderer Totalkredit med kr. 9,4 mio. og **V20 A/S** med kr. 17,7 mio..

3.1.3.3 Tabs- og korrektivkonti

Kreditkontorets dokumentation for tab på udlån og indgået på tidligere afskrevne fordringer er gennemgået for perioden 1.1.-30.6.2008. Det er efterset, at posterne er korrekt præsenteret i halvårsregnskabet.

Gennemgangen har ikke omfattet tab på pantebreve, reduktion vedr. rentebetalinger på nedskrevne udlån samt opgørelse af nedskrivninger.

Ved gennemgangen konstateredes, at der var dokumentation for de enkelte poster, og at kreditkontorets registreringer stemmer overens med de relevante poster i halvårsregnskabet.

Det kan derfor konkluderes at området forvaltes tilfredsstillende.

...

3.1.3.5 Saldomeddelelser

Der er udsendt negative saldomeddelelser på 595 depoter uden det gav anledning til bemærkninger eller kommentarer.

3.1.3.6 Tilstedeværelse af pantebreve og verifikation af pantegrundlags tilstedeværelse

I forbindelse med revisionen af pantebreve er der undersøgt fysisk tilstedeværelse af pantebreve, der opbevares og administreres for **Gl. B1** hos **V13 A/S**.

Endvidere er der foretaget fysisk kontrol af, at det underliggende pant, herunder med henblik på at observere om ejendommene havde nogle væsentlige beskadigelser eller lignende.

Det indsamlede revisionsmateriale skal herefter benyttes ved den årlige engagementsgennemgang i efteråret 2008.

Gennemgangen havde kun en kommentar til ejendommen på **Vej 1** på Frederiksberg, hvor forrentningsprocenten er meget lav. Set i forhold til det gældende renteniveau på ca. 6,5 % i markedrente, så vil der ikke være plads inden for pantet til vor lån.

Der afventes en detaljeret opgørelse af nedskrivningsbehovet fra kreditkontoret.

3.2 Andre udførte arbejdsopgaver

3.2.1 Implementeringsprojekt for MiFID

Arbejdet med implementeringsprojektet er fortsat i 3. kvartal. Compliance Officer har udarbejdet rapportering pr. 1.9.2008. Ifølge Compliance Officer udestår anbefalinger vedrørende forretningsgang for personlige transaktioner. Aktiebogens system til håndtering af insidere er implementeret.

Efter afslutning af ovenstående foretager intern revision de påkrævede revisionsbehandlinger i revisionsbekendtgørelsens § 35, stk. 1 og stk. 2.

4. Status på tidligere omtalte forhold i revisionsprotokollen

4.1 Afklarede revisionsbemærkninger fra tidligere protokoller fra Intern revision

Der er ikke lukket yderligere revisionsbemærkninger i løbet af dette kvartal.

4.2 Åbne revisionsbemærkninger fra tidligere protokoller fra Intern revision

Status på åbne revisionsbemærkninger fra tidligere perioder er, at anbefalinger i revisionsprotokol nr. 248 af 15. august 2008 under afsnit 3.1.1 og 2.2 fortsat er åbne og uændret status. Jf. dog afsnit 5.1 efterfølgende for status vedrørende MiFID.

5. Øvrige forhold

5.1 Revisionsplanlægning

Revisionschefen er opsagt pr. den 20. september 2008. Dette medfører bl.a., at banken ikke opfylder kravet anført i Revisionsbekendtgørelsen § 9 stk. 3, og at revisionschefens ansvarsområder ikke kan varetages fuldt ud. Dette omfatter bl.a. revisionens planlægning, løbende rapportering, udarbejdelse af årsprotokollat og påtegning af årsrapporten.

Den interne revision afventer svar fra Finanstilsynet før der kan træffes videre beslutning om, hvorledes afdelingen skal ledes.

Reglerne i revisionsbekendtgørelsen gælder dog fortsat for de øvrige medarbejdere i interne revision. Medarbejderne vil derfor indtil en anden løsning er fundet sammen med Finanstilsynet fortsætte med at udføre revision af årsrapporten, som oprindeligt planlagt.

Herunder bemærkes, at engagementsgennemgang pr. 30.9.2008 er påbegyndt og forventes afsluttet sidst i november.

Intern revisions løbende rapportering til bestyrelsen vil fremover blive udarbejdet af afdelingens medarbejdere og forelagt for bestyrelsen efter gennemsyn fra ekstern revision.

Da forholdene i intern revision ikke overholder loven, skal problemstillingen afklares med Finanstilsynet. Da der ikke er hjemmel i revisionsbekendtgørelsen til andre dispensation end for uddannelseskrauet og erfaringskrauet, jf. revisionsbekendtgørelsens § 10, stk. 4, så er situationen vanskelig at løse på enkel vis.

5.2 Anskaffelse af revisionssystem

Status vedrørende anskaffelse af revisionsstyringsprogram er, at projektet er lukket.

5.3 Ansættelse af medarbejdere

Ansættelse af yderligere revisionsmedarbejdere er p.g.a. udviklingen stillet i bero.”

Bilag 1 til rapport nr. 249 indeholder et resumé af revisionsbemærkninger i 2008, 2007 og 2006 om engagementer (bind C, 6629 ff.), bilag 2 indeholder supplerende kvartalsanalyser ”Analyser af engagementer over 1,5 mio. kr.” (bind C, 6635 f.), og bilag 3 indeholder en redegørelse for intern revisions pligter ved revision af engagementer (bind C, 6637 f.). f intern revisions rapport nr. 250 pr. 2. november 2008 (bind 2, 1609 ff.) fremgår bl.a.:

”...

1. Nye væsentlige revisionsbemærkninger

Revisionsbemærkningerne i denne revisionsprotokol er udarbejdet, idet undertegnede efter revisionsbekendtgørelsen er fungerende revisionschef, indtil der er tiltrådt en ny revisions-chef.

Imidlertid er det bestyrelsens beslutning, at undertegnede revisionschef ikke har mødepligt, og jeg har derved ikke mulighed for at varetage mine pligter på normal vis.

Der er pr. 27. oktober 2008 offentliggjort en periodemeddelelse pr. 30. september 2008.

Ud fra indholdet i periodemeddelelsen påhviler det mig som en pligt efter revisionsbekendtgørelsen og lov om finansiel virksomhed at informere den samlede bestyrelse, hvis der foreligger væsentlige forhold.

Denne protokol fremhæver på den baggrund fire væsentlige revisionsbemærkninger, som har relation til den offentliggjorte periodemeddelelse.

I medfør af revisionsbekendtgørelsens § 17, stk. 1 er nærværende revisionsprotokol udarbejdet til fremlæggelse på førstkommande bestyrelsesmøde. Af bestemmelsen fremgår følgende:

”Protokollen skal fremlægges på ethvert bestyrelsesmøde, og enhver protokoltilførsel skal underskrives af den samlede bestyrelse.”

1.1 Følsomhedsvurdering af solvenskravet på 8 % for koncernen

I fondsbørsmeddelelse nr. 23-2008 meddeles, at koncerns solvens er opgjort til 9,2 % samt at koncernens egenkapital er faldet fra ca. 1.100 mio. kr. pr. 31. december 2007 til 903 mio. kr. pr. 30. september 2008.

Idet jeg ikke har kunnet skaffe de aktuelle tal for efterstillet kapital og fradrag i kernekapital har jeg i stedet anvendt disse tal fra halvårsmeddelelsen pr. 30. juni 2008.

Solvenskravet på koncernniveau er på 8 % og pr. 30. september 2008 er koncernens solvens beregnet til 9,2 %.

På baggrund af ovenstående oplysninger og forudsætninger kan der derved beregnes en følsomhed på hvilke ændringer, som kan medføre, at koncernens solvens bliver mindre end mindstekravet på 8 %.

En yderligere reduktion af egenkapitalen med ca. 205 mio. kr. før skat vil kunne medføre, at solvensen på koncernniveau falder under kapitalkravet på 8 %.

Eksempler på forhold der kan medføre reduktion er følgende:

1. Indregning af andel af underskud fra koncernforbundne selskaber (Der har tidligere været underskud i følgende selskaber; **V1 A/S**, **V13 A/S**, **V18 A/S** og **Virksomhed 21 A/S**)
2. Individuelle og gruppevis nedskrivninger af engagementer i **GI. B1**.

Intern revision har ikke mulighed for at undersøge eller følge med i disse forhold på grund af begrænsninger i udførelsen af revisionen, jf. afsnit.1.4 neden for.

Intern revision anfører revisionsbemærkning om, at hvert bestyrelsesmedlems har pligt til efter lov om finansiel virksomhed § 75, stk. 3, at rapportere om forhold, der vedrører opfyldelse af solvenskravet på 8 % på koncernniveau.

Ud fra ovenstående skønnede beregninger vil dette forekomme ved yderligere reduktion af egenkapitalen med ca. 154 mio. kr. (205 mio. kr. før skat).

1.2. Følsomhedsvurdering af individuelt solvensbehov

I den anvendte solvensbehovsmodel i banken benyttes der en selvvalgt engagementsgrænse på 225 mio. kr. Engagementsgrænsen benyttes til at beregne minimumskravet til kapital efter lov om finansiel virksomhed § 145, stk. 1 svarende til 900 mio. kr. (4 x 225).

Denne opgørelse fremgår af notat fra Lokale Pengeinstitutter omkring opgørelse af individuelt solvensbehov:

"I § 145 i Lov om finansiel virksomhed stilles der krav om, at et pengeinstitut ikke må have engagementer, der hver især overstiger 25 pct. af basiskapitalen. Denne grænse sætter også en undergrænse for pengeinstitutts solvensbehov.

Pengeinstituttet skal være opmærksomt på ovennævnte 25 pct.-grænse i § 145, stk. 1 i Lov om finansiel virksomhed. Denne grænse skal til stadighed være opfyldt. Pengeinstituttet skal således altid som udgangspunkt have en basiskapital, der mindst er 4 gange større end det største engagement."

Imidlertid er det største engagement på 262 mio.kr. (Vidne 42 -gruppen), hvorefter minimumskapitalkravet til solvensbehov udgør 1.048 mio.kr.

Idet jeg ikke har kunnet skaffe de aktuelle tal for efterstillet kapital og fradrag i kernekapital har jeg i stedet anvendt disse tal fra halvårsmeddelelsen pr. 30. juni 2008. Herefter fremkommer følgende skøn for basiskapital pr. 30. september 2008:

Egenkapital 30. september 2008 iflg. periodemeddelelse	903 mio. kr.
Frdrag:	
Skatteaktiver i alt pr. 30. juni 2008	26,9 mio. kr.
Immaterielle aktiver pr. 30. juni 2008	<u>55,6 mio. kr.</u> (82,5 mio. kr.)
Efterstillet kapital	<u>230,9 mio. kr.</u>
Estimeret basiskapital pr. 30. september 2008	<u>1.051,4 mio. kr.</u>

Såfremt der sker reduktion af koncernens resultat med ca. 4,6 mio. kr. før skat vil det betyde, at basiskapitalen bliver 3,4 mio. kr. mindre. Dette vil betyde, at basiskapitalen bliver lavere end den tilstrækkelige basiskapital krævet efter lov om finansiel virksomhed § 124, stk. 4, 2. sætning.

Efter lov om finansiel virksomhed § 75, stk. 3 påhviler der hvert bestyrelsesmedlem pligt til at rapportere til Finanstilsynet, såfremt kapitalkravet til solvensbehovet på koncernniveau overstiger koncernens basiskapital.

Intern revision har ikke mulighed for at undersøge eller følge med i disse forhold på grund af begrænsninger i udførelsen af revisionen, jf. afsnit 1.4 neden for.

Intern revision anfører revisionsbemærkning om, at hvert bestyrelsesmedlem har pligt til efter lov om finansiel virksomhed § 75, stk. 3, at rapportere, hvis koncernens solvens bliver mindre end kapitalkravet (i kr.) eller solvensbehov (i procent).

Ud fra ovenstående skønnede beregninger vil dette forekomme ved yderligere reduktion af egenkapitalen med ca. 3,4 mio. kr. (4,6 mio. kr. før skat).

1.3 Revision af forretningsgange for kreditkontorets engagementsvurdering af V6 A/S

Med baggrund i revisionsbekendtgørelsens § 17 rapporteres der i det følgende om den udførte revision af kreditkontorets engagementsvurdering i juni 2008 med baggrund i engagementet for V6 A/S.

Rapporteringen gives som uddybning på seneste bestyrelsesmøde, hvor der var en drøftelse af begreberne Objektiv Indikation på Værdiforringelse (OIV) og engagementsrisiko.

Kreditkontoret har i juni 2008 foretaget en vurdering af engagementet med V6 A/S. Vurderingen er baseret på årsrapport for 2007, som er indleveret til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen 23. maj 2008.

Ifølge kreditkontorets engagementsvurdering er der ud fra årsrapporten for V6 A/S i 2007 realiseret et overskud på 223 mio.kr., og V6 A/S har en egenkapital på 504 mio. kr. Kreditkontoret konkluderer således i juni 2008, at der ikke er indikation for værdiforringelse (OIV) ud fra årsrapporten.

Intern revision har i forbindelse med den løbende revision vurderet den engagementskontrol, som kreditkontoret udfører. Revisionen af kreditkontoret har til formål at vurdere om kreditkontorets kontrol dels er udført i overensstemmelse med forretningsgangen, og dels om kontrollen kan vurderes som tilstrækkelig. Revisionen heraf er udført i perioden uge 26-27, 2008.

Intern revision vurderer, at kreditkontoret har udført deres engagementskontrol med det resultat, at der ud fra årsrapporten 2007 for V6 A/S ikke er konstateret indikation for værdiforringelse. Intern revision er enig i, at de realiserede tal for 2007 ikke opfylder regnskabskravene om værdiforringelse. Pr. 30. juni 2008 kan der derfor ikke lovligt nedskrives på V6 A/S efter regnskabsreglerne.

Ved bestyrelsesmødet pr. 19. august 2008 bekræfter intern revision til bestyrelsen, at kreditkontorets engagementsvurdering ud fra V6 A/S årsrapport

2007 ikke udviser indikation på værdiforringelse (OIV) ud fra årsrapporten for 2007.

Under intern revisions løbende revision er således påset, at kreditkontoret har udført deres kontrol af udvalgte engagementer til brug for halvårsmeddelelsen.

Dog bemærker intern revision samtidig i revisionsprotokol for 2. kvartal 2008, at de af kreditkontoret udførte kontroller ved vurdering af engagementer **ikke** kan anses for tilstrækkelige. Dette er rapporteret med 6 konkrete revisionsbemærkninger i revisionsprotokol for 2. kvartal 2008.

Onsdag d. 10. september 2008 fik intern revision oplyst, at **V6 A/S** ville gå i betalingsstandsning, som ændrede sig til en konkurs i skifteretten. Det er således først onsdag d. 10. september 2008, at der foreligger en objektiv indikation for værdiforringelse. Kreditkontoret blev forelagt oplysning om konkurs om eftermiddagen d. 10. september 2008, men kreditkontoret udarbejdede ikke et nedskrivningsbehov, som kunne revideres af intern revision.

Størrelsen af usikret del af engagement (blanko) og dermed risikoen i engagementet med **V6 A/S** blev accepteret på det tidspunkt, hvor direktion og bestyrelse bevilgede engagementet. I alle engagementer med en usikret del af engagementet er der således risiko for nedskrivning, hvis der opstår en OIV, men efter regnskabsreglerne kan der ikke nedskrives før der er en OIV.

I engagement med **V6 A/S** indtræder der en OIV onsdag d. 10. september 2008, da **V6 A/S** begæres konkurs i skifteretten. Intern revision meddeler dette til Kreditkontoret, som ikke har registreret dette endnu.

Dette er et eksempel på, at kontrollerne i kreditkontoret ikke har været tilstrækkelige til selv at registrere en OIV, når den indtræder, idet intern revision opdagede OIV'en med konkurs før kreditkontoret.

Intern revision modtog som nævnt ovenfor ikke en beregning af nedskrivningsbehovet fra kreditkontoret, som kunne revideres, før der blev udsendt en fondsbørsmeddelelse

Intern revision bemærker på denne baggrund, at kontrollerne i kreditkontoret skal styrkes. Dette har intern revision meddelt kreditkontoret pr. mails primo september 2008 og har sendt følgende eksempler til kreditkontoret, der omfatter flere forbedringsmuligheder.

0. Introduktion vedr. argumentation ved årlig engagementsgennemgang.doc
1. Anvisninger vedr. OIV-argumentation ved årlig engagementsgng.doc
2. Anvisninger Tabsargumentation ved årlig engagementsgng 2008.doc
3. Anvisninger Nedskrivningsargumentation ved årlig engagementsgng 2008.doc

Intern revision anfører som revisionsbemærkning, at det er meget væsentligt for at styrke kreditkontorets forretningsgang for engagementsvurdering, at ovenstående støtteinstrukser implementeres i kreditkontoret.

Denne revisionsbemærkning skal ses i sammenhæng med revisionsprotokol nr. 249, afsnit 2.1, side 9.

1.4 Revisionschefens pligter efter revisionsbekendtgørelsen

Efter bestyrelsesmødet mandag d. 27. oktober 2008, hvor revisionschefen rapporterede for perioden 1. juli 2008 til og med 20. september 2008 har bestyrelsen meddelt revisionschefen, at denne ikke har mødepligt.

Revisionschefen er derved endnu engang forhindret i at varetage sine pligter efter lov om finansiel virksomhed og revisionsbekendtgørelsen.

Denne begrænsning i at kunne udføre mine pligter efter d. 20. september 2008 har jeg meddelt Finanstilsynet, og herefter bærer bestyrelsen ansvaret for, at jeg ikke kan udføre mine pligter.

Intern revision anfører som revisionsbemærkning, at ledelsen kan ifalde ansvar ved at hindre revisionschefen i at udføre sine lovmæssige pligter.

Denne revisionsbemærkning skal ses i sammenhæng med revisionsprotokol nr. 249, indledning, side 3.

...”

Ekstern revision

Ekstern revision udarbejdede i 2008 en protokol af 15. august 2008 vedrørende indregning af årets løbende overskud i kernekapitalen 30. juni 2006 (bind 2, 1537 ff.). Af protokollen, der er underskrevet af bankens bestyrelse og revisionschef den 19. august 2008, fremgår bl.a., at ekstern revision angav solvensprocenterne før og efter indregning af årets overskud til henholdsvis 11,7 og 12,2 for moderselskabet **Gl. B1** og henholdsvis 10,0 og 10,4 for **Gl. B1**-koncernen.

Ekstern revision udarbejdede i 2008 endvidere ”Notat vedrørende solvens og solvensbehov” af 19. september 2008 (bind H, 768 ff.), ”Statusrapport engagementsgennemgang” af 12. november 2008 (bind 2, 1621) og ”Notat vedr. bankens økonomiske situation” af 21. november 2008 (bind 2, 1623 ff.). Notaterne og statusrapporten er gengivet i dommens bind 3.

FORLØBET EFTER AFSKEDIGELSEN AF BANKENS REVISIONSCHEF DEN 20. SEPTEMBER 2008

Den 16. oktober 2008 sendte bestyrelsesformand [Part A] følgende redegørelse til Finanstilsynet om afskedigelsen af revisionschef [Vidne 41] (bind A, 2000):

”Vedr. Redegørelse om revisionschef i [Gl. B1]

[Gl. B1] har den 20/9 2008 afskediget sin revisionschef.

Det fremgår af § 11 stk. 3 i Bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. samt finansielle koncerner, at banken senest 1 måned efter fratrædelsen skal sende en redegørelse til Finanstilsynet om baggrunden herfor.

I denne forbindelse kan oplyses følgende:

Revisionschef [Vidne 41] har i perioden forud for september 2008, hvor banken får likviditetsproblemer, løbende rapporteret til bestyrelsen for [Gl. B1].

Det er bestyrelsen opfattelse, at informationerne til bestyrelsen ikke har været fuldt dækkende, og bestyrelsen har derfor ikke længere den fornødne tillid til revisionschef [Vidne 41].

Dette er baggrunden for afskedigelsen.

Samtidig med afgivelse af den lovbestemte redegørelse skal bestyrelsen benytte lejligheden til at anmode om, at der ikke sker ansættelse af en ny revisionschef i 2008.

Dette betyder, at årsrapporten for [Gl. B1] for 2008 alene påtegnes af bankens uafhængige, eksterne revisor.

I lyset af bankens aktuelle situation, hvor det er offentliggjort, at banken skal forsøge at indgå strategisk alliance med anden finansiell virksomhed, er det bestyrelsens opfattelse, at det ikke er sandsynligt, at egnede kandidater vil søge stillingen som revisionschef i [Gl. B1].

Det kan oplyses, at bankens interne revisionsmedarbejdere har fortsat deres arbejde efter revisionschefens fratreden i henhold til den arbejdsfordeling, der er aftalt mellem de interne og eksterne revisorer. Arbejdet udføres på baggrund af instruktioner fra bankens uafhængige, eksterne revisor.

...”

[Vidne 41] sendte den 17. februar 2009 følgende indsigelse mod uberettiget opsigelse til [Ny B1], Att. Bestyrelse og direktion v/ [Person 43] (bind 2, 1745 ff.):

”Indsigelse mod uberettiget opsigelse

Undertegnede er i opsagt stilling som koncernrevisionschef i **Ny B1**. Bestyrelsen i det tidligere **Gl. B1** opsagde undertegnede skriftligt lørdag d. 20. september 2008, men bestyrelsen bad mig om at stå til rådighed for bankens nye ledelse indtil videre.

I samråd med Finansforbundet fik jeg suspenderet indsigelsesfrister overfor Finanssektorens Arbejdsgiverforening, da jeg mener opsigelsen er uberettiget. Suspendering af indsigelsesfristen var endvidere nødvendig, da der er lovkrav om, at der skal være en revisionschef, og det var ikke lovligt af bestyrelsen at nægte mig at udføre mine pligter.

Indsigelse mod uberettiget opsigelse har måttet afvente afklaring fra Finanstilsynet. Der er fremsendt en afklaring til **Ny B1**, men jeg har ikke modtaget kopi. Da der er sket ændring i bestyrelse og nyt ejerskab vælger jeg derfor at fremføre min indsigelse nu, selvom jeg ikke har set svaret fra Finanstilsynet omkring min stilling.

Min henvendelse er disponeret i følgende afsnit:

- 1) Sammendrag og konklusion
- 2) Bestyrelsens overtrædelse af lov om Finansiell virksomhed og revisionsbekendtgørelsen ved at forhindre revisionschefen i at udføre sit arbejde
- 3) Begrundelse for at opsigelse er uberettiget
- 4) Refleksioner over handlingsforløbet
- 5) Resumé af rapporterede forhold til bestyrelsen om engagementer
- 6) Øvrige fejl i modtaget opsigelse
- 7) Indsigelse mod æreskrænkende handlinger fra bestyrelsen
- 8) Det videre forløb

1. SAMMENDRAG OG KONKLUSION

Der er tale om en organisation, hvor bestyrelsen og direktionen gang på gang er blevet præceteret for revisionsbemærkninger i et omfang, som man ikke har været vant til fra hverken **Part P A/S** eller den tidligere revisionschef.

Disse revisionsbemærkninger er fremført i en periode, hvor banken har oplevet rekordvækst år efter år. De kritiske revisionsbemærkninger om behov for opstramning af formelle forhold, større vægt på udbygning af interne kontroller, bedre dokumentation, iagttagelse af lovmæssige forhold har stået i skarp kontrast til bankens succes.

Nødvendigheden af samt forståelsen for at revisionsbemærkninger har en klar sammenhæng til det forhold, at der ved kraftig vækst også er et naturligt behov for at indføre skærpelser af organisationen. Dette vil indebære mere bureaukrati, som ingen organisation ønsker for meget af. Imidlertid har ledelsen (hverken hos bestyrelse eller direktion) eller øvrig organisation villet tage et aktivt ansvar for oprigtigt og reelt at ville efterkomme det større bureaukrati, som revisionsbemærkningerne ville medføre. Årsag hertil er, at organisatio-

nen var overbebyrdet i forvejen, og der var ikke erfaring i organisation omkring det korrekte i at indføre mere formalisme.

Intern revision har ydet meget rådgivning til hvordan forretningsgange og kontroller kan udformes inden for compliance funktionen, pantebrevsafstemning og -håndtering, regnskabsafslutningsrutiner, udførelse af engagementsvurderinger mv. I disse sammenhænge er der udmøntet sig konkrete resultater, men det idéelle ville være at organisationen selv tog ejerskab og ansvar for løsning af revisionsbemærkningerne i højere grad end hvad der skete.

Set i forhold til bestyrelsens og direktionens vedtagne vækststrategi, så har antallet, omfanget og indholdet af revisionsbemærkningerne været i et modsætningsforhold til hinanden. Min oplevelse har derfor været at hensynet til vækststrategien har vægtet højere end viljen hos ledelsen til at tage ville tage ejerskab og ansvar for reel forbedring af svaghederne.

På baggrund af argumenterne fremført omkring rapporteringer til bestyrelsen i denne redegørelse er det min opfattelse, at det med al ønskelig tydelighed med denne indsigelse er påvist, at opsigelsesbegrundelsen ikke står mål med den faktiske udførte rapportering til bestyrelsen og udførte rådgivning til organisationen for at implementere revisionsbemærkningerne.

Det fremgår af det efterfølgende, at intern revision har lavet omfattende rapporteringer til bestyrelsen om engagementer. Det er ikke revisors ansvar at gennemføre revisionsbemærkningerne.

2. BESTYRELSENS OVERTRÆDELSE AF LOV OM FINANSIEL VIRKSOMHED OG REVISIONSBEKENDTGØRELSEN VED AT FORHINDRE REVISIONSCHEFEN I AT UDFØRE SIT ARBEJDE

Efter modtagelse af min opsigelse tog jeg kontakt til Finanstilsynet, da jeg lovmæssigt er pålagt at indsende en redegørelse til Finanstilsynet. For at sikre mig overholdelse af kravene til denne redegørelse holdt jeg møde med Finanstilsynet d. 14. oktober 2008.

Jeg fik efter samråd med Finanstilsynet indkaldt til ekstraordinært bestyrelsesmøde, hvor bestyrelsen måtte anerkende lovreglerne om pligt til at have en revisionschef, og at det er ulovligt at bestyrelsen nægter revisionschefen at varetage sine pligter.

Imidlertid ville bestyrelsen kun acceptere, at jeg færdiggjorde mit arbejde frem til og med 20. september 2008, idet bestyrelsen havde bedt **Part P A/S** udarbejde ansøgning om dispensation for at have en revisionschef ansat.

Da der ikke foreligger en sådan lovhjemmel til dispensation efter revisionsbekendtgørelsen eller lov om finansiell virksomhed, så var det vanskeligt for Finanstilsynet at give en dispensation. Ved bestyrelsesmøde d. 21. oktober 2008 kunne **Part P A/S** ved **Part M** ikke overfor bestyrelsen redegøre for efter hvilken bestemmelse, der var lovhjemmel til at søge om dispensation for at have en fungerende revisionschef.

Bestyrelsen ville imidlertid afvente svar fra Finanstilsynet og derfor kun give mandat til at undertegnede måtte udføre mine pligter som revisionschef frem til og med 20. september 2008.

Det er min klare opfattelse ud fra Finanstilsynets opbakning samt delvis ophævelsen af forhindringen mod at udføre mine pligter, at bestyrelsen har indset, at bestyrelsen har overtrådt lov om finansiel virksomhed samt revisionsbekendtgørelsen.

Dels en overtrædelse ved at nægte mig at udføre mit arbejde fra opsigelsesdagen til udløbet af 3. kvartal 2008 og dels en overtrædelse ved at nægte mig at udføre mit arbejde fra 4. kvartal 2008 og frem. Hvorfor bestyrelsen fandt det nødvendigt at forhindre mig i at udføre mit arbejde efter 20. september 2008 kan jeg ikke forklare.

Jeg har endnu ikke modtaget kopi af svar fra Finanstilsynet, hvilket jeg officielt hermed skal udbede mig i kopi, da der er tale om en afgørelse af relevans for mit ansættelsesforhold.

3. BEGRUNDELSE FOR AT OPSIGELSE ER UBERETTIGET

Bestyrelsen har opsagt undertegnede og begrundet således med gengivelse fra opsigelsen:

"Henset til den seneste udvikling finder bestyrelsen ikke, at den rapportering, som bestyrelsen har modtaget, har været utilfredsstillende.

Det har således efter udsendelse af fondsbørsmeddelelse af 11. september 2008 vist sig, at banken nu skal foretage yderligere betydelige nedskrivninger på bankens største engagementer.

Det er bestyrelsens opfattelse, at du burde have informeret bestyrelsen om risikoen for yderligere nedskrivninger på et tidligere tidspunkt. "

Bestyrelsen starter således med at fastslå at mine rapporteringer har været i orden (Citat "... finder bestyrelsen **ikke**, at den rapportering, som bestyrelsen har modtaget, har været **utilfredsstillende**.", mine fremhævelser med fed skrift)

Dette ville også være vanskeligt, idet jeg har fremført 26 anbefalinger til bestyrelsen i perioden 1. marts 2006 til 30. juni 2008 omkring svagheder vedrørende engagementsområdet samt pantebreve.

Dette har omfattet revisionsbemærkninger til:

- a) politik for engagementer,
- b) mangler i forretningsgange for engagementer,
- c) fejl og mangler i anvendte forretningsgange samt
- d) konkrete fejl og mangler i lånedokumenter, sagsmateriale og bevillinger.
- e) kvartalsvise analyse af udvikling i engagementer over 1,5 mio.kr. opdelt på brancher

I kapitel 5 er opsummeret de 26 anbefalinger, og hvad de vedrører.

Begrundelsen i opsigelsen vedrører således manglende informering om risikoen for yderligere nedskrivninger siden seneste rapportering.

Dette forhold må jeg også erklære mig uenig i, da:

Særlige modargumenter imod min opsigelse:

- a) Jeg har i revisionsprotokoller for 1. kvartal (Protokol nr. 247) og 2. kvartal 2008 (nr. 248) anført mange revisionsbemærkninger om, at forretningsgangene i kreditkontoret for udførelse engagementsvurdering ikke er gode nok.
- b) På bestyrelsesmøde 19. august 2008 ved gennemgang af 2. kvartal beder direktionen mig om, at jeg hjælper med at få det løst, hvilket bestyrelsen også ønsker. Dette ønske imødekommer jeg, og påbegynder en dialog med kreditchef **Vidne 5** i 3. kvartal 2008. Jeg udarbejder oplæg til inddeling af kunderne i 3 risikoklasser sorteret efter risiko, størrelse og branche. Jeg udarbejder meget detaljerede hjælpeinstrukser til brug for såvel kunderådgivere og kreditkontoret om, hvorledes man kan se om en kunde er ved at komme i økonomiske vanskeligheder frem for at fokusere på overtræk primært.
Resultatet af denne udvidede støtte og rådgivning til kreditkontoret vil afspejle sig i den årlige engagementsgennemgang, som skulle revideres d. 29. september 2008. Dette blev jeg afskåret fra at se pga. min opsigelse.

Andre væsentlige modargumenter imod min opsigelse:

- a) Intern revision rapporterer i henhold til bestyrelsesgodkendt lovpligtig funktionsbeskrivelse kvartalsvis til bestyrelsen med mindre, der er aftalt særlige ekstraordinære arbejdshandlinger, hvilket **ikke** var tilfældet. Bestyrelsen har på intet tidspunkt i 2007-2008 pålagt intern revision nogen ekstraordinær rapporteringspligt vedrørende engagementer fra bestyrelsen.
Revisionen af kreditkontorets årlige engagementsgennemgang skulle først påbegyndes 29. september 2008. (Der henvises til afsnit 2.1 i revisionsprotokol nr. 250 for yderligere uddybning.
Det er ikke muligt at rapportere om resultatet af en revision af engagementer, der først skal udføres i fremtiden. Ud fra rapporterede svagheder i protokol nr. 247 og 248 har intern revision rapporteret, at kreditkontorets procedurer for kontrol med engagementer var for dårlige. Dette burde have givet anledning til større opmærksomhed i bestyrelsen end det tilsyneladende har gjort.
- b) Revisionsarbejdet udføres i henhold til den revisionsaftale, der er godkendt af **Part P A/S** omkring fordeling af revisionsarbejdet mellem intern og ekstern revision. Der har ikke i den ordinære revisionsplan for perioden 1. juli - 20. september 2008 været igangværende planlagte revisionsarbejder, som var målrettet på at afdække konkrete tabrisici. Den årlige revision af engagementer var dog i år fremrykket til at starte 29. september 2008 efter aftale med **Part P A/S**. Revisionen har med andre ord ikke haft igangværende revisionsarbejder, der kunne danne

grundlag for ekstraordinær rapportering til bestyrelsen af tabsrisici, da revisionen ventede på at kreditkontoret blev færdig med deres arbejde til d. 29. september 2008.

- c) Intern revisions opgave og funktion er, at fungere som den tredje kontrolinstans.

Den **første kontrolinstans** er kunderådgiveren, der skal reagere på tabsrisici, når kunderådgiveren bliver bekendt med oplysninger om **Objektiv Indikation på Værdiforringelse (OIV)**.

Anden kontrolinstans er kreditkontoret der i deres uvildige vurdering af kunderådgiverens kreditvurderinger samt ved forretningsgange for stikprøver og årlige engagementsvurderinger løbende følger udviklingen i engagementer.

Tredje kontrolinstans er revisionen, hvor der i fælles skab mellem

Part P A/S (Ekstern) og intern revision udføres arbejdshandlinger, der har til formål at opnå tilstrækkelig overbevisning i forbindelse med revision af hele kalenderåret. Dette arbejde udføres efter en arbejdsplan, hvor der udføres arbejde i årets løb samt til årsafslutning. Revisionen i **årets løb** omfatter dels

- I) en **vurdering af om forretningsgange er betryggende** i deres udførelse og dels
- II) en **vurdering af om den kontrol som udføres af kunderådgiveren og kreditkontoret** er betryggende.

Der er gentagne gange i 2008 rapporteret til bestyrelsen af **forretningsgange skulle forbedres** (vedrører punkt I).

I revisionsprotokol for 2. kvartal 2008 er konkret kritiseret **at intern revision heller ikke var tilfreds med den udførte kontrol**, som er udført af kreditkontoret pr. 30. juni 2008 (vedrører punkt II).

Disse rapporteringer fortæller med andre ord, at kontrollerne i kreditkontoret omkring engagementsvurderinger ikke er pålidelige.

Kritikken havde også til formål at styrke den forestående årlige engagementsgennemgang, hvor revisionen skulle påbegyndes d. 29. september 2008 (9 dage efter opsigelsen).

Bestyrelsen er således blevet advaret såvel om, at forretningsgangen var utilstrækkelige til at opdage OIV'er, samt advaret om, at kreditkontorets udførte engagementsgennemgang pr. 30. juni 2008 skulle styrkes betragteligt før den årlige engagementsgennemgang. Bestyrelsen blev advaret både i 1. kvartals revisionsrapport som i 2. kvartals revisionsrapport.

Da revisionen af den årlige engagementsgennemgang først skulle starte 29. september 2008, så er det selvfølgelig ikke endnu opnået detailkendskab til enkeltengagementer som berettiger intern revision til at udtale sig om tabsrisikoen på enkeltengagementer.

- d) I revisionsprotokol for 2. kvartal 2008 er der lavet en revisionsbemærkning om at procedurerne efter Lov om finansiel virksomhed (herefter FIL) §71 ikke er tilstrækkelige til at undgå tab og skal opdateres ved at lære af de fejl, som er begået af andre banker (Bank 39).
Denne anbefaling bliver ikke fulgt af bestyrelsen eller direktionen.
- e) Bestyrelsen har ikke ønsket, at der skulle udføres særskilte revisionshandlinger af periodemeddelelser eller halvårsregnskab, hvorfor revisionen i løbet af året alene har til formål at udføre revision, der forberedte på afgivelse af revisionspåtegning på årsrapporten i februar 2009.
- f) Bestyrelsesformanden inddrager ikke intern revision i et sent aftenmøde onsdag d. 10. september 2008 mellem Part A, Part K og V1 omkring nedskrivning på engagement med V6 A/S gruppen, da der d. 10. september nu forelå OIV i engagementet.

Dermed tilbageholder Part A oplysninger. Det er værd at notere sig, at Part A ikke betvivler direktionen og ikke inddrager intern revision.

Intern revision får først kendskab til nedskrivningen på 100 mio. kr., da der udsendes en fondsbørsmeddelelse torsdag morgen d. 11. september 2008.

Fondsbørsmeddelelsen blev offentliggjort kl. 09:12 torsdag d. 11. september 2008, og der havde derfor været god tid til at kontakte den interne revisionschef enten aftenen før eller tidligt næste morgen pr. mobiltelefon.

Set i lyset af, at bestyrelsen d. 19. august 2008 ved offentliggørelse af halvårsregnskabet fik gennemgået status i bl.a. V6 A/S engagement af ledelsen, hvor der dengang iflg. kreditkontoret ikke var OIV, finder jeg ekstra kritisabelt, at bestyrelsesformanden ved mødet med Part K og V1 onsdag aften d. 10. september 2008 ikke finder det nødvendigt at få verificeret oplysninger hos intern revision.

- g) Efter udsendelse af fondsbørsmeddelelsen d. 11. september 2008 pointerer jeg overfor Part K, at revisionen (såvel intern som eksternt) en anden gang skal orienteres før den slags fondsbørsmeddelelser offentliggøres.
- h) Intern revision får 15. september 2008 oplyst fra ekspeditionen, at mange kunder har hævet indlån, men fondsafdelingen svarer mundtligt tirsdag d. 16. september 2008 intern revision med, at likviditetsituationen ser ud til at normalisere sig igen.
- i) Bestyrelsen, direktionen (v/ Part K), økonomifunktionen (v/ Person 21) og Part P A/S undlader at informere intern revision om hemmeligt møde med Nationalbanken torsdag d. 18. september samt hemmeligt møde fredag d. 19. september 2008 i Horsens med Finanstilsynet og flere banker vedrørende manglende likviditet. De hemmelige møder bliver først meddelt til intern revision hen-

holdsvis torsdag aften d. 18. september og fredag aften 19. september 2008 af **Part M**, **Part P A/S**.

- j) Lørdag d. 20. september 2008 udbeder **Person 39** fra Finanstilsynet sig et overblik over bankens regnskab pr. d.d., hvilket økonomifunktionen ikke kan give, fordi kreditkontorets nedskrivninger for 3. kvartal ikke er kendte. Intern revision påtager sig at ligge pres på kreditkontoret for at få disse oplysninger fremskaffet.

Det er først, da intern revision kræver at **V1** og **V4** selv skal fortælle **Person 39**, at de ikke kender nedskrivningernes omfang, at **V1** viser en oversigt over 11 kunder, hvor der opgjort nedskrivninger på yderligere 140 mio. kr.

Disse oplysninger er tilbageholdt over for intern revision. Oplysningerne er blevet tilbageholdt af **Part K**, **V1**, **V4** og følgende rådgivere i erhverv; **V7**, **Person 27**, **Person 41** og kreditchef **Vidne 5**. Intern revision sikret sig bevismateriale af de tilbageholdte dokumenter.

Da de yderligere nedskrivninger er kendte indkaldes til møde i kantinen med deltagelse af Finanstilsynet (Kontorchef **Person 42** og **Person 39**), økonomifunktionen (**Person 21** og **Person 30**) samt **Part P A/S** (**Part O** og **Part M**)

Hverken intern eller ekstern revision har haft kendskab til nedskrivninger på de 11 engagementer, og derfor kan revisionen ikke udelukke at nedskrivninger kan være større eller mindre, samt at der kan være nedskrivninger på andre engagementer. Ligeledes er det ikke kendt, hvad Finanstilsynets kreditspecialister måtte have fundet af yderligere nedskrivninger lørdag d. 20. september 2008. Kontorchef **Person 42** tog noter af mødet. Der henvises for yderligere uddybning til afsnit 2.3.6 i revisionsprotokol nr. 250

Udover ovenstående argumenter forbeholder jeg retten til at fremføre yderligere argumenter efterfølgende.

Kort fortalt forventede bestyrelsen tilsyneladende, at intern revision skulle kunne trods følgende forhindringer og begrænsninger og informere om tabrisici i konkrete engagementer:

Uanset

- de rapporterede svagheder i kreditkontorets procedurer for engagementsvurdering og den utilstrækkelige vurdering af engagementer pr. 30. juni 2008,
- det er kreditkontoret, der er ansvarlig for at føre den daglige kontrol med engagementer, da revision udføres ved revision af procedurer i årets løb, mens detaljeret revision af engagementer først skulle påbegyndes d. 29. september 2008,
- at bestyrelsen ikke havde ønsket en særopgave fra intern revision om at foretage en parallel vurdering af boniteten i engagementer for at teste kreditkontoret.

- at selv bestyrelsesformanden tilbageholdt informationer om drøftelser med direktion og daglig ledelse om tabsrisiko (V6 A/S mv.),
- direktion, den daglige ledelse, kreditchefen og erhvervsrådgiver bevidst tilbageholdt opgørelser af tabsrisiko på kunder ved at gemme dokumenter på ikke tilgængelige dataområder, (Afsløret af intern revision d. 20. september 2008),
- at bestyrelsen selv har bevilget eller efterbevilget alle engagementer over 15 mio. kr. i henhold til bestyrelsens bevillingsinstruks,
- at bestyrelsen har haft kendskab til svagheder i engagementer fra de modtagne revisionsprotokoller med revisionsbemærkninger om alvorlige mangler ved kreditpolitik, mangler ved procedurer for udlån, mangler ved procedurer for kreditkontoret kontrol af udlånsproceduren, alvorlige mangler ved lånedokumenter, sikkerheder og bevillinger samt mangler i procedurer for vurdering af engagementer,
- at regnskabsreglerne kræver, at først når der OIV i et engagement, så tillader Finanstilsynet først, at der kan nedskrives og
- at den årlige revision af engagementer ikke engang var påbegyndt (skulle starte 29. september-2008)

så er bestyrelsen utilfreds med, at intern revision ikke har meddelt bestyrelsen, hvilke engagementer, der var risiko for nedskrivning på.

Bestyrelsens utilfredshed med utilstrækkelig information om tabsrisici burde i stedet have været rettet mod kreditkontoret, der netop har som ansvar at følge engagementerne løbende.

4. REFLEKTIONER OVER HANDLINGSFORLØBET

1. Bestyrelsens indsigt i bevillinger på engagementer
2. Anvendelse af aktieoptioner til at understøtte bestyrelsens og direktionens vækststrategi
3. Ledelsens holdning til efterlevelse af love
4. Bestyrelsens beslutning om valg af ny administrerede direktør

4.1 Bestyrelsens indsigt i bevillinger på engagementer

Instruks for bevilling foreskriver, at bestyrelsen skal bevilge alle engagementer over 15 mio. kr. Dette indebærer f.eks. at bestyrelsen også skal bevilge en udvidelse af et engagement fra f.eks. 15 mio. kr. til 16 mio. kr., da engagementet er over grænsen på 15 mio. kr.

Til dette formål har bestyrelsen til hvert bestyrelsesmøde fra kreditkontoret modtaget bevillingslister, som er stillet til rådighed elektronisk. Hvert bestyrelsesmedlem modtog en CD-ROM indeholdende et uddrag af de engagementer, hvor der skulle bevilges lån.

Dette data-uddrag omfattede stamoplysninger om kundens engagement og låneindstilling fra kunderådgiver og kreditkontor. I låneindstillingen var såvel eventuelle sikkerheder for engagementsudvidelsen beskrevet sammen med en oversigt over engagementets samlede størrelse samt værdien af sikkerhederne.

Der var også beregnet, hvor stort et blanco-element hvert engagement havde. Det var ikke usædvanligt, at blanco var stort i de store engagementer.

Det må være rimeligt at antage at bestyrelsens medlemmer har haft den indsigt, at et blanco er udtryk for det minimumstab, der risikeres. Hertil kommer yderligere risiko for tab, hvis de anførte værdier af sikkerheder ikke er korrekte. Værdien af sikkerheder kan variere meget ud fra markedsforhold, men det ændrer ikke på, at bestyrelsen og direktionen bevilgede udlån, som havde et højt blanco i engagementerne på bevillingslisterne.

Bestyrelsen fastsætter den overordnede kreditpolitik og har været med til at træffe beslutning om bevillinger i engagementer over 15 mio. kr. ud fra detaljerede engagementsoplysninger leveret af it-afdelingen og kreditkontoret.

Revision omfatter ikke forvaltningsrevision, hvorved forstås, at revisionen ikke tager stilling til om ledelsens beslutninger er fornuftige. Revisionen har imidlertid tidligere lavet revisionsbemærkninger om, at

1. Markeds- og kreditrisikostyringen (Kreditpolitikken) ikke var god nok (Protokol nr. 240/4.kvt. 2006, side 3),
2. Krav til procedurer efter FIL §71 ikke var tilstrækkelig til at identificere, forvalte, overvåge og rapportere om de risici, virksomheden er eller kan blive udsat, (Protokol nr. 248/2. kv. 2008, side 3)
3. Der er konstateret mange mangler ved de årlige revisioner af kreditkontorets kontrol af bevillinger/låneindstillinger og lånedokumenter (flere protokoller)
4. Kreditkontorets procedurer for vurdering af nedskrivningsrisikoen i engagementer er blevet kritiseret ved flere lejligheder (Protokol nr.: 247, nr 248 og nr. 250).
5. Kvartalsvis har bestyrelsen fra intern revision modtaget analyse af udviklingen i engagementer over 1,5 mio. kr., som dels på engagementsniveau og brancheniveau har vist udviklingen og eksponeringen i udlån til bestemte brancher.

Set fra en revisor synsvinkel ville det være interessant, at undersøge, hvordan det er muligt at udtale til pressen, at bestyrelsen ikke har været informeret om engagementerne. Ligeledes er udtalt til Børsen d. 23. september 2008, at ledelsen har været for lempelig med kreditterne. Det er faktisk bestyrelsen som formelt set har bevilget de udlån vedrørende engagementer over 15 mio. kr. og bevilget kreditterne ud fra detaljerede kundeoplysninger på baggrund af indstillinger fra direktionen eller kreditkontoret. Bestyrelse og direktion bærer således i fællesskab ansvaret for, at der er udlån til de dårlige engagementer.

Sideløbende har bestyrelsen modtaget revisionsrapporter, hvor der er meddelt mange revisionsbemærkninger vedrørende engagementer.

Disse revisionsbemærkninger har i sammendrag bl. a. omhandlet følgende forhold:

- Sikkerheder etableret senere end engagementet, hvilket indebærer omstødelsesrisiko
- Ugyldige lånedokumenter uden underskrifter
- Manglende dokumenter i lånesagsmapper
- Utilstrækkelig opfølgning og kontrol med sikkerhedsdepoter i forhold til aftalte rammer.
- Fejl vedr. undersøgelse af om underskriver er tegningsberettiget
- Overtrædelse af bevillingskompetancer
- Mangelfuld opfølgning fra kreditkontoret på sager og revisionsbemærkninger
- Der benyttes bevilget overtræk til at udvide eller oprette et engagement hurtigt.

Disse forhold kan yderligere uddybes ved et møde, såfremt det ønskes.

Det er derfor vanskeligt at forstå, hvordan bestyrelsen på baggrund af detaljerede oplysninger om kundeengagementer i forbindelse med bevilling af engagementer over 15 mio. kr. samt de modtagne revisionsbemærkninger om svagheder vedrørende engagementer, har grundlag for at udtale, at bestyrelsen ikke har vidst noget.

4.2 Anvendelse af aktieoptioner til at understøtte bestyrelsens og direktionens vækststrategi

Ledelsen (Bestyrelse og direktion) har vedtaget en vækststrategi. Bestyrelsen har før min tid godkendt et aktieoptionsprogram for direktionen. I 2006 vedtager bestyrelsen også aktieoptionsprogrammer for koncernledergruppen.

Risikoen ved aktieoptionsprogrammer for regnskabsmanipulation blev af intern revision forsøgt rapporteret i årsprotokol for 2006 (Protokol nr. 241), hvilket **Part P A/S** ved **Part N** ikke ville acceptere blev omtalt. (Udkast af revisionsprotokol med afsnittet som det så ud ved udsendelse i udkast til bestyrelsen kan fremvises til dokumentation)

4.3 Ledelsens holdning til efterlevelse af love

Ud over revisionsbemærkningerne til engagementer er der følgende væsentlige forhold, der udtrykker noget om, hvilken holdning ledelsen har til interne kontroller:

- Lovkrav efter f.eks. Lov om finansiel virksomhed og Værdipapirhandelsloven
- Udvikling i og overvågning af faktisk solvensprocent
- Mangler i styringen af pantebreve
- Utilstrækkelig styring af konsolideringsprocessen og regnskabsudarbejdelsen fra økonomifunktionen (ansvarsområde for økonomidirektør **Person 21**)
- Åbenbare mangler i periodemeddelelse til Fondsbørsen for 3. kvartal 2008

4.3.1 - LOVKRAV EFTER F.EKS. LOV OM FINANSIEL VIRKSOMHED OG VÆRDIPAPIRHANDELSLOVEN

4.3.1.1 Maksimumsgrænse på 25% for største engagement (FIL §145)

I mine revisionsprotokoller er der rapporteret om 2 tilfælde af overskridelser af grænsen for største engagementer, der ikke er søgt tilstrækkeligt forebygget eller korrigeret inden for 1 døgn. Hvorledes sådanne overskridelser tidligere har været kommunikeret til bestyrelsen har jeg ikke mulighed for at sammenligne til.

4.3.1.2 Forhold vedrørende værdipapirhandelsloven

Der er anført revisionsbemærkninger i revisionsprotokollen vedrørende forskellige overtrædelse af enten lovregler om insiderhandler eller overtrædelse af de skærpede interne regler for insiderhandler.

4.3.1.3 Maksimumsgrænse på 20% for investeringsomfang i ejendomme (FIL §147 og §171)

Der har været 2 tilfælde af overskridelse af grænsen på 20 % for investeringer i ejendomme (FIL §171). Den første overskridelse vedrørte investeringen Pro. 1 i 1. halvår 2007 i selskabet Virksomhed 3 GmbH. På daværende tidspunkt var Part L administrerende direktør i Virksomhed 22 A/S, som var moderselskab for Virksomhed 3 GmbH, hvori Part L var Geschäftsführer.

Overskridelsen blev håndteret af direktionen og økonomidirektør Person 21 og aftalt med Part P A/S, og løsningen bestod i at sælge Pro. 1 til Gl.B1 fonden og Bank 31.

Ved denne transaktion blev der i 2007 indtægtsført en fortjeneste på ca. 96,9 mio. kr. i Virksomhed 22 A/S. Transaktionen udgjorde ca. 1/3 af hele koncernens resultat i 2006.

Person 21 svarede ved forespørgsel om forløbet, at det var løst og klaret med Part P, så det skulle jeg ikke dobbeltrevidere. Henvendelser til Part P om gennemsyn af udført arbejde førte ikke til noget, så til årsprotokollen for 2006 vurderede intern revision, at hvis Part P A/S som statsautoriseret firma ikke ville kommentere på overskridelsen, så måtte intern revision acceptere dette, da Part P A/S også havde godkendt intern revisions arbejde. Overskridelsen blev således afklaret som en ansvarsdeling mellem Part P og intern revision.

Gl.B1 fonden ejer ikke over 50% af Gl. B1, så det er ikke tilladt for intern revision at undersøge forhold i Gl.B1 fonden. Intern revision må derfor henholde sig til, at ekstern revision har ansvaret for revidere at Gl.B1 fonden køber Virksomhed 3 GmbH af Virksomhed 22 A/S på arm'slength vilkår.

Den næste overskridelsen blev opdaget primo august 2008 (vedrørende talopgørelser pr. 30. juni 2008 i Virksomhed 4 GmbH, datterselskab af Virksomhed 22 A/S) og påpeget af intern revision over for Person 21.

Person 21 mente, at intern revision havde lavet fejl. Person 21 kontaktede Part N, Part P A/S, og Part N var enig med Person 21.

Intern revision har udover ordlyden af FIL §§147 og 171 og den kommenterede udgave af FIL henvist til Finanstilsynets afgørelse af 16. december 2004 (jf.: www.ftnet.dk/sw13933.asp).

Da ekstern revision udtrykte uenighed, så måtte intern revision acceptere at Part P skulle fremkomme med dokumentation for deres synspunkt, som så skulle drøftes først. Hos intern revision var der ikke tvivl om, at der var tale om en overskridelse. I Part P var der også 2 partnere (Part O og Part M), der mundtligt udtrykte enighed med intern revision. Person 21 opnåede imidlertid, at orientering til bestyrelsen om overtrædelsen ikke kunne afgøres inden bestyrelsesmøde d. 19. august 2008 og følgelig kunne bestyrelsen ikke blive orienteret.

På møde 12. september 2008 stod det klart og blev anerkendt af Part N fra Part P A/S, at der var tale om en overtrædelse. På mødet blev det aftalt, at V4 / Gl. B1 skulle meddele overskridelsen til bestyrelsen mandag d. 22. september 2008, og at intern revision vil give supplerende information på mødet, da intern revision ekstraordinært skulle deltage i anden anledning.

Hverken V4 eller revisionschefen fik lejlighed til at give meddelelse til bestyrelsen om overskridelsen.

Set i lyset af forløbet og at første overtrædelse ikke blev omtalt for bestyrelsen eller omtalt af Part P A/S som en overskridelse, så er det jo en interessant betragtning.

Det som er yderligere interessant er, at jeg d. 22. september 2008 ved afslutningsmøde med Part L gør opmærksom på, at han som nyindsat administrerende direktør vil ifalde samme ansvar for overtrædelse, hvis han gennemfører de bestyrelsesbeslutninger fra 12. august 2008 om yderligere opkøb i ejendomme for 50 mio. kr.

Alligevel finder jeg ud af efter d. 30. september 2008, at de yderligere opkøb blev gennemført og uden at bestyrelsen tilsyneladende er blevet orienteret om lovovertrædelsen. En orientering ville dog ikke kunne ændre på, at overtrædelsen var ulovlig.

Ingen af følgende personer, som var bekendt med lovovertrædelsen informerer bestyrelsen eller indhenter dispensation fra Finanstilsynet; økonomidirektør Person 21, regnskabschef Person 30, statsautoriseret revisor Part N, Part P eller statsautoriseret revisor Part M.

Det er værd at fremhæve, at såvel den gamle som den nye ledelse samt Part P A/S finder det acceptabelt flere gange at overtræde en klar bestemmelse om maksimumsgrænse for ejendomsinvestering i Lov om Finansiel Virksomhed.

4.3.2 - UDVIKLING I OG OVERVÅGNING AF FAKTISK SOLVENSPROCENT

Der er rapporteret revisionsbemærkninger til bestyrelsen om, at solvensprocenten var lavere en bestyrelsens målsætning om 12 %. Der er også rapporteret, at overvågning skulle styrkes. Det var især datterselskabet **V20 A/S**, der balastede solvensopgørelsen. Muligheden for at styrke solvensen var derfor en af begrundelserne for, at bestyrelsen besluttede at sælge **V20 A/S**.

4.3.3 - MANGLER VED STYRING EN AF PANTEBREVE

Ledelsens håndtering af pantebrevområdet er rapporteret som mangelfuldt til bestyrelsen gentagne gange. Der har været helt basale problemer med store difference i afstemning til bogføringen.

På grund af de alvorlige langvarige afstemningsproblemer er området vurderet ved detailrevision, da der ikke kunne stoles på de interne kontroller på området.

4.3.4 - UTILSTRÆKKELIG STYRING AF KONSOLIDERINGSPROCESSEN OG REGNSKABSUDARBEJDELSEN

Såvel i regnskabsprocessen for 2006 som for 2007 har intern revision lavet revisionsbemærkninger om mangelfulde afslutningsrutiner.

Dette har været genstand for omfattende diskussioner med økonomidirektør **Person 21**, som har været meget imod revisionsbemærkningerne. **Part P A/S** udtrykte først enighed med intern revisions bemærkning ved bestyrelsesmødet ultimo februar 2008, hvor årsrapporten for 2007 skulle godkendes.

Bestyrelsen aftalte med **Part P**, at **Part P** assisterer med at få etableret det nødvendige konsolideringssystem og en proces for regnskabsafslutning. Dette fik **Person 21** ændret i marts 2008, men ved præsentation for bestyrelsen ultimo marts 2008 af, hvorledes **Person 21** ville gennemføre dette fik han hjælp fra **Part N**. **Part N** foretog tilpasninger i et oplæg modtaget fra **Part M**, **Part P**, hvorefter **Person 21** kunne præsentere en tidsskitse for bestyrelsen.

I revisionsprotokol for 1. kvartal 2008 (nr. 247) orienterer intern revision bestyrelsen om, hvad der stadig imødeses af materiale fra **Person 21**.

I revisionsprotokol for 2. kvartal 2008 (nr. 248) orienterer intern revision bestyrelsen om, at der fortsat mangler at fremkomme materiale fra **Person 21**, der kan vise at tidsskitserne er understøttet med konkrete handlinger.

Ved fremlæggelse af revisionsprotokol for 3. kvartal (nr. 249) får jeg tilladelse til at udtrykke nogle bekymringer og overvejelser. Heriblandt orienterer jeg bestyrelsen om at der på møde d. 12. september 2008 er meddelt til revisionen, at der **ikke** vil blive udarbejdet en rapporteringspakke, og at den konsolideringsmodel anvendt pr. 30. juni 2008 **ikke** vil blive ændret. Jeg meddeler derfor bestyrelsen, at dette efter min opfattelse betyder, at tidsskitserne ikke vil kunne overholdes. Jeg modtager ingen kommentarer hertil fra bestyrelsen.

4.3.5 - ÅBENBARE MANGLER I PERIODEMEDDELELSE TIL FONDSBØRSEN FOR 3. KVT 2008

Jf. foregående afsnit så giver bestyrelsen tilladelse til at jeg fremføre mine kommentarer og bekymringer omkring periodemeddelelsen for 3. kvartal 2008.

Jeg har ikke modtaget en kopi af periodemeddelelsen, fordi jeg jo er opsagt og periodemeddelelsen indeholder oplysninger frem til 30. september 2008.

Mine kommentarer er derfor mine råd til bestyrelsen om, hvad de bør revurdere.

Jeg meddeler bestyrelsen, at jeg må fraråde at udformningen af periodemeddelelsen kun er opfyldelse af minimumskravene. Jeg opfordrer derfor til, at der på grund af usikkerhed om **Gl. B1** aktien indarbejdes regnskabstal for resultatopgørelse, egenkapital og balance. I periodemeddelelser fra andre banker gives der disse oplysninger selvom de ikke er krævede. Hvis ikke der gives disse oplysninger, så er det min bekymring, at aktieanalytikere undrer sig over, hvorfor man ikke giver flere informationer, da få oplysninger signalerer, at noget ikke må komme frem.

Ligeledes meddeler jeg til bestyrelsen, at jeg anbefaler at de har medtaget alle nedskrivninger, som er fundet af det særlige kreditanalyseteam, der arbejder på af gennemgå engagementer uden at vente på at undersøgelse bliver færdig. Undlades dette og kreditanalyseteamet efter 14 dage afgiver rapport om behov for flere nedskrivninger, så er det efter min vurdering i strid med Fondsbørsens regler om offentliggørelse hurtigst muligt af relevante oplysninger, der kan have indflydelse på kursdannelsen.

Jeg meddeler bestyrelsen, at jeg uopfordret har modtaget oplysninger om at for eksempel de nedskrivninger, som blev skønnet pr. 20. september på **Holding 7** gruppen ultimo oktober forventes at være større og nok omkring ca. det dobbelte.

Endelig tilråder jeg bestyrelsen, at forholde sig kritisk til økonomifunktionens estimat for hele året, da der må forventes større nedskrivninger dels ud fra **Holding 7** gruppen men også ud fra den igangværende undersøgelse.

Den periodemeddelelse, som jeg om aftenen kan se er offentliggjort viser, at bestyrelsen på ingen måde har valgt at lytte til mine råd. Det vurderer jeg kritisabelt, når der ca. 2 uger senere fremkommer rapport om, at der skal nedskrives yderligere i et omfang der gør, at banken bliver afhændet til Statens nystiftede **Virksomhed 11 A/S**.

4.4 Bestyrelsens beslutning om valg ny administrerede direktør

Part L blev udnævnt af bestyrelsen som ny administrerede direktør.

Part L indgik i direktionen indtil 1. maj 2008, og har derfor haft et håndskendskab til koncernen.

Ud fra bestyrelsens planer om at frasælge datterselskaber er det klart, at

Part L som tidligere ejer af disse selskaber (før salg til **Gl. B1** og siden som sit ansvarsområde i bankens direktion har stort kendskab til datterselskaberne.

Part L har imidlertid også taget sig af banken og koncernens likviditetsstyring/funding, solvensbehovsvurdering og §70-instruks efter FIL.

Gennem deltagelse i direktionen helt frem til 1. maj 2008 så har **Part L** dermed været en del af den direktion, der har ledet koncernen efter en vækststrategi og han har siddet med ved bestyrelsesmøderne, hvor bevillingen af de problemfyldte engagementer er blevet drøftet i bestyrelsen. I årsrapporterne har begge direktionsmedlemmer underskrevet ledelsesberetning og ledelsespåtegning og begge vedkender sig dermed overfor offentligheden et fælles ansvar for indholdet af årsrapporten.

De fortsættende personer i bestyrelsen og direktionen har haft en indsigt i hvorledes vækststrategien blev omsat til virkelighed. Samtidig har bestyrelsen og den nye direktion bevaret indflydelse på den fortsatte styring af banken.

*Det er værd at fremhæve for den nye ejer af **Ny B1**, at særligt favorable aftaler indgået efter 20. september 2008 også må være interessante at forholde sig til.*

Det kunne være om der for nogle medarbejder er sket forhøjelser af aflønning eller indgået særlige ekstra aftaler omkring bedre vilkår ved fratrædelse end de oprindeligt indgåede ansættelseskontrakter. Fokus vil være at påse, at der findes behørig dokumentation og begrundelser bag de aftalte ydelse og modydelse. Streng moral og sund dømmekraft vil fremgå af en seriøs dokumentation.

5 RESUMÉ AF RAPPORTEREDE FORHOLD TIL BESTYRELSEN OM ENGAGEMENTER

I det følgende vil jeg yderligere underbygge med henvisning til de rapporteringer, som jeg har forelagt til bestyrelsen.

Efter min personlige vurdering er baggrunden for min opsigelse nærmere den, at der af visse personer i bestyrelsen, funktionsledelsen og hos **Part P** kunne være en interesse i, at den interne revisionschef blev opsagt. Årsagen hertil skyldes, at den interne revisionschef har stillet store krav til forbedringer af de interne kontroller, og at lov om finansiel virksomhed samt revisionsbekendtgørelsen for finansielle virksomheder skulle overholdes. Dette motiv vil fremgå mere oplagt ud fra de forhold, som den interne revisionschef har påpeget gennem:

- a) mængden af revisionsbemærkninger
- b) gentagne påpegning af lovovertrædelser af FIL siden 2006,
- c) insistere på at der efter revisionsbekendtgørelsen **kun** må udføres revision af intern revision og
- d) krav om at revisor påtaler fundne forhold til ledelsen selvom de bliver afhjulpet.
- e) krav om at der skal sendes brev med orientering eller ansøgning om dispensation til Finanstilsynet, når forskellige grænser overskrides

Neden for følger en kronologisk oversigt over de situationer, hvor forskellige personer har søgt at begrænse mit arbejde ved at inddrage ekstern revision ved **Part N**, **Part P**. Ekstern revision har efter revisions-

bekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 1 og 2 reelt kontrol over intern revisions revisionsprotokoller, idet ekstern revision dels kan underkende arbejde udført af intern revision og dels kan erklære sig uenig i intern revisions revisionsprotokol.

Såvel ledelsen, bestyrelsesformanden og Part P v/ Part N har i utvetydige indirekte vendinger mundtligt gentagne gange nævnt, hvad det vil betyde for min ansættelse, hvis Part P fandt det nødvendigt at gøre brug af revisionsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Denne kommentar skal ses i sammenhæng med at den forrige revisionschef var ansat i 40 år. Ligeledes har det statsautoriserede revisionsfirma Part P A/S stillet sig tilfreds kontrollerne med færre kommentarer. I marts 2007 er der besøg fra Finanstilsynet og de har heller ikke nævneværdig kritik til engagementer eller styringen heraf.

På denne baggrund er det naturligt, at man spørger sig selv om mine krav er for høje, når Part P og Finanstilsynet stiller sig tilfreds med bankens forhold. Tiden har efterfølgende vist, at jeg var inde på det rette spor og kunne endda godt have stillet endnu større krav til organisationen, bestyrelsen og direktionen.

Oversigt over underkendte protokoltilførsler fra intern revision, som blev underkendt af Part N Part P:

1. Årsprotokol for 2006 – Anførelse af risikoen for kursudsving i Gl.B1 ondens beholdning af Gl. B1 aktier og dermed mulig effekt på Gl. B1 fondens regnskabs soliditet, og derved risiko ved bankens engagement med Gl. B1 fonden i tilfælde af kursfald på Gl. B1 aktien.
2. Årsprotokol for 2006 – Anførelse af at aktieoptionsprogrammer indebærer risiko effekt på kursudvikling
3. Årsprotokol for 2006 – Manglende oplysning om eventualforpligtelse omkring direktørens pensionsniveau samt omtale forpligtelse over for efterladte
4. Årsprotokol for 2006 – Måling af forlig nutidsværdiberegnes med rentesats der ikke markedsreguleres
5. Årsprotokol for 2006 – Usikkerhed om sen indsigelse over for fordringer købt hos Virk. 17
6. Årsprotokol for 2007 – Omstændighederne vedrørende salget af datterselskabet Virksomhed 3 GmbH under Virksomhed 22 A/S til Gl. B1 fonden i 2007.
7. Årsprotokol for 2007 – Oplysning om at lånevilkår for ansvarligt lån fra Coface Holding til V20 A/S ikke fuldt ud opfyldte kravene efter FIL §136.

Oversigt over gennemførte protokoltilførsler fra intern revision til trods for indsigelser fra Part L, Person 21 og Part N, Part P:

1. Årsprotokol for 2006 – Anførelse af fundne ikke korrigerede fejl.
2. Årsprotokol for 2006 og 2007 – Fremhævning af usikret del af engagementer med store kunder

3. Årsprotokol for 2006 – Høj risikoeksponering i Person 20's aktieinvesteringer, hvor der er høj koncentration i Gl. B1 aktier.
4. Årsprotokol for 2006 – Arbejdsprocessen omkring regnskabsfunktionens årsregnskabsafslutning
5. Årsprotokol for 2006 – U hensigtsmæssig håndtering af pantebrevs-området.
6. Årsprotokol for 2007 – Påpejning af kapitaltab i V23 A/S og Virksomhed 6 GmbH
7. Årsprotokol for 2007 – Fornyet revisionsbemærkning omkring problemer i årsregnskabsafslutningen i regnskabsfunktionen.

Såfremt der ønskes en uddybende redegørelse for ovenstående forhold udarbejder jeg gerne dette..

Strukturen for den resterende del af redegørelsen forklaret i det følgende.

Indledningsvist vil jeg gengive den arbejdsopgave, som påhviler intern revision dels i medfør af revisionsbekendtgørelsen og dels i medfør af bestyrelsens godkendte funktionsbeskrivelse for intern revision.

Redegørelsen er disponeret således:

1. Revisionsbemærkninger i 2. kv. 2008 om bl.a. forretningsgange for engagementer.
2. Revisionsbemærkninger i 1. kv. 2008 om bl.a. forretningsgange for engagementer.
3. Revisionsbemærkninger i årsprotokol for 2007 om forretningsgange for engagementer.
4. Revisionsbemærkninger i årsprotokol for 2006 om forretningsgange for engagementer.
5. Kvartalsanalyser af engagementsudvikling i større engagementer efter branche.
6. Øvrige kommentarer til arbejdsvilkår

Revisionsprotokoller og kvartalsanalyser findes hos Ny B1

5.1. Revisionsbemærkninger i 2. kv. 2008 om bl.a. forretningsgange for engagementer.

Der henvises til revisionsprotokol nr. 248 af 15. august 2008, og i det følgende er udelukkende fremhævet protokolforhold i relation til engagementsrevision. Baggrunden for at begrænse til disse forhold er for at dokumentere, at intern revision har rapporteret forhold, der forøger risikoen for tab/nedskrivninger enten i konkrete engagementer eller som konsekvens af mangler i forretningsgange.

5.1.1 (1 AF 26) UTILSTRÆKKELIGE FORRETNINGSGANGE FOR KREDITKONTORETS ENGAGEMENTSVURDERING

(Protokol nr. 248, nr. 1) På baggrund af intern revisions stikprøver af den af kreditkontorets udførte engagementsgennemgang pr. 30/6 2008 bemærker intern revision, at der bør ske flere forbedringer.

Ejendoms- og investeringskreditengagementer anbefales inddelt efter risikofaktorer f.eks. a) stort blanco element i engagement, b) ung virksomhed med hurtigt opbyggede værdier, c) engagement er væsentligt påvirket af hyppige handler med ejendomme solgt til markant højere priser og d) engagementer, der vedrører handel med ejendomme, der iflg. tingbog er omsat hyppigt inden for de sidste 36 måneder.

Tilsvarende anbefales investeringskreditter klassificeret efter relevante væsentlige risikofaktorer.

For engagementer med disse risikofaktorer anbefaler intern revision, at engagementsgennemgangen suppleres med konkrete beskrivelser af, hvorfor risikofaktoren ikke medfører en risiko i vurderingen.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.2 (2 AF 26) STYRKELSE AF KREDITKONTORETS ENGAGEMENTSVURDERING - REGNSKABSANALYSE

(Protokol nr. 248, nr. 2) Analyse af regnskaber i forbindelse med engagementsgennemgangen skal udvides afhængig af særlige forhold i engagementet, hvilket er meddelt til kreditkontoret ved eksempler.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.3 (3 AF 26) STYRKELSE AF KREDITKONTORETS ENGAGEMENTSVURDERING - SENESTE REGNSKAB

(Protokol nr. 248, nr. 3) Ved engagementsvurderingen skal der fremskaffes de seneste regnskaber som grundlag for engagementsvurderingerne.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.4 (4 AF 26) STYRKELSE AF KREDITKONTORETS ENGAGEMENTSVURDERING - ALLE ELEMENTER MED I ENGAGEMENT

(Protokol nr. 248, nr. 4) Ved opgørelsen af engagement skal også inkluderes engagement med f.eks. pantebreve (banken som kreditor) og **Virksomhed 12b A/S**.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.5 (5 AF 26) STYRKELSE AF KREDITKONTORETS ENGAGEMENTSVURDERING - DOKUMENTKONTROL

(Protokol nr. 248, nr. 5) En effektiv engagementsvurdering forudsætter, at lånedokumenter og sikkerheder ikke har fejl. Igangsat initiativ i kreditfunktionen opbakkes af intern revision.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.6 (6 AF 26) STYRKELSE AF KREDITKONTORETS
ENGAGEMENTSVURDERING - RAPPORTERINGSFRISTER

(Protokol nr. 248, nr. 6) Rapporteringsfrister fra kreditkontor skal iagttages bedre.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.7 (7 AF 26) STYRKELSE AF KREDITKONTORETS
ENGAGEMENTSVURDERING - GODKENDELSE AF PANTEBREVE I
KUNDERS PANTEBREVSKREDITTER.

(Protokol nr. 248, nr. 7) Der mangler formel dokumentation for vurdering af sikkerheden og boniteten af pantebreve, der belånes i kunders pantebrevskreditter.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.8 (8 AF 26) STYRKELSE AF KREDITKONTORETS
ENGAGEMENTSVURDERING - OVERBLIK OVER PANTEBREVE I
KUNDERS PANTEBREVSKREDITTER.

(Protokol nr. 248, nr. 8) Der mangler mulighed for en hurtig vurdering af bankens risiko i forhold til en bestemt debitor, ejendom på tværs af pantebrevskreditter eller bonitetsrisikoen på et sikkerhedsdepot.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.9 (9 AF 26) SIKKERHEDERNE I ENGAGEMENT MED **Virksomhed 9**
GRUPPEN.

(Protokol nr. 248, afsnit 3.1.2.1) Efter intern revisions vurdering er renteklausulerne på ejerpantebreve ikke formuleret således, at rentekrav kan rykke efterfølgende panthavere med baggrund i højesteretsdomme.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.1.10 (10 AF 26) ENGAGEMENTMED **Virksomhed 10**

(Protokol nr. 248, afsnit 3.1.2.2) Engagement med **Virksomhed 10** er endnu ikke indfriet. Der er nu oplyst, at engagement forventes indfriet inden 1. oktober 2008.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

**5.2. Revisionsbemærkninger i 1. kv. 2008 om bl.a. forretningsgange for
engagementer.**

Der henvises til revisionsprotokol nr. 247 af 28. april 2008, og i det følgende er udelukkende fremhævet protokolforhold i relation til engagementsrevision. Baggrunden for at begrænse til disse forhold er for at dokumentere, at intern revision har rapporteret forhold, der forøger risikoen for tab/nedskrivninger

enten i konkrete engagementer eller som konsekvens af mangler i forretningsgange.

5.2.1 (11 AF 26) STYRKELSE AF KREDITKONTORETS ENGAGEMENTSVURDERING – PROCEDURER TIL ÅRSRAPPORT.

(Protokol nr. 247) Kreditkontoret har vurderet engagementer pr. 31. marts 2008 efter mere enkle metoder end den anvendte regnskabspraksis benyttet ved udarbejdelse af årsrapporten for 2007.

Intern revision bemærker, at retningslinjerne fra årsrapporten skal anvendes også ved periodemeddelelser og halvårsregnskabet.

Punktet er ÅBENT pr. 31/3-2008

5.2.2 (12 AF 26) ENGAGEMENT MED **Virksomhed 10** .

(Protokol nr. 247, afsnit 3.1.2) Engagement med **Virksomhed** er endnu ikke indfriet. Der er nu oplyst, at der søges at etablere bedre sikkerheder i engagementet.

Punktet er ABENT pr. 31/3-2008

5.3. Revisionsbemærkninger i årsprotokol for 2007 om forretningsgange for engagementer.

Der henvises til revisionsprotokol nr. 246 af 28. februar 2008, og i det følgende er udelukkende fremhævet protokolforhold i relation til engagementsrevision. Baggrunden for at begrænse til disse forhold er for at dokumentere, at intern revision har rapporteret forhold der forøger risikoen for tab/nedskrivninger enten i konkrete engagementer eller som konsekvens af mangler i forretningsgange.

Ud over nedenstående revisionsbemærkninger er der i årsprotokollen for 2007 anført et udførligt afsnit 2.1 på side 3 samt afsnit 2.3 til afsnit 2.4.3.15 i revisionsprotokollen omkring engagementer og nedskrivninger på disse i form af individuelle og gruppevis. Der henvises til revisionsprotokol for 2007 (nr. 246 af 28. februar 2008) tidligere indsendt til Finanstilsynet.

5.3.1 (13 AF 26) FREMHÆVELSE AF BLANCO ELEMENT I STORE ENGAGEMENTER TIL BESTYRELSEN

Intern revision fremhæver i forbindelse med vurdering af store engagementer størrelsen af blanco elementet, dvs. omfanget af den usikrede del af engagementet.

Også i 2007 giver dette anledning til kommentarer fra enkelte bestyrelsesmedlemmer, men bestyrelsen meddeler ikke nogen aktiviteter til direktionen til reduktion af denne risiko.

I forhold til regnskabsreglerne kan der ikke gøres yderligere, idet der ikke er grundlag for at kunne foretage nedskrivninger blot fordi der er store kreditter, hvor der er bøj andel af usikret andel i engagementet.

5.3.2 (14 AF 26) RAPPORTERING TIL BESTYRELSEN AF UDVIKLING I SVAGE ENGAGEMENTER

Bemærkning fra protokol nr. 246 (årsprotokol 2007) om rapportering fra kreditkontor til bestyrelse af svage engagementer og udvikling heri er gennemført ved at der rapporteres til bestyrelsen månedligt.

Punktet blev lukket på denne baggrund i årsprotokollen for 2007.

5.3.3 (15 AF 26) ETABLERING AF ET "EARLY-WARNING" SYSTEM TIL TIDLIG OPDAGELSE AF BEGYNDENDE SVAGHEDSTEGN

Bemærkning fra protokol nr. 246 (årsprotokol 2007) om etablering et "early-waming" system i form af procedurer til undersøgelse af forhold omkring kunder, som indikerer begyndende svaghedstegn.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

Dette punkt er en overbygning eller udvidet bemærkning til en tidligere revisionsbemærkning i revisionsprotokol nr. 241, årsprotokol for 2006 vedrørende krav til kreditkontorets udførelse af vurdering af individuelle nedskrivningsbehov.

5.3.4 (16 AF 26) MANGLER I KONTROLLER FOR BEVILLING AF OVERTRÆK

I revisionsprotokol nr. 243 for 2. kvartal 2007 er bemærket til bestyrelsen, at bevillingsprocedurer ikke er efterlevet i 11% af undersøgte tilfælde i perioden 1. januar til 10. maj 2007. Ledelsen har oplyst, at bevillingerne er udarbejdet efterfølgende. Forholdet er ikke berigtiget endnu af intern revision.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.3.5 (17 AF 26) LANGSOM SAGSBEHANDLING OMKRING ETABLERING AF SIKKERHEDER

I revisionsprotokol nr. 243 for 2. kvartal 2007 er bemærket til bestyrelsen, at sagsbehandlingsforløbet for etablering af sikkerheder og færdiggørelse af dokumenter skal gennemføres hurtigere.

Ledelsen har oplyst, at bemærkningen er afhjulpet. Forholdet er ikke berigtiget endnu af intern revision.

Punktet er ÅBENT pr. 30/6-2008

5.4. Revisionsbemærkninger i årsprotokol for 2006 om bl.a. forretningsgange for engagementer.

Der henvises til revisionsprotokol nr. 241 af 1. marts 2007, og i det følgende er udelukkende fremhævet protokolforhold i relation til engagementsrevision. Baggrunden for at begrænse til disse forhold er for at dokumentere, at intern revision har rapporteret forhold der forøger risikoen for tab/nedskrivninger

enten i konkrete engagementer eller som konsekvens af mangler i forretningsgange.

Ud over nedenstående revisionsbemærkninger er der i årsprotokollen for 2006 anført et udførligt afsnit 3 på siderne fra side 4 til og med side 26 i revisionsprotokollen omkring engagementer og nedskrivninger på disse i form af individuelle og gruppevise. Der henvises til revisionsprotokol for 2006 (nr. 241 af 1. marts 2007) tidligere indsendt til Finanstilsynet.

5.4.1 (18 AF 26) EKSTRAORDINÆR BEVILLINGS- OG DOKUMENTGENNEMGANG (PROTOKOL NR. 238/2. KVT. 2006)

Intern revision har afledt af høj vækst i udlån undersøgt nye engagementer over 15 mio. kr. Gennemgangen af overholdelse af bevillingsprocedurer og dokumentkontrol viste mange mangler i overholdelsen af forretningsgange, dokumenter og sikkerheder.

Ledelsen har oplyst, at bemærkningen er afhjulpet i 3-4 kvartal 2006. Ved revisionen i 2007 viste det sig, at der fortsat er problemer med sagsbehandlingstiden mv. i 2007.

5.4.2 (19 AF 26) SIKRINGSAKTIER I UDLANDET (PROTOKOL NR. 238/2. KVT. 2006)

Intern revision har bemærket, at der bør benyttes eksterne rådgivere til sikring af, at der foretages retsgyldige sikringsakter i forhold til sikkerheder placeret i udlandet.

5.4.3 (20 AF 26) ORDINÆR BEVILLINGS- OG DOKUMENTGENNEMGANG (PROTOKOL NR. 239/3. KVT. 2006)

Revision af kreditkontorets bevillings- og dokumentgennemgang på almindelige engagementer under 15 mio. kr. viste lignende mangler som påpeget i revisionsprotokol nr. 238, jf. ovenstående afsnit 6.1

5.4.4 (21 AF 26) REGNSKABSREGLERNES KRAV TIL VURDERING AF INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGSBEHOV (PROTOKOL NR. 240/4. KVT. 2006)

Intern revision bemærker, at procedurerne for vurdering af individuelle nedskrivningsbehov på udlån til private og til erhverv er mangelfuld i forhold til regnskabsreglerne.

5.4.5 (22 AF 26) BANKENS EGEN BEHOLDNING AF PANTEBREVE (PROTOKOL NR. 238/2. KVT. 2006)

Intern revision har anført revisionsbemærkninger til a) procedurerne for bankens egne pantebreve, b) adkomst til pantebreve, c) manglende løbende vurdering af nedskrivningsbehov på pantebreve, d) mangelfuld dokumentation for tab og e) mangler i afstemninger.

5.4.6 (23 AF 26) ORDINÆR BEVILLINGS- OG DOKUMENTGENNEMGANG (PROTOKOL NR. 240/4. KVT. 2006)

Intern revision anbefaler etablering af politikker for udlånseksponering inden for ejendomsfinansiering og pantebreve samt skærpede bevillingsprocedurer for bedømmelse af ejendomsfinansieringsengagementer.

5.4.7 (24 AF 26) FREMSKAFFELSE AF REGNSKABER TIL BRUG FOR ENGAGEMENTSVURDERINGER (PROTOKOL NR. 241 - ÅRSROTOKOL FOR 2006)

Vurderingen af nedskrivningsbehov skal af kreditkontoret og rådgiver udføres på basis af nyeste regnskab.

5.4.8 (25 AF 26) KRAV TIL METODE FOR GRUPPEVISE NEDSKRIVNINGER (PROTOKOL NR. 241 - ÅRSROTOKOL FOR 2006)

Intern revision har bemærket, at der er benyttet kvalificerede skøn som metode for opgørelse af gruppevise nedskrivninger. Disse skøn opfylder ikke fuldt ud kravene til udførelse af disse skøn for 2 grupper.

5.4.9 (26 AF 26) FEJL VEDRØRENDE PANTEBREVE (PROTOKOL NR. 241 - ÅRSROTOKOL FOR 2006)

Ved statusrevisionen for 2006 er der fortsat konstateret fejl, hvilket bekræfter tidligere bemærkninger om behov for styrkelse af området og at denne forbedring er presserende.

5.5 Kvartalsanalyser af engagementsudvikling i større engagementer efter branche.

Intern revision har som en service for bestyrelsen kvartalsvis udarbejdet "Analyse af store engagementer" for gruppeengagementer over 1,5 mio.kr.

Analysen viser hvorledes engagementer i forskellige størrelser eller brancher har udviklet sig i forhold til udnyttelse af maksimum fordelt på indeværende kvartal, forrige kvartal og samme kvartal sidste år.

Brancher er endvidere analyseret i grafer for hver branche i graferne findes et regneark, der pr. konkret engagementsnavn viser udvikling i træk på kredit i de 3 kvartalstyper, jf. foregående afsnit.

Dette materiale er udarbejdet til bestyrelsens overblik over engagementer og fremsendt forud for møderne til brug for bestyrelsens forberedelse.

Analyserne er udarbejdet siden 4. kvartal 2006.

Ved bestyrelsesmøderne har bestyrelsen ikke ønsket at intern revision skulle undersøge bestemte engagementer mere indgående. Et sådant ønske ville i så fald skulle indarbejdes i funktionsbeskrivelsen, jf. revisionsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 6.

5.6. Øvrige kommentarer til arbejdsvilkår.

5.6.1 FORHOLD VEDRØRENDE OFFENTLIGE MYNDIGHEDER

5.6.1.1 Fejl i indberetning om eksponering i forhold til ejendomsbranchen (Protokol nr. 248/2. kv. 2008)

I revisionsprotokollen for 2. kvartal 2008 har intern revision bemærket, at der er fejl i opgørelsen af pantebreve i redegørelse til Finanstilsynet.

Ledelsen har oplyst, at der indsendt en korrigeret redegørelse.

5.6.1.2 Solvensbehovsmodel (Protokol nr. 247/1. kv. 2008 og nr. 249/3. kv. 2008)

Ud fra en revision af den anvendte solvensbehovsmodel har mangler vedrørende udformning, indhold og nødvendig dokumentation.

Revisionsbetragtninger til solvensbehovsmodellen og kravene hertil er endvidere blevet protokolleret i revisionsprotokollerne nr. 245 (4. kvartal 2007) og 246 (årsprotokollat for 2007).

Første indrapportering af solvensbehov efter nye regler i kapitaldækningsbekendtgørelsen skulle ske ved indberetning til Finanstilsynet for 3. kvartal 2007. Intern revision har således haft et tæt fokus på dette område siden den nye opgørelsesmetode skulle benyttes.

I protokol nr. 249 er den uvildige vurdering af solvensbehovsmodellen omtalt. Den uvildige vurdering konkluderer, at modellen har mange alvorlige mangler, som skal afhjælpes før bestyrelsen godkender modellen. Desværre har modellen været anvendt siden efteråret 2007, og bestyrelsen har tidligere godkendt modellen. Svaghederne i modellen har derfor betydet, at det ikke kan udelukkes at det indrapporterede solvensbehov har været for lavt.

5.6.1.3 Løbende kontrol med solvensforhold (Protokol nr. 247/1. kv. 2008)

Intern revision påpeger i revisionsprotokollen for 1. kvartal 2008, at der mangler procedurer for systematisk sammenligning og løbende vurdering af den indbyrdes sammenhæng mellem faktisk solvens, største engagementsstørrelse og solvensbehov.

5.6.1.4 Overtrædelse af FIL § 145, stk. 1 vedr. 25% engagementsgrænse

I revisionsprotokol nr. 238 for 2. kvartal 2006 (i øvrigt protokol for første fulde kvartal efter min tiltrædelse 1. marts 2006) redegøres for overtrædelse af 25% engagementsgrænse i engagement med **V15 ApS**.

I revisionsprotokol nr. 240 for 4. kvartal 2006 redegøres for overtrædelse af 25% engagementsgrænse i engagement med **Gl.B1**fonden.

I revisionsprotokol nr. 243 for 2. kvartal 2007 redegøres for overtrædelse af 25% engagementsgrænse i engagement med **Gl.B1**fonden.

Disse overskridelser er meddelt til intern revision, at der er indsendt orientering om til Finanstilsynet.

5.6.1.5 Overtrædelse af indberetningspligt efter værdipapirhandelsloven (Protokol nr. 242/1. kv. 2007)

I revisionsprotokol nr. 242 for 1. kvartal 2007 er der i fire tilfælde ikke sket indberetning til Fondsbørsen.

5.6.2 FORHOLD VEDRØRENDE OVERORDNEDE LEDELSESKONTROLLER

5.6.2.1 Bestyrelsesformanden ændring af periodemeddelelse for 1. kvartal 2008

I forbindelse med udsendelse af periodemeddelelse for 1. kvartal 2008 er der på foranledning af bestyrelsesformanden lavet en periodisering af kreditkontorets driftsførte nedskrivninger på ca. 20 mio. kr., således at driften af banken ikke udviste underskud i periodemeddelelsen.

De af kreditkontoret opgjorte nedskrivninger var imidlertid udtryk for konkrete nedskrivninger, som efter intern revisions opfattelse ikke kan periodiseres i en periodemeddelelse om realiserede tal for 1. kvartal 2008.

5.6.2.2 Ledelse og styring af risici i banken (Protokol nr. 248/2. kv. 2008)

I revisionsprotokol nr. 248 for 2. kvartal 2008 påpeger jeg over for ledelsen, at de nuværende instrukser efter FIL §71 fra bestyrelsen til direktionen ikke er tilstrækkelige.

I 1. halvår 2008 er konstateret negativ udvikling vedrørende kursreguleringer, renteutvikling og nedskrivninger.

Intern revision påtaler derfor med henvisning til revisionsbekendtgørelsens § 6, at der behov for en bedre ledelsesmæssig styring og kontrol af bankens risici.

5.6.3 FORHOLD TIL **Gl. B1** FONDEN

5.6.3.1 Ejerandel af **Gl. B1** aktier i forhold til om **Gl. B1** er datterselskab til **Gl. B1** fonden

Fondens ejerandel af **Gl. B1** aktier udgør omkring 47-49 % af aktiekapitalen. Bankens beholdning af egne aktier pr. 29. august 2008 på 5,2 %, jf. fondsbørsmeddelelse nr. 15/2008.

Reelt foreligger der derfor den situation, at **Gl. B1** fonden pr. 29. august 2008 ejer effektivt over 50% af aktiekapitalen i **Gl. B1**. Efter FIL § 5, stk. 1, nr. 10 vil **Gl. B1** fonden blive betragtet som en del af koncernen. Finanstilsynet har imidlertid ikke kommenteret eller reageret herpå.

6 ØVRIGE FEJL I MODTAGET OPSIGELSE

Dette punkt vedrører nogle formelle forhold, som Finansforbundet har informeret mig om. Jeg afventer endnu at modtage en samlet oversigt. Dette forhold må jeg derfor meddele på et senere tidspunkt.

7 INDSIGELSE MOD ÆRESKRÆNKENDE HANDLINGER FRA BESTYRELSEN

I forbindelse med min opsigelse er der udsendt Fondsbørsmeddelelser og pressemeddelelser samt givet interviews til pressen. I denne kommunikation har **Part A** rejst tvivl omkring, hvorfor jeg også blev opsagt.

Denne medieomtale har alvorligt skadet mit omdømme og har vist sig at forvolde større problemer for mig i forhold til at finde nyt arbejde end jeg overhovedet kunne forestille mig.

Jeg har med denne redegørelsen argumenteret for, hvorfor jeg finder opsigelsen ubegrundet. Det er min opfattelse, at det klart og tydeligt fremgår af den omfattende redegørelse, at jeg har ret i min indsigelse. Finansforbundet afventer kun min tilladelse og så vil de gerne føre min sag.

Det er derfor særdeles uheldigt, at den tidligere bestyrelse anført af **Part A** har påført mig disse ærekrænkende problemer.

Jeg anser det som relevant, at der indledes en drøftelse af løsningsmuligheder på dette problem.

Samtidigt er fastholdelsen af mig i opsigelsesperioden medvirkende til, at forstærke de vanskelige i at finde nyt job. Fastholdelsen betyder efter markedsføringsloven, at jeg ikke må tage ansættelse i konkurrerende virksomhed. Jeg kan alene undgå denne begrænsning, hvis jeg bliver "fritstillet i enhver henseende". Netop denne formulering er nødvendig for at blive fri for begrænsningerne i markedsføringsloven i henhold til afgørelser fra Højesteret om emnet.
..."

Ved brev af 28. maj 2009 "Vedrørende Finanstilsynets undersøgelse af handlen med **Gl. B1** aktier" (bind I, 255 ff.) stillede Finanstilsynet en række spørgsmål til **Ny B1**, herunder følgende spørgsmål 8:

"8. Ifølge tilsynets oplysninger fik bankens interne revision underkendt nedenstående protokoltilførsler i forbindelse årsprotokol for 2006:

- Anførsel af risikoen for kursudsving i **Gl. B1** fondens beholdning af **Gl. B1** aktier og mulig effekt på **Gl. B1** fondens regnskabs soliditet, herunder risiko ved bankens engagement med **Gl. B1** fonden i tilfælde af kursfald på **Gl. B1** aktien.

- Anførsel af at aktieoptionsprogrammer indeholder risiko for effekt på kursudviklingen af aktien

Banken anmodes om at fremsende korrespondancen mellem intern revision, ekstern revision, direktionen og bestyrelsen, vedrørende underkendelsen af ovenstående tilførsler til protokollen.”

Af bankens svar til Finanstilsynet (bind I, 285) fremgår vedrørende besvarelsen af spørgsmål 8:

”Spørgsmål 8 – Underkendelse af intern revisions protokoltilførsler i.f.m. årsprotokol for 2006.

Vedlagt er notat af 10. juni d.å. m/bilag fra tidligere intern revisionschef

Vidne 41 .

Vidne 15 ”

Af **Vidne 41's** redegørelse af 10. juni 2009 med bilag til Finanstilsynet (bind I, 286 ff.) fremgår:

”...

Redegørelse vedrørende punkt 8 i Finanstilsynets brev om underkendte revisionsbemærkninger

Ved udarbejdelsen af min første årsrevisionsprotokol efter min tiltrædelse pr. 1. marts 2006 for kalenderåret 2006 blev nogle forhold medtaget i min protokol krævet fjernet af ekstern revision.

Min årsprotokol er udarbejdet i medfør af §17, stk. 3 i BEK nr 1224 af 22/10/2007 "Bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder m.v. samt finansielle koncerner". Min årsprotokol for 2006 blev distribueret til bestyrelsesmedlemmerne tirsdag d. 27. februar 2007.

Den anvendte hjemmel af ekstern revision til at kræve ændringer til intern revisions protokol findes i ovenstående bekendtgørelses §5, stk. 2, litra 2, citat: *"den eksterne revision er enig i indholdet af alle den interne revisions protokoltilførsler vedrørende regnskabsåret, og såfremt dette ikke er tilfældet, hvori uenigheden består"*.

Jeg fik mundtligt oplyst onsdag aften d. 28. februar 2007 af **Part N**, **Part P A/S**, at ekstern revision ikke kunne erklære sig enig i min årsprotokol. Det ville være første gang, at **Part P** skulle skrive dette i ekstern revisions protokol for **Gl. B1**, og dette ville være en alvorlig sag for bestyrelsens vurdering af min ansættelse, idet ekstern revision også efter bekendtgørelsens §5, stk. 2, litra 1 skal vurdere om den interne revision fungerer tilfredsstillende. Endvidere fik jeg oplyst, at eftersom ekstern revision gennem sin erklæring på årsrapporten bærer det fulde ansvar for den

udførte revision, så kan bestyrelsen efter bekendtgørelsens § 11, stk. 5 blot beslutte, at den interne revisionschef ikke skal påtage årsrapporten.

Idet ekstern revision som statsautoriserede revisorer således havde det fulde ansvar for revisionen af årsrapporten, så vurderede jeg, at hvis ekstern revision ikke finder de omtalte forhold relevante for at kunne påtage årsrapporten og årsprotokollat, så måtte jeg som ikke statsautoriseret intern revisor også kunne acceptere en undladelse af omtalen. Det indgik også i mine overvejelser, at jeg var nytiltrådt i 2006 og min forgænger gennem 40 år ikke havde haft uoverensstemmelser med ekstern revision om vurdering af aktieoptionsprogram og **Gl. B1** fondens eksponering i **Gl. B1** aktier.

I løbet af aftenen onsdag d. 28. februar 2007 udarbejdede jeg derfor ændringer til den årsprotokol, som var distribueret til bestyrelsen. Efter endnu en mundtlig drøftelse pr. mobiltelefon med **Part N** af den ændrede årsprotokol for 2006 fik jeg hans godkendelse af min årsprotokol.

På bestyrelsesmødet torsdag d. 1. marts 2007 præsenterede ekstern revision v/ **Part N** først deres årsprotokol, hvorefter jeg præsenterede intern revisions årsprotokol. Ved min præsentation fremlagde jeg på overheadprojektor de tilføjelser og sletninger, som var sket på foranledning af ekstern revision, idet jeg oplyste at ændringerne var nødvendige for at ekstern revision kunne godkende intern revisions årsprotokol. Efter min præsentation blev jeg bedt om at forlade bestyrelsesmødet, mens ekstern revision fortsatte i bestyrelsesmødet.

Efterfølgende fik jeg stærk kritik af forløbet af såvel bestyrelsesformanden **Part A**, den administrerende direktør **Part K** og direktør **Part L**. Ved evalueringsmøde i april 2007 med ekstern revision og økonomidirektør **Person 21** blev min årsprotokol for 2006 endnu engang kritiseret. Indholdet på evalueringsmødet kan dog bevidnes af øvrige medarbejdere fra intern revision, der deltog i mødet.

Det er imidlertid min personlige opfattelse, at ekstern revisions reaktion på min årsprotokol har sammenhæng til personerne i foregående afsnit. Jeg kan derfor ikke udelukke, at disse personer har påvirket ekstern revision til at sørge for, at der blev gennemført ændringer til min årsprotokol for 2006.

Vedlagt følger nedenstående materiale til dokumentation af ændringerne i den interne revisions årsprotokol for 2006:

- Følgrebrev af 27/2-2007 til bestyrelsen med distribueret årsprotokoller for 2006
- Mail afsendt onsdag d. 28/2-2007 kl. 20:38 til **Part N**
- Årsprotokol for 2006 med fremhævede ændringer, hvor ny tekst er indsat med rød og slettet tekst er markeret med blå. (Side 23 vedr. **Gl. B1** fonden og side 30 vedrørende aktieoptionsprogram)
- Intern revisions endelige årsprotokol for 2006

Det er ikke muligt at fremskaffe dokumentation for samtalerne mellem undertegnede og [Part N], idet samtalerne ikke er optaget på bånd. Tilsvarende er den mundtlige præsentation af ændringerne for bestyrelsen heller ikke optaget på bånd, og så vidt jeg kan huske er omtalen i bestyrelsesmødereferatet meget sparsom.

Jeg er fratrukket hos [Ny B1] og har dermed ikke længere har adgang til at gennemgå korrespondancedokumentation. Såfremt det ønskes vil jeg gerne gennemgå korrespondancedokumentationen mere detaljeret end ovenstående for at finde yderligere informationer. Dette vil jeg mene kan fremfinde mere dokumentation til Finanstilsynet. En sådan opgave forudsætter dog, at jeg får tilladelse hertil fra [Ny B1].

Såfremt der er spørgsmål til denne redegørelse står jeg naturligvis til rådighed.
...”

Som bilag til redegørelsen var vedlagt bl.a. et brev af 27. februar 2007 fra [Vidne 41] til ”Bestyrelsen og direktion i [Gl. B1]” vedrørende fremsendelse af årsprotokollater fra intern og ekstern revision (bind I, 288), en mail af 28. februar 2007 fra [Vidne 41] til [Part N] og [Part M] fra [Part P] med emnet ”Intern revisions protokol efter koordinering” (bind I, 289) og et uddrag af intern revisions udkast til årsprotokollat (bind I, 290 ff.).

Af brevet af 27. februar 2007 fra [Vidne 41] til ”Bestyrelsen og direktion i [Gl. B1]” (bind I, 288) fremgår:

”...

Vedlagt fremsendes til orientering:

Vedlagt følger årsprotokollater fra henholdsvis intern revision og ekstern revision [Part P A/S].

Efter aftale med ekstern revision er omtalen af store engagementer medtaget i intern revisions protokol i afsnit 3.2 mod sidste års behandling i [Part P's] revisionsprotokol. Afsnit 3.2 består fortrinsvis af notat fra kreditkontoret, som er indsat direkte under afsnit 3.2.2. For at øge læsevenligheden er indsat et ledelsesresumé på en halv side i afsnit 3.2.1.

Intern revisions detailvurderinger af store engagementer er samlet i afsnit 3.2.3. Omtalen og vurderingen af de store engagementer udgør 23 sider (62 %) af den interne revisions revisionsprotokol for 2006.

Ekstern revisions protokol er vedlagt som modtaget pr. mail fra [Part P] i dag.

For intern revisions årsprotokol skal jeg beklage at denne ikke er fremsendt i går, men udarbejdelsen har været besværet af vejr-situationen fra 22-24 februar.
...

Af mailen af 28. februar 2007 fra **Vidne 41** til **Part N** og **Part M** fra **Part P** (bind I, 289) fremgår:

”...
Her følger kopi af protokol efter koordinering og drøftelser af indhold. Ny tekst er indsat med rød, mens udgået tekst er gennemstreget og blå.

Vedr. de store engagementer, så har **V4** lovet at fremskaffe oplysninger omkring tilsagte valutaterminsforretninger og eventuelle andre forretninger med afledte finansielle instrumenter, som jeg modtager ca kl. 08:15. Omkring **Vidne 20** får jeg også at vide om ordet "ikke" skal væk (Der er ??ikke??tale om en almindelig pantebrevskredit"

Som drøftet ser jeg frem til en tilbagemelding i aften pr. mobiltelefon [...] om ændringer er lavet som vi har aftalt ved gennemgangen - også selvom det bliver sent.
...”

Af punkt 3.2.3, 3.2.3.1 og 6.3 i det uddrag af intern revisions udkast til årsprotokollat for 2006 (bind I, 290 ff.), der var vedlagt mailen, fremgår:

”3.2.3 Intern revisions vurdering af engagementer i afsnit 3.3.2

I dette afsnit anføres intern revisions kommentarer til kreditkontorets opgørelse af de enkelte engagementer i afsnit 3.2.2 oven for.

~~Revisionen har ikke omfattet en verifikation af de i afsnit 3.2.2 anførte oplysninger om indtjenings-, kapitalforhold og sikkerheder. Ligeledes muliggør oplysningerne ikke en uvildig risikovurdering, da oplysningerne ikke redegør for frie og ubehæftede aktiver.~~

~~Til supplerende understøttelse af bonitetsvurderingen af oplyste sikkerheder har kreditkontoret oplyst, at bankens politik vedrørende investeringsengagement stiller krav om, at kunden forpligtes i aftalen til at sørge for risikospredning. Ved engagementer vedrørende ejendomsinvesteringer foreskriver politikken, at der ud fra en konkret vurdering indhentes en uvildig ejendoms-mægler-vurdering ved etablering af engagement.~~

3.2.3.1 **GIB1** fonden og sammenhængende engagementer

Baseret på virksomhedens indtjenings- og kapitalforhold kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret foretagne vurdering af engagementets risiko. Blanco udtrykt i procent af bevilget engagement udgør 22 %.

Baseret på de indlagte sikkerheder kan vi efter vores gennemgang tilslutte os den af kreditkontoret foretagne vurdering af engagementets risiko. Kautionen fra Gl.B1-fonden overfor Virksomhed 59 A/S medfører en mindre forringelse af soliditetsvurderingen af egenkapitalen i Gl.B1-fonden. Ligeledes udgør en væsentlig del af fondens aktiver, værdier placeret i en aktie, hvilket medfører, at Gl.B1-fonden er eksponeret i høj grad i en aktie med risiko for store udsving i værdi. Denne eksponering påvirker soliditetsvurderingen, omend det ikke skønnes at have relevant væsentlig betydning for engagementsrisikoen.

Under vor revision af engagementet har vi ikke konstateret objektive indikationer for værdiforringelse, og på denne baggrund erklærer vi os enige i, at engagementet er målt korrekt i forhold til regnskabsbekendtgørelsen § 51 for modervirksomheden og IAS 39 for koncernregnskabet

...

6.3 Information om afledte risici ved aktieoptionsprogrammer

Efter god revisionssskik samt revisionsstandard nr. 240 skal intern revision kommentere om afledte latente risici ved de indførte aktieoptionsprogrammer for direktion og koncernledergruppen.

Optionsprogrammerne har blandt andet til formål, at sikre sammenfald med aktionærers interesser for direktion og koncernledergruppen. Disse optionsprogrammer indebærer imidlertid også en latent risiko for, at interessen for kursudviklingen på Gl.B1-aktien i teorien kan påvirke ledelsens udøvelse af regnskabsmæssige skøn ved udarbejdelsen af regnskabsmateriale. Denne risiko kan imødegås ved udformning af relevante interne kontroller til kontrol heraf. I forbindelse med ajourføring i forhold til den opdaterede § 71 i lov om finansiel virksomhed, som er trådt i kraft pr. 1. januar 2007 anbefaler intern revision, at der udarbejdes relevante interne kontroller herfor."

Finanstilsynet sendte den 16. februar 2010 følgende brev til "Part P A/S" Att.:
Statsaut. revisor "Part N" (bind L, 11 f.):

"Ang. Gl. B1

Finanstilsynet har [...] gennemgået bankens tidligere interne revisor Vidne 41's brev af 10. juni 2009 samt det fremsendte materiale vedrørende underkendte revisionsbemærkninger. I denne sammenhæng skal tilsynet anmode om en redegørelse for nedenstående forhold:

Angående udkast til intern revisions protokollat vedrørende årsrapport for 2006 oplyser Vidne 41, at De i egenskab af ekstern revisor for banken krævede følgende indførsler slettet:

1. 3.2.3 Intern revisions vurdering af engagementer i afsnit 3.3.2
"Revisionen har ikke omfattet en verifikation af de i afsnit 3.2.2 anførte oplysninger om indtjenings-, kapitalforhold og sikkerheder. Ligeledes

muliggør oplysningerne ikke en uvildig risikovurdering, da oplysningerne ikke redegør for frie og ubehæftede aktiver.

Til supplerende understøttelse af bonitetsvurderingen af oplyste sikkerheder har kreditkontoret oplyst, at bankens politik vedrørende investeringsengagementer stiller krav om, at kunden forpligtes i aftalen til at sørge for risikospredning. Ved engagementer vedrørende ejendomsinvesteringer foreskriver politikken, at der ud fra en konkret vurdering indhentes en uvildig ejendomsmæglervurdering ved etablering af engagement."

2. 3.2.3. Gl.B1 fonden og sammenhængende engagementer

"Kautionen fra Gl.B1 fonden overfor Virksomhed 59 A/S medfører en mindre forringelse af soliditetsvurderingen af egenkapitalen i Gl.B1 fonden. Ligeledes udgør en væsentlig del af fondens aktiver, værdier placeret i en aktie, hvilket medfører, at Gl.B1 fonden er eksponeret i høj grad i en aktie med risiko for store udsving i værdi. Denne eksponering påvirker soliditetsvurderingen, om end det ikke skønnes at have relevant væsentlig betydning for engagementsrisikoen."

3. "6.3 Information om afledte risici ved aktieoptionsprogrammer

Efter god revisionskik samt revisionsstandard nr. 240 skal intern revision kommentere om afledte latente risici ved de indførte aktieoptionsprogrammer for direktion og koncern og koncernledergruppen.

Optionsprogrammerne har blandt andet til formål, at sikre sammenfald med aktionærers interesser for direktion og koncernledergruppe. Disse optionsprogrammer indebærer imidlertid også en latent risiko for, at interessen for kursudviklingen på Gl. B1 aktien kan påvirke ledelsens udøvelse af regnskabsmæssige skøn ved udarbejdelsen af regnskabsmateriale.

Denne risiko kan imødegås ved udformning af relevante interne kontroller til kontrol heraf. I forbindelse med ajourføring i forhold til den opdaterede § 71 i lov om finansiel virksomhed, som er trådt i kraft pr. 1. januar 2007 anbefaler intern revision, at der udarbejdes relevante interne kontroller herfor."

Finanstilsynet har bemærket, at Vidne 41 i brevet anfører, at Part N fremførte, at ekstern revision ikke kunne erklære sig enig i intern revisions årsprotokollat, og eftersom ekstern revision i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2, litra 1 skal oplyse, om den interne revision fungerer tilfredsstillende, ville det være en alvorlig sag for bestyrelsens vurdering af den interne revisionschefes ansættelse.

Redegørelse bedes fremsendt, således at den er tilsynet i hænde senest den 8. marts 2010.

Det skal for en god ordens skyld oplyses, at sagen og dermed oplysninger udleveret til Finanstilsynet, kan blive overdraget til politiet. Derfor er De ikke forpligtet til at afgive udtalelser eller udlevere oplysninger til tilsynet, jf. § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter."

Part P ved [redacted] Part N [redacted] sendte den 19. marts 2010 følgende besvarelse til Finanstilsynet (bind L, 13 ff.):

”...

Gl. B1 [redacted] - Deres skrivelse af 16. februar 2010 [...]

Jeg har modtaget Deres skrivelse af 16. februar 2010, hvortil jeg kan anføre, at de fremførte påstande om underkendelser af revisionsbemærkninger og forholdet om, at jeg ikke skulle kunne erklære mig enig i interne revisionsprotokol er direkte usande og injurierende.

Jeg kan ikke opfatte det anderledes end, at [redacted] Vidne 41 [redacted] forsøger at skade mig ved at fremkomme med sådanne usande og uretmæssige beskyldninger.

I skrivelserne henvises til et brev fra [redacted] Vidne 41 [redacted] af 10. juni 2009 og diverse materiale vedrørende underkendte revisionsbemærkninger. Jeg har den 24. februar 2010 telefonisk anmodet Dem om at modtage kopi af brevet, med henblik på at imødegå eventuelle yderligere uretmæssige beskyldninger mod min person, men De har meddelt, at De ikke kan udlevere kopi af brevet. Dermed er jeg afskåret fra at kommentere eventuelle yderligere usande beskyldninger i brevet mod min person. Jeg henviser i øvrigt til den efterfølgende mailkorrespondance den 1. marts 2010.

I [redacted] Vidne 41's [redacted] skrivelse andet afsnit anføres:

Angående udkast til intern revisionsprotokollat vedrørende årsrapporten 2006, oplyser [redacted] Vidne 41 [redacted] at De i egenskab af ekstern revisor for banken krævede følgende indførsler slettet

Hertil skal jeg bemærke, at det anførte synspunkt er direkte usandt. Jeg har således aldrig beordret [redacted] Vidne 41 [redacted] til at slette nogen i sin protokol.

Jeg har således udført min revision i overensstemmelse med god revisor- og revisionsetik.

I skrivelserne 3. sidste afsnit anføres endvidere:

Finanstilsynet har bemærket, at [redacted] Vidne 41 [redacted] i brevet anfører at [redacted] Part N [redacted] fremførte, at ekstern revision ikke kunne erklære sig enig i intern revisions årsprotokollat, og eftersom ekstern revision i henhold til bekendtgørelsen § 5, stk. 2, litra a skal oplyse, om den interne revision fungerer tilfredsstillende, ville det være en alvorlig sag for bestyrelsens vurdering af den interne revisionschefes ansættelse.

Jeg er i mail af 1. marts 2010 blevet gjort bekendt med, at ovenstående ikke er et ordret citat, men en gengivelse fra [redacted] Vidne 41's [redacted] brev - men antydningen af, at jeg skulle have truet [redacted] Vidne 41 [redacted] på hans ansættelsesforhold, er såvel usand som injurierende.

Hvorvidt bestyrelsen var tilfreds med [redacted] Vidne 41's [redacted] arbejde på daværende tidspunkt, har jeg ikke noget kendskab til, eftersom bestyrelsen ikke overfor mig har givet udtryk for noget desangående.

Den fremførte påstand om, at jeg ikke kunne erklære mig enig i intern revisions protokollat for 2006 som det forelå i udkast, er ligeledes usand.

Som bekendt samarbejder intern og ekstern revision om at revidere årsrapporten. Ekstern revision udfører bl.a. kvalitetskontrol af intern revisions arbejde og gennemlæser naturligvis intern revisions protokoller.

Forud for årsprotokollering gennemlæser ekstern revision således intern revisions protokol og visa versa, for derved at afstemme uhensigtsmæssigheder i de enkelte protokoller, herunder for at undgå gentagelser, og derved sikre den fornødne klarhed og præcision i protokollerne. Dette samarbejde afførte tilretninger i begge protokoller op til bestyrelsesmødet i banken.

█ Vidne 41 █ fremsender således sin protokol til kommentering den 26/2 2007, kl.7.27, jf. vedlagte mail. Vi drøftede protokollen mundtligt med █ Vidne 41 █, hvorefter █ Vidne 41 █ den 28/2 2007, kl. 20.39 fremsendte koordineret protokol, jf. vedlagte mail.

Denne proces er helt sædvanlig og der ligger ikke heri nogen underkendelse af protokollen eller enkeltafsnit heri eller det udførte arbejde.

Jeg bemærker, at udkastet til protokollen jf. mail af 26/2 2007 er tilsendt bankens ledelse og dermed også bestyrelsesformanden. Hvorvidt der herfra er udtrykt utilfredshed med protokollens indhold er jeg ikke bekendt med/vidende om.

Endelig bemærkes, at den samlede bestyrelsen blev orienteret om de koordinerende ændringer, idet protokoludkast var udsendt forud for mødet. Bestyrelsen havde således fuld mulighed for at spørge ind til forholdene og hermed drøfte, hvorfor der var sket ændringer og om der skulle ske tiltag i den forbindelse.

Vedrørende de anførte forhold, er det korrekt, at jeg har drøftet dem telefonisk med █ Vidne 41 █ i forbindelse med den afsluttende koordinering af protokollaterne. Efter min erindring var hovedpunkterne i drøftelserne vedr. de anførte forhold følgende:

3.2.3

Engagementsgennemgangen var udført planmæssigt i løbet af 2006. Denne gennemgang havde blandt andet omfattet bankens største engagementer, herunder låntagernes indtjenings- og kapitalforhold samt stillede sikkerheder.

█ Vidne 41 █ og jeg drøftede derfor, hvorvidt det indledende afsnit var korrekt. █ Vidne 41 █ besluttede herefter, at punktet skulle udgå.

Andet afsnit blev drøftet, og jeg gjorde █ Vidne 41 █ opmærksom på, at relevant kritik af bankens kreditpolitik rettelig skulle protokolleres under ”bemærkninger”, mens der modsætningsvis ikke er krav om i revisionsprotokollatet at medtage gengivelser af oplysninger og politikker uden revisionsmæssige vurderinger.

Vidne 41 valgte derefter at lade det pågældende afsnit udgå, og forhold vedr. kreditpolitik var protokolleret under ”bemærkninger” pkt. 240.

3.2.3.1.

Punktet forekom at være en gentagelse af beskrivelsen under store engagementer.

Da afsnittet i øvrigt afsluttes med, at **Vidne 41** konkluderer, at forholdet: ”ikke skønnes at have relevant væsentlig betydning for engagementsrisikoen”, gik drøftelserne i retning af, at **Vidne 41** skulle overveje relevansen af det pågældende afsnit, da vi i øvrigt kunne tilslutte os **Vidne 41's** konklusion.

Vidne 41 har herefter selv valgt at lade punktet udgå.

6.3

Forhold vedr. besvigelsesrisiko er beskrevet i intern protokol pkt. 9.2 og i ekstern protokol pkt. 9.4.

Dertil kommer, at der i ekstern protokol pkt. 5.9 er en detaljeret beskrivelse af bankens optionsprogrammer samt den regnskabsmæssige behandling heraf.

Dette gjorde jeg **Vidne 41** opmærksom på.

Det må antages, at **Vidne 41** har valgt at lade punktet udgå ud fra en vurdering af, at såvel besvigelsesrisici som optionsprogrammer på tilfredsstillende vis er beskrevet andre steder i den samlede protokollering.

Afslutning

Afslutningsvis bemærkes, at der er adskillige andre ændringer i intern revisions udkast til protokol.

Jeg skal således på det skarpeste afvise de af **Vidne 41** fremsatte usande og injurierende beskyldninger mod min person og skal endnu engang anmode om, at modtage kopi af den til Finanstilsynet fremsendte skrivelse, idet jeg forbeholder mig min retsstilling desangående.
...”

Part N har om forløbet forklaret blandt andet (bilag I, 346 f. og 365):

”Foreholdt ”Redegørelse vedrørende punkt 8 i Finanstilsynets brev om underkendte revisionsbemærkninger” af 10. juni 2009 fra **Vidne 41** (bind I, 286 ff.) forklarede han, at han professionelt havde et fint samarbejde med **Vidne 41**, hvis arbejde han respekterer. Han og **Vidne 41** er forskellige personer, og kontakten til **Vidne 41** gik primært gennem **Part M**. Han har intet at udsætte på **Vidne 41's** revisionsarbejde og det store arbejde, **Vidne 41** udførte som revisionschef. Der var ingen professionelle uenigheder imellem dem. Han syntes ikke, at han og **Vidne 41** havde uoverensstemmelser af nogen art. Han har først set

redegørelsen fra **Vidne 41** i forbindelse med denne sag, da Finanstilsynet ikke ville udlevere redegørelsen til ham. Han og **Vidne 41** havde uenigheder vedrørende formuleringer i intern revisions protokollat. Han mener, at **Vidne 41** sendte udkast til protokollatet til ekstern revision og bestyrelsen samtidig. Der var kommentarer, som han syntes var forkerte, og der var kommentarer, der var subjektive og burde formidles på en anden måde. Efter revisionsbekendtgørelsen skal ekstern revision erklære sig enig i intern revisions protokollat. Hvis ekstern revision ikke er enig, skal de i deres egen protokol skrive, hvad de ikke er enige i og hvorfor. Han og **Vidne 41** havde en almindelig telefonsamtale, hvorefter **Vidne 41** selv rettede nogle af de ting, som han havde påpeget. Der var tale om ganske almindelig koordinering.

Foreholdt brev af 16. februar 2010 fra Finanstilsynet til **Part P A/S** (bind L, 11) forklarede han, at han selvfølgelig læste brevet fra Finanstilsynet. Han havde ingen kontakt med Finanstilsynet i perioden fra **Vidne 41's** redegørelse den 10. juni 2009 og frem til februar 2010, hvor han fik brevet fra Finanstilsynet.

Foreholdt brev af 19. marts 2010 til Finanstilsynet (bind L, 13) forklarede han, at han forud for sit svar af 19. marts 2010 havde kontakt til tilsynet for at høre, om han kunne få udleveret en kopi af redegørelsen fra **Vidne 41**. Finanstilsynet meddelte, at de ikke kunne udlevere en kopi. Han havde ikke anden kontakt med Finanstilsynet, inden han sendte sit svar. Han fik ikke nogen reaktion på brevet fra Finanstilsynet.

Foreholdt mail af 28. februar 2007 fra **Vidne 41** med emne "Intern revisions protokol efter koordinering" (bind I, 289) forklarede han, at der var tale om koordinering, hvilket man er forpligtet til efter revisionsbekendtgørelsen. Der var ikke tale om, at **Vidne 41** blev pålagt noget. Han og **Vidne 41** drøftede, hvad der lå i **Vidne 41's** sætning om pantebrevskrediten til **Vidne 20**, herunder ordet "ikke", men han sagde ikke til **Vidne 41**, at noget skulle ændres. De deltog begge på det efterfølgende bestyrelsesmøde, hvor **Vidne 41** gennemgik protokollatet og redegjorde for, hvad der stod i det oprindelige udkast, som bestyrelsen havde modtaget, og hvad der var ændret efter koordinering med ekstern revision.

...

Foreholdt mail af 28. februar 2007 fra **Vidne 41** med emne "Intern revisions protokol efter koordinering" (bind I, 289), hvoraf det fremgår bl.a., "Omkring **Vidne 20** får jeg også at vide om ordet "ikke" skal væk (Der er ??ikke??tale om en almindelig pantebrevskredit"", forklarede han, at han erindrer forløbet. Han havde stillet et spørgsmål til **Vidne 41** om, hvorvidt ordet "ikke" skulle være der, hvilket **Vidne 41** skulle undersøge.

Foreholdt uddrag af udkast til intern revisions protokollat vedrørende årsregnskabet for 2006 for **Gl. B1** ("Revisionsprotokol for 2006 IR") vedhæftet mailen af 28. februar 2007 fra **Vidne 41** (bind I, 290, pkt. 3.2.3,

afsnit 2 og 3, jf. 289) forklarede han, at han husker drøftelsen. Afsnittet om, at revisionen ikke havde omfattet en verifikation af oplysninger om indtjeningskapitalforhold og sikkerheder, var indholdsmæssigt forkert. Engagementerne var et væsentligt revisionsområde, og de havde foretaget en grundig gennemgang heraf. Der vil være mange arbejdsoplysninger vedrørende deres revision af engagementerne. Han forstod ikke, hvorfor **Vidne 41** skrev, som han gjorde. Det endte med, at afsnittet udgik af protokollatet.”

Vidne 17 har under hovedhandlingen om forløbet forklaret blandt andet (bilag I, 915, 924 f. og 933 f.):

”Hun husker meget tydeligt problemstillingen med **Vidne 41**. **Vidne 41** ringede til hende efter bankens sammenbrud og fortalte, at han havde følt sig mobbet og udelukket af ekstern revision. Det var ikke de ord, **Vidne 41** brugte, men det var sådan, hun forstod det. Intern revision var ansat af bestyrelsen og ikke af direktionen. Intern revision skulle være ”third line of defence”. **Vidne 41** mente, at der var afholdt flere bestyrelsesmøder, hvor han havde været forment adgang, og han havde også oplevet, at han var blevet pålagt at ændre flere af sine rapporteringer. Hun husker ikke, om **Vidne 41** fortalte, hvem der havde pålagt ham ændringerne. **Vidne 41** nævnte nogle eksempler, som hun ikke husker. **Vidne 41** rettede henvendelse til hende, idet hun var ansvarlig for **Gl. B1**. De talte om, at **Vidne 41** burde have underrettet tilsynet, så tilsynet kunne have taget ”action” på det. **Vidne 41** virkede troværdig. Han virkede også som en presset mand. Det berørte hende meget. **Vidne 41** havde ikke været i banken i ret lang tid og fik et helt andet billede, end han havde regnet med, da han fik afdækket forholdene. **Vidne 41** oplevede, at han ikke kunne ”trænge igennem” til bestyrelsen. Hun blev kontaktet af **Vidne 41** efter bankens sammenbrud, men hun kan ikke komme tidspunktet nærmere. **Vidne 41** sagde til hende, at han ikke havde kontaktet tilsynet tidligere, da han var bange for sin stilling.

...

Hun husker, at **Vidne 41** kontaktede hende på et tidspunkt i efteråret 2008. Det var efter den 20. september 2008, men hun husker ikke den præcise dato. Hun husker ikke ordret, hvad **Vidne 41** sagde, men han fortalte, at der var bestyrelsesmøder, som han ikke var inviteret til. Han oplevede, at han var udelukket fra at få foretræde for bestyrelsen, og at nogle forhold, som han havde gjort opmærksom på, ikke blev taget alvorligt. Han havde følt det meget ubehageligt. Hun talte med sin kontorchef om henvendelsen, men hun husker ikke, hvem der var kontorchef på det tidspunkt. Hun talte også med regnskabskontoret, der modtog revisionsprotokollerne fra **Gl. B1**, men hun husker ikke, hvem hun talte med, eller hvad de konkret talte om. Hun husker ikke, hvad hun videre foretog sig i anledning af henvendelsen. **Vidne 41** nævnte, at der var afholdt bestyrelsesmøder, hvor han ikke havde fået foretræde. Hun ved ikke, hvem der havde nægtet ham foretræde. Intern revision er ansat af bestyrelsen som bestyrelsens ”forlængede arm”. Bestyrelsen bør derfor tage det, der kommer fra intern revision, alvorligt. Hun kontaktede ikke bestyrelsen i **Gl. B1**, da henvendelsen kom efter bankens

sammenbrud. Oplysningerne fra **Vidne 41** kom på et sent tidspunkt, og tilsynet havde ikke tidligere fået sådanne oplysninger. Hun var overrasket over henvendelsen, da oplysningerne fra **Vidne 41** ikke stemte med deres indtryk fra inspektionen i 2007, og da de heller ikke var blevet kontaktet i den mellemliggende periode. Som hun husker det, kom henvendelsen efter **Gl. B1's** krak, og der var derfor ikke rigtig en bestyrelse, som hun kunne kontakte i anledning af henvendelsen.

...

Henvendelsen fra **Vidne 41** gjorde indtryk på hende. Det var et opkald, som tilsynet bestemt ikke var vant til at få, og **Vidne 41** var selv meget berørt. De oplysninger, som **Vidne 41** kom med, var nye for tilsynet. Henvendelsen kom, efter at **Gl. B1** var krakket, for hun husker, at hun sagde til **Vidne 41**, at tilsynet jo ikke kunne gøre noget ved det nu. De havde en lang telefonsamtale, og **Vidne 41** var tydeligvis berørt over, at han ikke havde kunnet opfylde sin rolle som intern revisor. Som hun forstod det, havde **Vidne 41** ikke sagt direkte til bestyrelsen, at han ville have foretræde, idet han var bange for sin stilling.”

Vidne 41 har under hovedforhandlingen om forløbet forklaret blandt andet (bilag I, 1213 ff., 1218 f., 1233 ff. og 1244):

”Foreholdt samme rapport (bind C, 6620 f., ”2.5 Ekstern revisions underkendelse af intern revisions protokoltilførsler”) forklarede han, at der var tale om upassende indblanding i hans revisionsopgave. Man blandede sig i, hvad han skulle skrive. Noget kunne man have flere holdninger til ud fra faglige synsvinkler, men han var indigneret over, at ekstern revision ville være ”pennefører” på det, han skrev. Der skulle være en dialog mellem intern og ekstern revision, men der skulle ikke være konsensus. Han fik at vide, at det kunne få betydning for hans ansættelsesforhold, da ekstern revision ikke kunne godkende protokollatet, hvis han ikke rettede ind. Det blev ikke sagt sådan, men han oplevede det som underforstået.

Han valgte at fjerne de omhandlede bemærkninger som anført ved punkt 1-7 (bind C, 6620) for at undgå at blive underkendt af ekstern revision. Finanstilsynet undrede sig siden over, at han gik med til at fjerne nogle af sine bemærkninger. Punkt 1 handlede om, at han udfordrede, at fondens aktier i **Gl. B1** lå til sikkerhed for fondens engagement med banken. Hvis kursen på aktierne udviklede sig negativt, ville sikkerheden være en nullitet. Det kunne være en god idé, at fonden spredte sine investeringer. Det var et ømtåleligt emne, og der var en nærtagenhed i forhold til det, at han stillede spørgsmål ved fonden. Han kom udefra og var nok lidt for ”fræk”.

Punkt 2 handlede ikke om en konstateret overtrædelse, men der skulle gøres opmærksom på incitament, der kunne tilskynde til, at man ”farvede” regnskabsmateriale i forhold til mere indtjening og lavere nedskrivninger. Det fulgte af nogle revisionsstandarder, at han skulle gøre opmærksom på risikoen ved aktieoptioner, men det blev opfattet som en mistænkeliggørelse og

ikke i den ”regnskabsmæssige ånd”, som det var tænkt. Det lå i revisionsstandarden, at han skulle ”flage” det.

Punkt 3 handlede om en problematik, som var behandlet i ekstern revisions protokol. Den skulle han ikke også nævne, og det var i orden, at det blev synkroniseret.

Pkt. 4 handlede om, at man ved måling af forlig i relation til **V19 A/S** anvendte en fast rente i stedet for en markedsbaseret rente. Ekstern revisor havde nogle følsomhedsberegninger i forhold til forskellen mellem den faste rente og markedsrenten. Der kunne derfor argumenteres for, at han ikke skulle nævne punktet. Han var imidlertid ikke bekendt med beregningerne.

Punkt 5 vedrørte et langstrakt forløb. Han mente, at man kunne lande på et forlig, og at værdien af fordringerne købt hos **Virk. 17** skulle reduceres. Det var et punkt, der havde været oppe før. Det var i realiteten igen et spørgsmål om synkronisering i forhold til ekstern revision.

Punkt 6 handlede om, at datterselskabet **Virksomhed 3 GmbH** blev frasolgt, og spørgsmålet var, om der skulle ske indberetning til Finanstilsynet i henhold til § 171 i lov om finansiel virksomhed. Det var et forhold, som ekstern revision havde vurderet, men han så aldrig dokumentation på det. Han behøvede ikke at se på forholdet, når ekstern revision havde set på det, men han kunne have ønsket sig en kopi af ekstern revisions arbejds papirer. Han mener, at der havde været en overskridelse, som skulle indberettes, men da han aldrig så dokumentation, forbliver det et gæt.

Han kan ikke umiddelbart ud fra det foreliggende erindre, hvad punkt 7 vedrørte.

Punkterne 1-7 (bind C, 6621) angik bemærkninger, som han skrev, selvom ekstern revision ikke var enige. Konsekvensen var, at han blev indkaldt til møde med bestyrelsesformand **Part A**, der udtalte kritik af ham. På det tidspunkt var han ved at være ”hårdhudet”. Han forstod ikke, at man på den ene side kritiserede ham og ville have noget fjernet fra protokollerne, men man på den anden side ønskede, at han alligevel skulle være bestyrelsens vagthund. Det var ikke logisk.

De første fem punkter under opregningen af de bemærkninger, han valgte at fjerne (bind C, 6620), angik protokollen vedrørende årsregnskabet for 2005. Punkt 1 og 2 udsprang af en faglig uenighed, men havde ikke nogen regnskabsmæssig konsekvens. Punkt 3-5 handlede om ting, som intern og ekstern revision kunne synkronisere i forhold til, hvem der medtog bemærkningerne, så det var berettiget at korrigere. Punkt 6-7 var ikke kardinalpunkter for ham. Han havde ikke haft tid til at gennemgå det ordentligt og kunne ikke føre bevis for sit synspunkt. Hvis ekstern revision ville tage ansvaret og underskrive påtegningen, måtte det være sådan. Det var ikke noget, der gjorde, at regnskabet ikke var retvisende. Han står på mål for sine påtegninger på årsrapporterne for 2006 og 2007.

Punkter 1-7 (bind C, 6621) handlede om, at han blev kritiseret af bestyrelsesformanden og organisationen for noget, som han havde skrevet i protokollerne. Ekstern revision godkendte hans arbejde, selvom de ikke var enige, men internt i banken var der åbenbart irritation over de forhold, som han påpegede. Punkt 1 handlede om, at han skulle informere bestyrelsen om ikke korrigerede fejl i regnskabet. Det var bestyrelsen ikke vant til at blive orienteret om på bestyrelsesmødet.

...

Foreholdt sit brev af 10. juni 2009 til Finanstilsynet med overskriften ”Redegørelse vedrørende punkt 8 i Finanstilsynets brev om underkendte revisionsbemærkninger” (bind I, 286 f.) forklarede han, at baggrunden for, at han sendte dette brev, var, at han i forbindelse med sin fratrædelse havde lavet en redegørelse af 20. oktober 2008 til Finanstilsynet. Redegørelsen indeholdt mange af de problemstillinger, han havde nævnt i sit brev til banken om sin fratrædelse. Finanstilsynet reagerede på oplysningerne om de underkendte revisionsbemærkninger. Tilsynet mente, at han ikke skulle have accepteret at blive underkendt, og tilsynet bad om en redegørelse. Tilsynet havde kontaktet ham telefonisk, inden tilsynet skriftligt anmodede ham om redegørelsen. Ved brev af 1. marts 2010 bad tilsynet ham om at uddybe sit brev af 10. juni 2009. Tilsynet ville særligt have uddybet en bemærkning vedrørende engagementsgennemgangen i 2006, hvor kreditkontorets beskrivelse og vurdering af engagementerne var indarbejdet i intern revisions protokol. Han mente, at der var tale om en gengivelse af kreditkontorets arbejde, hvilket ikke var udtryk for, at det gengivne arbejde var revideret. Han havde på baggrund af revisionsbekendtgørelsen formuleret nogle linjer i protokollatet (bind I, 290), der oplyste herom. Han ringede til tilsynet og spurgte, hvad tilsynets brev af 1. marts 2010 gik ud på. Han fik at vide, at det handlede om, at tilsynet overvejede en sigtelse for mangelfuldt udført arbejde som revisionschef. Der stod også i tilsynets brev, at sagen kunne blive overdraget til politiet. Det var det eneste punkt i hans brev af 10. juni 2009, som Finanstilsynet vendte tilbage på.

Han sendte sin uddybning til Finanstilsynet den 19. marts 2010. Finanstilsynet meddelte herefter, at hans svar ikke var tilfredsstillende. Han sendte derfor ved brev af 20. juli 2010 en mere fyldestgørende uddybning. I brevet fra juli 2010 argumenterede han under henvisning til revisionsbekendtgørelsen med, at der kun lovmæssigt var pligt til at gengive oversigten over store engagementer. Finanstilsynet orienterede ham ikke om, at tilsynet var i færd med at udarbejde en § 352 a-redegørelse.

Foreholdt brev af 16. februar 2010 fra Finanstilsynet til **Part N** og **Part N's** svar af 19. marts 2010 (bind L, 11 f. og 13 ff.) forklarede han, at Finanstilsynet ikke gjorde ham bekendt med henvendelsen til **Part N**. Han blev bekendt med henvendelsen under formødet med advokat Søren Halling-Overgaard i denne sag.

Foreholdt sit brev af 10. juni 2009 til Finanstilsynet med overskriften ”Redegørelse vedrørende punkt 8 i Finanstilsynets brev om underkendte revisionsbemærkninger” (bind I, 286 f.) forklarede han, at han ikke har så meget yderligere at forklare om uenigheden med ekstern revision. Han sendte den 28.

februar 2007 en mail til **Part N** (bind I, 289), som han har en kopi af. I mailen bad han om en telefonsamtale med **Part N** med henblik på at drøfte, hvordan de fik koordineret protokollaterne. Han tror, at han og **Part N** begge er fagligt meget ærekære. Faglige uoverensstemmelser kunne være i orden, men der var ting, der nok kunne være håndteret anderledes.”

...

Han havde et møde med **Vidne 17** i Finanstilsynet den 13. oktober 2008. Han havde forud for mødet haft en telefonsamtale med **Vidne 17**. Finanstilsynet opfordrede ham til at kigge på bankens solvens, men han har ingen ”skarp” erindring om, hvornår og hvordan opfordringen kom. Han har en lydoptagelse af mødet med Finanstilsynet, da han ikke kunne nå at tage noter under mødet og ville være sikker på, hvad han præcist fik at vide af tilsynet om, hvordan han skulle forholde sig. Han mener ikke, at han havde andre telefonsamtaler med Finanstilsynet end den nævnte telefonsamtale med **Vidne 17** forud for mødet. Der kan have været en telefonsamtale mere, hvori han fik opfordringen til at se på bankens solvens. Han udarbejdede på baggrund af opfordringen rapport nr. 250 pr. 2. november 2008 (bind C, 6681 ff.). Han var frustreret, da han ringede til **Vidne 17** forud for mødet den 13. oktober 2008 for at finde ud af, hvordan han skulle håndtere den redegørelse, som han efter opsigelsen skulle indsende til Finanstilsynet.

Foreholdt brev af 10. juni 2009 fra ham til Finanstilsynet med overskriften ”Redegørelse vedrørende punkt 8 i Finanstilsynets brev om underkendte revisionsbemærkninger” (bind I, 286 f.) forklarede han, at han sagtens kan huske dette brev. Der var yderligere korrespondance mellem ham og Finanstilsynet efter dette brev. Det, han skrev i brevet, er sådan, som han husker forløbet. Han husker samtalen med **Part N** den 28. februar 2007 og sin præsentation for bestyrelsen (bind I, 286, 4. afsnit, og 287, 1. afsnit). Han husker også den efterfølgende kritik fra **Part A**, **Part K** og **Part L**, som han opfattede som en irettesættelse (bind I, 287, 2. afsnit). Det, han skrev om sin personlige opfattelse af sammenhængen, var udtryk for tankespind (bind I, 287, 3. afsnit). Han funderede over, hvad der motiverede kritikken. Han forstod i princippet ikke, hvorfor **Part N** modsatte sig de omhandlede bemærkninger, da der havde været andre bemærkninger, der kunne være mere problematiske, som ekstern revision ikke havde bemærkninger til. Han tænker, at uenigheden blev skærpet på grund af tidspresset. Der ville nok have været en proces, hvor han og **Part N** havde talt sig til rette, hvis der havde været lidt mere tid inden bestyrelsesmødet.

Foreholdt mail af 28. februar 2007 fra ham til **Part N** og **Part M** med emne ”Intern revisions protokol efter koordinering” vedhæftet udkast til intern revisions årsprotokollat for 2006 (bind I, 289 ff.) forklarede han, at de to overstregede afsnit i det vedhæftede udkastet til årsprotokollat (bind I, 290, pkt. 3.2.3, afsnit 2 og 3) endte med at udgå. Han sendte en fem sider lang redegørelse til Finanstilsynet om, hvorfor bemærkningerne skulle udgå. Med bemærkningerne i de to overstregede afsnit ønskede han at gøre opmærksom på, at intern revision ikke havde revideret teksten i kreditkontorets beskrivelse og vurdering af engagementerne, hvilket

var i overensstemmelse med revisionsbekendtgørelsen. **V4** stod på mål for kreditkontorets arbejde, som så blev gengivet i intern revisionsprotokollat. **Part N** mente, at bemærkningerne i de to afsnit kunne skabe tvivl om, hvad der var revideret. Det var korrekt, at de to afsnit skulle udgå, da bemærkningerne kunne misforstås.

Intern revision havde foretaget revision af engagementerne, hvilket fremgik af et særskilt afsnit i protokollatet. Intern revision havde udført masser af revision, som var dokumenteret ved underliggende arbejds papirer, men der var ikke foretaget revision af kreditkontorets arbejde ”bogstav for bogstav”. Han var enig i det, kreditkontoret skrev, men kreditkontoret anvendte bl.a. nogle andre ord end intern revision. Han er enig med **Part N** i, at de afsnit, der endte med at udgå, gav en mulighed for misforståelse i forhold til, hvad der var revideret.

De tekstafsnit, som **V4** og kreditkontoret havde skrevet, havde ikke en sådan detaljeringsgrad, at der kunne foretages revision heraf. Man skulle ind i LEO-systemet og materialet vedrørende de enkelte engagementer for at se detaljerne. Kreditkontorets beskrivelser af engagementerne ville have fyldt flere hundrede sider, hvis alle detaljerne skulle med. Revisionen bestod ikke i en total verifikation. Intern revision foretog revision på stikprøvebasis. Revisionen skulle udføre de fornødne revisions handlinger med henblik på at opnå en tilstrækkelig overbevisningsgrad. Han havde den opfattelse, at de overstregede afsnit i protokollatet præciserede det, der fremgik af revisionsbekendtgørelsen, så læseren kunne se, hvad der var gengivet, og hvad der var revideret. **Part N** sagde, at bemærkningerne i de to afsnit set i en helhed kunne give anledning til den misforståelse, at intern revision ikke havde foretaget revision. Han sendte sin redegørelse til Finanstilsynet om forløbet og baggrunden for ændringerne den 20. juli 2010. Bestyrelsen modtog en version af årsprotokollatet med de to omhandlede afsnit og en version med ændringerne. Endvidere redegjorde han på bestyrelsesmødet for ændringerne og baggrunden herfor.

...

Foreholdt brev af 10. juni 2009 fra ham til Finanstilsynet med overskriften ”Redegørelse vedrørende punkt 8 i Finanstilsynets brev om underkendte revisionsbemærkninger” (bind I, 287, 1. og 2. afsnit) forklarede han, at den omtalte kritik kom efter bestyrelsesmødet. Der var uro på bestyrelsesmødet, fordi der var ændringer til det fremsendte udkast til årsprotokollat. Han havde et møde alene med **Part A** efterfølgende, hvor han fik at vide, at det ikke skulle gentage sig. Man var ikke vant til, at der blev rejst kritik af fonden. Han fornemmede, at kritikken primært handlede om, at han havde rejst spørgsmål omkring fonden i forhold til at ”lægge alle æg i en kurv”. Derudover havde han antydnet, at der kunne være en risiko for, at aktieoptioner førte til habilitetsproblematikker, hvilket han skulle rapportere om. I forlængelse af bestyrelsesmødet – muligvis samme dag – havde han et møde med direktionen, hvor **Part K** også bemærkede det, han havde sagt om fonden. Derudover gik kritikken på, at uenighederne med ekstern revision burde have været afklaret inden bestyrelsesmødet.”

REVIEW, NOTATER OG UNDERSØGELSER UDARBEJDET EFTER BANKENS OVERDRAGELSE

Af ”Konklusionsmemo vedrørende review af perioderegnskab for [Ny B1]” udarbejdet af KPMG ved statsautoriseret revisor [Person 44] den 11. september 2009 (bind I, 7725 ff.) fremgår:

”...

Konklusionsmemo vedrørende review af perioderegnskab for [Ny B1]

Indledning

Til brug for review af perioderegnskabet pr. 30. juni 2009 for Finansiell Stabilitet koncernen har vi i henhold til modtagne instruktioner foretaget review af rapporteringspakken for [Gl. B1] koncernen, der omfatter perioden 1. december 2008 til 30. juni 2009.

Den interne revision har ikke deltaget i reviewet.

Dette interne memo opsummerer vores observationer og konklusioner på de væsentligste områder i forbindelse med det udførte review. Memoet er drøftet med direktionen i [Gl. B1] koncernen.

Rapporteringspakken for [Gl. B1] koncernen viser følgende hovedtal:

Periodens resultat	-1.469,7 mio.kr.
Aktiver i alt	5.551,6 mio.kr.
Egenkapital	1.476,4 mio.kr.

Konklusion og status på det udførte review

Vi har udført vores review i henhold til den modtagne instruks. Vi har i den forbindelse fastlagt et væsentlighedsniveau på 25 mio.kr. Vi har koncentreret vores review om væsentlige regnskabsposter og regnskabsposter hvis værdiansættelse i stor grad er forbundet med skøn.

Vores review er afsluttet den 14. august 2009.

Vores kommentarer og bemærkninger som det udførte review har givet anledning til er anført indenfor. Under hensyntagen hertil har vi udarbejdet følgende konklusion om det udførte review:

Ved det udførte review er vi, bortset fra de i notatet nedenfor omtalte forhold, ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at rapporteringspakken ikke - i al væsentlighed - giver et retvisende billede af

virksomhedens økonomiske stilling pr. 30. juni 2009 og af dets aktiviteter og pengestrømme for perioden 1. december 2008 – 30. juni 2009 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU under hensyntagen til rapporteringen ikke indeholder et fuldt noteapparat.

...

Væsentlige regnskabsmæssige områder

...

Pantebreve

I den bogførte nominelle værdi af pantebreve mangler der at blive udgiftsført nominel 19 mio.kr., som pantebrevsafdelingen anser for tabt.

Vi har i øvrigt foretaget en gennemgang af den model der anvendes ved værdiansættelse af pantebreve. Generelt kan siges, at de underliggende ejendomme er vurderet af mægler, og ved udlejningsejendomme er værdien generelt baseret på et forrentningskrav på 5 %. Dette bør måske differentieres afhængig af den enkelte ejendoms beliggenhed. Dette er imidlertid fravalgt for at begrænse antallet af variable i værdiansættelsen. Alle pantebreve i overbelåningszonen er nedskrevet til 0.

Alle pantebreve i restance er individuelt vurderet, og nedskrivning er foretaget i overensstemmelse hermed. Nedskrivningen andrager 101 mio.kr. pr. 30. juni 2009.

Den resterende værdi og pantebreve der ikke er i restance er ikke individuelt vurderet, men er nedskrevet med 20 % (altså til kurs 80) på basis af en 7-årig betalingsstrøm og en diskonteringsrente på 17 %. Denne nedskrivning andrager 47 mio.kr. pr. 30. juni 2009. Den samlede nedskrivning andrager således 147 mio.kr. Nedskrivningen indgår imidlertid i regnskabet pr. 30. juni 2009 med 155 mio.kr., hvilket er 30 mio.kr. mere end den nedskrivning der blev foretaget i åbningsbalancen.

Overordnet er det vores konklusion (Ny B1 og KPMG), at nok er værdiansættelsesmodellen ikke som Person 1-modellen, men værdiansættelsesmæssigt ligger de 2 modeller meget på linje. Det skal her indskydes, at Person 1-modellen mangler at tage stilling til pantebreve i overbelåningszonen.

Vi har opført 10,6 mio.kr. (19 mio.kr. minus 8 mio.kr.) på reviewdifference-listen, som manglende udgift.

Vi har anbefalet at der fremover sker en bedre kommunikation mellem pantebrevsafdelingen og bogholderiet.

Udlån og garantier

Udlån og garantier anses for det væsentligste område og et område hvortil der er knyttet væsentlige skøn i forbindelse med fastlæggelse af nedskrivningsbehov.

...

Siden november/december 2008 har den nye ledelse haft et stort arbejde med at etablere en ny kreditafdeling med tilknyttede kunderådgivere. Der indgår nu en fast stab af rådgivere på 5-6 personer, som på kort sigt forventes udvidet til i alt 10 personer, men undervejs har der været mange personer tilknyttet på interimsbasis.

Kreditkontoret har med udgangspunkt i faktisk ingenting etableret sagsmapper på de enkelte engagementer med tilhørende beskrivelser af koncernsammenhænge, oversigter over sikkerheder, indhentelse af regnskabsgrundlag mv. samt vurdering af nedskrivningsbehov. Det skal anføres at mange af de store sager er særdeles komplicerede. Som et led i vurderingen af nedskrivningsbehov indgår endvidere etablering af handlingsplaner for hvorledes de enkelte engagementer sammen med kunderne kan afvikles bedst og hurtigst muligt med minimumstab og i forbindelse hermed afholdelse af talrige kundemøder, besigtigelser mv.

Frem til nu har kreditafdelingen således gennemgået ca. 290 engagementer opgjort på koncernbasis, der i alt repræsenterer en udlånsmasse på ca. 6.861 mio.kr. ud af en samlet udlåns- og garantimasse på 7.643 mio.kr. Samtidig svarer det til at alle engagementer over 10 mio.kr. er gennemgået.

Det er vores generelle opfattelse, at kreditkontoret er kommet langt i gennemgangen af engagementerne, og at der er udført et samvittighedsfuldt arbejde.

Samtidig er det vores generelle opfattelse, at der bør etableres bedre procedurer for vurdering af sikkerheder, bedre procedurer for løbende opfølgning på mer- og mindrebehov for nedskrivning samt bedre kommunikation med bogholderiet.

Ledelsen er enig heri, og forventer at de nævnte procedurer vil være indført i løbet af efteråret, når kreditafdelingen er fuldt bemandedt.

...

Bemærkninger vedrørende regnskabsproces og interne kontroller

Som følge af manglende ressourcer i bogholderiet har **Ny B1** indgået aftale med Deloitte om regnskabs- og bogholderimæssig assistance. Det er vores indtryk, at der er udført et stort arbejde med bogføring, afstemning og opklaring af bogholderidifferencer, som tidligere anført af den interne revision. Endvidere har Deloitte bl.a. assisteret med opstilling af regnskab pr. 30. november 2008 og regnskab for moderselskab og koncern pr. 30. juni 2009.

Efter vores gennemgang finder vi anledning til at påpege og anbefale, at der bør strammes op på de løbende afstemnings- og specifikationsprocedurer, herunder afstemning mellem de enkelte delsystemer, afstemning mellem

kredit- og pantebrevsafdelingerne til bogholderiet af såvel bruttobeløb som nedskrivninger og nettobeløb, specifikation af andre aktiver og passiver og at konstaterede differencer der ikke kan forklares bliver bogført.

Pr. 30. juni 2009 er der således brugt uforholdsmæssigt mange ressourcer på specielt afstemning af bruttoudlån og nedskrivninger samt andre aktier og passive, uden at indsatsen endegyldigt har afdækket problemstillingerne.
..."

Af "Notat vedrørende revision" udarbejdet den 13. oktober 2009 af [Redacted] Vidne 38 (bind I, 311) fremgår:

"...

[Redacted] Part N har ikke måttet deltage i revision af [Redacted] Gl. B1 i årene 2007 og 2008.

Med henblik på at undersøge i hvilket omfang [Redacted] Part N alligevel har deltaget i revision og rådgivning i banken i denne periode, har intern revision gennemgået udskrifter for konti vedrørende "Ordinær revision" og "Andre ydelser end revision" for årene 2007 og 2008.

Udgifterne kan opgøres således:

	2007	2008
Ordinær revision	349 t.kr.	1.464 t.kr.
Andre ydelser end revision	349 t.kr.	1.560 t.kr.

Det bemærkes, at efterpostering vedr. 2007 udgør 500 t.kr. (ordinær revision 292 t.kr. og 108 t.kr. ekskl. moms). Beløbet er ikke bogført på kontoen og indgår derfor ikke i saldi pr. 31.12.2007. Alle regninger bogført i perioden på nær en refererer til [Redacted] Part N. Der er ved de enkelte specifikationer af det udførte arbejde ikke anført hvilken revisor, der har deltaget i opgaven.

Af bankens bestyrelsesreferater fremgår følgende:

Mødedato:	Bemærkninger:
26. april 2007	[Redacted] Part N er anført som mødedeltager i ekstraordinært møde med Finanstilsynet som afslutning på tilsynets besøg.
28. februar 2008	[Redacted] Part N gennemgik ekstern revisionsprotokol vedr. årsrapporten for 2007"
17. september 2008	Bemærkning vedr. bankens finansielle situation: [Redacted] Person 21, [Redacted] Part K og [Redacted] Part A har d.d. sammen med ekstern revisor [Redacted] Part N været igennem bankens fokusengagementer med henblik på at "
22. september 2008	Bemærkning vedr. status på bankens situation: "Status på bankens ekstraordinære situation med

mangel på likviditet og Nationalbankens samt konsortiebankernes redningslån blev drøftet nærmere under dette punkt, hvor [Part N], [Part P] og ekstern advokat [Vidne 40] deltog." [Part N] redegjorde for mødet søndag d. 21. september d.å. i Nationalbanken og for [Part N's] vedkommende i Finanstilsynet"

[Part N] har yderligere rådgivet bankens ledelse. Omfanget af rådgivningen er ikke kendt af intern revision.

Vi er dog bekendt med flere tilfælde, bl.a. har [Part N] i august 2008 deltaget i vurdering af bankens overholdelse af Lov om finansiel virksomhed § 147 (vedrører bankens beholdning af ejendomme og hertil relaterede kapitalandele).

Der vedlægges kopi af periodens regninger fra [Part P] og relevante uddrag fra de nævnte bestyrelsesreferater.

...

Af "REDEGØRELSE OM ADVOKATUNDERSØGELSE AF VISSE FORHOLD I

[Ny B1]" udarbejdet af advokat Mogens Skipper-Pedersen og advokat Henrik Stenbjerre den 17. november 2009 (bind 3, 33 ff.) fremgår:

"...

1. KOMMISSORIUM

I kommissorium af 27. april 2009 har [Ny B1's] bestyrelse anmodet undertegnede advokater Mogens Skipper-Pedersen og Henrik Stenbjerre om at foretage en undersøgelse af forholdene i [Gl. B1] i perioden 1. januar 2007 – 1. december 2008, hvor [Virksomhed 11 A/S] overtog banken.

...

3. SAMMENFATNING OG KONKLUSION

...

3.3 Har intern revisor et medansvar?

Det er vores vurdering, at intern revision har udført det generelle revisionsarbejde i overensstemmelse med god revisionskik.

3.4 Har ekstern revisor et medansvar?

Det er vores vurdering, at ekstern revisor på en tilstrækkelig klar måde har orienteret bestyrelsen om den store udlånsvækst, om svaghederne i forretningsgangene og kreditsagsbehandlingen samt om behovet for

mere præcise risikovurderinger, risikostyring og ledelsesfokus. Det er dog vores opfattelse, at de væsentlige risikooplysninger og anbefalinger, der er fremsat i revisionsprotokollen til bestyrelsen, som et resultat af revisionens gennemgang af bankens engagementer ultimo 2007, burde have været fremhævet med henvisning til den betydelige andel af svage engagementer, OIV-engagementer, der allerede var konstateret i bankens største engagementer.

Det er vores samlede vurdering, at ekstern revision har udført det generelle revisionsarbejde i overensstemmelse med god revisionsetik.

Det er vores vurdering, at statsautoriseret revisor **Part N**, der fratrådte som bankens revisor på generalforsamlingen i marts 2007 som følge af det lovmæssige rotationskrav, har omgået lovens krav ved efter sin fratræden at fortsætte som rådgiver for direktion og bestyrelse i banken.

3.5 Har årsrapporten for 2007 samt periodemeddelelserne og halvårsrapporten i perioden 1. januar - 30. september 2008 været retvisende?

Årsregnskab for 2007

Det er vores vurdering, at der ikke foreligger et tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at der på individuelle engagementer var indtruffet objektive konstaterbare værdiforringelser med aktuelle nedskrivningsbehov, der efter gældende regler medfører krav til nedskrivninger i et sådant omfang og på et sådant tidspunkt, at den aflagte årsrapport 2007 var væsentligt fejlbehæftet.

Det er derimod vores samlede vurdering, at årsrapporten for 2007 ikke tegner et retvisende billede af koncernen og banken, idet ledelsesberetningens oplysninger om koncernens risikoprofil og indtjeningsevne ikke opfylder kravene til relevante og pålidelige oplysninger til støtte for regnskabsbrugerne i deres økonomiske beslutninger, herunder en dækkende beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Ansvar for at afgive en ikke retvisende årsrapport påhviler bankens direktion og bestyrelse. Ved at påtage årsrapporten uden forbehold eller supplerende oplysninger har bankens interne revision og eksterne revision medvirket til at legitimere årsrapporten over for omverdenen, og har efter vores vurdering derved handlet i strid med god revisionsetik.

Periodemeddelelser og halvårsrapport 2008

Det er vores vurdering, at en ikke ubetydelig del af de foretagne væsentlige reguleringer, der blev konstateret i november 2008 burde kunne henføres til perioden før 30. september 2008 og derfor burde have været indregnet i de i løbet af 2008 offentliggjorte periodemeddelelser og i halvårsrapporten.

De meddelte oplysninger i periodemeddelelserne var så kortfattede og mangelfulde, at det er vores samlede vurdering, at periodemeddelelserne i løbet af 2008 ikke indeholdt den relevante information, som er nødvendig for at give brugerne et objektivt og pålideligt billede af den børsnoterede virksomheds finansielle stilling og indtjeningsudvikling i de pågældende perioder. Halvårsrapporten gav ikke et retvisende billede af koncernens og moderselskabets finansielle stilling samt resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter, da det foreliggende materiale indikerer, at såvel periodens resultat som egenkapital er overvurderet, ligesom vi ikke finder, at der er grundlag for, at ledelsen i ledelsespåtegningen på halvårsrapporten udtaler: *"Vi anser ledelsesberetningen for at give ... en retvisende beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet står overfor."* Det er endvidere kritisabelt og ikke retvisende, at ledelsesberetningens redegørelse for forventningerne for hele året under vurderer nedskrivningsbehovet og risikoen for andre negative afvigelser i 2. halvår 2008, samt overvurderer den forventede indtjening ved formidling af ejendomsprojekter..

Det er således på det foreliggende grundlag vores vurdering, at bankens direktion og bestyrelse har handlet ansvarspådragende overfor banken.

...

8. HAR ÅRSRAPPORTEN FOR 2007 SAMT PERIODEMEDDELELSERNE OG HALVÅRSRAPPORTEN I PERIODEN 1. JANUAR - 30. SEPTEMBER 2008 VÆRET RETVISENDE?

...

8.3 Udlån og nedskrivninger

Under hensyn til, at koncernens resultat i tiden frem til 30. november 2008 blev belastet med nedskrivninger på udlån m.v. på 1.756 mio. kr. har vi vurderet, hvorvidt en del af disse nedskrivninger rettelig skulle være henført til værdiforringelser, der allerede burde have medført nedskrivninger før 1. januar 2008.

...

EKSTERN REVISION

Ekstern revision reviderede bankens engagementer ultimo 2007 baseret på en gennemgang af kreditkontorets vurderingsprincipper og nedskrivningsprocedure og en gennemgang og vurdering af de faktisk foretagne nedskrivninger.

Revisionen, der udførtes i samarbejde med intern revision, omfattede drøftelser med pengeinstituttets og kreditområdets ledelse og penge-

instituttets direktion, der afgav erklæring om de foretagne nedskrivninger og de risici, der hviler på engagementerne på balancedagen.

Den udførte revision affødte en række væsentlige risikooplysninger og anbefalinger på det strategiske og administrative niveau, der fremsattes i revisionsprotokollen til bestyrelsen jf. efterfølgende afsnit om risikoprofil.

Ekstern revision konkluderede på sin gennemgang, at:

"På baggrund af ovennævnte gennemgang og meddelte oplysninger er det sammenfattende vor vurdering, at bankens nedskrivninger til tab på engagementer er foretaget efter reglerne herfor."

og

"Vi har ikke ved vor revision konstateret, at der er aktuelle nedskrivningsbehov vedrørende de gennemgåede større ejendoms- og pantebrevskreditter, og efter gældende regler skal der følgelig ikke foretages nedskrivninger til imødegåelse af tab."

...

Vurdering

Det er vores vurdering, at vi ikke har et tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at der på individuelle engagementer var indtruffet objektive konstaterbare værdiforringelser med aktuelle nedskrivningsbehov, der efter gældende regler medfører krav til nedskrivninger i et sådant omfang og på et sådant tidspunkt, at den aflagte årsrapport 2007 var væsentlig fejlbehæftet.

8.4 Risikoprofil

Vi har vurderet, om bankens store risikovillighed på udlån og garantier og den betydelige eksponering og massive vækst omkring ejendoms- og pantebrevskreditter burde have været omtalt mere retvisende end sket i årsrapporten for 2007.

8.4.1 Udlånvækst og kreditstyringsprocessen

...

EKSTERN REVISION

I revisionsprotokollen til årsrapporten for 2007 har ekstern revision givet risikooplysninger om udviklingen i udlånsmassen herunder, at:

"Der har i de seneste år været en betydelig vækst i bankens udlånsmasse, hvilket kan illustreres af følgende balancetal fra årsrapporten (i mio. kr.):

	2007	2006	2005
Udlån til amortiseret kostpris	6.230	3.538	1.999
Procentuel udlånsvækst	76 %	77 %	71 %

Udlånsvæksten hører til blandt de højeste i sektoren og dette forhold har afstedkommet henvendelse fra Finanstilsynet.

Udlånsvæksten er koncentreret omkring ejendoms- og pantebrevskreditter.”

Den massive udlånsvækst i bankdriften med koncentration på snævre erhvervssegmenter indenfor større ejendoms- og pantebrevskreditter medfører forøgede risici i kreditstyringsprocessen.

Ekstern revision påpegede dette forhold og oplyste, at:

"Udlånsvæksten kombineret med det forhold, at væksten er koncentreret omkring snævre erhvervssegmenter, stiller efter vores opfattelse særlige krav til ledelsesfokusering og risikostyring.

På det strategiske niveau kan henvises til Finanstilsynets rapport af 10. januar 2008, hvor tilsynet henleder opmærksomheden på bankens kreditpolitik vedr. udvikling og sammensætning af udlån.

På det administrative plan kan anbefales, at der fortsat fokuseres på at tilvejebringe præcise risikovurderinger ved at inddrage forhold, som likviditetsrisiko og ejendomsrisiko ved vurdering af større ejendoms- og pantebrevskreditter samt sikre, at dette dokumenteres på skriftligt grundlag i kreditafdelingen.

Det er endvidere vor anbefaling, at vurderingen sker på et konsolideret grundlag, selv i de tilfælde, hvor låntager ikke lovmæssigt er forpligtet til at udarbejde koncernregnskab.”

Vurdering

Ledelsesberetningens fokusering på vækstraten på koncernniveau på 38,8 % tilslører for regnskabsbrugeren kendsgerningen om flerårige vækstrater i bankdriften på over 70 %. Vækstraterne hører til blandt de højeste i sektoren og har afstedkommet henvendelse fra Finanstilsynet.

Revisors væsentlige oplysninger om bankdriftens forøgede kreditrisici og risikooplysningerne og manglerne i kreditstyringsprocessen som følge af den betydelige udlånsvækst koncentreret på snævre erhvervssegmenter indenfor større ejendoms- og pantebrevskreditter er velbelyste overfor læserne af revisionsprotokollen, men disse relevante oplysninger har ikke været tilgængelige i ledelsesberetningen til støtte for regnskabsbrugere.

Det er vores vurdering, at oplysningerne i ledelsesberetningen er utilstrækkelige og mangelfulde.

8.4.2 Koncentrationsrisiko, engagementsrisiko og solvens

...

EKSTERN REVISION

I revisionsprotokollen til årsrapporten for 2007 har ekstern revision som anført ovenfor advaret om konsekvenserne af udlånsvækstens omfang og koncentration på erhvervssegmenter indenfor større ejendoms- og pantebrevskreditter, der efter revisors opfattelse stiller særlige krav til ledelsesfokusering og risikostyring.

Vurdering

Bestyrelsen blev løbende orienteret om koncernens store engagementer og koncentrationen i kreditporteføljen, ligesom der blev afgivet væsentlige risikoplysninger fra revisorerne. Krediteksponeringen, der var et resultat af en besluttet og udmeldt vækststrategi, var koncentreret på en række store erhvervsengagementer indenfor ejendoms- og pantebrevssektoren, bevilget som presserende sager, og med et så betydelig blanco element, at der var begrænsede muligheder for en efterfølgende tilpasning af bankens kreditrisiko.

Årsrapportens note 27 efterlod regnskabsbrugeren med et indtryk af betryggende afdækning af krediteksponeringen gennem modtagelse af sikkerheder, og årets begrænsede tab og nedskrivninger på udlån m.v. og de akkumulerede samlede nedskrivninger understøttede dette indtryk.

Disse væsentlige forhold vedrørende risikostyring og eksponering i svage erhvervsengagementer, der alene i begrænset omfang var afdækket med sikkerheder, har imidlertid ikke været tilgængelige for regnskabsbrugerne.

Det er vores vurdering, at årsrapporten tegnede et utilstrækkeligt og mangelfuldt billede af styringen af koncernens kreditrisici, af den koncentrerede kreditrisiko og af den sikkerhedsmæssige afdækning af koncernens kreditrisici.

...

8.7 Samlet vurdering af årsrapport 2007

Årsrapporten for 2007 tegner efter vores vurdering ikke et retvisende billede af koncernen og banken, idet ledelsesberetningens oplysninger om koncernens risikoprofil og indtjeningssevne ikke opfylder kravene til relevante og pålidelige oplysninger til støtte for regnskabsbrugernes økonomiske beslutninger, herunder en dækkende beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer som koncernen henholdsvis moderselskabet kan påvirkes af.

Direktionen og bestyrelsen har ansvaret for at aflægge koncernregnskab og årsregnskab for moderselskabet, således at årsrapporten giver et retvisende billede, herunder at ledelsesberetningen indeholder en retvisende gennemgang af udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomi-

ske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen henholdsvis moderselskabet påvirkes af.

Det er vores vurdering, at bankens direktion over for banken og bestyrelsen ikke har levet op til disse krav, og at der foreligger et ansvarsgrundlag.

Koncernrevisionschefen og den eksterne revision, der har revideret årsrapporten for 2007, har afgivet revisionspåtegning på årsrapporten uden forbehold eller supplerende oplysninger og har derved legitimeret årsrapporten overfor omverdenen. Det er vores vurdering, at koncernrevisionschefen og den eksterne revision derved har overtrådt god revisionsskik, og at der foreligger et ansvarsgrundlag over for banken.

...

8.13 Samlet vurdering af periodemeddelelser og halvårsrapport I 2008

Det er vores vurdering, at en ikke ubetydelig del af de foretagne væsentlige reguleringer, der blev konstateret i november 2008 burde kunne henføres til perioden før 30. september 2008 og derfor burde have været indregnet i de i løbet af 2008 offentliggjorte periodemeddelelser og i halvårsrapporten.

De meddelte oplysninger i periodemeddelelserne var så kortfattede og mangelfulde, at det er vores samlede vurdering, at periodemeddelelserne i løbet af 2008 ikke indeholdt den relevante information, som er nødvendig for at give brugerne et objektivt og pålideligt billede af den børsnoterede virksomheds finansielle stilling og indtjeningsudvikling i de pågældende perioder. Halvårsrapporten gav ikke et retvisende billede af koncernens og moderselskabets finansielle stilling samt resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter, da det foreliggende materiale indikerer, at såvel periodens resultat som egenkapital er overvurderet, ligesom vi ikke finder, at der er grundlag for, at ledelsen i ledelsespåtegningen på halvårsrapporten udtaler: *"Vi anser ledelsesberetningen for at give en retvisende beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet står overfor."* Det er endvidere kritisabelt og ikke retvisende, at ledelsesberetningens redegørelse for forventningerne for hele året undervurderer nedskrivningsbehovet og risikoen for andre negative afvigelser i 2. halvår 2008, samt overvurderer den forventede indtjening ved formidling af ejendomsprojekter..

Det er således på det foreliggende grundlag vores vurdering, at bankens direktion og bestyrelse har handlet ansvarspådragende overfor banken.

...

9. HAR BANKENS INTERNE REVISION I PERIODEN FRA 1. JANUAR 2007 – SEPTEMBER 2008 UDFØRT REVISION I OVERENSSTEMMELSE MED GOD REVISIONSSKIK?

...

9.9 Vurdering

Det er vores vurdering, at indholdet af revisors løbende skriftlige rapportering i revisionsprotokollerne til bestyrelsen, og revisionschefens deltagelse i bestyrelsesmøderne hvert kvartal, hvor intern revisions analyser af udviklingen i store engagementer er fremlagt, samlet set har tegnet det risikobillede, som banken har accepteret i forbindelse med den ydede kreditbevilling, og som banken har påtaget sig som en konsekvens af den valgte strategi og risikoprofil på udlånsområdet.

På det foreliggende grundlag er det vores vurdering, at revisionschefen har udført revision i overensstemmelse med god revisionskik.

Om revisionschefens revisionspåtegning på årsrapport 2007 henvises til afsnit 8.

10. HAR BANKENS EKSTERNE REVISION I PERIODEN 1. JANUAR 2007 - NOVEMBER 2008 UDFØRT REVISION I OVERENSSTEMMELSE MED GOD REVISIONSSKIK?

...

10.9 Samarbejdet med Intern Revision

I revisionsprotokollat vedrørende årsrapport 2007 oplystes om samarbejdet med Intern Revision bl.a.:

"Vort arbejde udføres i samarbejde med bankens interne revision. Vi har påset, at den interne revision har udført det arbejde, der er pålagt dem, og vi har godkendt revisionsplan og revisionsinstruks, som intern revision har udført deres arbejde på baggrund af."

.....

"I henhold til revisionsbekendtgørelsens § 5 skal vi oplyse, at de ifølge revisionsplanen aftalte opgaver, der skal udføres af intern revision er udført, samt at den interne revision fungerer tilfredsstillende, herunder at den eksterne revision ikke er blevet bekendt med forhold, der enkeltvis eller tilsammen afkræfter, at den interne revision fungerer uafhængigt af den daglige ledelse,"

"at vi er enige i indholdet af alle den interne revisions protokoltilførsler vedrørende regnskabsåret,"

Intern Revision rapporterede om resultatet af den udførte revision i årets løb ved kvartalsvise indførsler i revisionsprotokollen.

Ekstern revision erklærede sig enig i indholdet af protokoltilførslerne og har således taget stilling til planlægning, udførelse og rapportering om det udførte arbejde herunder efterprøvet og vurderet det pågæl-

dende arbejde for at bekræfte tilstrækkeligheden for opfyldelsen af ekstern revisions formål.

Ekstern revision fandt ikke anledning til at indføre kritiske kommentarer eller bemærkninger i revisionsprotokollen om intern revisions arbejde og har dermed taget stilling til, at den eksterne revision har kunnet basere sit overordnede revisionsansvar i forbindelse med årsrapporten på det af den interne udførte arbejde.

...

10.16 Vurdering

Det er vores vurdering, at revisor har orienteret bestyrelsen om den meget store udlånsvækst, svaghederne i forretningsgangene og sagsbehandlingen i kreditkontoret samt behovet for præcise risikovurderinger, risikostyring og ledelsesfokus og, at ekstern revision har udført revision i overensstemmelse med god revisionsskik.

Det er dog vores opfattelse, at de anførte væsentlige risikoplysninger og anbefalinger, der er fremsat i revisionsprotokollen til bestyrelsen, som et resultat af revisionens gennemgang af bankens engagementer ultimo 2007, burde have været fremhævet med henvisning til den betydelige andel af svage engagementer og OIV engagementer, der allerede var konstateret i bankens største engagementer.

Det er kritisabelt og efter vores vurdering en omgåelse af revisorloven, at bankens tidligere revisor, statsautoriseret revisor **Part N**, har fortsat med at rådgive bankens direktion og bestyrelse samt repræsenteret banken på møder med myndighederne, efter at han, som følge af rotationskravet fratrådte som revisor på generalforsamlingen i marts 2007.

Om ekstern revisions revisionspåtegning på årsrapport 2007 henvises til afsnit 8.

...

13. NÆRMERE OM ANSVARSGRUNDLAGET FOR DIREKTION, BESTYRELSE OG REVISION

13.1 Vi har ladet udarbejde en generel redegørelse om ansvarsforhold i pengeinstitutter. Redegørelsen er vedlagt som **bilag 10**.

Vi har i afsnit 8 konkluderet, at bankens årsrapport 2007, efterfølgende periodemeddelelser og halvårsrapporten pr. 30. juni 2008 ikke har været retvisende. Ansvar herfor påhviler direktion, bestyrelse og, for så vidt angår årsrapport 2007, tillige revisionen.

Det er vores vurdering, at en retvisende omtale af bankens økonomiske situation pr. 31. december 2007 og senere ikke ville kunne have forhindret bankens sammenbrud, men muligvis ville have ført til en aktiv indgriben heraf på et tidligere tidspunkt. Det kan heller ikke udelukkes, at banken eller dele heraf ved en tidligere indgriben kunne have været enten afhændet til andre pengeinstitutter eller været videreført i reduceret form som lokalbank i forbindelse med en afhændelse af datterselskaber og en nedtrapning på udlånssiden uden for lokalområdet.

Vi har i afsnit 9 - 10 konkluderet, at koncernrevisionschefen og den eksterne revision har udført deres generelle revisionsarbejde i overensstemmelse med god revisionsskik.

Vi har i afsnit 11 - 12 konkluderet, at der er et ansvarsgrundlag over for **Gl. B1** vedrørende handlinger og undladelser begået af direktionen, den overordnede ledelse og bestyrelsesmedlemmerne i forbindelse med bankens udlån og garantier.
..."

Af en pressemeddelelse af 23. november 2009 fra bestyrelsen i **Ny B1** ved formand, **Person 45**, med overskriften "Undersøgelsen af visse forhold i den tidligere **Gl. B1** er afsluttet" (bind 2, 1769 f.) fremgår bl.a.:

"Det er advokaternes vurdering, at såvel bankens koncernrevisionschef som den generalforsamlingsvalgte revision har udført det generelle revisionsarbejde i overensstemmelse med god revisionsskik. Det er imidlertid vurderingen, at ledelsesberetningen for 2007 ikke tegner et retvisende billede af banken og koncernen, og at revisorerne ved at påtegne årsrapporten uden forbehold eller supplerende oplysninger har medvirket til at legitimere årsrapporten over for omverdenen. Det er advokaternes vurdering, at revisionschefen og de eksterne revisorer herved har overtrådt god revisionsskik, og at der foreligger et ansvarsgrundlag over for banken.

Det er vurderingen ifølge redegørelsen, at statsautoriseret revisor **Part N** har omgået revisorloven, idet **Part N**, der som følge af rotationskravet fratrådte som revisor i banken i forbindelse med generalforsamlingen i marts 2007, desuagtet fortsatte som rådgiver for bankens bestyrelse og direktion.

Bankens bestyrelse vil – fortsat i forståelse med bankens ejer – tage retlige skridt over for koncernrevisionschefen og den generalforsamlingsvalgte revision, medens **Part N** vil blive indbragt for Revisornævnet."

Part N har forklaret blandt andet (bilag I, 336):

”Foreholdt pressemeddelelse af 23. november 2009 med overskriften ”Undersøgelsen af visse forhold i den tidligere **Gl. B1** er afsluttet” (bind 2, 1769, sidste afsnit, og 1770, afsnit 1 og 2) forklarede han, at han på intet tidspunkt er blevet indbragt for Revisornævnet af Finansiell Stabilitet. Han har heller ikke modtaget meddelelse om, at Finansiell Stabilitet agtede at indbringe ham for Revisornævnet.”